

SEBESTYÉN ZSOLT
MÁRAMAROS MEGYE HELYSÉGNEVEINEK ETIMOLÓGIAI SZÓTÁRA

SEBESTYÉN ZSOLT
MÁRAMAROS MEGYE
HELYSÉGNEVEINEK ETIMOLÓGIAI
SZÓTÁRA

Bessenyei Könyvkiadó • Nyíregyháza, 2012

A kötet megjelenését a Nyíregyházi Főiskola
Tudományos Tanácsa támogatta

Lektorálta:
Bárányné Komári Erzsébet
Mizser Lajos

BORÍTÓ: Szinevéri-tó

ISBN 978-615-5097-53-9

Kiadja a Nyíregyházi Főiskola Bessenyei Könyvkiadója
Nyíregyháza, Sóstói út 31/B
Kiadóvezető: Száraz Zoltán
Nyomda: IMI Print Kft. Nyíregyháza

Az azonos nevű folyóról elnevezett Máramaros megye 9716 km²-nyi területével a történelmi Magyarország hatodik legnagyobb vármegyéje volt. Határait északnyugatról Bereg, nyugatról Szatmár és Ugocsa, délről Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszód megyék jelentették, míg keleten a Kárpátok vonulatai természetes határvonalát alkották a megyének, illetve az országnak. A 14. században nyerte el végső alakját, megyévé alakítása előtt királyi vadászóterület volt, amit első írásos említése is igazol (1199: *Maramorisio*, HO. 2: 1), István király ugyanis egy vadászata alkalmával járt itt (GYÖRFFY 4: 124). Természeti kincsei közül hatalmas erdőségei, sűrű vízhálózata, de különösen az itt található só említhető: Huszttól Konyháig mintegy száz kilométer hosszúságban húzódik a gazdag máramarosi sóréteg, számos Sospatak, Szlatinka nevű sósvízű patak jelzi a felszínhez való közelséget (BÉLAY 7).

Máramaros természeti–földrajzi viszonyaival magyarázható, hogy betelepítése csak viszonylag későn kezdődhetett meg. A megye ismeretlen etimológiájú, valószínűleg indoeurópai eredetű folyónevei (*Tisza, Visó, Iza, Tarac, Talabor*) azt bizonyítják, hogy a magyarság nem teljesen lakatlan vidéket talált itt a honfoglalás után. Ez a népesség azonban nem lehetett jelentős, mert a „térsegek korai víz- és hegynevei olyan mértékben egységesen magyar eredetűek, amilyenhez hasonlóra a kárpáti térségekben másutt alig akadunk (1353/360: *Sebuspatak, silvam Feneus, Gyertanoswreme, silvam Vez*, 1349/355: *Nyíres*, 1377/387: *campo Kerthuelusmezey, rivuli Jod* stb.). Ennek oka nyilván az, hogy a hegylábi alföldek magyar állattartói nyaranta ide hajtották csordáikat, nyájaikat, s ilyen módon ők nevezték el a vizeket, hegyeket” (GYÖRFFY 4: 112). Az Árpád-kor végén megkezdődött a királyi só kitermelése, ami különösen fontossá tette Máramarost az ország és a kincstár számára. A Tisza és az Iza völgyében a magyar lakosság jelentős településeket hozott létre (*Visk, Técső, Huszt, Sziget, Hosszúmező*), ezekbe a koronavárosokba a 14. században szászokat telepítettek, akik a középkor végére teljesen beolvadtak a magyar többségbe (BÉLAY 13). A magyarság terjeszkedését némiképp megakasztotta a tatárjárás, s bár a ritkán lakott Máramarost kevésbé érintette a tatár pusztítás, de következményeként elapadt az ország belseje felől érkező magyar „utánpótlás”. A később keletkezett magyar helységnevek azonban azt bizonyítják, hogy egy ideig még fontos szerepet töltött be a magyarság új helységek létrehozásában. „A 14. század elejére a magyar telepekből a következő magyar nevű helységek fejlődtek ki: *Husztköz, Keselyűmező, Száldobos, Visk, Újbárd, Úrmező, Técső, Bedőháza, Taracköz, Körtvélyes, Hosszúmező, Szarvaszó, Apsa, Sziget, Farkasrév, Disznópatak, Hódpatak, Nyíres, Fejéregyház, Veresmart, Szurdok, Sajó és Borsa*. Ez a felsorolás meg is adja az 1300 körüli magyar néptalaj hozzávetőleges határát. A Tisza partját Bocskó vidékéig, a balparti Visót, Izát, Kaszót és Máramarost egészen a forrásvidékéig megszállta a magyarság, vagy legalábbis felkereste, s a patakoknak nevet adott. A jobbparti hosszú mellékfolyók völgyében nem ment el ilyen messzire: a Taracnak csak a torkolatvidékét, a Talabort Kövesliget vonaláig, a magyar nevű Nagyágot Lipcséig lakták magyarok. A Borsovánál Dolha (Hosszúmező) lehetett a legészakibb település, de ennek magyar eredete kétséges” (BÉLAY 12).

A 14. század harmincas éveiben változás következik be a megye fejlődésében: „Máramaros új sorsát Károly Róbert határozta meg telepítési politikájával, amennyiben Csák Máté leverése után olyan kolonizálásba kezdett, amellyel a királyi jog alá tartozó lakatlan gyepűelvékre és az uralmára törő főuraktól elkobzott és elnéptelenített falvakba megbízhatónak látszó idegen népelemeket telepített, ezzel saját gazdasági és katonai hatalmát is növelve” (GYÖRFFY 4: 112). A király megengedi Bogdán oláh vajdának, hogy népével az ország déli részéből Máramarosba települjön. Az itt már korábban letelepedő Dragos vajda Moldvába kénytelen menekülni, miután Bogdán elpusztítja birtokait. A Moldvában létrehozott határőrizeti tartomány vezetésével Nagy Lajos király 1352-ben Drágot bízta meg, aki pozícióját fia, Szász és unokája, Balk számára kívánta továbbörökíteni. Ez azonban feszültséget szült a két vajda, Bogdán és Drág között, előbbi 1359-ben elhagyta Máramarost, elűzte Drágot Moldvából, s megalapította a moldvai román fejedelemséget. Lajos királynak nem sikerült Bogdánt megfosztania hatalmától, és Szász vajda fiait visszahelyezni a vajdai székbe. Kárpótlásul 1365-ben nekik adta Bogdán elhagyott, s ezáltal királyi kézre jutott birtokait, nemesi joggal. Balk és testvére, Drág voltak az utolsó máramarosi román vajdák, a címet halálukig viselték, de maga az intézmény megszűnt egyrészt azzal, hogy ők voltak egyúttal a kialakult vármegye főispánjai is (BÉLAY 21). Drág Máramarosban megalapította a Drágffy családot, amelynek jelentős szerepe volt a megye későbbi betelepítésében, akár csak a szintén román származású, kenézi és nemesi rangot kapott Űrmezeieknek, Dolhaiaknak, Bilkeieknek, s különösen a Lipcseieknek. Utóbbiakról BÉLAY VILMOS a következőket írja: „Tehát az egész Verhovinát a Nagyág alsó folyása mentén birtokos Lipcseiek és kisebb részben az újonnan terjeszkedő Bilkeiek és a Borsova völgyi Dolhaiak népesítették be „idegen nemzettel”. Nagyszabású gazdasági vállalkozásaikkal az addig néptelennek mondható, négy-öt kis falut számláló verhovinai medencébe egy-két emberöltő alatt még vagy húsz falunyi rutént ültettek meg nagyrészt kívülről, Galíciából. Ezzel hatalmasan felduzzasztották a vidék lakosságát; különösen a már középkorban megtelepített faluk (*Ökörmező, Ripinye*) nőttek nagygyá a beözönlő rutén tömeg megtelepítésével” (BÉLAY 95). „Nemcsak a táj képét alakították át a telepítések, hanem óriási rutén népi tartalékot helyeztek a máramarosi végekre... Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy a Dolhai, Lipcsei és Bilkei család felelős a megye északi részének eloroszosításáért, mert a rutén beszivárgás e nélkül is szakadatlanul folyt volna és folyt is a 14. század közepe óta a Kárpátok gerincén keresztül, de az tagadhatatlan, hogy gazdasági érdektől sugalmazott falualapításaik nagyban hozzájárultak a megye s következésképp az egész északkeleti Magyarország népi arányának eltolódásához. Az új jövevényekkel gyarapodott kis rutén falucskák megnöttek s elindították népi hullámaikat a Tisza völgy magyar városai és részben még magyar falui felé, hogy a városok korábban egységes népi színpontját megbontsák és a faluk hanyatló magyarságát végleg elmossák” (uo. 96).

A telepítéseknek köszönhetően megszorodik a helységek száma, amelyek döntő hányada kezdetben magyar vagy magyar névadással keletkezett nevet visel: *Kisbocskó, Mojszén, Borsa, Farkasrév, Disznópataka, Váncsfalva, Nánfalva, Barcánfalva, Mikolapatak, Szurdok, Sajó, Batiza, Jód, Konyha, Dragomérfalva, Bárdfalva, Fejérfalva, Kálinfalva, Komorzánfalva, Balotafalva, Vincsfalva, Budfalva, Gyulafalva* stb. E falvak lakossága azonban jórészt ruszin és román nemzetiségű. Hamarosan megjelennek a ruszin és román nevek is: *Petrova, Leordina, Ruszkova, Polyána, Rozavlya, Felsőszelistye, Alsó- és Felsőróna, Szlatina, Szaplonca, Szlatinka, Kirva, Nyágova, Irholc, Alsóneresznice, Darva, Szeklence, Herincse, Berezna, Zádnya, Dolha, Kusnica* stb. A 15-16. századra a megye településhálózata többé-kevésbé kialakul, később a helységek száma már csak viszonylag kis mértékben változik. A 17-19. századi telepítések következtében létrejött helységek ruszin nevűek, elsősorban a hegyvidéki patakok szolgálnak a névadás motivációjául. A Verhovina szinte teljesen ruszin már a középkorban, míg a megye déli része román. A középkori magyar falvak lakossága lassan felszívódik az egyre nagyobb számban betelepülő ruszinságba.

Máramarosban a 19. században az egyes falvak határában nagy számban jöttek létre külterületi lakott helyek, melyek közül több beolvadt az anyaközségbe, de jónéhány ma is létezik, szaporítva a helységek és helységnevek számát.

A megye jellemző magyar helységnevtípusa a *személynév + -falva, -háza*, ami a szervezett telepítésekkel magyarázható. Forrásainkban a 18-19. századig a párhuzamos nevet viselő helységek nevei közül szinte kizárólag a magyar névalakokkal találkozunk, ami azt igazolja, hogy az adott nevet helyben élő magyarok hozták létre és tartották fent. Ezek a helységnevek az írásbeliségnek és a hivatalos névhasználatnak köszönhetően a magyarság eltűnése után is fennmaradtak. Hétköznapi, népnyelvi használatban azonban a ruszin és román névváltozat volt elterjedve. A magyar eredetű, összetett neveknek Máramarosban *-ești, -eni* román képzésű név felel meg. Ezt KNEIÉZSA a magyar-román egyidejű helynévadással magyarázza. Hasonló párhuzamos alakok meglétét feltételezhetjük azon falvaknak az esetében is, amelyek neve személynévből jött létre, de a forrásokban csak magyar nevükön fordulnak elő (KNEIÉZSA: KeletMo. 37-8).

A megye az 1914-es közigazgatási beosztás szerint 10 járásra és egy rendezett tanácsú városra oszlott. Az első világháborút lezáró trianoni békeszerződés Máramaros területét kettéosztotta Csehszlovákia és Románia között. A határ a többszöri korrekció után a Trianon előtti megyehatár szélétől a Tisza vonaláig egybeesik a volt Huszti és Técsői járások határával, majd egy 63 km-es szakaszon a Visó torkolatáig követi a Tisza medrének középvonalát. A Visó torkolatától a Máramarosi Pop Iván hegycsoportjának gerincén húzódik, az Asztag csúcsnál éri el a történelmi vármegye és egyben az ezeréves Magyarország határát (KOVÁCS 11). Ennek következtében a megye 10 járásából három tartozik kizárólagosan Romániához, a Sugatagi, az Izavölgyi és a Visói. Így Máramaros déli része (3568 km²) a megyeszékhellyel együtt Románia birtokába került. Bár Máramarosszigetet a békeszerződés Csehszlovákiának ítélte, a csehek jó-

szomszédi gesztusból a románoknak adták. A Romániához csatolt részből Máramaros megye (*Județul Maramureș*) néven új közigazgatási egység szerveződött 1920 után, aminek 1950-ig Máramarossziget volt a székhelye, napjainkban pedig Nagybánya. 1939-ben Máramaros teljes területe visszakerült Magyarországhoz, 1944-ben azonban újra a trianoni határokat állították vissza, azzal a különbséggel, hogy a kárpátaljai rész új „gazdája” a Szovjetunió lett. A romániai Máramaros 1968-ban nyerte el mai alakját az egykori Szatmár, Szilágys és Szolnok-Doboka vármegyék egyes részeinek az összevonásával. A Csehszlovákiához csatolt rész előbb a Podkarpatszka Rusz néven létrehozott közigazgatási egység része lett, majd a második világháborút követően Szovjet-Ukrajna, majd Ukrajna Kárpátontúli Területének (*Zakarpatszka oblaszty*) négy járását (*Huszt*, *Ökörmezői*, *Rahói*, *Técsői*) alkotja, egy-két magyar, illetve román szívet kivéve szinte teljesen ruszin-ukrán lakossággal.

A SZÓTÁR FELÉPÍTÉSE

KISS LAJOS nagyszerű munkája, a *Földrajzi nevek etimológiai szótára* a történelmi Magyarország területéről, köztük Máramaros megyéből is több helység nevének etimológiáját tartalmazza. A megye kárpátaljai részéről azonban csak viszonylag kevés helység nevének magyarázata található meg a FNESz.-ben. A szótár anyagán túl KISS LAJOS egy későbbi tanulmányában (KISS 1991c) még megmagyaráz néhány Huszt környéki helységnevet, de a halála után fennmaradt névanyag tanúsága szerint (KISS 2006-2009) később a máramarosi helységnevekkel már nem foglalkozott. MIZSER LAJOS szintén több tanulmányt (MIZSER 2007, 2008, 2010) szentelt a megye helységneveinek, megfejtve jónéhány településnév etimológiáját. Az ő munkájukat folytatva fogalmazódott meg bennem a megyei helységnév-etimológiai szótár elkészítésének gondolata. A 2010-ben megjelent Bereg megyei kötet folytatásaként (SEBESTYÉN 2010), a sorozat második tagjaként újra egy diakrón jellegű szótárt készítettem, igyekezve megfejteni a mai és az elpusztult helységek nevét. A szótárban a történelmi Máramaros megye területéről adatolható minden egyes település nevének eredetét igyekszem megmagyarázni. A helységnevek felkutatásában GYÖRFFY GYÖRGY, CSÁNKI DEZSŐ, BÉLAY VILMOS, FÉNYES ELEK, PESTY FRIGYES, GEORG HELLER, CORIOLAN SUCIU forrásmunkáit, illetve egyéb összeírásokat használtam. Bár igyekeztem teljességre törekedni, ez azonban nem zárja ki, hogy valamely összeírásban, oklevélben csak egy-egy alkalommal említett településnév nem maradt-e ki munkámból. A szótár csak azokat a településeket tartalmazza, amelyek 1920-ban, a trianoni békeszerződés idején már léteztek a megye területén (beleértve a külterületi lakott helyeket is), a később létrehozott, románok és ukránok által telepített helységek nevét nem vizsgálom. Minden települést külön szócikkben tárgyalok, az azonos nevű, azonos névelemet tartalmazó településnevek közül rendszerint a betűrendben előrébb található névben közlöm az etimológiát, a többi szócikkben utalok arra, hol található a névmagyarázat.

Szótáramban **címszó**ként a település történelmi neve áll, a mai írásmódnak megfelelően. Történelmi névnek azt a névalakot tekintem, amely az írásos forrásokban a legkorábbi időktől szerepel, s mind a hivatalos, mind a népi névhasználatban évszázadokon keresztül használatos volt. Ez nem mindig az elsődleges név, de a helységnevek magyarázatánál minden esetben a legelső névalakból indulok ki. A megye nemzetiségi viszonyainak köszönhetően a települések nagy részének van párhuzamos magyar–ruszin, magyar–román, ruszin–román neve. Ezek közül azt a nevet tekintem elsődlegesnek, amelyik a forrásokban korábban vagy gyakrabban szerepel. Az elpusztult falvak esetében – ha nem egyértelmű a név – a kikövetkeztethető névformát tekintem hivatalos névnek.

A címszót a település pontosabb lokalizálását segítő rövid információ követi. A helység azonosíthatóságát segítő a településhez legközelebb lévő nagyobb település, város nevét közlöm, ami alapján könnyebb a térképen való azonosítása. A történelmi Máramaros megye területe jelenleg két országhoz, Ukrajnához és Romániához tartozik, így mind az ukrán, mind a román közigazgatási beosztást figyelembe veszem. A lokalizálásnál említett, viszonyítási pontként szereplő helység Kárpátalján járási központ, így egyben a járáshoz való tartozásra is utal az információ (pl. *Ökörmező, Técső, Rahó, Huszt*). A romániai helységek esetében a viszonyítási pont járásként híján *Máramarossziget*. Ugyancsak itt jelzem azt, ha egy település időközben elpusztult vagy egyesült más helységgel.

A szócikkek első részét a település nevének történelmi adatai alkotják. Adatgyűjtésem során jórészt a GEORG HELLER által készített *Comitatus Marmarosiensis. Comitatus Ugocsiensis* (ComMarmUg.) című kötetre támaszkodtam. Mivel az említett kötet adatai gyakran tévesek és félrevezetőek, ezért önálló kutatómunkával egészítettem ki minden település anyagát. Különösen a helységnevek első előfordulása, illetve változása tekintetében sikerült új adatokat találnom más források és kiadványok (MEZŐ 1999, LELKES, FÉNYES, SEBESTYÉN 2008 stb.) alapján. A FNESz. szócikkeitől eltérően igyekszem minél több történelmi adatot közölni. Ezzel két célt követek: egyrészt a névalakok természetes változását kívánom bemutatni, másrészt pedig a 19–20. századi magyar, csehszlovák, román, szovjet és ukrán nevekkal a hivatalos helységnevadó tevékenység hatását és eredményeit is illusztrálni kívánom.

A helységnév történelmi adatait a név eredetére vonatkozó magyarázat követi. Azoknak a településneveknek az esetében, amelyek szerepelnek a FNESz.-ben, a név etimológiájának alapját a szótár magyarázata alkotja, amit szükség esetén további információkkal egészítetek ki. Amennyiben KISS LAJOS egyes etimológiáiról időközben kiderült, hogy módosításra szorulnak, a FNESz. magyarázata mellett az új, helyesebbnek vélt etimológiát is közreadom. A megye településneveinek zöméről eddig nem született névtani szakirodalom, így sok esetben a név lehetséges magyarázata ebben a kötetben szerepel első alkalommal. Igyekszem bemutatni az ukrán és román névtani

szakirodalomban megjelent etimológiákat, még azokban az esetekben is, amikor népetimológiáról van szó, vagy teljesen nyilvánvaló a szerző(k) tévedése.

A viszonylag kisszámú, bizonytalan etimológiájú helységnévnél a lehetséges magyarázato(ka)t közlöm. A szakirodalmi hivatkozást a szócikkekben a magyarázatnál adom közre a könnyebb azonosíthatóság, visszakereshetőség végett. A források kerek zárójelben szerepelnek, szögletes zárójelbe kerültek a személynevek történelmi adatai. A névtani, névtörténeti adatokat, információkat – ha rendelkezésre állnak ilyenek – a településre vonatkozó településtörténeti, művelődéstörténeti adalékokkal egészítem ki. A *vö.* rövidítéssel az etimológiai összefüggésekre, adatokra, párhuzamokra hívom fel a figyelmet.

A szótár befejező részében mellékletként az országos helységnévrendezés során megváltoztatott nevek jegyzéke, valamint magyar–ukrán és magyar–román helységnév-azonosító található.

A SZÓTÁRBAN HASZNÁLT JELEK ÉS RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

al. nom.	alio nomine (más néven)	szn.	személynév
bolg.	bolgár	t.	terra (föld)
castr.	castrum (vár)	tkp.	tulajdonképpen
cs.	cseh	t. sz.	többes szám
csn.	családnév	ukr.	ukrán
D	dél	v.	villa (falu)
É	észak	vm.	vármegye
fl.	fluvius (folyó, patak)	vö.	vesd össze
fn.	főnév	~	megfeleltetés, alakváltozat
gör.	görög		
hn.	helynév		
indoeur.	indoeurópai	+	évszám előtt hamis oklevelet jelöl
K	kelet		
kn.	keresztnév		
lat.	latin		
ld.	lásd	*	visszakövetkeztetett adat
le.	lengyel		
m.	magyar		
mn.	melléknév	>	fejlődési irány
ném.	német		
nyj.-i	nyelvjárási	/	évszámok között az oklevélmásolatok elkülönítése
Ny	nyugat		
óor.	óorosz		
or.	orosz		
pl.	például		
R.	régi		
riv.	rivulus (patakocska)		
rom.	román		
rusz.	ruszín		
sz.	szántó		
szb.-hv.	szerbhorvát		
szl.	szláv		
szlk.	szlovák		

SZÓTÁR

Aknarahó 'egyesült Rahóval' 1672: *Akna Raho* (BÉLAY 182), 1725: *Akna Rahó* (REVIZKI), 1773: *Akna Rhaho*, *Kostilszky Rachin* (LexLoc. 136), 1789: *Akna Raho*, *Rachova Kostyelszke* (MTH. 102), 1808: *Rahó* (*Akna*-), *Rachowá-Kosulská* (LIPSZKY: Rep. 547), 1828: *Rahó* (*Akna*), *Rachowo* (NAGY 198), 1851: *Rahó* (*Akna*) (FÉNYES 3: 275), 1925: *Akna Rahovo*, 1930: *Akna Rahó* (ComMarmUg. 13). Az *Aknarahó* helységnév névátvitellel keletkezett a vele átellenben, a Tisza jobb partján a 14. században települt *Rahó* (később *Bocskó-Rahó*) nevéből. A *Rahó* név ruszin vagy román eredetű, magyarázatához ld. *Rahó* szócikkét. Az *Akna*- előtag sóbányára utal, ld. *akna* 'sóbánya, bánya' (TESz. 1: 117). A falut a bocskói uradalom telepítette 1650 körül (BÉLAY 182), a 19. század végén egybeépült *Bocskó-Rahóval* *Rahó* néven. A korábban párhuzamosan használt ruszin *Kosztilszka Rahova* előtagja az ukr. *коштол* 'katolikus templom' (CYM. 4: 309) főnév melléknévi származéka, a helység egykori templomára vonatkozott.

Aknasugatag, Ocna Șugatag 'település Máramarosszigettől D-re' 1804: *Sugatek* (KORABINSZKY), 1808: *Sugatag* (LIPSZKY: Rep. 613), 1828: *Sugatagh* (*Akna*) (NAGY 199), 1838: *Akna-Sugatag* (Schem. 52), 1851: *Akna-Sugatag* (FÉNYES 4: 45), 1913: *Aknasuhatag* (Hnt.), 1944: *Aknasugatag* (Hnt.), 1981: *Ocna Șugatag* (Legea). A *Sugatag* helységnév magyar eredetű, a 'suhog, zúg' értelemben használt magyar *súg* ige -*atag* képzős származéka (KNIEZSA: KeletMo. 129), de ld. *súg* 'sebes folyású víz, folyó, patak' (ÚMTSz. 4: 966), *súgat* 'folyóvíz gyorsabb folyású szakasza' (uo. 968). A *Sugatag* eredetileg víznév volt (ld. *Sugatag*), *Aknasugatag* neve azonban névátvitellel keletkezett a szomszédos *Sugatag* helység nevéből: „Akna helyiségeről (Sóakna telepnek) *Handalnak* is nevezetik... E helység nevezetett – a hagyomány szerint – a közelébe fekvő Falu Suhatagtól – mint Kincstári volt urbéres állomány Községétől kölcsönözte még azon időben, midőn e só aknak telep,- egy Vancsa Mihály nevű egyén általi kutatás folytán a sótest kiderítetett, és leg régibben ősmért akna meg is nyitott” (PESTY). Az *Akna*- előtag a településen folyó sóbányászatra emlékeztet. A hivatalos román *Ocna Șugatag* a magyarból származik (FNESz., *Aknasugatag*), ld. rom. *ocnă* 'bánya, akna' (DRM. 2: 146).

Aknaszlatina, Солотвино 'település Técsőtől DK-re' 1360: *Zlatina*, *Zlathyna* (CSÁNKI 1: 452), 1405: *Zlatina* (ZsigmOkl. 2/1: 4083), 1409: *Zlathina* (MIHÁLYI 157), 1414: *Szlatina* (uo. 195), 1725: *Szlatina* (REVIZKI), 1773: *Szlatina*, *Szlatyina*, *Szolutvina* (LexLoc. 134), 1780-1: *Szlatinai-Akna*, *Kostely Szolotvinszki*, *Kostyúj gyiu Szlátine* (MTH. 130), 1808: *Szlatina-Akna*, *Kostel-Solotwinsky* (LIPSZKY: Rep. 651), 1828: *Szlatina* (*Akna*) (NAGY 199), 1838: *Akna-Szlatina* (Schem. 53), 1851: *Szlatina* (FÉNYES 4: 143), 1877: *Szlatina* (*Akna*-) (Hnt.), 1913: *Aknaszlatina* (Hnt.), 1925: *Marmaroș Solotvina*, *Akna Slatina*, 1930: *Doly Slatinské* (ComMarmUg. 126), 1983: *Солотвина*, *Солотвина* (ZO), 1995: *Солотвино*. A *Szlatina* helységnév román eredetű, köznévi előzménye a déli szlávból átvett *slatina* 'sósforrás' (MOÓR ZONF. 6: 106) ~ rom. *slatină* 'sósút, sósforrás, sós

ásványvíz, sósforrásos hely' főnév (DRM. 2: 512), vö. szl. *solt-ina 'ua.' (ŠMILAUER 167), amelyből román névadással számos helynév keletkezett a mai Kárpátalja területén (vö. *Alsószlatina*, *Felsőszlatina* Ungban). *Aknaszlatina* esetében ruszin előzményről nem lehet szó, mert a *слатина* 'sósforrás' csupán a kárpátaljai hucul nyelvjárásban használatos, s ott is román jövevényszóként. Az ukránban a 'sósút, sósforrás' jelölője *солотвина* (HRINČENKO 4: 167). A rom. *Slatina* ~ rusz. *Солотвина* alakpár a párhuzamos román-ruszin névadás érdekes példája. Az *Akna*- előtag sóbányászattal kapcsolatos. Az aknaszlatinai kincstári sóbányatelepet, tehát a Faluszlatinától elkülönült tulajdonképpeni Aknaszlatinát korábban *Handál*-nak is hívták. A 'bányatelep' értelemben használatos *handal*~*handel* nyelvi forrása a német *Handel* 'bánya, bányaüzem', amely a *handeln* 'cselekszik ige postverbaléja' (Kiss 1991b: 123-4). A hivatalos ukrán *Солотвино* a ruszin név átvétele.

Albul vale ld. Fejérpatak

Almáspatak ld. Sztrimba

Alsó Holyatin ld. Óholyatin

Alsóapsa, Нижня Апша 'település Técsőtől K-re' 1387: *Alsowapsa* (BÉLAY 120, CSÁNKI 1: 446), 1390: *Alsoapsa* (DocVal. 376), 1403: *Apcha* (ZsigmOkl. 2/1: 2425), 1450: *Alsov Apsa* (TT. 1887: 359), 1725: *Alsó Apsa* (REVIZKI), 1773: *Inferior Apsa*, *Alsó Apsa*, *Apse dgye zosz*, *Apsu Nyizsnyu* (LexLoc. 133), 1808: *Apsa* (Alsó-), *Apsa gye dzsosz* (LIPSZKY: Rep. 19), 1828: *Apsa* (Alsó), *Nisnya Apsu* (NAGY 195), 1838: *Alsó-Apsa* (Schem. 53), 1851: *Alsó-Apsa* (FÉNYES 1: 37), 1877: *Apsa* (Alsó-), *Apsia zszos* (Hnt.), 1910: *Apsa dinjos*, *Alsó Apsa* (Kat.), 1913: *Alsóapsa* (Hnt.), 1925: *Dolni Apša*, 1930: *Apša Nižni* (ComMarmUg. 40–1), 1983: *Діброва, Диброва* (ZO), 2004: *Нижня Апша*. Az *Apsa* helységnév magyar eredetű, puszta személynévből jött létre magyar névadással, vö. 1203/1254: *Absa* (Ász. 42), ill. 1273: *Apsa* (Ász. 42, HO. 7: 141). Az alapjául szolgáló személynév a magyar R. *Abfalon* szn.-nek, esetleg az *Ábrahám*-nak lehet a becéző alakja. BÉLAY szerint: „A megye közepén az Apsa patak mellett keletkezett a 14. sz. elején. Neve magyar személynévi eredetű” (BÉLAY 120). Nem zárhatjuk ki teljesen azt a lehetőséget sem, hogy a település nevévé a tulajdonnév közvetve, a víznévén keresztül vált, vö. 1411: *Apsa* (folyó) (BÉLAY 166). A megkülönböztető szerepű *Alsó*- előtag a közeli *Felsőapsa* nevének előtagjával van korrelációban. A korábbi hivatalos ukrán *Діброва* eredete a falu fekvésére vezethető vissza, a román lakosságú település ugyanis a *Dumbrava* nevű hegy alján fekszik. A hegynévhez ld. rom. *dumbravă* 'cserjés, sarjerdő, liget, berek, erdő, tölgyerdő, tölgyes' (DRM. 1: 406) ~ szl. *dobrava 'tölgyes, tölgyerdő' (ŠMILAUER 56-7) (FNESz., *Alsóapsa*), ill. ukr. *діброва~дубрава* 'ua.' (CYM. 2: 296, Чопей 82). A falu 2004-ben visszakapta történelmi nevét, a mai hivatalos ukrán *Нижня Апша* az *Alsóapsa* részfordítása.

Alsóbisztra, Нижній Бистрий ‘település Husztól ÉK-re’ 1668: *Bisztra* (BÉLAY 12), 1828: *Bisztra* (Alsó) (NAGY 195), 1838: *Also-Bisztra* (Schem. 60), 1851: *Alsó-Bisztra* (FÉNYES 1: 136), 1882: *Alsó-Bisztra* (Hnt.), 1877: *Bisztra* (Alsó-) (Hnt.), 1913: *Alsóbisztra* (Hnt.), 1925: *Bystrá Nižní*, 1930: *Bystrý Nižni* (ComMarmUg. 40–1), 1944: *Alsóbisztra, Нижня Быстра* (Hnt.), 1983: *Нижній Бистрий, Нижний Быстрый* (ZO). A *Bisztra* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Бистрий номік* (SHU. 49). „Nevét az ott található *Bisztra* (:sebes:) pataktól vette, melynek valamint a *Nagy ág* vizének két partján hegyen völgyön szét szórva fekszik” (PESTY). A patak nevének előzményéhez ld. szl. **bystra (rěka)* ‘gyors folyású, átlátszó vízű (folyó)’ melléknév (ŠMILAUER 45, MOÓR ZONE. 6: 16-7, MIZSER 2007: 97). Az *Alsó-* előtag 1882-től használatos, s arra utal, hogy a falu a *Bisztra* alsó folyásánál fekszik. A hivatalos ukrán *Нижній Бистрий* a történelmi nőnemű *Bisztrá*-tól eltérően hímnemű alak.

Alsó-Dombó ld. Alsódubovec

Alsódubovec, Нижній Дубовець ‘település Técsőtől ÉK-re’ 1898: *Alsó-Dombó* (Hnt.), 1907: *Alsópatakvölgy* (Hnt.), 1913: *Alsópatakvölgy* (Hnt.), 1918: *Alsópatakvölgy* (Hnt.), 1944: *Alsódubovec, Нижній Дубовець* (Hnt.), 1983: *Нижній Дубовець, Нижний Дубовец* (ZO). A *Dubovec* helységnév ruszin víznéből keletkezett névátvitellel, vö. 1864: *Nižni Dubovec patak* (SEBESTYÉN 2008: 190), de ld. 1753: *A Dubocza mellet* (SZABÓ T. 433), 1864: *Also Dubovecz völgy* (PESTY), *Дубовець Нижний* (SHU. 388). A falu az *Alsó (Nizsnyi) Dubovec patak* mellett jött létre a 19. század végén. A víznév a rusz-ukr. *дуб* ‘tölgy’ (СУМ. 2: 428, Чопей 82) ~ szl. **dobъ* ‘ua.’ (ŠMILAUER 57, MOÓR ZONE. 6: 17-9) fanév szl. *-ovec* képzős származéka, jelentése tkp. ‘Tölgyes patak, tölgyerdőben folyó patak’. A falu *Dombó* határában települt, ezért elképzelhető, hogy a pataknév annak ruszin nevéből (*Дубовое*) ered. Az *Alsó-* előtag a falutól északra fekvő *Felsődubovec* nevének előtagjával van korrelációban. A másodlagos magyar *Alsópatakvölgy* a település fekvésére utal, 1904-ben, a helységnévrendezés során hozták létre hivatalos úton (LELKES 68).

Alsóhidegpatak, Нижній Студений ‘település Ökörmezőtől ÉNy-ra’ 1851: *Hidegpatak* (FÉNYES 2: 108), 1877: *Hidegpatak* (Alsó- és Felső-), *Sztudenoje* (!) (Hnt.), 1882: *Alsó-Hidegpatak* (Hnt.), 1913: *Alsóhidegpatak* (Hnt.), 1925: *Nižni Studenoje, Nižné Studenoje* (ComMarmUg. 94), 1944: *Alsóhidegpatak, Нижнее Студеное* (Hnt.), 1983: *Нижній Студений, Нижний Студеный* (ZO). A *Hidegpatak* helységnév magyar víznévi eredetű, vö. 1612: *Hidegpathak alias Ztudina* (BÉLAY 145), *Студений номік* (SHU. 536). „Eredetéről ennyit tudhatni: Hidegpatak – Sztudenoje – a hogy köznyelven neveztetik, onnan eredt: hogy pompás forrás hideg vízzel – oroszul – Sztudenoje – (hideg) látta el a még Árpádok ide jövetele előtti időkben, már ide szokott hegyi népet” (PESTY). A víznév közvetve, a szomszédos *Felsőhidegpatak* révén névátvitellel vált a későbbi ala-

pítású *Alsóhidegpatak* nevévé. A falu a *Fehér-ág* (rusz. *Студений*) patak mentén jött létre, melynek régi magyar neve *Hideg-patak* volt. Az *Alsó-* előtag *Felsőhidegpatak* falu nevének előtagjával van korrelációban. A hivatalos ukrán *Нижній Студений* párhuzamos névadáson alapszik, vö. rusz.-ukr. *студений~студений* 'nagyon hideg, hideg, hűvös, hús' (СУМ. 9: 799, Чопей 383) mn., ld. szl. *studenъ 'ua.' (ŠMILAUER 172).

Alsókálinfalva ld. Kálinfalva¹

Alsókalocsa ld. Kalocsa

Alsóláz ld. Láz²

Alsóneresznicе, Нересниця 'település Técsőtől ÉK-re' 1371: *Nerezlenche* (BÉLAY 175), 1389: *Nerezlincze, Nerezlincza* (TT. 1887: 4–5), 1410: *Nereznyche* (IVÁNYI 96), 1411: *Nereznyche* (CSÁNKI 1: 450, BÉLAY 176), 1495: *Nereznicze* (MIHÁLYI 608), 1610: *Also Nyíresznice* (BÉLAY 176), 1725: *Alsó Nyeresznice* (REVIZKI), 1808: *Nyeresháza* (*Alsó-*), *Dolní-Néřessca, Dolní-Néřnice* (LIPSZKY: Rep. 468), 1828: *Neresznice* (*Alsó*) (NAGY 197), 1838: *Alsó-Neresznice* (Schem. 59), 1851: *Alsó-Nyéresháza* (FÉNYES 3: 149), 1877: *Nereznicе* (*Alsó-*), *Neresznica* (Hnt.), 1913: *Nyéresháza* (Hnt.), 1925: *Nerešnice, Neresnica, Nerežnice*, 1930: *Neresnice* (ComMarmUg. 93), 1944: *Alsóneresznicе, Нересниця* (Hnt.), 1983: *Нересниця, Нересница* (ZO). A *Neresznice* helységnév ruszin eredetű, jelentése azonban bizonytalan. Talán névköltöztetéssel keletkezett, a hucul betelepülők a Kárpátok keleti oldaláról hozhatták magukkal, vö. *Нересний помік* (SHU. 386) – a Prut jobb oldali mellékága Deljatin közelében, illetve *Нересня* – a Pripjaty jobb oldali ága (uo.). A hucul nyj.-i *нересниця* 'fűrge cselle, egrihal, cigányhal' (phoxinus laevis') (Закревська 132) halnév az említett folyónevekből származik. A *Нересниця* Kárpátalján családnévként is előfordul (Чучка 2005: 408), ez azonban pusztá helynévi eredetű lehet. A falu nevét 1900-ban, az országos helységnévrendezés során – hasonló hangzás alapján – *Nyéresházá*-ra magyarosították (MEZŐ 1999: 25). A hivatalos ukrán *Нересниця* a történelmi név jelző nélküli alakja.

Alsó-Nyéresháza ld. Alsóneresznicе

Alsónyíres 'elpusztult falu Bárdfalva és Gyulafalva között' 1349: *Nyres* (MIHÁLYI 27), 1389: *Nires* (uo. 96), 1405: *Nires* uo. (134), 1468: *Nijres* (TELEKI 11: 309), 1480: *Also-Nyres* (MIHÁLYI 552), 1485: *Alsonyres* (ComMarmUg. 96). A *Nyíres* helységnév magyar eredetű, a m. *nyír* 'nyírfa' -s képzős származékából keletkezett, vö. *nyíres* 'nyírfával benőtt, nyírfában bővelkedő hely, terület; nyírfákból álló ritkás erdő, nyírerdő' (ÉrtSz. 5: 285). A megkülönböztető szerepű *Alsó-* előtag a szomszédos *Felsőnyíres* nevének előtagjával állt korrelációban. „A 14. sz. elején települt, s a 17. sz. végén elenyészett kis Máramaros-menti falu” (BÉLAY 177).

Alsópatakvölgy ld. Alsódubovec

Alsóróna, Rona de Jos 'település Máramarosszigettől K-re' 1368: *Rona* (MIHÁLYI 60), 1378: *Rona* (DocVal. 276), 1390: *Rowna* (uo. 376), *Alsorona* (BÉLAY 185), 1407: *Also Rhona* (uo.), 1415: *Also-Ronya* (MIHÁLYI 202), 1725: *Also Rona* (REVIZKI), 1773: *Infer. Rhona, Also Rhona, Rhona dgye Szosz, Ruhoj Nisnya* (LexLoc. 133), 1808: *Rhona* (Alsó-), *Dolnj Ruňa, Rona de dzsosz* (LIPSZKY: Rep. 559), 1828: *Rhona* (Alsó), *Dolnya Rhona* (NAGY 198), 1838: *Alsó-Róna* (Schem. 57), 1851: *Rhóna* (Alsó) (FÉNYES 3: 291), 1913: *Alsóróna* (Hnt.), 1944: *Alsóróna* (Hnt.), 1981: *Rona de Jos* (Legea). A *Róna* helység-név szláv víznévből keletkezett névátvitellel. A falu a jobb felől az Izába torkolló *Róna* [1353/1360: *fluvii Rona* (DocVal. 127)] patak mellett települt a 14. század első felében, s róla kapta a nevét (BÉLAY 185). A *Róna* víznév egy északi szláv *Rovbna (tkp. 'egyenese, sík') helynév átvétele, vö. szl. *orvbnъ 'sík, sima' (ŠMILAUER 133-4). KNIEZSA a nevet a szl. *rovъ 'árok' (MOÓR ZONE. 6: 37) főnévből származtatja (KNIEZSA: KeletMo. 128). Az Alsó- előtag a szomszédos *Felsőróna* nevének előtagjával van korrelációban. A hivatalos román *Rona de Jos* részfordítás a magyarból, ld. rom. *jos* 'alsó' (DRM. 1: 690) (FNESz., *Alsóróna*).

Alsószinevér ld. Szinevér

Alsóvisó, Vișeu de Jos 'település Máramarosszigettől DK-re' 1365: *Kethuyssou* (MIHÁLYI 57), 1373: *Vysso* (uo. 66), 1385: *Viso inferiori* (uo. 85), 1404: *Wyso* (BÉLAY 216), 1463: *Also-Vysso* (MIHÁLYI 449), 1476: *Also vyso* (BÉLAY 216), 1593: *Vișao, Vișeu de sus* (MIHÁLYI 638, 639), 1725: *Also visó, Visoj de gyosz, Nizni Visov* (REVIZKI), 1773: *Infer. Viso, Also Visso, Viseu de Szósz, Nižny Visen* (LexLoc. 132), 1808: *Visó* (Alsó-), *Wyssen, Wyssowá* (Dolnj-), *Visenye gye dzsosz* (LIPSZKY: Rep. 739), 1828: *Vissó* (Alsó), *Nisny Wissen* (NAGY 199), 1838: *Alsó-Vissó* (Schem. 55), 1851: *Vissó* (Alsó) (FÉNYES 4: 308), 1913: *Alsóvisó* (Hnt.), 1944: *Alsóvisó* (Hnt.), 1981: *Vișeu de Jos* (Legea). A *Visó* helység-név víznévből keletkezett névátvitellel. A falu a *Visó folyó* [1353: *Wyso* (KNIEZSA: ErdVíz. 7)] mellett települt, s róla kapta a nevét (KNIEZSA: KeletMo. 128). A víznév valószínűleg ősi indoeurópai folyónév, melyben KISS LAJOS szerint egy *ueis-~*uis- 'folyik, szétfolyik' tö rejlik (FNESz., *Visó*). Az Alsó- előtag a szomszédos *Felsővisó* nevének előtagjával áll korrelációban. A hivatalos román *Vișeu de Jos* részfordítás a magyarból (FNESz., *Felsővisó*).

Apsa ld. Alsóapsa**Apsa ld. Felsőapsa****Apsa ld. Közéapsa**

Apsica, Водиця ‘település Técsőtől Ny-ra’ 16. sz.: *Uy v. Kis Apsa* (BÉLAY 122), 1725: *Apsicza* (REVIZKI), 1780-1: *Apsitza, Apsitze* (MTH. 110), 1808: *Apsicza* (LIPSZKY: Rep. 19), 1828: *Apsicza* (NAGY 195), 1838: *Apsicza* (Schem. 56), 1851: *Apsicza* (FÉNYES 1: 37), 1898: *Apsicza* (Hnt.), 1907: *Kisapsa* (Hnt.), 1913: *Kisapsa* (Hnt.), 1925: *Apšica-osada* (ComMarmUg. 151), 1944: *Kisapsa, Ануиця* (Hnt.), 1946: *Бодиця* (ZO), 1983: *Бодиця, Бодица* (ZO). A település elsődleges, 16. században előforduló *Új-*, illetve *Kisapsa* neve arra utal, hogy a tőle délre fekvő *Felsőapsa* falunál később jött létre. A 18. századtól már *Apsica* néven említik, ami víznévi eredetű, vö. *Ануиця pika* (SHU. 23). A pataknev településnévből keletkezett, mégpedig az alsó folyása mentén található *Apsa* (Alsó-, Középső-, Felső-) települések nevéből ruszin *-ica* vagy román *-ța* kicsinyítő képzővel. Az *Apsica* nevet 1904-ben *Kisapsá*-ra magyarosították (LELKES 67). A hivatalos ukrán *Бодиця* 1946-tól használatos, ehhez ld. rusz. *водиця* ‘vízecske’ (ЧОНЕЙ 33, CYM. 1: 718).

Bácsiláz, Lazu Baciului ‘település Máramarosszigettől DK-re’ 1904: *Bácsiláz* (LELKES 70), 1907: *Bácsiláz* (Hnt.), 1913: *Bácsiláz* (Hnt.), 1944: *Bácsiláz* (Hnt.), 1967: *Lazul Baciului* (SUCIU 1: 353), 1981: *Lazu Baciului* (Legea). A *Bácsiláz* helységnév magyar dűlőnévi eredetű, vö. 1673: *ehez közel Bácsi Lázra nyúl véggel, A Bácsi Láz előtt* (SCHRAM 63), 1864: *Bátsi láz* (PESTY). A dűlőnév alapja a m. *Bacsi~Bácsi* csn. [1416: *Paulus Bachi* (KÁZMÉR 1993: 57-8)], amihez a nyj.-i *láz* ‘irtvány, rét, szénatermő hely, tisztás, hegyi legelő, kaszáló’ (ÉrtSz. 4: 600) főnév kapcsolódik. Ez a kárpátaljai dűlőnevekben is gyakori földrajzi köznév, vö. szl. **lazъ* ‘irtás’ (MOÓR ZONF. 6: 13), rusz. *лазъ* ‘erdei kaszáló’ (ЧОНЕЙ 167). „A többi hegyi kaszálók, részint az alattok elfolyó hegyi patak, részint egyes Családok vezeték neveiről kölcsönözték neveiket, melyek közt olly családok nevei fordulnak elő, melyeknek mikori itt lakásáról még a’ hagyomány is alig emlékezik” (PESTY). A tanya Sziget külterületi lakott helye volt. A hivatalos *Lazu Baciului* a magyar név románosított változata.

Bagolycsúcs ld. Bobejku doszu

Băile Borșa ld. Borsabánya

Balotafalva ‘egyesült Szerfálvával’ 1387: *Balatafalwa* (DocVal. 332, CSÁNKI 1: 446), 1405: *Balothafalua* (ZsigmOkl. 2/1: 4232), *Balotafalva* (MIHÁLYI 135), 1415: *Balotafalua* (uo. 201), 1424: *Balatafalva* (uo. 263). A *Balotafalva* helységnév magyar eredetű, a *Balota* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. A személynév bizonytalan, vagy a régi m. *Balta* [1423: „*Lajos filii Baltha*, 1441: *Boltha*, 1448: *Boltha*, 1490–1516: *Baltha* (KÁZMÉR 1993: 80-81)], vagy a román *Balotă* (CONSTANTINESCU 188) csn. származéka lehet (FNESz., *Balotafalu*). Nem zárhatjuk ki teljesen szláv víznévi eredetét sem, vö. szl. **blato~bolto* ‘mocsár, láp’ (ŠMILAUER 41,

Моор ZONF. 6: 14), rusz.-ukr. *болото* 'ua.' (Чопей 16) (FNESz., *Baláta-tó*). „A kaszói kenézséghez tartozott... Mivel Szerfálvával együtt sohasem említik s ez utóbbiról csak Balotafalva eltűnte után hallunk (1459), feltehetőleg azzal azonos település” (BÉLAY 122).

Bánszki¹ 'egyesült Kaszópolyánával' 1892: *Bánszki telep* (Hnt.), 1898: *Bánszki* (Hnt.), 1907: *Bányavölgy* (Hnt.), 1913: *Bányavölgy* (Hnt.), 1944: *Bányavölgy*, *Баньскиї* (Hnt.), 1966: *Баньскиї* (ZO). A *Bánszki* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1859: *Nagy Bánszky* (SEBESTYÉN 2008: 202), 1860-3: *Bánsky* (uo.), 1864: *Bánszki pud Jalenovka* (:fenyves alatt:) (PESTY). A név a *баня* 'bánya' (Чопей 8), *banja 'ua.' (Моор ZONF. 6: 12) főnév melléknévképzős származéka, jelentése tkp. 'Bányás'. A tanya nevét az országos helységnévrendezés során *Bányavölgy*-re magyarosították. 1966-ban egyesült Kaszópolyánával.

Bánszki² 'egyesült Lonkával' 1892: *Bánszki* (Hnt.), 1898: *Bánszki* (Hnt.), 1907: *Lonkabányavölgy* (Hnt.), 1913: *Lonkabányavölgy* (Hnt.), 1944: *Lonkabányavölgy*, *Баньскиї* (Hnt.). A *Bánszki* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1860: *Bański* (SEBESTYÉN 2008: 211). Magyarázatahoz ld. *Bánszki*¹ szócikkét. A tanya Lonka külterületi lakott helye volt, nevét 1904-ben, a helységnévrendezés során *Lonkabányavölgy*-re változtatták.

Bánszki telep ld. Bánszki¹

Bányavölgy ld. Bánszki

Baranka, Бронька 'település az Ilosvai járásban, Ilosvától ÉK-re' 1273: *Borynka* (GYÖRFFY 1: 529), 1274: *Baranka* (uo.), 1321: *Baranca* (uo.), 1341: *Baranka* (DocVal. 92), 1454: *Boronica, Bronyka* (MIHÁLYI 372, CSÁNKI 1: 447), 1460: *Bronka* (IVÁNYI 137), 1468: *Branka* (TELEKI 11: 322), 1555: *Boronka* (BÉLAY 131), 1725: *Bronyka* (REVIZKI), 1773: *Szuhha Bronka* (LexLoc. 134), 1808: *Bronyka, Suchá Broňka* (LIPSZKY: Rep. 81), 1828: *Bronyka* (NAGY 195), 1838: *Bronyka* (Schem. 60), 1851: *Bronyka* (FÉNYES 1: 169), 1877: *Szuha-Bronyka* (Hnt.), 1913: *Szuhabaranka* (Hnt.), 1930: *Broňka* (ComMarmUg. 28–9), 1944: *Szuhabaranka, Суха Бронька* (Hnt.), 1983: *Бронька* (ZO). A *Baranka* helységnév magyar eredetű, pusztá személynévből keletkezett magyar névadással. Alapja a magyar régi *Borin* [1294: *Boryn* (ÁÜO. 12: 554)] szn. *-ka* kicsinyítő képzős származéka. BÉLAY víznévből származtatja (BÉLAY 131), a helységen keresztül folyó *Bronyka-patak* [19. sz. *Rika* (PETROV 26), 1935: *Broňka, Бронька* (WIESNER 52, 59)] neve azonban a helységnévhez képest másodlagos. A korábbi *Szuha-* előtag a Barankába olvadt, de ma újra önálló szomszédos *Szuha* nevéből származott. Az Árpád-korban *Baranka* vára állt a falu helyén, de a 14. század elején mint rablóvárat le-

rombolták (GYÖRFFY 1: 529–30). A hivatalos ukrán *Бронька* a magyar név szlávósított formája (FNESz., *Szuhabaranka*). A *Bronyka* névalak idővel kiszorította a magyar formát, amit 1901-ben, a helységnévrendezés során újítottak fel (MEZŐ 1999: 378).

Baranya, Боронява 'település Huszttól K-re' 1390: *Baranya* (CSÁNKI 1: 446), 1482: *Baranya* (TELEKI 2: 155), 1780-81: *Baranya, Boronyavá* (MTH. 30), 1808: *Baranya, Boronawa* (LIPSZKY: Rep. 36), 1828: *Baranya (Huszt), Boronyawa* (NAGY 195), 1838: *Husztbaranya* (Schem. 60), 1851: *Huszt-Baranya* (FÉNYES 1: 89), 1877: *Baranya* (Hnt.), 1898: *Baranya* (Hnt.), 1907: *Husztbaranya* (Hnt.), 1913: *Husztbaranya* (Hnt.), 1925: *Boroňava* (ComMarmUg. 25), 1944: *Husztbaranya, Хустборонява* (Hnt.), 1983: *Боронява* (ZO). A *Baranya* helységnév szláv víznévi eredetű, a bal felől a *Huszt* folyóba ömlő *Baranya patak* nevéből jött létre névátvitellel, vö. 1482: *riv. Nagy Baranya* (BÉLAY 122), *Боронявка* (SHU. 65). A *Baranya* helynevekről az a vélekedés, hogy a magyar határvédő gyepűrendszer bejárataira, kapuira utalnak, és a szláv nyelvekből való, vö. cs. *brána* 'sánc, kapu', szlk. *brána* 'kapu', szl. **brana-borna* 'ua.' (MOÓR ZONE. 6: 14-5, ŠMILAUER 41) stb. Más magyarázat szerint e helynevekben ómagyar személynév rejlik (l. FNESz. *Baranya megye*). KISS LAJOS szerint származhat a magyar *bárány* szláv előzményéből is, vö. **baranъ* (ŠMILAUER 37) személynévi áttétellel (KISS 1991c: 354-5). A 19. század első felétől használatos *Huszt-* előtag Huszt város közelségére utal, s 1904-ben hivatalosan is bekerült a névbe (LELKES 66). Az ukrán *Боронява* a magyar névből ered.

Barbfalva ld. Bárdfalva

Barcánfalva, Bîrsana 'település Máramarosszigettől DK-re' 1326: *Zurduky* (MIHÁLYI 6), 1346: *Borzan* (uo. 21), 1390: *Barzanfalwa, Barczanfalwa* (CSÁNKI 1: 446), 1408: *Zurdok al. nom. Barczanfalva* (uo. 152), 1487: *Baarzan* (MIHÁLYI 590), 1488: *Borschanfalva* (BÉLAY 123), 1725: *Barzanfalva* (REVIZKI), 1773: *Barcanfalva, Barczannestij* (LexLoc. 132), 1789: *Barczánfalva, Barczána, Barcanova* (MTH. 90), 1808: *Barczanfalva, Barczanowá, Barczáná* (LIPSZKY: Rep. 37), 1828: *Barczánfalva, Barsana* (NAGY 195), 1838: *Bárczánfalva* (Schem. 57), 1851: *Barczánfalva* (FÉNYES 1: 91), 1907: *Barczánfalva* (Hnt.), 1944: *Barcánfalva* (Hnt.), 1981: *Bîrsana* (Legea). A *Barcánfalva* helységnév magyar eredetű, a *Barcán* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falva* főnévnek az összetételével jött létre. A falu a 14. sz. elején keletkezett az Iza völgyében, nevét első birtokosáról, Szten fia Stanislaus kenéztől kapta, akit Barcánnak is neveztek (BÉLAY 122). A *Barcán* személynév [vö. 1408: *Borzan* (DocVal. 67)] valószínűleg román eredetű, ld. rom. *Bîrsan* szn. (CONSTANTINESCU 204), ami a *bîrsan* 'barcasági' (DRM. 1: 129) melléknév származéka (KNIEZSA: KeletMo. 128). A hivatalos román *Bîrsana* a magyarhoz képest másodlagos.

Barcanova ld. Barcánfalva

Bárdfalva, Berbești 'település Máramarosszigettől D-re' 1387: *Barbfalwa* (DocVal. 332, CSÁNKI 1: 446), 1392: *Bartfalva* (IVÁNYI 86), 1398: *Barthfalua* (BÉLAY 124), 1405: *Bartfalva* (uo. 132), *Bardfalua* (ZsigmOkl. 2/1: 4232), 1415: *Bardfalua* (MIHÁLYI 201), 1475: *Bardfalva* (uo. 525), 1725: *Bardfalva* (REVIZKI), 1773: *Bardfalva, Bérbésty* (LexLoc. 132), 1808: *Bardfalva vel Bartfalva, Berbesty* (LIPSZKY: Rep. 37), 1828: *Bartfalva, Berbesth* (NAGY 195), 1838: *Bártfalva* (Schem. 53), 1851: *Bártfalu* (FÉNYES 1: 97), 1907: *Bárdfalva* (Hnt.), 1944: *Bárdfalva* (Hnt.), 1981: *Berbești* (Legea). Az elsődleges *Barbfalva* helységnév magyar eredetű, a *Barb~Barbu* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett (KNIEZSA: KeletMo. 129). „A Mára és Kaszó összefolyásánál fekvő falu ismeretlen, valószínűleg a 14. sz. elején élt alapítója, Barb nevét őrzi. Nevének román formája (Berbești) is ebből a névből képződött” (BÉLAY 123). A személynév román, vö. *Barbă~Barbu* szn. (tkp. 'szakáll') (CONSTANTINESCU 191). A magyarban idővel *Barb>Bart>Bard* változás ment végbe, vö. m. *Bárd* csn. [1423: *Bard* (KÁZMÉR 1993: 94)], míg a román névváltozat megőrizte a személynév eredeti formáját. CSÁNKI Bárdfalvát és Barbfalvát két külön településnek gondolja (CSÁNKI 1: 446), valószínű azonban, hogy ugyanarra a helységre vonatkoznak az adatok. A hivatalos román *Berbești* párhuzamos névadással jött létre, jelentése tkp. 'Barb emberei, Barbék'.

Barka ld. Barkfalva

Barkfalva 'elpusztult falu Karácsonyfalva környékén' 1402: *Barkfalva* (MIHÁLYI 124), 1480: *Barka* (CSÁNKI 1: 446). A *Barkfalva* helységnév magyar eredetű, a R. m. *Bark~Barka* szn.-nek [ld. 1277: *Bark*, 1256: *Barka* (Ász. 91)] és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. A helység csak a 15. századból adatható, később valószínűleg elpusztult.

Barnabás ld. Berlebás**Bartfalva ld. Bárdfalva**

Batiza, Botiza 'település Máramarosszigettől DK-re' 1373: *Batizhaza* (MIHÁLYI 66), 1385: *Pottis villa* (uo. 85), 1411: *Batyz, Bathizhaza* (uo. 167, 175, CSÁNKI 1: 446), 1459: *Bathyza* (MIHÁLYI 425), 1487: *Batiza* (BÉLAY 125), 1725: *Batiza* (REVIZKI), 1773: *Batiza, Botiz* (LexLoc. 132), 1808: *Batiza, Botiza* (LIPSZKY: Rep. 40), 1828: *Batiza, Botiz* (NAGY 195), 1838: *Botiza* (Schem. 55), 1851: *Batiza* (FÉNYES 1: 101), 1907: *Batiza* (Hnt.), 1944: *Batiza* (Hnt.), 1981: *Botiza* (Legea). Az elsődleges *Batizhaza* helységnév magyar eredetű, a *Batiz* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *ház* főnévnek az összetételével jött létre (KNIEZSA: KeletMo. 128). A *Batiz* névhez ld. 1219/1226: *Batiz* szn.

(ÁÚO. 11: 156), de ld. még *Batiz* csn. [1430: *Batyz*, 1440: *Bathyz* (KÁZMÉR 1993: 104)], ami talán ófrancia eredetű, s a *Batis(se)~Baptiste* [tkp. ’Keresztelő Szent János’] származéka (FNESz., *Batiz*). A hivatalos román *Botiza* a magyar helységnévből *Botizaza alakon keresztül egyszerejtéssel keletkezett, ami később *Batiza* formában visszakerült a magyarba (FNESz., *Batiza*).

Batizháza ld. Batiza

Bedevlya ld. Bedőháza

Bedő ld. Bedőháza

Bedőháza, Бедевля ‘település Técsőtől K-re’ 1336: *Bedeuhaza* (DocVal. 78, MIHÁLYI 13), *Bedewhaza* (GYÖRFFY 4: 122), 1389: *Bedewhaza* (CSÁNKI 1: 446), 1405: *Bedhaza* (BÉLAY 125), 1411: *Bedehaza* (MIHÁLYI 168), 1465: *Bewde* (uo. 466), 1505: *Bedü* (TT. 1887: 516), 1725: *Bedő* (REVIZKI), 1773: *Bedő*, *Bedyöv*, *Bedevlya* (LexLoc. 134), 1828: *Bedő*, *Bedevlya*, *Bedjen* (NAGY 195), 1838: *Bedő* (Schem. 62), 1851: *Bedő* (FÉNYES 1: 107), 1877: *Bedő*, *Bedevlya* (Hnt.), 1913: *Bedőháza* (Hnt.), 1925: *Bedevlja*, *Bedevle*, 1930: *Bedevla* (ComMarmUg. 17), 1944: *Bedőháza*, *Бедевля* (Hnt.), 1983: *Бедевля* (ZO). A *Bedőháza* helységnév magyar eredetű, a *Bedő* [1281: *Bedew* (HO. 8: 214), ld. még *Bedő* csn. [1389: Francisci *Bedou*, 1437: *Bedeu*, 1460: *Bedew* [Miklós] (KÁZMÉR 1993: 110-1)] szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *ház* főnévnek az összetétele (FNESz., *Bedőháza*). „Első – oklevélben ismeretlen – ura, Bedő bizonyosan magyar, éppenígy középkori lakóinak többsége... Rutén környezetben lassanként eloroszosodott” (BÉLAY 124). A *-háza* utótag idővel lekopott, azonban az országos helységnévrendezés során 1901-ben újra a történelmi alakot állították vissza (MEZŐ 1999: 44). A hivatalos ukrán *Бедевля* a magyar név szlávósított formája.

Bedőmonostor ld. Monostor²

Bélaháza ‘elpusztult falu Batiza és Szurdok környékén’ 1418: *Belahaza alitor Polyan Ujfalu* (BÉLAY 125). A *Bélaháza* helységnév magyar eredetű, a *Béla* szn.-nek [1138/1329: *Bela* (MNY. 32: 132)] és a birtokos személyjellel ellátott *ház* főnévnek az összetételével keletkezett. A falu másik, *Polyánújfalu* neve újabb telepítésű helységet jelöl, amit a közeli (*Sajó*)*polyána* lakosai alapítottak. A Dolhaiak birtokában mindössze egyetlen alkalommal említett falu, Batiza és Szurdok vidékén feketett (BÉLAY 125).

Bélavár ‘egyesült Kiskirvával’ 1415: *Beelwara* (IVÁNYI 107, BÉLAY 125), 1436: *Belawar* (MIHÁLYI 303), 1473: *Belawar* (CSÁNKI 1: 446), 1487: *Belovar* (MIHÁLYI 588). A *Bélavár* helységnév magyar eredetű, a *Béla* szn. [1138/1329: *Bela* (MNY. 32: 132)] és a m. *vár* főnév összetétele. „Szembe vele [Kirvával] Bélavár erődítmény talán a királyi

hospesek védelmét szolgálta, de feltűnésekor már ez sincs királyi kézen (BÉLAY 164). CSÁNKI Kirva határrészeként említi (CSÁNKI 1: 446), a település a középkorban beolvadt Kiskirvába (BÉLAY 125). Kiskirva párhuzamos ruszin neve *Bilovarci*, ami ennek a helységnek az emlékét őrzi (ld. ott).

Benecső 'egyesült Úrmezővel' 1838: *Benyecző* (Schem. 63), 1888: *Benecső* (Hnt.), 1898: *Benecső* (Hnt.), 1913: *Benecső* (Hnt.), 1930: *Benečovo* (ComMarmUg. 19), 1944: *Benecső*, *Бенечевъ* (Hnt.). A *Benecső* helységnév ruszin eredetű, a *Benecs* szn.-nek birtoklást kifejező szl. *-ovo* képzős (ŠMILAUER 29) alakja. A magyarban a képző illeszkedett: *Benecső* > *Benecső*. A személynévhez ld. m. *Benecs* csn. [1459: *Benecz*, 1478: *Andrea Benech* (KÁZMÉR 1993: 121)], ami a *Benedek* -cs becéző képzős változata. „Benecső telepítvény pedig ezelőtt mint egy más fél századdal alapítottatott, az urmezői földbirtokosok birtoka, az ország út mellett van csupán Izraeliták lakják, kik mind korcsmárosok” (PESTY). Úrmező külterületi lakott helye volt.

Berbești ld. Bárdfalva

Berehi, Беperi 'település Ökörmezőtől K-re' 1892: *Berchi* (Hnt.), 1898: *Berchi* (Hnt.), 1902: *Berchi* (Hnt.), 1944: *Berehi*, *Bepezu* (Hnt.), 1983: *Bepezu* (ZO). A *Berehi* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö. 1864: *Berehe* (SEBESTYÉN 2008: 181). A név alapjául a rusz.-ukr. *bepez* 'part, mart, pereme, széle valaminek' (CYM. 1: 158) főnév többes számú alakja szolgált, vö. szl. **bergъ~brěgъ* 'ua.' (ŠMILAUER 38, Moór ZONF. 6: 11), jelentése tkp. 'partok, oldalak'. A tanya Szinevér külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Berendej 'egyesült Rosztoká'val' 1888: *Berendej* (*Beredéj*) (Hnt.), 1892: *Berendaj* (Hnt.), 1898: *Berendaj* (Hnt.), 1907: *Gerendás* (Hnt.), 1913: *Gerendás* (Hnt.), 1918: *Gerendás* (Hnt.), 1967: *Берендеї* (ZO). A *Berendej* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1863: *Berendey* (SEBESTYÉN 2008: 218), *Берендеї номик* (SHU. 43). A víznév valószínűleg személynévből keletkezett, ld. rom. *Berendei* szn. (CONSTANTINESCU 200), ami ótörök népnévre vezethető vissza. A település nevét az országos helységnévrendezés során *Gerendás*-ra magyarosították (LELKES 68). Rahó külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesült Rosztoká'val.

Berenoj 'bizonytalan fekvésű elpusztult falu' 1389: *Berenoj* (MIHÁLYI 91, DocVal. 343, CSÁNKI 1: 446), 1604: *Berenieö* (BÉLAY 125). A *Berenoj* helységnév bizonytalan eredetű, talán szláv személynévből jött létre. CSÁNKI Bártfalva és Talaborfalu közé helyezi, míg BÉLAY szerint Kirva környékén kell keresnünk (BÉLAY 125).

Berezna, Беpezове 'település Husztól ÉK-re' 1415: *Berezna* (MIHÁLYI 201), *Bereznazew* (uo. 202), 1460: *Berezna* (CSÁNKI 1: 446), 1483: *Belezna* (BÉLAY 127),

1669: *Beleznamező* (uo.), 1725: *Berezna* (REVIZKI), 1773: *Berezna, Brjaza, Berezova* (LexLoc. 134), 1828: *Berezna, Berezowa* (NAGY 195), 1838: *Berezna* (Schem. 60), 1851: *Berezna* (FÉNYES 1: 122), 1877: *Berezna, Berezova, Bereznik* (Hnt.), 1913: *Berezna* (Hnt.), 1925: *Berezovo* (ComMarmUg. 21), 1944: *Berezna, Березна* (Hnt.), 1983: *Березове, Березовое* (ZO). A *Berezna* helységnév ruszin eredetű. Alapja a rusz.-ukr. *береза* 'nyírfafa' (Чопей 11), ld. még szl. **berza~brěza* 'ua.' (ŠMILAUER 38, MOÓR ZONF. 6: 15) fanév nőnemű melléknévi származéka, jelentése 'nyírfás, nyíres' (FNESz., *Nagyberezna*). „Az okmányokban maga a község Beleznának említettik, nevét alkalmasint a benne volt Nyirfa (:berezá:) erdőtől kapta, mely azonban egészen elpusztult” (PESTY). A hivatalos ukrán *Березове* a fanév -ove birtokos képzős alakja.

Bereznazető ld. Berezna

Bereznék ld. Bereznik¹

Bereznik¹, Березники 'település a Szolyvai járásban, Szolyvától K-re' 1680: *Breznik* (BÉLAY 127), 1725: *Breznik* (REVIZKI), 1773: *Bereznik* (LexLoc. 134), 1808: *Bereznik, Breznik* (LIPSZKY: Rep. 52), 1828: *Bereznik* (NAGY 195), 1838: *Bereznik* (Schem. 60), 1851: *Bereznik* (FÉNYES 1: 123), 1913: *Bereznék* (Hnt.), 1944: *Bereznik, Березникъ* (Hnt.), 1983: *Березники* (ZO). A *Bereznik* helységnév ruszin eredetű, a rusz.-ukr. *березникъ~березнік* 'nyírfás erdő' (Чопей 11, СУМ. 1: 160) főnév származéka (KISS 2006: 372). „(:Bereznik magyarra átt változtatva annyit jelent mint nyírfás:) A neve tehát el árulja hogy oroszok voltak az első letelepedők ezen helységben” (PESTY). A *Bereznik* nevet 1901-ben *Bereznék*-re módosították (MEZŐ 1999: 50). A hivatalos ukrán *Березники* a történelmi névből származik, annak többes számú alakja.

Bereznik² 'egyesült Körtvélyessel' 1892: *Bereznik* (Hnt.), 1898: *Bereznik* (Hnt.), 1907: *Bereznik* (Hnt.), 1913: *Bereznik* (Hnt.), 1944: *Bereznik, Березникъ* (Hnt.). A *Bereznik* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Bereznik¹* szócikkét. A tanya Körtvélyes külterületi lakott helye volt.

Berezniki ld. Bereznik¹

Berezove ld. Berezna

Berlebás, Костилівка 'település Rahótól D-re' 1770/72: *Berlebas* (MOTZEL), 1780-1: *Barlabás, Birlabás* (MTH. 102), 1789: *Berlebas, Berlebás* (uo.), 1796-9: *Barlabás, Berlatás, Barlabas* (uo.), 1804: *Berlábás, Berlebas* (KORABINSZKY), 1808: *Berlebás, Barlabas, Birlabas* (LIPSZKY: Rep. 53), 1828: *Berlebas* (NAGY 200), 1838: *Berlebás* (Schem. 55), 1851: *Berlebás* (FÉNYES 1: 124), 1898: *Berlebás* (Hnt.), 1907: *Barnabás* (Hnt.), 1913: *Barnabás* (Hnt.), 1944: *Barnabás, Берлебаиш* (Hnt.), 1983: *Костилівка*,

Костылевка (ZO). A *Berlebás* helységnév névátvitellel jött létre annak a Tisza bal partján fekvő hegynek a nevéből (*Berlebás*, *Berlebászka* 1733 m), amely mellett a 18. században települt, vö. 1726: *Barlabas* (SCHRAM 64), 1863: *Берлябаиш* (SEBESTYÉN 2008: 217), *Berlabaszka* (uo.), 1864: *Berlebáska* (PESTY). A hegynevén puszta személynévből keletkezett, vö. 1715: *Joannes Berlebas*, *Joannes Berlebasz* (Aknarahó) (MOL Conscr.). Ez a magyar *Barlabás*~*Barnabás* személynév [1211: *Barnabas* (Ász. 54)] magas hangrendű alakja lehet, s talán román névadásra utal. A falu Rahó egyik külterületi lakott helyéből vált önállóvá. A *Berlebás* helységnevet 1904-ben *Barnabás*-ra magyarosították (LELKES 68), amit 1946-ban *Костилівка*-ra változtattak. Ehhez ld. ukr. *Костела*, *Костелей*, *Костелик* csn. (Чучка 2005: 291).

Bértelek Id. Breboja

Beserica Alba Id. Fejéregyháza

Bila Cerkva Id. Fejéregyháza

Bila Tisza Id. Bogdány

Bilin, Билин ‘település Rahótól ÉK-re’ 1796-9: *Bilen* (MTH. 106), 1804: *Bjlen* (KORABINSZKY), 1828: *Bilin*, *Bilen* (NAGY 200), 1838: *Bilíny* (Schem. 55), 1851: *Bilen* (FÉNYES 1: 134), 1863: *Билинъ* (SEBESTYÉN 2008: 217), 1877: *Bilin* (Hnt.), 1892: *Bilin* (*Bilen*) (Hnt.), 1898: *Bilin* (Hnt.), 1913: *Bilin* (Hnt.), 1925: *Bilin nad Tisou*, *Bilina*, 1930: *Bělin* (ComMarmUg. 19), 1944: *Bilin*, *Билинъ* (Hnt.), 1983: *Билин*, *Белин* (ZO). A *Bilin* helységnév névátvitellel keletkezett annak a havasnak a nevéből, amelynek a lábánál települt, vö. 1726: *Bilin* (SCHRAM 64). „Nevének ruthen elnevezéséből, hogy azt, az őt közvetlen környező s csaknem a felhőkig emelkedő magas havasoktól vette, könnyen kivehető” (PESTY). A hegynevén a rusz.-ukr. *белый*~*білий* ‘fehér’ (Чопей 23, СУМ. 1: 181-2) melléknév *-in* képzős származéka (MIZSER 2007: 98), ld. még szl. **bělъ* ‘ua.’ (ŠMILAUER 38, MOÓR ZONF. 6: 14). Személynévi eredetét kizárhatjuk, vö. *Билин* csn. Kárpátalján [1705: *Michaelis Bilin* (Чучка 2005: 66)], ill. szl. **Билина* szn. (Чучка 2011: 49).

Bilipotok Id. Fejérpatak

Bilovárci Id. Kiskirva

Bircvölgy Id. Cserkenyel Birc

Bíróvölgy Id. Lopusanka

Bîrsana ld. Barcánfalva**Bistra ld. Bisztra²****Bisztra ld. Alsóbisztra**

Bisztra¹, Верхній Бистрий ‘település Ökörmezőtől É-ra’ 1651: *Sebespatak* (BÉLAY 127), 1688: *Bisztra* (uo.), 1808: *Bisztra, Bystra* (LIPSKY: Rep. 61), 1828: *Bisztra (Felső)* (NAGY 195), 1838: *Felső-Bisztra* (Schem. 57), 1851: *Felső-Bisztra* (FÉNYES 1: 136), 1877: *Bisztra (Felső-)* (Hnt.), 1907: *Felsősebes* (Hnt.), 1925: *Bystrá Vyžni*, 1930: *Bystrý Vyšni* (ComMarmUg. 146–7), 1944: *Felsőbisztra, Вышня Быстра* (Hnt.), 1983: *Верхній Бистрий, Верхний Быстрый* (ZO). Az elsődleges *Sebespatak* helységnév magyar eredetű, víznévből keletkezett névátvitellel. A patak ruszin neve *Bisztra*, vö. *Бісструй номик* (SHU. 48–9). Magyarázatához ld. *Alsóbisztra* szócikkét. „*Bisztrának* neveztetik a falun keresztül folyó Sebes és hideg pataktól, mely patak a Toronyától lefolyó és a Telepitvényt egy harmadik részre átvágó *Nagyágvizébe* ömlik, a felső elnevezett (!) később nyéré, miután Berezna mellett is egy Bisztra alakult, ’s az – alsó Bisztra elnevezést – ez pedig felső Bisztra elnevezést nyert” (PESTY). A magyar nevet rövid időn belül felváltotta a párhuzamos névadással keletkezett szláv név, s a 17. századtól már csak *Bisztra* alakban fordul elő (MIZSER 2007: 98–9). A 19. századtól használt *Felső-* előtag *Alsóbisztra* nevének előtagjával áll korrelációban. A helység nevét 1904-ben *Felsősebes*-re magyarosították (LELKES 67). A hivatalos ukrán *Верхній Бистрий* a történelmi, nőnemű *Bisztra* névtől eltérően hímnemű forma.

Bisztra², Bistra ‘település Máramarosszigettől K-re’ 1877: *Bisztra* (Hnt.), 1882: *Bisztra* (Hnt.), 1892: *Bisztra* (Hnt.), 1898: *Petrova bisztra* (Hnt.), 1907: *Petrovabisztra* (Hnt.), 1896: *Bisztra* (ComMarmUg. 22), 1913: *Petrovabisztra* (Hnt.), 1944: *Petrovabisztra* (Hnt.), 1967: *Bistra* (SUCIU 1: 81), 1981: *Bistra* (Legea). A *Bisztra* helységnév szláv víznévi eredetű, magyarázatához ld. *Alsóbisztra* szócikkét. „*Petrova* község határán a’ Papp Iván, és Poloninka havasok aljából származó *Frumusora*, és *Bisztri* folyók partjain van le telepedve mintegy 130 család orosz (:ruszin:) kik 1790-k évtől jöttek be a’ szomszédos Galicziából egyenként mint a’ petrovai havasok aljában igen szép fenyves erdő vágatására fel használt napszámosokkal.- 1790-k évbe csak négy orosz család volt” (PESTY). A helység nevét 1904-ben *Petrovabisztrá*-ra változtatták (LELKES 70), a *Petrova-* előtag a szomszédos Petrova faluhoz való közelségre utal. A hivatalos román *Bistra* a ruszin név átvétele.

Bisztrik ‘egyesült Bruszturával’ 1898: *Bisztrik* (Hnt.), 1907: *Bisztrik* (Hnt.), 1913: *Bisztrik* (Hnt.). A *Bisztrik* helységnév ruszin eredetű, a *бистрий* ‘sebes, gyors’ (HRINČENKO 1: 57) mn. -ик kicsinyítő képzős alakja. Víznévből vált névátvitellel előbb dűlő-, majd

helységnévvé. „*Bisztrik*. Düllő a rajta végig futó Bisztra pataktól kölcsönözte nevét” (PESTY). A tanya Brusztura külterületi lakott helye volt.

Bobejku doszu ’egyesült Borsával’ 1892: *Bobejku doszu gyalu valea re* (Hnt.), 1898: *Bobejka doszu gyálu valea re* (Hnt.), 1904: *Bobejku doszu, Bagolycsúcs* (LELKES 69), 1907: *Bagolycsúcs* (Hnt.), 1913: *Bagolycsúcs* (Hnt.), 1944: *Bagolycsúcs* (Hnt.). A *Bobejku doszu* helységnév román dülönévi eredetű, vö. 1864: *bobeitka, bobeieka, doszu vai rele* (PESTY). A falu Borsa határában jött létre a 19. század második felében. A név alapja a rom. *bobeica* ’elszigetelt, erdővel borított hegycsúcs, mély völgy egy hegy vagy domb lábánál; vénasszony’ (SCRIBAN, BULGAR–CONSTANTINESCU-DOBRIDOR) és a *dos* ’északi oldal, hát, hátsó rész, valami mögött’ (DRM. 1: 394). A hosszabb *Bobejku doszu gyalu valea re* név körülírási forma, jelentése tkp. ’Az erdős csúcsú hegynek a lábánál lévő völgyben’. A helység nevét 1904-ben *Bagolycsúcs*-ra változtatták (LELKES 69).

Bobejku doszu gyalu valea re ld. Bobejku doszu

Bócárja ’egyesült Vulsánával’ 1877: *Bocara* (Hnt.), 1892: *Boczára* (Hnt.), 1898: *Boczárja* (Hnt.), 1904: *Boczárja, Rákócziszállás* (LELKES 66), 1907: *Rákócziszállás* (Hnt.), 1913: *Rákócziszállás* (Hnt.), 1944: *Bolcárja, Бовуаря* (Hnt.). A *Bócárja* helységnév valószínűleg román dülönévi eredetű, vö. 1864: *Botzára* (PESTY). SZTRIPSZKY szerint az ökrök szálláshelyének román elnevezéséből származik (SZTRIPSZKY 122), ld. rom. *bouř* ’ökrörborjú, tinó, tulok’ (DRM. 1: 140). Népetimológiai magyarázat szerint nevét Rákóczi korában kapta: „*Botzára* a’ nép monda szerint Rákotzi futásában ezen a’ helyen meg pihent, melly oroszul bővtzár: – itt volt a Király – Botzárának el neveztek” (PESTY), a falu a 18. század elején azonban még nem létezett. 1904-ben, az országos helységnévrendezés során a helységnevet *Rákócziszállás*-ra magyarosították (LELKES 66). Vulsána külterületi lakott helye volt.

Bocicoel ld. Kisbocskó¹

Bocicou Mare ld. Nagybockó²

Bockó ’egyesült Alsóapsával’ 1892: *Boczko* (Hnt.), 1898: *Boczko* (Hnt.), 1900: *Boczko* (Hnt.), 1907: *Boczko* (Hnt.), 1913: *Boczko* (Hnt.), 1944: *Bockó, Kisbockó, Nagybockó* (Hnt.). A *Bockó* helységnév román víznévi eredetű, vö. 1859-60: *Bockó Bach* (SEBES-
TYÉN 2008: 178). „A község határában elő fordul a *Botzko* nevezetű *düllő*, mely cserés kaszálókbl és erdőből irtott ’s csak kapával művelhető tengeri földekből áll – név eredetét a’ völgyet ketté hasító *Botzko patak*ától vette mely több apro patakokat magában véve folyamával a’ községet magát is ketté választja – és az Apsitza folyóba omlik a’ helység alatt” (PESTY). A *Bockó* név magyarázatához ld. *Bócárja* szócikkét. A pataknev jelentése tkp. ’Ökrös patak’. Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Bocskó ld. Kisbocskó^{1,2}

Bocskó ld. Nagybecskó¹

Bocskó-Rahó ld. Rahó

Bogdan ld. Bogdány

Bogdan-Vodă ld. Konyha

Bogdány, Богдан ‘település Rahótól K-re’ 1419: *Bogdan* (MIHÁLYI 233), 1785-6: *Albo Tibisco* (MTH. 102), 1789: *Fejér Tisza, Fejer Tisza* (uo.), 1808: *Bogdány* (LIPSZKY: Rep. 66), 1828: *Bogdán, Fejér Tisza* (NAGY 195), 1838: *Bogdány* (Schem. 55), 1851: *Bogdány* (FÉNYES 1: 146), 1877: *Bogdán (Alsó-), Bila-Tisza* (Hnt.), 1882: *Bogdán (Alsó-) (Bila-Tisza)* (Hnt.), 1913: *Tiszabogdány* (Hnt.), 1930: *Bohdan* (ComMarmUg. 24), 1944: *Tiszabogdány, Богдань* (Hnt.), 1983: *Богдан* (ZO). A *Bogdány* helységnév magyar eredetű, puszta szn.-ből keletkezett magyar névadással, vö. 1213: *Bogdan* szn. (ÁÜO. 6: 359) (MIZSER 2007: 98). Az alapjául szolgáló személynév szláv, ld. or.-ukr. *Богдан~Богдань* szn. (Чучка 2011: 61-3, ТУРИКОВ 51). „Bogdán származik Bog, Boh, Isten és dānej adta orosz szavakból tehát – magyarul Isten által adott... (PESTY). A falu névadója az a *Bogdán* vajda, aki 1334-5-ben költözött népével Máramaros területére (GYÖRFFY 4: 118). A helység a 19. sz. első feléig a *Fehértisza* nevet is viselte a közeli folyóról, a ruszin névhasználatban ez a 20. századig megmaradt: „Bogdán Fehértisza nevezett alatt is ismeretes (*bila tisza* oroszul). Jelenlegi Bogdán nevét mintegy 50 év óta birja” (PESTY). A határában folyó *Bogdán patak* neve a helységnévhez képest másodlagos, vö. *Богдан номік* (SHU. 61). A helységnévrendezés során kapott *Tisza*- előtag a Tisza folyó közelségére utalt (MEZŐ 1999: 57). A hivatalos ukrán *Богдан* a történelmi név átvétele.

Bokros ld. Csertezi

Boricpolyána ‘eltűnt falu Felsőhidegpatak környékén’ 1599: *Boriz Polena* (BÉLAY 130), 1623: *Boricz Poliana* (uo.), 1646: *Boricz-Polyánka, Boricz-Polyana* (ComMarmUg. 25). A *Boricpolyána* helységnév ruszin eredetű, a *Boric* személy- vagy családnévnek [1673: *Bericz (Boricz) Daniel* (BÉLAY 156)] és a rusz.-ukr. *поляна* ‘erdei tisztás, rét’ (CYM. 7: 107–8) főnévnek az összetételével keletkezett. „A 16. sz. végén telepített falu volt a Verhovinán... Hidegpatak és Holyatin körül feketett” (BÉLAY 130).

Borkút¹, Кваси ‘település Rahótól ÉK-re’ 1648: *Borkút* (BÉLAY 130), 1725: *Borkut, r. Kvaszi* (REVIZKI), 1773: *Borkuth, Kvászj* (LexLoc. 136), 1808: *Burkut, Kwásy* (LIPSZKY: Rep. 70), 1828: *Borkút, Kwasy* (NAGY 195), 1838: *Borkút* (Schem. 57), 1851: *Borkút*

(FÉNYES 1: 154), 1877: *Borkut*, *Kvászi* (Hnt.), 1913: *Tiszaborkút* (Hnt.), 1925: *Kvasy* (ComMarmUg. 77–8), 1944: *Tiszaborkút*, *Квасы* (Hnt.), 1983: *Квасу*, *Квасы* (ZO). A *Borkút* helységnév magyar eredetű, a magyar nyj.-i *borkút* 'ásványvízforrás, savanyúvíz' (ÚMTSz. 1: 554) főnévből származik: „Ország szerte ismeretes neve a Községnek Borkút, ruthen nyelven pedig Kvászi, eredetét a savanyú víz forrástól vette, leginkább vas és büdös kő tartalmuak, és van egy gazdag Jod (:Iblany:) tartalmú forrása is” (PESTY). A köznév a románban és a ruszinban is előfordul magyar jövevényszóként, vö. rom. *burcut* 'ásványvízforrás, borkút, ásványvíz, borvíz' (DRM. 1: 138), ill. rusz. *буркы* 'ua.' (HRINČENKO 1: 112), a román és ruszin névadást azonban kizárhatjuk. A helységnévrendezés során kapott *Tisza*- előtag a Tisza mellettségre utal (MEZŐ 1999: 60). A hivatalos ukrán *Квасу* (t. sz.) párhuzamos névadással, esetleg magyar mintára keletkezett tükörfordítással, vö. rusz. *квасный* 'savanyú, ásványvíz' (Чопей 146) (FNESz., *Tiszaborkút*).

Borkút² 'egyesült Kabolapolyánával' 1864: *Borkut* (PESTY), 1896: *Borkút* (ComMarmUg. 25), 1910: *Borkút* (uo.), 1944: *Borkút* (Hnt.). A *Borkút* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Borkút*¹ szócikkét. A helység Kabolapolyána külterületi lakott helye volt.

Boronyava ld. Baranya

Borsa, Borşa 'település Máramarosszigettől DK-re' 1365: *Bors* (MIHÁLYI 57), 1365/384: *Borsa* (GYÖRFFY 4: 122), 1450: *Borsa* (MIHÁLYI 350), 1475: *Borswafalwa* (BÉLAY 130), 1638: *Borşa* (MIHÁLYI 583, GYÖRFFY 4: 122), 1725: *Borsa* (REVIZKI), 1773: *Borsa*, *Borse* (LexLoc. 132), 1808: *Borsa* (LIPSZKY: Rep. 71), 1828: *Borsa*, *Borse* (NAGY 195), 1838: *Borsa* (Schem. 54), 1851: *Borsa* (FÉNYES 1: 157), 1907: *Borsa* (Hnt.), 1944: *Borsa* (Hnt.), 1981: *Borşa* (Legea). A *Borsa* helységnév magyar eredetű, puszta személynévből keletkezett magyar névadással (KNIEZSA: KeletMo. 127). Az alapjául szolgáló személynévhez ld. 1237-40: *Bors* szn. (PRT. 1: 781), 1202-3 k./15. sz.: *Borsa* szn. (Sztp. KritJz. 1: 65), de ld. még ukr. *Борша* szn. (Чучка 2011: 77). „A falu a Visó és a Borsa patak összefolyásánál települt. A megye délkeleti sarkában fekszik, ahol a Borsa nevű patak a Visóba ömlik” (BÉLAY 130). Víznévi eredetét azonban kizárhatjuk, a patak- és a helységnév közül ugyanis a településnév az elsődleges. A hivatalos román *Borşa* a magyarból származik (FNESz., *Borsa*).

Borşa ld. Borsa

Borsabánya 'egyesült Borsával' 1828: *Borsa Bánya* (NAGY 195), 1838: *Borsabánya* (Schem. 54), 1851: *Borsa-Bánya* (FÉNYES 1: 157), 1858k: *Borsa-bánya* (T), 1877: *Borsabánya* (Hnt.), 1892: *Borsabánya* (Hnt.), 1898: *Borsabánya* (Hnt.), 1913: *Borsabánya*

(Hnt.), 1944: *Borsabánya* (Hnt.), 1967: *Băile Borșa* (SUCIU 1: 61), 1981: *Băile Borșa* (Legea). A *Borsabánya* helységnév magyar eredetű, a település *Borsa* falu mellett jött létre, s róla kapta a nevét. A *-bánya* utótag a településhez közeli bányákra utal. „Lakosai az idevaló bányákban dolgoznak, melyekből az utóbbi időben nem csekély mennyiségű réz ásatott” (FÉNYES 1: 157). 1968-ban közigazgatásilag Borsához csatolták, ma a város egyik negyede. A hivatalos román *Băile Borșa* előtagja a rom. *baie, băi, băile* ’gyógyfürdő, fürdő, fürdőhely’ (DRM. 1: 102) főnév.

Borsakispatak ld. Cserkenyel Birc

Borșa-Repedea ld. Repegye

Borvízvölgy ld. Kvaszni

Botiza ld. Batiza

Bréb, Breb ’település Máramarosszigettől D-re’ 1360: *Hodpatakfalwa* (BÉLAY 146), *Hatpatokfalua* (DocVal. 144), 1364: *Hodpathaky* (MIHÁLYI 53), 1389: *Hodpataka* (uo. 96), 1425: *Hodhpatakfalua* (uo. 264), 1450: *Hothpatak* (BÉLAY 146), 1725: *Hatpatak, r. Bréb* (REVIZKI), 1773: *Brébb* (LexLoc. 132), 1808: *Bréb, Brib* (LIPSZKY: Rep. 77), 1828: *Bréb* (NAGY 195), 1838: *Bréb* (Schem. 53), 1851: *Bréb* (FÉNYES 1: 167), 1907: *Bréb* (Hnt.), 1944: *Bréb* (Hnt.), 1981: *Breb* (Legea). Az elsődleges *Hódpatákfalva* helységnév magyar eredetű, víznévből keletkezett névátvitellel. „A Gutin-hegység északi lábánál, a Máramarosba (Márába) ömlő kis Bréb-patak mellett helyezkedik el” (BÉLAY 146). Olyan patak közelében települt falura utal, amely mellett feltűnően sok hód élt. A párhuzamos névadással létrejött hivatalos román *Bréb*-hez ld. rom. *breb* ’hód’ (DRM. 1: 143) < szl. **bebrъ~bobrъ* ’ua.’ (ŠMILAUER 37, MOÓR ZONF. 6: 13, 17). A román névváltozat a 18. század során a magyarban is felülkerekedett (FNESz., *Bréb*).

Breboja, Бребо́я ’település Rahótól K-re’ 1863: *Breboja* (SEBESTYÉN 2008: 225), 1864: *Breboja* (PESTY), 1898: *Breboja* (Hnt.), 1907: *Bértelek* (Hnt.), 1913: *Bértelek* (Hnt.), 1918: *Bértelek* (Hnt.), 1925: *Breboja* (ComMarmUg. 28), 1944: *Breboja, Бребо́я* (Hnt.), 1983: *Бребо́я* (ZO). A *Breboja* helységnév víznévi eredetű, nevét a falun átfolyó *Breboja patak*-ról kapta, vö. *Бребо́я номік* (SHU. 68). A pataknév alapszava a rom. *breb* ’hód’ (DRM. 1: 143) állatnév, jelentése tkp. ’Hódos patak’. Ennek ruszin megfelelője *бобръ* (Чопей 14), ld. még szl. **bebrъ, bobrъ, bōbrъ* (ŠMILAUER 37, MOÓR ZONF. 6: 13, 17), ezért szláv eredetét kizárhatjuk. A magyar *Bértelek* név 1904-ben keletkezett hivatalos úton (LELKES 69), a történelmi névvel nincs kapcsolatban. Közigazgatásilag Bogdányhoz tartozik.

Brod ld. Farkasrév

Bronyka ld. Baranka

Brusztura, Лопыxiv ‘település Técsőtől ÉK-re’ 1638: *Brusztura* (BÉLAY 77), 1725: *Brusztura* (REVIZKI), 1773: *Brusztura, Brusture* (LexLoc. 133), 1808: *Brusztura* (LIPSZKY: Rep. 87), 1828: *Brusztura* (NAGY 195), 1838: *Brusztura* (Schem. 62), 1851: *Brasztura* (!) (FÉNYES 1: 166), 1877: *Brusztára* (Hnt.), 1913: *Brusztura* (Hnt.), 1925: *Brustura*, 1930: *Brusztury* (ComMarmUg. 83), 1944: *Brusztura, Брустурь* (Hnt.), 1983: *Лопыxiv, Лопыхов* (ZO). A *Brusztura* helységnév román víznévi eredetű, a falu a *Brusztura patak* mentén jött létre, s róla kapta a nevét, vö. *Брустурянка ріка* (SHU. 72). A pataknév alapja a rom. *brusture* ‘patak partján növény páfrány, keserű lapu, nagy bojtortján’ (DRM. 1: 146) növénynév (Kiss 1999: 50-1). PESTY adatközlői a helységnévet tévesen a *brod* ‘gázló’ szóból származtatják: „Brusztura Helység, miután e helység hosszában meglehetősen nagy Folyókanyarulatokban hömpölyög,- ’s eleinte míg rajta Hidak föl nem állittattak,- természetes, hogy Gázolni e Kanyarulatoknál kellett,- Gázló – Ruthen nyelven – Brud – tehát innét kapta Brusztura elnevezését” (PESTY). A település hivatalos nevét 1946-ban *Лопыxiv*-ra változtatták, ez a történelmi név ukrán tükkörfordítása, vö. rusz.-ukr. *лопых* ‘lapu, bojtortján’ (CYM. 4: 547, Чопей 171).

Bud ld. Budfalva**Budești ld. Budfalva**

Budfalva, Budești ‘település Máramarosszigettől D-re’ 1361: *Bud* (MIHÁLYI 50-1), 1402: *Buthfalva* (uo. 124), 1405: *Bwdfalwa, Bwthfalwa* (CSÁNKI 1: 447), 1424: *Bwthfalwa* (BÉLAY 131), 1480: *Bothfalva* (MIHÁLYI 552), 1593: *Budesci* (uo. 638), 1725: *Budfalva, r. Budest* (REVIZKI), 1773: *Budfalva, Budesty* (LexLoc. 132), 1808: *Budfalva, Budesti* (LIPSZKY: Rep. 83), 1828: *Budfalva, Budesti* (NAGY 196), 1838: *Butfalva* (Schem. 53), 1851: *Budfalu* (FÉNYES 1: 184), 1907: *Budfalva* (Hnt.), 1944: *Budfalva* (Hnt.), 1981: *Budești* (Legea). A *Budfalva* helységnév magyar eredetű, a *Bud* szn.-nek [ld. 1132/ KrónKomp: *Bud* (Ász. 154), 1361/1635: *Bud* (DocVal. 156), *Буд* szn. (Чучка 2011: 86)] és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett (Kiss 2006a: 377). „A legfelsőbb kaszómenti falu. Névadóját Lokovoj fia Budban keressük, aki 1361-ben kapja testvéreivel Kaszó fele kenézését” (BÉLAY 131). A hivatalos román *Budești* a magyarral párhuzamos névadás eredménye, jelentése ‘Budék’.

Bukóc ld. Bukovec

Bukovec, Буковець ‘település Ökörmezőtől ÉNy-ra’ 1463: *Bukvecz* (MIHÁLYI 457), 1649: *Bukouecz, Bukovicza* (BÉLAY 131), 1725: *Bukovecz* (REVIZKI), 1808: *Bukovecz, Bukucza* (LIPSZKY: Rep. 85), 1828: *Bukócz, Bukovetz* (NAGY 196), 1838: *Bukócz*

(Schem. 60), 1851: *Bukócz* (FÉNYES 1: 186), 1877: *Bukovec*, *Bukóc* (Hnt.), 1892: *Bukócz* (*Bukovecz*) (Hnt.), 1913: *Bükköspatak* (Hnt.), 1925: *Bukovec* (ComMarmUg. 30), 1944: *Bukóc*, *Буковець* (Hnt.), 1983: *Буковець*, *Буковец* (ZO). A *Bukovec* helységnév ruszin víznéből keletkezett névátvitellel, vö. 1463: *Bwkweicz* riv. (BÉLAY 136), *Бѣковець номик* (SHU. 75). „Fekszik Kárpát hegységnek egyik ága alatt, mely itten Borzsova havasnak Poloninának neveztetik, mely havas Grof Semborg (!) tulajdona, ezen havasbul több forásokbul kiszakadó patak Napnyugotrul keletnek, a helység közepén megfordulva éczaknak a nagy ág vize egyik ágába beömlik *Bukovecz* nevezet alatt” (PESTY). A pataknev a rusz.-ukr. *букъ* ’bükkfa, bikkfa’ (Чопей 20, HRINČENKO 1: 108) főnév -*ovec* helynévképzős származéka, vö. szl. **bukъ* ’bükk’ (ŠMILAUER 44). A magyar *Bükköspatak* 1900-ban, az országos helységnévrendezés során jött létre a szláv név tükörfordításával (MEZŐ 1999: 70).

Bustafalva ld. Bustyaháza

Bustino ld. Bustyaháza

Bustyaháza, **Буштино** ‘település Técsőtől Ny-ra’ 1373: *Bustafalua* (DocVal. 248), *Boztafalva* (MIHÁLYI 65), *Busztafalua* (uo. 68), 1389: *Bustaháza* (uo. 89), *Bustahaza* (DocVal. 342), 1553: *Bustyahazaa* (BÉLAY 132), 1725: *Bustyahaza* (REVIZKI), 1773: *Bustyaháza*, *Bustino*, *Bustina* (LexLoc. 136), 1808: *Bustyaháza*, *Busstin* (LIPSZKY: Rep. 87), 1828: *Bustyaháza*, *Bustin* (NAGY 196), 1838: *Bustyaháza* (Schem. 63), 1851: *Bustyaháza* (FÉNYES 1: 188), 1877: *Bustyaháza*, *Bustiu* (Hnt.), 1913: *Falu-Bustyaháza* (Hnt.), 1925: *Buština*, *Buštino* (ComMarmUg. 30–1), 1944: *Bustyaháza*, *Буштино* (Hnt.), 1983: *Буштина* (ZO), 1995: *Буштино*. Az elsődleges *Bustyafalva* helységnév magyar eredetű, a valószínűleg román *Bustya* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falua* főnévnek az összetételével keletkezett (FNESz., *Bustyaháza*). A személynévhez ld. rom. *Bustea* csn. (COSTANTINESCU 225), ill. 1214/1334: *Busta* szn. (Ász. 164, GYÖRFFY 1: 643). A -*falva* utótagot hamar felváltotta a birtokos személyjeles *ház* ’lakóhely, otthon’ főnév. „Bustyaháza községének ékő Magyar neve vagy e’ szótól Bus-atyaháza vagy talán ettől „Pusztá háza” vehette, eredetét mind két esetben eredeti Magyar név... Ezen községet ruthen ajku nép faj lakja” (PESTY). A PESTY által említett népetimológiai magyarázat az ukrán névtani szakirodalomban is előfordul, a névnek ’bús hely’ jelentést tulajdonítva (Кругляк 22). A huszti uradalom jobbágyfalva volt, egykori magyar lakossága a 17. századra már eloroszosodott (BÉLAY 132). A hivatalos ukrán *Буштино* a magyar névből származik, a személynév -*in(ь)* képzős (ŠMILAUER 29) alakja.

Bükköskő ld. Kirvavec

Bükköspatak ld. Bukovec

Calinești ld. Kálinfalva²

Cămara Sighet ld. Szigetkamara

Câmpu Negru ld. Feketemező

Cercănel ld. Cserkenyel Birc

Cibó, Țibău 'település Borsától K-re' 1898: *Pappfalva (Czibo)* (Hnt.), 1904: *Czibó, Pappfalva* (LELKES 69), 1907: *Pappfalva* (Hnt.), 1913: *Pappfalva* (Hnt.), 1944: *Pappfalva* (Hnt.), 2001: *Țibău* (LELKES uo.). A *Cibó* helységnév talán szláv víznévből jött létre névátvitellel Borsa határában, vö. 1864: *arsica Ciboului* (PESTY), *Czibeu p.* (HÁTSEK). A pataknev a szl. **svibъ, sviba* 'veresgyűrűs som' növénynév származéka lehet (MOÓR ZONE. 6: 109), ld. még 1247: *Cybov fl.* (GYÖRFFY 1: 770) Borsodban. A párhuzamosan használt magyar *Pappfalva* a *Papp* családnévnek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. A település ma Cârlibaba Nouăhoz tartozik Suceavában.

Cîmpulung la Tisa ld. Hosszúmező

Cornești ld. Somfalva

Coștiui ld. Rónaszék

Crăciunești ld. Karácsonyfalva

Crasna Vișeuului ld. Kraszna¹

Csabrin ld. Csebrény

Csajkászölgy ld. Csonicsni

Csebrény 'egyesült Tiszakirvával (Ugocsa)' 1804: *Csabrin* (ComMarmUg. 31), 1882: *Csebrény* (Hnt.), 1898: *Csebrény* (Hnt.), 1907: *Husztcsebrény* (Hnt.), 1913: *Husztcsebrény* (Hnt.), 1925: *Čebriň*, 1930: *Čabrín* (ComMarmUg. 31), 1944: *Husztcsebrény*, *Хытчабрунъ* (Hnt.), 1966: *Чабрун* (ZO). A *Csebrény* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1522: *Chebren* (rév) (BÉLAY 153), 1614: *Chieobreon*, *Chieobreon* hegye (uo.), 1673: *Csebren* (*Csebre*) (SCHRAM 62), 1719: *In loco Csebreny* (SZABÓ T. 434), 1852: *Csebren p.*, *Csebrényi kő* (SEBESTYÉN 2008: 175), 1865: *Czebryn*, 1905: *Alsó Csebrény*,

Csebrény erdő, *Csebrény* (uo. 197). A dülönév valószínűleg a szl. *čbbbrb 'dézsa, csöbör, puttony' (ŠMILAUER 51) származéka, vö. m. *cseber* 'kerek, lefelé keskenyedő, egyfűlű fa- vagy bádogedény, melyben főleg vizet v. moslékot hordanak' (ÉrtSz. 1: 853), s a faluban végzett fafeldolgozó tevékenységgel állhat kapcsolatban. „*Csebrény* melly 25. házaz Zsellérekéből áll, 's a' magas kincstár által vágatni szokott tűzi őlfák vágásával, a' helyrőlíi leeresztéssel, és a' tiszta parthozi kihordással, mint pénzes napszámók sok vannak egész éven át elfoglalva” (PESTY). A *Huszt*- előtag 1904-ben, az országos helységnévrendezés során került a névbe (LELKES 66). A falut 1966-ban Tiszakirvához csatolták.

Cseresnyésbouc 'egyesült Alsóapsával' 1892: *Cseresnyés-Buocz* (Hnt.), 1898: *Cseresnyés-Buocz* (Hnt.), 1900: *Cseresnyés-Buocz* (Hnt.), 1907: *Cseresnyésbouc* (Hnt.), 1913: *Cseresnyésbouc* (Hnt.), 1944: *Cseresnyésbouc* (Hnt.). A *Cseresnyésbouc* helységnév két dülönévből keletkezett összetétellel, vö. 1859-60: *Boucz* (SEBESTYÉN 2008: 178), 1860: *Cseresnie és Boucs* (uo.). A *Cseresnyés*- előtag vadcseresznye-fával benőtt helyre utal, vö. *cseresnyés* 'gyümölcsöskert, amelyben főleg v. csak cseresznye-fák vannak' (ÉrtSz. 1: 876). A *Bouc* román eredetű, vö. rom. *bouț* 'ökrörborjú, tinó, tulok' (DRM. 1: 140). „*Nagy és Kis Boucz* kaszálok szántok – mind kapával mivelhető szántó földek – szélyel szort házakkal – melyeket szegény sorsu lakosság ez előtt 15 évvel épített – ezen hely mintegy 2 orányira fekszik a' községtől – nagy erdőségek közepette – ez Nagy és Kis Boucz (:vagyis magyarul nagy és kis ökrötske:) elnevezését hol vette nem tudatik” (PESTY). Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Cserjés ld. Lozánzska

Cserkenyel Birc 'egyesült Borsával' 1892: *Cserkenyel Birc* (Hnt.), 1898: *Cserkenyel Birc* (Hnt.), 1904: *Borsakispatak, Cserkenel* (LELKES 69), 1907: *Borsakispatak* (Hnt.), 1913: *Borsakispatak* (Hnt.), 1944: *Bircvölgy* (Hnt.), 1967: *Cercănel* (SUCIU 1: 132), 2001: *Cercănel* (LELKES uo.). A *Cserkenyel Birc* helységnév román eredetű, előtagja valószínűleg a rom. *cercănel* 'karika' (DRM. 1: 200), utótagja talán a m. *bérc* főnév. A tanya nevét 1904-ben *Borsakispatak*-ra változtatták (LELKES 69). Borsa külterületi lakott helye volt, ma a város egyik kerülete.

Cserlena ld. Cserlena Runy

Cserlena Runy 'egyesült Ökörmezővel' 1888: *Cserlena* (Hnt.), 1892: *Cserlena-runya* (Hnt.), 1898: *Cserlena-Runy* (Hnt.), 1907: *Veresrét* (Hnt.), 1913: *Veresrét* (Hnt.). A *Cserlena Runy* helységnév ruszin eredetű, a черлений 'vörös' (HRINČENKO 4: 458) melléknévnek és a руня, рунина 'sík, róna, rónaság' (Чопей 358) főnévnek az összetételével keletkezett, jelentése tkp. 'Vörös sík, puszta'. A tanya nevét az országos helységnévrendezés során *Veresrét*-re magyarosították. Ökörmező külterületi lakott helye volt.

Csertezsi 'egyesült Keselymezővel' 1898: *Csertezse* (Hnt.), 1907: *Mezőcske* (Hnt.), 1910: *Bokros (Csertesi)* (SEBESTYÉN 2008: 205). A *Csertezsi* helységnév ruszin dülőnévi eredetű, vö. 1865: *Csertesi* (SEBESTYÉN 2008: 205). Az 'irtványföld' jelentésű *чертеж* (Желеховский 2: 1068) elterjedt földrajzi köznév Kárpátalján, dülő- és helységnevekben egyaránt találkozhatunk vele, vö. *Oláhcsertész*, *Ungcsertész*. A *Csertezsi* többes számú alak. A tanya Keselymező külterületi lakott helye volt, nevét az országos helységnévrendezés során *Mezőcské*-re magyarosították, de kataszteri térképeken *Bokros* alakban is előfordul.

Csityere 'egyesült Alsóapsával' 1892: *Csityere* (Hnt.), 1898: *Csityere* (Hnt.), 1900: *Csityere* (Hnt.), 1902: *Csityere* (Hnt.). A *Csityere* helységnév román dülőnévi eredetű, vö. 1860: *Sub Csityere mare* (SEBESTYÉN 2008: 178). A név etimológiája nem tisztázott, a rom. *citire* 'olvasás, olvasni' (DRM. 1: 223) szóval való kapcsolata nem valószínű. A tanya Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Csomálfalva ld. Csománfalva

Csomálháza ld. Csománfalva

Csománfalva, **Чумальово** 'település Técsőtől É-ra' 1399: *Chamalfalua* (DocVal. 517), 1406: *Chomalhaza* (MIHÁLYI 139), 1412: *Chomanfalwa* (BÉLAY 133), 1505: *Chomanfalwa* (TT. 1887: 516), 1725: *Csumanfalva*, *r. Csomalova* (REVIZKI), 1773: *Csomanfalva*, *Csumelesty*, *Csomalova* (LexLoc. 134), 1808: *Csománfalva*, *Czomalowá*, *Csumilesti* (LIPSZKY: Rep. 113), 1828: *Csománfalva*, *Csomalowo* (NAGY 196), 1838: *Csományfalva* (Schem. 60), 1851: *Csománfalva* (FÉNYES 1: 224), 1877: *Csománfalva*, *Csumályovo* (Hnt.), 1913: *Csománfalva* (Hnt.), 1925: *Čomaljevo*, 1930: *Čomalovo* (ComMarmUg. 37–8), 1944: *Csománfalva*, *Чомальєво* (Hnt.), 1983: *Чумалево*, *Чумалево* (ZO), 1995: *Чумальово*. A *Csomálfalva*~*Csománfalva* helységnév magyar eredetű, a *Csomál*~*Csomán* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falva* főnévnek az összetételével keletkezett. Nevét első birtokosáról vagy alapítójáról kapta, névadóját azonban nem ismerjük. A személynév román, ld. rom. *Ciumală* szn. (CONSTANTINESCU 241, IORDAN 1983: 131), ezért valószínűleg a névadó is román volt (KISS 1991c: 353, 2006b: 501). A hivatalos ukrán *Чумальово* párhuzamos névadás eredménye, akárcsak a régi román *Csumalesty*.

Csónak 'elpusztult település Kerecke határában' 1882: *Csónak* (Hnt.), 1892: *Csónak* (Hnt.), 1896: *Csónak* (ComMarmUg. 37), 1913: *Csónak* (Hnt.), 1930: *Čonok* (uo.), 1944: *Csónak* (Hnt.). A *Csónak* helységnév magyar eredetű, hegynévből keletkezett névátvitellel, vö. 1860: *Csónok* (SEBESTYÉN 2008: 203), 1906: *Csónak* (uo. 204). „...ezen Községnek határában van egy hegyecske, mellyet *csónoknak* hívják. Ezen helyen vannak némi

épületek Gróf Bokrovszka Teréz tulajdonában Uradalmat képzendő, honét Kereczke helységbe, és Bereznik helységbe szabad szemmel a' ki látás élvezhető, mintsem ezen két helység Uradalma alá tartozik Csonoknak nevezik azért: mert azon hegycske a' sik mezőn felemelkedetten, valósággal Csónok alakkal bir" (PESTY). Kerecke külterületi lakott helye volt.

Csónakos ld. Csonicsni

Csonicsni 'egyesült Lipcsepolyánával' 1864: Чонишши (SEBESTYÉN 2008: 211), 1898: *Csonésni* (Hnt.), 1911: *Csajkásvölgy* (*Csonicsni*), *Csonicsni patak* (SEBESTYÉN 2008: 211), 1913: *Csónakos* (Hnt.), 1944: *Csonecsni*, Човнешний (Hnt.). A *Csonicsni* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1911: *Csonicsni patak* (SEBESTYÉN 2008: 211), Човничний потік (SHU. 609). Alapja a rusz. човень 'csónak' (Чопей 429) melléknév-képzős származéka, a pataknév jelentése tkp. 'Csónakos patak'. Olyan mély patakról kaphatta nevét, amin csak csónakon lehetett átkelni. A kataszteri térképen előforduló *Csajkásvölgy*, illetve a későbbi hivatalos *Csónakos* név magyarosítás eredménye.,

Csornarika 'egyesült Szinevérről' 1892: *Csornorika* (Hnt.), 1898: *Csornarika* (Hnt.), 1902: *Csornarika* (Hnt.). A *Csornarika* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Csorna rika* (SEBESTYÉN 2008: 181), 1905: *Csorna patak* (uo. 182), Чорна Пика (SHU. 611). A tanya az azonos nevű patakról kapta a nevét, amely a *Szinevéri-tó* egyik táplálója. A pataknév jelentése tkp. 'Fekete folyó', vö. rusz. черный~чорный 'fekete' (CYM. 11: 352-3, Чопей 427), ill. *pika~peka* 'folyó' (CYM. 8: 574-5, Чопей 354).

Csorna Tisza ld. Feketetisza

Csumalyovo ld. Csománfalva

Csupaszhat ld. Kopina

Csuszka ld. Tyuska

Danalafalva ld. Sófálva

Dándúló ld. Danova²

Danilove ld. Sófálva

Danova¹ 'eltűnt település Batiza, Sajó és Visó között' 1385: *Dan* (DocVal. 323), 1471: *Danowa* (MIHÁLYI 509). A *Danova* helységnév ruszin eredetű, a *Dan* szn.-nek birtoklást kifejező -ova képzős alakja, jelentése tkp. 'Dáné'. A személynévhez ld. bolg.

Dan szn. (ILČEV 155), ukr. *Дан* szn. (Чучка 2011: 146). „1471-ben egy határjáráskor bizonyos „Danowa terra”-t, azaz Dán földjét” említenek Konyha határában (BÉLAY 66, 165).

Danova² 'egyesült Irholccal' 1898: *Dánovo* (Hnt.), 1907: *Dándülő* (Hnt.), 1913: *Dándülő* (Hnt.), 1944: *Dánova, Данова* (Hnt.). A *Danova* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1865: *Dánovo* (SEBESTYÉN 2008: 200). Magyarázatahoz ld. *Danova*¹ szócikkét. A tanya nevét az országos helységnévrendezés során *Dándülő*-re magyarosították. Irholc külterületi lakott helye volt.

Darázsvölgy ld. Oszava

Darva, Колодне 'település Técsőtől É-ra' 1389: *Darva* (MIHÁLYI 140), 1398: *Darwa* (DocVal. 501), 1411: *Darwa* (CSÁNKI 1: 447), 1588: *Darua* (MIHÁLYI 634), 1725: *Darva, r. Kolodna* (REVIZKI), 1773: *Darva, Kolodna* (LexLoc. 134), 1808: *Darva, Kolodna* (LIPSZKY: Rep. 127), 1828: *Darva, Kolodnoje* (NAGY 196), 1838: *Darva* (Schem. 63), 1851: *Darva* (FÉNYES 1: 243), 1877: *Darva, Kolodnoje* (Hnt.), 1913: *Darva* (Hnt.), 1925: *Kolodnoje*, 1930: *Kolodné* (ComMarmUg. 68–9), 1944: *Darva, Колодное* (Hnt.), 1983: *Колодне, Колодное* (ZO). A *Darva* helységnév ruszin eredetű, alapszava a *Dar szn., amely a *Bogodar* (tkp. 'Isten ajándéka') típusú, összetett szláv személynév utótagjából önállósult, vö. szl. *darъ 'ajándék' (ŠMILAUER 53). A magyarba egy nőnemű, -*ova* birtokos képzős *Darova (tkp. 'Dar falva') kerülhetett át, s a két nyíltszótagos tendencia érvényesülésével *Darva* alakú lett. A hivatalos ukrán *Колодне* értelmé 'Tőkés', vö. ukr. *колода* 'tőke' (CYM. 4: 228, Чопей 152), ld. még szl. *kolda 'tőke, kút' (ŠMILAUER 91), erdőből kialakított irtványföldre utal. Eredetileg Darvától különálló településrészt jelölhetett (KISS 1991c: 353).

Desești ld. Desze

Deseve ld. Desovec

Desovec 'egyesült Ökörmezővel' 1892: *Dezső telep* (Hnt.), 1898: *Dezső* (Hnt.), 1904: *Desovecz* (SEBESTYÉN 2008: 216), 1907: *Dezsőtelep* (Hnt.), 1913: *Dezsőtelep* (Hnt.), 1944: *Dezsőtelep, Дежово* (Hnt.), 1968: *Дешеве* (ZO). A *Desovec* helységnév ruszin személynévi eredetű, vö. *Дешевой, Дешевъ* szn. (ТУРИКОВ 128), amihez -*ovec* helynévképző kapcsolódik. Népi magyarázat szerint a *Desovec* helységnév onnan származik, hogy ezen a környéken olcsón lehetett hegyi legelőt vásárolni, ld. ukr. *дешевий* 'olcsó' (CYM. 2: 260) (ICMY. 339–40). A helységnévrendezés során a nevet *Dezsőtelep*-re magyarosították. A tanya Ökörmező külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Desze, Desești 'település Máramarosszigettől D-re' 1360: *Deszehaza* (DocVal. 144),

1364: *Dezefalwa* (MIHÁLYI 53), 1389: *Dezehaza* (uo. 96), 1442: *Dese* (BÉLAY 134), 1468: *Deszefalwa* (MIHÁLYI 483), 1725: *Desze* (REVIZKI), 1773: *Desze* (LexLoc. 132), 1808: *Désze*, *Deszesty* (LIPSZKY: Rep. 131), 1828: *Desze*, *Desesti* (NAGY 196), 1838: *Desze* (Schem. 53), 1851: *Dezse* (!) (FÉNYES 1: 259), 1913: *Desze* (Hnt.), 1944: *Desze* (Hnt.), 1981: *Desești* (Legea). Az elsődleges *Deszeháza* helységnév magyar eredetű, a *Desze* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *ház* főnévnek az összetételével keletkezett (KNIEZSA: KeletMo. 129). A helységnév korai adatai között nemcsak *-háza*, hanem *-falva* utótaggal is találkozunk, ami talán a helységnév népnyelvi ingadozásával magyarázható. A *Desze* szn.-hez ld. rom. *Desea* szn. (CONSTANTINESCU 259). A *-háza* utótag idővel lekopott. A hivatalos román *Desești* a magyarral párhuzamos névadás eredménye, jelentése tkp. 'Deszéék' (FNESz., *Desze*).

Deszefalva ld. Desze

Deszeháza ld. Desze

Deutsche Bocsko ld. Nagybocskó²

Dezsőtelep ld. Desovec

Dinisz 'egyesült Szolymával' 1898: *Dinisz* (Hnt.), 1892: *Dinész* (Hnt.), 1905: *Dombos* (SEBESTYÉN 2008: 232), 1907: *Dombos* (Hnt.), 1913: *Dombos* (Hnt.), 1944: *Dinisz*, *Динусъ* (Hnt.). A *Dinisz* helységnév ruszin személynévi eredetű, vö. 1699: *Denész Iván* (MAKSAY 575), 1787: *Dynys* csn. (Чучка 2005: 190), ami a *Di(o)nisz(iosz)* 'Dénés' származéka. „*Dénész* telepítvény Lengyel országból bevándorlott és itt letelepedett Dénész Nevü családtól neveztetvén el” (PESTY). Az országos helységnévrendezés során a tanya nevét *Dombos*-ra magyarosították. Szolyma külterületi lakott helye volt.

Disznópataka, Valea Stejarului 'település Máramarosszigettől DK-re' 1387: *Dyznopataka* (DocVal. 332), 1414: *Disznopatak*, *Disznopataka* (uo. 195-6), 1488: *Dyznopathaka* (BÉLAY 135), 1725: *Disznopatak* (REVIZKI), 1773: *Diszno-Pataka*, *Vale Porculuj* (LexLoc. 133), 1808: *Disznópatak*, *Swýnpotok*, *Szvinpotuk*, *Valea porculuj* (LIPSZKY: Rep. 135), 1828: *Patak* (*Disznó*), *Walye Porkuluj* (NAGY 198), 1838: *Disznópatak* (Schem. 57), 1851: *Disznópatak* (FÉNYES 1: 266), 1913: *Disznópataka* (Hnt.), 1944: *Disznópataka* (Hnt.), 1981: *Valea Stejarului* (Legea). A *Disznópataka* helységnév magyar eredetű, víznévből keletkezett névátvitellel. A falu a jobb felől az Izába ömlő *Disznó-patak* [vö. 1390: riuuli *Dyznopatak* (OkI Sz. 155)] mentén települt, s róla kapta a nevét (KNIEZSA: KeletMo. 128, BÉLAY 135). A pataknev a *disznó* állatnévnek és a *patak* főnévnek az összetétele. 1900-ban, az országos helységnévrendezés során a település nevének korai, birtokos személyjeles *Disznópataka* változatát elevenítették fel (MEZŐ

1999: 91). A régi román *Valea Porcului* a magyar név értelmi megfelelője volt, ld. *vale* 'völgy, folyóvíz, patak, meder' (DRM. 2: 729), ill. *porc* 'disznó' (uo. 2: 277). Az újabb hivatalos román *Valea Stejarului* jelentése tkp. 'Tölgyes-patak' (FNESz., *Disznópatak*).

Disznósvölgy ld. Porkuleca

Dobăeș ld. Dobonyos

Dobonyos, Dobăeș 'település Máramarosszigettől Ny-ra' 1904: *Dobonyos* (LELKES 70), 1907: *Dobonyos* (Hnt.), 1913: *Dobonyos* (Hnt.), 1967: *Dobăeș* (SUCIU 1: 203), 2001: *Dobăeș* (LELKES uo.). A *Dobonyos* helységnév magyar dűlőnévi eredetű, vö. 1742: *Dobonyos* (sz.) (SZABÓ T. 436), 1864: „*Dobonyos* – vad vizes dobogós, süpedékes táj” (PESTY). A dűlőnév a nyj.-i *dobon(y)~bodon(y)* 'bödön' származéka (ÚMTSz. 1: 577-8), valószínűleg egy bödönös kútról kapta a nevét. A hivatalos román *Dobăeș* a magyar név átvétele.

Dobrzjanszke ld. Nyágova

Dolha, Довре 'település az Ilosvai járásban, Ilosvától ÉK-re' 1383: *Huzyumezeu* (TELEKI 1: 206), *Huzyumezew* (DocVal. 312), 1404: *Hwzyomezeu* (BÉLAY 135), 1409: *Dolha* (MIHÁLYI 159), 1463: *Nagy-Dolha* (uo. 449), 1725: *Dolha* (REVIZKI), 1773: *Dolha* (LexLoc. 134), 1808: *Dolha, Dolhé, Dohé* (LIPSZKY: Rep. 139), 1828: *Dolha, Dowhoje* (NAGY 196), 1838: *Dolha* (Schem. 60), 1851: *Dolha* (FÉNYES 1: 272), 1877: *Dolha, Dovhoje* (Hnt.), 1913: *Dolha* (Hnt.), 1925: *Dovhoje*, 1930: *Dovhé* (ComMarmUg. 42-3), 1944: *Dolha, Довгоє* (Hnt.), 1983: *Довге, Долгоє* (ZO). A település elsődleges *Hosszúmező* neve magyar eredetű, a Borsova völgyében hosszan elnyúló mezőre utal. A 15. században betelepülő szlávok a községnek a magyar név hatására a *Dolha (*vesb*) [Hosszú (falu)] nevet adták, mely hamar kiszorította a magyar változatot. „Nevét ez orosz szótól Dolhoje (mint oroszul most is nevezik) vette, mi magyarul hosszut jelent” (PESTY). Ebből való a mai magyar *Dolha* helységnév (FNESz., *Dolha*). A hivatalos ukrán *Довге* a ruszin név ukránosított alakja, ld. ukr. *довгий* 'hosszú' mn. (CYM. 2: 330), de vö. rusz. *долгий* 'ua.' (Чопей 76).

Dombhát ld. Sztebna

Dombó, Дубове 'település Técsőtől ÉK-re' 1610: *Dombo* (BÉLAY 136), 1725: *Dombo* (REVIZKI), 1773: *Domb(e)o, Dubuve* (LexLoc. 133), 1808: *Dombó, Dubowé, Dimbou* (LIPSZKY: Rep. 148), 1828: *Dombó, Dubowe* (NAGY 196), 1838: *Dombó* (Schem. 59), 1851: *Dombó* (FÉNYES 1: 274), 1913: *Dombó* (Hnt.), 1925: *Dubovoje, Dubovo, Dubové* (ComMarmUg. 45), 1944: *Dombó, Дубовое* (Hnt.), 1983: *Дубове, Дубовое* (ZO). A *Dombó* helységnév ruszin eredetű, a szl. *dobъ 'tölgy' (ŠMILAUER 57, MOÓR ZONF.

6: 17-9) fanév -ovo képzős származéka, jelentése tkp. ‘tölgyes’ (FNESz., *Dombóvár*). „Dombó oroszul Dubove orosz elnevezését veszi ezen orosz szótól Dub – tölgyfa – Havasok tövében lapályon fekszik” (PESTY). A *Dombó* helynevek Árpád-koriak (ld. KNEZSA: KeletMo. 372), ez azonban nem igaz a máramarosi Dombóra, amit a 16. században telepítettek (BÉLAY 136). A késői keletkezés és a megőrzött szláv nazális alapján azt feltételezhetjük, hogy a helységnév névköltöztetéssel jött létre (KRISTÓ 13). Arról nem szólnak a források, hogy a falu honnan települt, de talán szóba jöhet a szomszéd Szatmár megyében fekvő egykori *Dombó* falu (MAKSAY 16, 131, ma Komlódtótfalu része). A hivatalos ukrán *Дубове* a történelmi névhez képest másodlagos.

Dombostelep ld. Horb

Dombótúlvíz ld. Zarikó¹

Dombtelep ld. Záberezs

Dormán ld. Dormánháza

Dormánháza ‘egyesült Bustyaházával’ 1373: *Darmianhaza* (MIHÁLYI 69), 1376: *Dormanhaza* (DocVal. 267), 1410: *Dorman* (MIHÁLYI 163). A *Dormánháza* helységnév magyar eredetű, a *Dormán* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *ház* főnévnek az összetételével keletkezett. A szn.-hez ld. 1285: ad *Dormanum* szn. (Ász. 257), 1302: *Durman* szn. (GYÖRFFY 3: 72), ill. *Dormán* csn. [1447: *Dormán János* (KÁZMÉR 1993: 313)], de ld. még rom. *Dărman*, *Đirman*, *Dorman* csn. (CONSTANTINESCU 260). A személynév a magyarban besenyő, a románban oszmán eredetű. A helység a 15. sz. elején egyesült Bustyaházával.

Doroszló ld. Doroszlófalva

Doroszlófalva ‘egyesült Gyulafalvával’ 1421: *Dorozlo* (MIHÁLYI 258), 1458: *Dorozlofalva* (uo. 340), 1459: *Dorozlofalw* (CSÁNKI 1: 447), 1475: *Doroszlófalva* (MIHÁLYI 529), 1480: *Dorozlofalva* (uo. 552). A *Doroszlófalva* helységnév magyar eredetű, a *Doroszló* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. A *Doroszló* szn. szláv, vö. 1260/1278: *Duruzlao* (HazaiOkm. 8: 77), 1275/1402: *Dorozlo* (uo. 176)], cs. *Drslav* szn. (SVOBODA 65), *Draslav* szn. (uo.), ukr. *Дорослав* szn. (Чучка 2011: 171). A falu a 15. század végén egybeépült Gyulafalvával (BÉLAY 59, 137).

Dovhe ld. Dolha

Dozsina ‘egyesült Körösmezővel’ 1785-6: *Dosina* (MTH. 118), 1789: *Dozsina*, *Contracti Dozsenensis* (uo.), 1863: *Douzyna* (SEBESTYÉN 2008: 208), 1944: *Dovzsina*, *Довжина*

(Hnt.). A *Dozsina* helységnév ruszin víznévi eredetű, a falu a Fekete-Tisza egyik mellékága, a *Dozsina patak* mellett jött létre Kőrösmező határában, vö. 1863: *Douzyna Bach* (SEBESTYÉN 2008: 208), *Довжана номік* (SHU. 178). A patakon állt a 19. században a *Dovzsina* vízfogó, ami a faúsztatás céljára épült duzzasztógát volt. A víznév a rusz.-ukr. *довгий~долгий* 'hosszú' mn. (Чопей 76, CYM. 2: 330) származéka, ld. még *довжина* 'hosszúság, távolság' (CYM. 2: 333). Kőrösmező külterületi lakott helye volt.

Döntés ld. Zalom

Dragomérfalva, Dragomirești 'település Máramarosszigettől DK-re' 1405: *Dragamerfalwa* (BÉLAY 137), 1435: *Dragomerfalwa* (MIHÁLYI 292), 1458: *Dragomerthfalva* (uo. 417), 1463: *Dragomyrfalwa* (BÉLAY 137), 1593: *Dragomirfalva* (MIHÁLYI 639), 1725: *Dragomér* (REVIZKI), 1773: *Dragamérfalva, Dragumérest, Dragumirest* (LexLoc. 132), 1808: *Dragomérfalva, Dragomiresti* (LIPSZKY: Rep. 152), 1828: *Dragumirfalva, Dragumirest* (NAGY 196), 1838: *Dragomerost* (Schem. 55), 1851: *Dragomirfalva* (FÉNYES 1: 282), 1913: *Dragomérfalva* (Hnt.), 1944: *Dragomérfalva* (Hnt.), 1981: *Dragomirești* (Legea). A *Dragomérfalva* helységnév magyar eredetű, a *Dragomir~Dragomér* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. A személynév szláv, a *Drag* név családjába tartozik (*Dragoszlav, Dragobrat, Dragoman* stb.), ld. *Драгомиръ* (ТУРИКОВ 133, Чучка 2011: 172). Bár névadóját nem ismerjük, valószínűleg román személy lehetett, a személynév ugyanis a románban is gyakori, vö. rom. *Dragomir* csn. (CONSTANTINESCU 266), s a település korábban helybeli román nemesség birtoka volt (BÉLAY 137). A hivatalos román *Dragomirești* 'Dragomirék, Dragomir emberei' párhuzamos névadással jött létre.

Dragomirești ld. Dragamérfalva

Draguspolyána 'eltűnt falu a Kaszóvidéken' 1612: *Draguspolyana* (BÉLAY 137). A *Draguspolyána* helységnév román eredetű, a *Drag~Драгъ* szn. (ТУРИКОВ 133) becézett *Draguş~Драгуш* alakjának (CONSTANTINESCU 264-6, Чучка 2011: 174) és a rom. *poiana* 'erdei tisztás, rét' (DRM. 2: 267) főnévnek az összetételével keletkezett. A helység mindössze egyetlen összeírásban szerepel, ezért nem világos, hogy falu vagy csak időszakos szálláshely volt-e, birtokosaiként a gyulafalvi Rednikeket említi a forrás (BÉLAY 137).

Drahovo ld. Kövesliget

Dubove ld. Dombó

Dubina 'egyesült Körtvélyessel' 1892: *Dubina* (Hnt.), 1898: *Dubina* (Hnt.), 1907: *Dubina* (Hnt.), 1913: *Dubina* (Hnt.), 1944: *Dubina, Дубина* (Hnt.). A *Dubina* hely-

ségnév ruszin dúlőnévi eredetű, vö. 1855: *Dulina* (!) (SEBESTYÉN 2008: 222). Alapja a rusz.-ukr. *дубина* 'tölgyfa, tölgyerdő' főnév (CYM. 2: 429, HRINČENKO 1: 451, Чопей 82). A tanya Körtvélyes külterületi lakott helye volt.

Dulfalva, Дулово 'település Técsőtől É-ra' 1419: *Dulfalva* (CSÁNKI 1: 448), 1420: *Dwlfalva* (MIHÁLYI 250), 1428: *Dulfalua* (BÉLAY 137), 1485: *Dwlfalw* (uo.), 1648: *Dulfalua* (TT. 1881: 200), 1725: *Dulfalva* (REVIZKI), 1773: *Dulfalva, Dulovo, Dulova* (LexLoc. 136), 1808: *Dulfalua, Dulowá* (LIPSZKY: Rep. 158), 1828: *Dulfalva, Dulowo* (NAGY 196), 1838: *Dúlfalva* (Schem. 63), 1851: *Dulfalva* (FÉNYES 1: 286), 1877: *Dulfalva, Dulovo* (Hnt.), 1896: *Dulfalva* (ComMarmUg. 45–6), 1913: *Dulfalva, Dulova* (Hnt.), 1944: *Dulfalva, Дулово* (Hnt.), 1983: *Дулове, Дулово* (ZO), 1995: *Дулово*. A *Dulfalva* helységnév magyar eredetű, a *Dul* szn.-nek [1378: „Demetrius dictus *Dul* de Garan” (ILA 2: 227), ld. még *Дуло* szn. (ТУРИКОВ 139)] és a birtokos személyjellel ellátott *falv* főnévnek az összetételével jött létre. A személynév magyar, a m. *dúl* ige származéka (FNESz., *Dulfalva*). „A Talabor melletti Dulfalu vagy Dulfalva 1400 körül keletkezett, névadója ismeretlen” (BÉLAY 137-8). A hivatalos ukrán *Дулово* párhuzamos névadás eredménye.

Dulove ld. Dulfalva

Égeres ld. Vulhoványa

Égermező ld. Vulsana

Egrespatak ld. Vilhivcsik

Erdészvölgy ld. Kuzi¹

Fáget ld. Kerekbükk

Făina ld. Fajna

Fajna 'egyesült Felsővisóval' 1850k.: *Fajna* (T), 1853: *Fajno* (T), 1892: *Fajna* (Hnt.), 1898: *Fajna* (Hnt.), 1904: *Fajna* (LELKES 69), 1913: *Fajna* (Hnt.), 2001: *Făina* (uo.). A *Fajna* helységnév román víznévi eredetű, a *Fajna patak* nevéből keletkezett névátvitellel. A pataknév talán kapcsolatba hozható a rom. *făină* 'liszt, por' főnévvel (DRM. 1: 450), s a víz fehér színére vonatkozhat. Felsővisó külterületi lakott helye volt.

Falu-Bustyaháza ld. Bustyaháza

Falusugatag ld. Sugatag

Faluszlatina 'egyesült Aknaszlatinával' 1409: *Zlathina*, 1412: *Zlathyna*, 1720: *Szlatina* (BÉLAY 201), 1828: *Szlatina* (NAGY 199), 1882: *Falu-Szlatina* (Hnt.), 1913: *Faluszlatina* (Hnt.), 1925: *Selo Solutvina*, *Solutvina-Selo*, 1930: *Slatina Selo* (ComMarmUg. 47), 1941: *Faluszlatina* (Hnt.). A *Szlatina* helységnév román eredetű, magyarázatához ld. *Aknaszlatina* szócikkét. A *Falu-* előtag a szomszédos *Aknaszlatina* nevének előtagjával állt korrelációban. *Faluszlatina* volt a korábbi alapítású, míg *Aknaszlatina* a határában a 18. században létrejött bányásztelepülés (BÉLAY 201). A két helység 1941-ben egyesült (MEZŐ 1999: 19).

Farkaspatak ld. Vocsi²

Farkasrév, Vadu Izei 'település Máramarosszigettől DK-re' 1383: *Farkasrev* (MIHÁLYI 79), 1397: *Rew* (uo. 113), 1411: *Farkasrew* (uo. 174), 1418: *Farkasrew* (CSÁNKI 1: 448), 1435: *Farkasrew* (BÉLAY 138), 1725: *Farkasrév*, *r. Brod*, *r. Vád* (REVIZKI), 1773: *Farkasrév*, *Vadul* (LexLoc. 132), 1808: *Farkasrév*, *Brod*, *Vadul* (LIPSZKY: Rep. 171), 1828: *Farkas Rév*, *Vad*, *Brodi* (NAGY 196), 1838: *Farkas-Rév* (Schem. 58), 1851: *Farkasrév* (FÉNYES 2: 7), 1913: *Farkasrév* (Hnt.), 1944: *Farkasrév* (Hnt.), 1981: *Vadu Izei* (Legea). A *Farkasrév* helységnév magyar eredetű, a *Farkas* szn.-nek [vö. 1389: *Benedicto Farkas* (KÁZMÉR 1993: 346-7)] és a m. *rév* 'átkelő' főnévnek az összetételével keletkezett (KNIEZSA: KeletMo. 128). *Farkas* mester volt Máramaros vármegye ispánja 1383-4-ben, valószínűleg őt tekinthetjük a település névadójának. A falu az Iza folyó átkelőjénél települt. A párhuzamos ruszin *Brod* jelentése szintén 'gázló, rév', vö. szl. *brodъ 'gázló' (ŠMILAUER 43) (FNESz., *Farkasrév*). A hivatalos román *Vadu Izei* jelentése tkp. 'Gázló az Izán', vö. rom. *vadu* 'folyómeder, gázló, út, part' (DRM. 2: 727).

Farkasvölgy ld. Vocsi¹

Fejér Tisza ld. Bogdány

Fejéregyháza, Біла Церква 'település Rahótól DNy-ra' 1363: *Feyreghaz*, *Feyereghaz* (MIHÁLYI 65, 68, GYÖRFFY 4: 122), 1373: *Feyereghaz* (DocVal. 249), 1773: *Fejéregyháza*, *Bezerida albo*, *Bilój czrok* (LexLoc. 133), 1808: *Fejéregyháza*, *Weißkirchen*, *Bila czerkva*, *Beszerika alba* (LIPSZKY: Rep. 173), 1828: *Fehér Egyháza*, *Beserika Alba* (NAGY 196), 1838: *Fejéregyháza* (Schem. 53), 1851: *Fehéregyháza* (FÉNYES 2: 8), 1877: *Fejéregyháza*, *Beserica-Alba* (Hnt.), 1913: *Tiszafejéregyháza* (Hnt.), 1925: *Bila Cirkev*, 1930: *Cirkev Bilá* (ComMarmUg. 18), 1941: *Tiszafejéregyház* (Hnt.), 1983: *Біла Церква, Белая Церковь* (ZO). A *Fejéregyháza* helységnév magyar eredetű, azzal kapcsolatos, hogy a településnek fehér falú temploma volt (KNIEZSA: KeletMo. 129, BÉLAY 139). „Nép hagyományilag úgy beszélnek a’ Tisza folyója által lerombolt partján volt fejérre meszelt Ima háztól vette nevét mely Románul Beszerika álbának mondatik” (PESTY). A falu

Máramaros megye egyik legrégebb települése, neve valószínűleg királyi kápolnára vonatkozott (GYÖRFFY 4: 113). A megkülönböztető szerepű *Tisza*- előtag a folyó mellékére utal, s 1901 óta használatos (MEZŐ 1999: 107). A párhuzamos román *Beserica Alba* és a hivatalos ukrán *Біла Церква* tükörfordítás a magyarból, vö. rom. *biserică* 'templom' (DRM. 1: 128), *alb* 'fehér' (uo. 1: 30), ill. ukr. *білий* 'fehér' (CYM. 1: 181-2), *церков* 'templom' (uo. 11: 202) (FNESz., *Tiszafejéregyház*).

Fejérfalva, Ferești 'település Máramarosszigettől D-re' 1402: *Feyrfalva* (MIHÁLYI 124), 1405: *Feyerfalwa* (CSÁNKI 1: 448), *Feyerfalua* (BÉLAY 140), 1415: *Fejerfalva* (MIHÁLYI 198), 1436: *Feyerfalu* (uo. 303), 1480: *Feyerfalwa* (BÉLAY 140), 1725: *Fejerfalva* (REVIZKI), 1773: *Fejérfalva, Férésty* (LexLoc. 132), 1808: *Fejérfalva, Bila Cerkva, Bila Cýrkew* (!), *Fejéresti* (LIPSZKY: Rep. 173), 1828: *Fejérfalva, Fejiresty* (NAGY 196), 1838: *Fejérfalva* (Schem. 53), 1851: *Fehérfalva* (FÉNYES 2: 8), 1913: *Fejérfalu* (Hnt.), 1944: *Fejérfalva* (Hnt.), 1981: *Ferești* (Legea). A *Fejérfalva* helységnév magyar eredetű, a *Fejér* szn.-nek [1219/1550: *Feier* szn. (VárReg. 86), 1366: *Feyriuanfalua* (KÁZMÉR 1993: 350-2)] és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetétele. A település névadója a források szerint román lehetett: „A Kaszó vize melletti Fejérfalva a 14. sz. közepe táján keletkezett Fejér—Alb—Béla három nyelven nevezett román kenéz birtokán” (MIHÁLYI 259-60, BÉLAY 140). „1424-ben Bárdfalva részeként szerepel, amelyet Bélának — Sztán egykori kenéze apjának — leszármazottai: kaszói *Fejér*, Koszta, Drágos pap, Kosztolya fiai Iván és Rádol rokonaiknak Barla fiai Vlád Lászlónak és Andrásnak, Fekete Mihály fiának, Péternek és Vojk fia Mihálynak adnak” (BÉLAY 61). A hivatalos román *Ferești* 'Fejér emberei' a magyar név alapján jött létre, de ld. még rom. *Feir* szn. (CONSTANTINESCU 273), ami átvétel a magyarból.

Fejérpatak 'egyesült Trebusával' 1684: *Fejer Patach* (BÉLAY 140), 1696: *Fejér Patak* (uo.), 1725: *Fejer patak, r. Pili potok, r. Albul vale* (REVIZKI), 1773: *Fejér Patak, Albe, Bile* (LexLoc. 136), 1804: *Fejérpatak, Bileu Albe* (KORABINSZKY), 1808: *Fejérpatak, Bilé vel. Bielýpotok, Bilýpotok Albá* (LIPSZKY: Rep. 173), 1828: *Patak (Fejér)* (NAGY 198), 1838: *Fejérpatak* (Schem. 54), 1851: *Fehérpatak* (FÉNYES 2: 8), 1910: *Fejérpatak, Bielipotok* (ComMarmUg. 47). A *Fejérpatak* helységnév magyar víznévi eredetű, a falu a *Fejér* – ruszinul *Bilij* – *patak* mellett települt, vö. *Білий номік* (SHU. 54). „A kincstár bocskói uradalma telepítette a 17. sz. második felében a Tisza mellé, ahol a Bieli-patak beléömlik (BÉLAY 140). „Trebusa Községnek testvére Fejérpatak helység, e két Község csak a szőke Tisza könnyen lejtő habjai által vagyon egy mástól elválasztva. Fejérpataka nevezete a helység keleti részéről lombos patak zúgásától eredt, mert roppant magasságról rohanva alá vize hó fejérségű, innen vette nevezetét Fejérpatak” (PESTY). A ruszin *Bilijpotok* 'Fehérpatak', illetve a román *Albul vale* 'ua.' párhuzamos névadás eredménye. A helység a 19. század végén egybeépült Trebusával, a közös falu a *Trebusafejérpatak* nevet kapta.

Feketeiza 'egyesült Kelecsénnyel' 1614: *Fekethe Iza* (BÉLAY 157), 1653: *Fekete Iza* (uo.). A *Feketeiza* helységnév víznévből keletkezett névátvitellel, vö. 1390: *fluvium Fekete Iza* (MIHÁLYI 101). A víznév magyarázatához ld. *Iza* szócikkét. A *Fekete-Iza* a Nagy-ágnak, a Tisza jobb oldali mellékfolyójának az egyik forrása, később ez is a Nagy-ág nevet viselte (KISS 1991c: 355-6), vö. 1414: *Feieriza* (folyó) (BÉLAY 176) Nánfalva határában. BÉLAY szerint talán Iszkával azonos: „Mivel később nyomavész, nem lehetetlen, hogy Iszka korábbi magyaros neve” (uo. 157).

Feketemező 'egyesült Szigettel' 1904: *Feketemező* (LELKES 70), 1907: *Feketemező* (Hnt.), 1913: *Feketemező* (Hnt.), 1944: *Feketemező* (Hnt.), 1967: *Cîmpul Negru* (SUCIU 1: 156), 2001: *Câmpu Negru* (LELKES uo.). A *Feketemező* helységnév magyar dűlőnévi eredetű, vö. 1671: *Feketemező* (BÉLAY 200), 1720: *In fekete Mező* (SCHRAM 63), 1742: *Fekete Mezőn* (sz.) (SZABÓ T. 436). A dűlőnév a *fekete* mn.-nek és a *mező* fn.-nek az összetételével keletkezett. A hivatalos román *Câmpu Negru* a magyar név fordításával jött létre, vö. rom. *cîmpu* 'síkság, mező' (DRM. 1: 227) és *negru* 'fekete' (uo. 2: 103). Máramarossziget külterületi lakott helye volt.

Feketepatak ld. Izvoru Negru

Feketetisza, Чорна Тиса 'település Rahótól ÉK-re' 1789: *Fekete Tisza, Contracti Tibiscanis* (MTH. 118), 1828: *Fekete Tisza* (NAGY 196), 1851: *Fekete-Tisza* (FÉNYES 2: 12), 1864: *Fekete-Tisza* (PESTY), 1882: *Tisza* (Hnt.), 1888: *Tisza, Tésza* (Hnt.), 1892: *Tisza* (Hnt.), 1898: *Fekete-Tisza* (Hnt.), 1907: *Feketetisza* (Hnt.), 1913: *Csorna Tisza, Feketetisza* (Hnt.), 1944: *Feketetisza, Чорна Туца* (Hnt.), 1983: *Чорна Туца, Черная Туца* (ZO). A *Feketetisza* helységnév víznévi eredetű, nevét a *Tisza folyó* egyik forráságáról, a *Fekete-Tiszáról* kapta, mely mellett a 18. században létrejött, vö. 1482: *Fekete és Feyerthyza* (BÉLAY 185), *Чорна Туца* (SHU. 611). A folyónév bizonytalan etimológiájú, talán egy 'iszapos, sáros' értelmű indoeur. **Tisjo-* szó él benne tovább (FNESz., *Tisza*). A *Fekete-* előtag a *Tisza* másik ága, a *Fehér-Tisza* nevének az előtagjával van korrelációban. A hivatalos ukrán *Чорна Туца* a magyar név értelmi megfelelője. A falu Kőrösmező külterületi lakott helye volt.

Felsőapsa, Верхне Водяне 'település Rahótól DNy-ra' 1387: *Felsewabsa* (DocVal. 332), 1390: *Felsewapsa* (CSÁNKI 1: 446), 1403: *utraque Apcha* (ZsigmOkl. 2/1: 2425), 1406: *superior Apcha* (MIHÁLYI 143), 1415: *Felsew-Apsa* (uo. 212), 1480: *Felseo-Apsa* (uo. 548), 1725: *Felső Apsa* (REVIZKI), 1773: *Superior Apsa, Felső Apsa, Apsa dgye Szusz, Apsu Verchnyu* (LexLoc. 133), 1808: *Apsa (Felső-), Apsa dgye szusz* (LIPSKY: Rep. 19), 1828: *Apsa (Felső), Werchnya Apsu* (NAGY 195), 1838: *Felső-Apsa* (Schem. 56), 1851: *Felső-Apsa* (FÉNYES 1: 37), 1877: *Apsa (Felső-)* (Hnt.), 1913: *Felső Apsa* (Hnt.), 1925: *Horní Apša, Vyžni Apša, Vyšní Apša*, 1930: *Apša Vyšni* (ComMarmUg. 147-8),

1944: *Felsőapsa*, *Вишня Апиша* (Hnt.), 1983: *Верхне Водяне, Верхнее Водяное* (ZO). A *Felsőapsa* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Alsóapsa* szócikkét. „1429 után helybeli román nemesek szerepelnek birtokosaiként, de a század végén a rutén falukkal rendelkező csebi Pogányoké lesz. Ezek birtokában eloroszosodott. A 16. sz. folyamán még tekintélyes magyar lakossága is lehetett” (BÉLAY 120). A megkülönböztető szerepű *Felső-* előtag a közeli *Alsó-* és *Közéapsa* falvak nevének előtagjával van korrelációban. A párhuzamos román *Apsa de szusz* a magyar név alapján keletkezett, vö. rom. *sus* 'fent, felső' (DRM. 2: 589). Az 1946-tól hivatalos ukrán *Верхне Водяне* névben az ukr. *водяний* 'víz-, vízi, vizes' mn. (СУМ. 1: 723) semleges nemű alakja szerepel, jelentése tkp. 'Felső Vizes (falu)'.

Felsőbisztra ld. Bisztra¹

Felső-Dombó ld. Felsődubovec

Felsődubovec, Вишній Дубовець 'település Técsőtől ÉK-re' 1898: *Felső-Dombó* (Hnt.), 1907: *Felsőpatak völgy* (Hnt.), 1913: *Felsőpatak völgy* (Hnt.), 1918: *Felsőpatak völgy* (Hnt.), 1944: *Felsődubovec, Вишній Дубовець* (Hnt.), 1983: *Вишній Дубовець, Вишний Дубовец* (ZO). A *Dubovec* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Višni Dubovec patak* (SEBESTYÉN 2008: 190), 1864: *felső Dubovec völgy* (PESTY), *Дубовець Вишній* (SHU. 105). A falu a *Dubovec patak* mellett jött létre a 19. század végén. A név magyarázatához ld. *Alsódubovec* szócikkét. A *Felső-* előtag a falutól délre fekvő *Alsódubovec* nevének előtagjával van korrelációban. A magyar *Felsőpatak völgy* 1904-ben, a helységnévrendezés során keletkezett, s a település fekvésére utal (LELKES 68).

Felsőhidegpatak, Верхній Студений 'település Ökörmezőtől ÉNy-ra' 1612: *Hidegpathak alias Ztudina* (BÉLAY 145), 1653: *Hydeghpathaka* (uo.), 1725: *Hidegpatak, r. Sztudina* (REVIZKI), 1773: *Hideg Patak, Sztudena* (LexLoc. 135), 1808: *Hidegpatak, Studená* (LIPSZKY: Rep. 140), 1828: *Patak (Hideg), Studenoje* (NAGY 198), 1838: *Hidegpatak* (Schem. 60), 1851: *Hidegpatak* (FÉNYES 2: 108), 1877: *Hidegpatak (Alsó- és Felső-), Sztudevoje* (Hnt.), 1913: *Felsőhidegpatak* (Hnt.), 1925: *Vyžni Studenoje, Vyšné Studenoje*, 1930: *Studený Vyšni* (ComMarmUg. 147), 1944: *Felsőhidegpatak, Вышнее Студеное* (Hnt.), 1983: *Верхній Студений, Верхний Студений* (ZO). A *Hidegpatak* helységnév magyar víznévi eredetű, magyarázatához ld. *Alsóhidegpatak* szócikkét. A településnév *Felső-* előtagja a szomszédos *Alsóhidegpatak* nevének előtagjával van korrelációban. A hivatalos ukrán *Верхній Студений* párhuzamos névadás eredménye, vö. *студений* 'nagyon hideg' mn. (СУМ. 9: 799). Közigazgatásilag Alsóhidegpatakhoz tartozik.

Felsőkálinfalva ld. Kálinfalva²

Felsőkalocsa ld. Negrovec**Felsőkörösös ld. Körösös**

Felsőneresznice, Новоселиця 'település Técsőtől ÉK-re' 1371: *Felseu-Nerezlenche* (DocVal. 239), *Felsew-Nerezlenche* (MIHÁLYI 64), 1600: *Felső Nereznice* (BÉLAY 176), 1610: *Felső Nyireznicze* (uo.), 1725: *Felső Nyeresznicze* (REVIZKI), 1753: *Felső Neresnicze* (SZABÓ T. 440), 1808: *Nyeresháza (Felső-)*, *Horňi-Neressca*, *Horni Néřežnice* (LIPSZKY: Rep. 468), 1828: *Neresznicze (Felső)*, *Nowoselica* (NAGY 197), 1838: *Felső-Nereznicze* (Schem. 59), 1851: *Felső-Nyéresháza* (FÉNYES 3: 149), 1877: *Nereznice (Felső-)*, *Novoszelica* (M), 1913: *Taracújfalu* (Hnt.), 1925: *Novoselice Višni*, 1930: *Novoselica* (ComMarmUg. 95–6), 1944: *Felsőneresznice, Новоселиця* (Hnt.), 1983: *Новоселиця, Новоселиця* (ZO). A *Felsőneresznice* helységnév ruszin eredetű, valószínűleg névátvitellel jött létre a szomszédos, korábbi alapítású (*Alsó*)*Neresznice* falu nevéből. A név magyarázatához ld. *Alsóneresznicze* szócikkét. A *Felső-* előtag *Alsóneresznicze* nevének *Alsó-* előtagjával van korrelációban. A párhuzamos ruszin *Novoszelica* 'Újfalu' újabb telepítésű falura utal: „Felső Neresznicze (:oroszul Novoszeliczá:) fekszik Lonsza vize bal partján a hegy alján, a leg újabb felosztás szerint Királyvölgyi szolgabírói kerületben. Novoszelicza magyarul annyit tesz mint új falu: mikor keletkezett sem hagyományból sem más hitelt érdemlő iratokból ki tudni nem lehet csak annyi bizonyos hogy e községet a Dzsugán család alapította...” (PESTY). A *Felsőneresznicze* nevet 1900-ban *Taracújfalu*-ra változtatták a közeli folyó neve és a ruszin név tükörfordítása alapján (MEZŐ 1999: 111). A hivatalos ukrán *Новоселиця* a ruszin név átvétele.

Felsőnyéresháza ld. Felsőneresznicze

Felsőnyíres 'elpusztult falu Bárdfalva és Gyulafalva között' 1349: *Nyres* (ComMarmUg. 96), *Nyres* (MIHÁLYI 27), 1389: *Nires* (uo. 96), 1405: *Nires* (uo. 134), 1468: *Nijres* (TELEKI 11: 309), 1478: *Felsewnyres* (BÉLAY 177), 1480: *Felse-Nyres* (MIHÁLYI 552), 1485: *Felsewnyres* (ComMarmUg. 96). A *Nyíres* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Alsónyíres* szócikkét. A *Felső-* előtag *Alsónyíres* nevének előtagjával állt korrelációban. Eltűnt település Gyulafalva környékén (BÉLAY 177).

Felsőpatak völgy ld. Felsődubovec

Felsőróna, Rona de Sus 'település Máramarosszigettől K-re' 1360: *Felseu-rouna* (MIHÁLYI 43), 1390: *Felseu Rona*, *Felsew-Ronna*, *Felsew-Rowna* (uo. 98, 102, 103), 1495: *Felse Rona* (BÉLAY 185), 1648: *Felső Róna* (ComMarmUg. 111), 1725: *Felső Róna* (REVIZKI), 1773: *Felső Rhona*, *Rhona dgye Szusz*, *Visna Runa* (LexLoc. 136), 1808: *Rhona (Felső-)*, *Hornj Ruňa*, *Rona gye szusz* (LIPSZKY: Rep. 559), 1828: *Rhona (Felső)*, *Hornya Rhona*

(NAGY 198), 1838: *Felső-Róna* (Schem. 57), 1851: *Rhóna (Felső)* (FÉNYES 3: 291), 1913: *Felsőróna* (Hnt.), 1944: *Felsőróna* (Hnt.), 1981: *Rona de Sus* (Legea). A Róna helységnév szláv víznévből keletkezett névátvitellel. A név magyarázatához ld. *Alsóróna* szócik-két. A *Felső-* előtag a szomszédos *Alsóróna* nevének előtagjával van korrelációban. A hivatalos román *Rona de Sus* részfordítás a magyarból (FNESz., *Alsóróna*).

Felsősebes ld. Bisztra¹

Felsőszelistye ld. Szelistye²

Felsőszinevér ld. Szinevérpolyána

Felsővisó, Vișeu de Sus 'település Máramarosszigettől DK-re' 1365: *Kethuyssou* (MIHÁLYI 57), 1385: *Viso superiori* (uo. 85), 1453: *utraque Wiso* (uo. 367), 1473: *Ket Visso* (MIHÁLYI 518), 1489: *Felsewys* (BÉLAY 219), 1604: *Felseo Viso* (uo.), 1725: *Felsoviso, r. Visni visov, r. Visoj de Szusz* (REVIZKI), 1773: *Superior Viso, Felső Vissó, Visen de Szúsz, Visni Visen* (LexLoc. 132), 1808: *Visó (Felső-), Wyseñ, Wyssowá (Hornj-), Visenye gye szusz* (LIPSKY: Rep. 739), 1828: *Vissó (Felső), Horny Wissen* (NAGY 200), 1838: *Felső-Vissó* (Schem. 55), 1851: *Vissó (Felső)* (FÉNYES 4: 308), 1913: *Felsővisó* (Hnt.), 1944: *Felsővisó* (Hnt.), 1981: *Vișeu de Sus* (Legea). A Visó helységnév víznévből keletkezett névátvitellel (KNIEZSA: KeletMo. 128). A folyónév magyarázatához ld. *Alsóvisó* szócik-két. A *Felső-* előtag a szomszédos *Alsóvisó* nevének előtagjával áll korrelációban. A hivatalos román *Vișeu de Sus* részfordítás a magyarból (FNESz., *Felsővisó*).

Félszeg ld. Protiveny

Fenes, Яблунівка 'település Huszttól DK-re' 1907: *Fenes* (SEBESTYÉN 2008: 230), 1944: *Fenestelep* (Hnt.), 1983: *Яблунівка, Яблонівка* (ZO). A Fenes helységnév magyar víznévi eredetű, vö. 1863: *Fenes patak* (SEBESTYÉN 2008: 229), *Фéнеиш номик* (SHU. 583), de ld. még: 1864: *Fenes hát, Fenes Alja, Fenesi lázak, Fénes hegy, Fenes patak* (PESTY). A pataknev a magyar R. *fen* 'fenőkö, kaszakő' főnév -s képzős származéka (vö. FNESz., *Fenes*). Olyan helyre, patakmederre utal, ahonnan fenőkönek való kövek szedhetők. A falu Visk külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik. A hivatalos ukrán *Яблунівка* jelentése tkp. 'Almás', ld. ukr. *яблуня* 'almafa' (СУМ. 11: 619), a magyar névvel nincs kapcsolatban.

Fenestelep ld. Fenes

Fenyves ld. Sztrihálnya

Fenyvesvölgy ld. Scsora

Ferencvölgye, Piatra 'település Máramarosszigettől Ny-ra' 1828: *Ferentz Völgye* (NAGY 200), 1851: *Ferenczvölgye* (FÉNYES 2: 16), 1882: *Ferencvölgy* (Hnt.), 1898: *Ferenczvölgy* (Hnt.), 1907: *Ferencvölgye* (Hnt.), 1913: *Ferencvölgye* (Hnt.), 1944: *Ferencvölgye* (Hnt.), 1981: *Piatra* (Legea). A *Ferencvölgye* helységnév magyar eredetű, a *Ferenc* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *völgy* főnévnek az összetételével keletkezett. „Ezen völgyön b. e. Felséges Ferencz Császár és Magyar Király Uralkodása alatt kincstári kamarai üveggyár építtetett, 's nevét az Uralkodóról vette” (PESTY). 1904-ben, az országos helységnévrendezés során a falu nevét az időközben a hivatalos alakokból lekopó -e birtokjellel egészítették ki (MEZŐ 1999: 115, LELKES 68). A falu 1902-ben egyesült Técsővel, az első világháború után azonban Romániához került. A hivatalos román *Piatra* jelentése tkp. 'kő', vö. rom. *pietră* 'kő', *pietros* 'köves terület, kavicsos, kőkevény' (DRM. 2: 234).

Ferești ld. Fejérfalva

Fintina 'egyesült Borsával' 1888: *Fintina* (Hnt.), 1892: *Funtina strimtura* (Hnt.), 1898: *Funtina strimtura* (Hnt.), 1907: *Forrásvölgy* (Hnt.), 1913: *Forrásvölgy* (Hnt.), 1944: *Forrásvölgy* (Hnt.), 1967: *Fintîna* (SUCIU 1: 242). A *Fintina* helységnév román eredetű, vö. rom. *fîntînă* 'kút, forrás' (DRM. 1: 467). A másodlagos *Fintina strimtura* második eleme a rom. *strîmtoare* 'szoros, hegyszoros' fn. (DRM. 2: 563). A tanya nevét 1904-ben, a helységnévrendezés során *Forrásvölgy*-re magyarosították. Borsa külterületi lakott helye volt.

Forduló ld. Obláz

Forráspatak ld. Izvoru

Forrásvölgy ld. Fintina

Franzensthal ld. Ferencvölgye

Fülöpfalva ld. Pilipec

Fűrészvölgy ld. Szvidovec

Gancos ld. Goncos

Ganicsi ld. Gánya

Gánya, Ганичі 'település Técsőtől ÉK-re' 1402: *Ganyaafalwa* (CSÁNKI 1: 448), 1418: *Ganya* (IVÁNYI 109), 1465: *Nagy-Gania* (MIHÁLYI 468), 1500: *Ganyazfalwa* (IVÁNYI

110), 1546: *Ganyczfalwa* (BÉLAY 141), 1610: *Gánia* (uo.), 1773: *Ganya*, *Ganyesty*, *Ganics* (LexLoc. 133), 1808: *Gánya*, *Ganica*, *Ganyesti* (LIPSZKY: Rep. 194), 1828: *Ganya*, *Ganiči* (NAGY 196), 1838: *Gánya* (Schem. 59), 1851: *Gánya* (FÉNYES 2: 36), 1877: *Gánya*, *Gánicsi* (Hnt.), 1913: *Gánya* (Hnt.), 1925: *Ganiči*, *Ganiče* (ComMarmUg. 50), 1944: *Gánya*, *Ганичу* (Hnt.), 1983: *Ганичи*, *Ганичу* (ZO). A település elsődleges *Gányafalva* neve magyar eredetű, a *Gány~Gánya* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett (FNESz., *Gánya*, MIZSER 2007: 99). A személynévhez ld. 1263/1278/1424: *Gaan* szn. (Sztp. Kritj. 2/2-3: 223), vö. még ukr. *Гано~Ганьо* szn. (Чучка 2011: 143). A köznévi utótag a 17. századra lekopott. A hivatalos ukrán *Ганичи* tkp. 'Gányáék' a magyar név szlávósított, Kárpátalján ritka *-чи* helynévképzős (Купчинский 1979) alakja.

Gányafalva ld. Gánya

Gázló ld. Zábrog

Gerendás ld. Berendej

Gernyész, Копашнево 'település Huszttól K-re' 1409: *Gernesfalua*, *Gerwesfalwa* (ZsigmOkl. 2/2: 7202), 1455: *Gernyesfalva* (BÉLAY 141), 1457: *villa Gernesfalwa* (CSÁNKI 1: 448), 1610: *Gernyes* (BÉLAY 141), 1725: *Gernés* (REVIZKI), 1773: *Gernyész*, *Kopasna* (LexLoc. 134), 1808: *Gernyész*, *Kopassna* (LIPSZKY: Rep. 199), 1828: *Gernyész*, *Kopasno* (NAGY 196), 1838: *Gernyes* (Schem. 60), 1851: *Gernyész* (*Kopásnya*) (FÉNYES 2: 45), 1877: *Gernyes*, *Kopásno* (Hnt.), 1913: *Gernyész* (Hnt.), 1925: *Kopášňovo*, 1930: *Kopášňovo* (ComMarmUg. 69–70), 1944: *Gernyész*, *Копашньово* (Hnt.), 1983: *Копашневе*, *Копашнево* (ZO), 1995: *Копашнево*. Az elsődleges *Gernesfalva* helységnév magyar eredetű, a *Gernes~Gernyész* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. Az előtagjában szereplő személynév talán a *Kornis* szn. [vö. 1403: *Kornis* (ZsigmOkl. 2/1: 331)] módosulata. A *Gernyész* névalak kialakulásába belejátszhatott a magyar nyj.-i *gernyész* 'rőzsés, rőzsegyűjtő' rokonsága. A *-falva* utótag idővel lekopott (Kiss 1991c: 353–54). A párhuzamosan használt, hivatalos rusz.-ukr. *Копашнево* személynévi eredetű lehet, ld. ukrán *Конаш* csn. (BOGDAN 132).

Gernyészfalva ld. Gernyész

Gernyészmező ld. Polyána¹

Giulești ld. Gyulafalva

Glajuc 'egyesült Középpapsával' 1904: *Glájucz*, *Havasrét* (LELKES 68), 1907: *Havasrét* (Hnt.), 1913: *Havasrét* (Hnt.), 1944: *Havasrét* (Hnt.). A *Glajuc* helységnév román ere-

detű, közelebbi jelentése azonban bizonytalan. Talán kapcsolatba hozható a rom. *glăjuță* 'üvegecske, kis üveg, kis palack' főnévvel (DRM. 1: 515), palack, üveg formájú hegyet jelölhet. A helység nevét 1904-ben *Havasrét*-re magyarosították (LELKES 68). Középpapsa külterületi lakott helye volt.

Glod, Glod 'település Máramarosszigettől D-DK-re' 1680: *Glod* (BÉLAY 141), 1725: *Glood* (REVIZKI), 1773: *Glod, Glood* (LexLoc. 132), 1808: *Glód vel Gloód* (LIPSZKY: Rep. 202), 1828: *Gloód* (NAGY 196), 1838: *Glúd* (Schem. 55), 1851: *Glood* (FÉNYES 2: 50), 1913: *Glod* (Hnt.), 1944: *Glód* (Hnt.), 1981: *Glod* (Legea). A *Glod* helységnév román eredetű, alapjául a rom. *glod* 'sár' (DRM. 1: 516) főnév szolgált. A falu vízenyős, mocsaras helyen jött létre. „A települést románok alapították a *Sóspatak* felső folyása mellett a 17. század végén” (BÉLAY 141).

Gombástelep ld. Zaperegylá

Goncos, Гонцощ 'település Huszttól ÉK-re' 1898: *Gancas* (Hnt.), 1907: *Ganczos* (Hnt.), 1913: *Ganczos* (Hnt.), 1918: *Gancos* (Hnt.), 1944: *Goncos, Гонцовиш* (Hnt.), 1983: *Гонцовиш* (ZO). A *Goncos* helységnév román dülönévi eredetű, vö. 1864: *Gonczos* (SEBESTYÉN 2008: 178). A dülönév a rom. *gonț* 'egyféle bab, futóbab, csicseriborsó' (BULGAR – CONSTANTINESCU-DOBRILO) növénynev m. -s vagy rom. -oș képzős származéka, jelentése tkp. 'babos, borsós, babtermelő, babterülettel rendelkező'. A magyar nyelvjárási *gancos* 'borzas' (MTSz. 1: 674) melléknévvel valószínűleg nem hozható kapcsolatba.

Gorzóháza 'ismeretlen fekvésű elpusztult falu' 1374: *Gorzohaza* (MIHÁLYI 71), 1406: *Gorsa* (uo. 141). A *Gorzóháza* helységnév magyar eredetű, a *Gorzó* szn.-nek [vö. 1415: *Gorzo f. Dobrozlo* (BÉLAY 140)] és a birtokos személyjellel ellátott *ház* főnévnek az összetételével keletkezett. A személynév talán délszláv, de az ukránban is előfordul, ld. *Горзов* szn. (Чучка 2011: 143). Bizonytalan fekvésű falu, a 15. század elején elpusztult.

Gyalu Urszuluj 'egyesült Alsóapsával' 1860: *Dyalu Ursuluj* (SEBESTYÉN 2008: 178), 1892: *Gyalu Urszuluj* (Hnt.), 1898: *Gyalu Urszuluj* (Hnt.), 1900: *Gyalu Urszuluj* (Hnt.), 1902: *Dialu Urszuluj* (Hnt.). A *Gyalu Urszuluj* helységnév román eredetű, a rom. *deal* 'domb, hegy' (DRM. 1: 326-7) és az *urs* 'medve' (uo. 2: 720) főnévnek az összetétele, jelentése tkp. 'Medvék dombja'. „*Gyalu Urszuluj* (:Medvék hegye): nagy magos erdővel borított hegy láncolat melyen igen sok Medve vaddisznó tanyázott onnan vette elnevezését – 's még most is sok medve lakó helye'” (PESTY). Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Gyertyánliget ld. Kabolapolyána

Gyibrova ld. Alsóapsa

Gyil, Дил 'település Ökörmezőtől ÉNy-ra' 1789: *Dyl*, *Dylok* (MTH. 48), 1796-7: *Gyil* (uo.), 1888: *Gyil* (Hnt.), 1892: *Gyil* (Hnt.), 1898: *Gyil* (Hnt.), 1907: *Hegyfok* (Hnt.), 1913: *Hegyfok* (Hnt.), 1925: *Dil* (ComMarmUg. 41), 1944: *Gyil*, Дель (Hnt.), 1983: Дил, Дел (ZO). A *Gyil* helységnév ruszin eredetű, alapja a nyj.-i *дил* 'hegy, hegyhát' (Онишкевич 1: 220), 'hegytető; hegy, amely elválaszt két falut vagy völgyet' (Габопак 2008: 47) főnév, vö. szl. *delъ 'hegy, domb' (ŠMILAUER 54). A *gyil* Kárpátalja hegyvidéki részén elterjedt földrajzi köznév. „*Gyil* Telepitvény magoslatáról neveztetik így mert magos hegyen fekszik mind kettő egy idejűnek mondatik Ripinye községével” (PESTY). A magyar *Hegyfok* név fordítás eredménye, 1904-ben jött létre hivatalos úton (LELKES 67). A helység közigazgatásilag Ripinyéhez tartozik.

Gyilove ld. Trebusa

Gyulafalva, Giulești 'település Máramarosszigettől D-re' 1349: *Gyulafalva* (MIHÁLYI 27-8), 1355: *Gyulahaza* (DocVal. 132), 1385: *Gywłafalwa* (MIHÁLYI 85), 1423: *Giwlafalva* (uo. 260), 1480: *Dywlafalwa* (BÉLAY 142), 1593: *Julesci* (MIHÁLYI 639), 1725: *Gyulafalva* (REVIZKI), 1773: *Gyulafalva*, *Dsulyesty* (LexLoc. 132), 1808: *Gyulafalva*, *Gyulesti* (LIPSZKY: Rep. 226), 1828: *Gyulafalva*, *Dsuljesty* (NAGY 196), 1838: *Gyulafalva* (Schem. 53), 1851: *Gyulafalva* (FÉNYES 2: 76), 1913: *Máragyulafalva* (Hnt.), 1944: *Máragyulafalva* (Hnt.), 1981: *Giulești* (Legea). A *Gyulafalva* helységnév magyar eredetű, a *Gyula* szn.-nek [1075/+1124: *Jula* (Ász. 340)] és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetétele (KNIEZSA: KeletMo. 129). „A falu az 1364-ben még szereplő Dragus fia Gyuláról kapta a nevét” (BÉLAY 142), vö. 1364: *Gwle filio Dragus* (DocVal. 171). A megkülönböztető szerepű *Mára-* előtag az országos helységnévrendezés során, 1900-ban került a névbe, s a folyó közelségére utalt (MEZŐ 1999: 133). A hivatalos román *Giulești* 'Gyuláék' a magyar név alapján keletkezett (FNESz., *Máragyulafalva*).

Gyulamonostor ld. Monostor³

Handalbustyaháza 'egyesült Bustyaházával' 1828: *Handal* (NAGY 200), 1882: *Handal* (Hnt.), 1892: *Handal-Bustyaháza* (*Busténszkej-Handal*) (Hnt.), 1896: *Handal-Bustyaháza* (ComMarmUg. 140), 1913: *Handalbustyaháza* (Hnt.), 1925: *Handal Buština*, 1930: *Handal-Buštinský* (ComMarmUg. 140), 1944: *Handalbustyaháza*, *Гандал-Буштѣгаза* (Hnt.), 1946: *Тополівка* (ZO). A *Bustyaháza* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Bustyaháza* szócikkét. A *Handal-* előtag telepítvényre utal, vö. *Aknaszlatina*: „Ezen Handal csak mint egy 1851/2 táján emelkedett községé az előtt Bustyaháza Községéhez szamitatott: az említett években nyert külön pecsétet bírót és községi elől járókot. Míg Bustyaházához tartozott ettől csak Handal szó elnevezéssel különbözött, melly munkások telepítvényét jelzi” (PESTY). Az országos helységnévrendezés során, 1900-ban megszüntették a településnév korábbi kötőjeles

írásmódját (MEZŐ 1999: 137). 1946-ban a helység nevét *Тополівка*-ra változtatták, ennek jelentése tkp. 'Nyáras', ld. ukr. *тополя* 'nyárfa' (CYM. 10: 197-8). A helység egybeépült Bustyaházával.

Hărnicești ld. Hernécs

Hárspatak ld. Lipovec

Hascsováti 'egyesült Szinevérrel' 1892: *Chascsováti* (Hnt.), 1898: *Chastyováti* (Hnt.), 1902: *Hascsovata* (Hnt.). A *Hascsováti* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1905: *Chastovati* (SEBESTYÉN 2008: 182). Alapja a rusz.-ukr. *хатування* 'bozóttal benőtt hely, cserjés' (CYM. 11: 32) főnév. Szinevér külterületi lakott helye volt.

Határpatak, Valea Hotarului 'település Máramarosszigettől Ny-ra' 1907: *Határpatak* (Hnt.), 1913: *Határpatak* (Hnt.), 1981: *Valea Hotarului* (Legea). A *Határpatak* helységnév magyar víznévi eredetű, vö. 1657: *Hatarpatak mellett* (BÉLAY 200). „*Határpatak*, tölgyes erdős kaszálók, nevét nyeré az ezen dülő határát tevő száraz érről” (PESTY). A hivatalos román *Valea Hotarului* párhuzamos névadással keletkezett, ld. *vale* 'völgy, folyóvíz, patak, meder' (DRM. 2: 729), ill. *hotar* 'határ' (uo. 1: 551). A magyar *határ* főnév jövevényszóként a román mellett a ruszinban és a szlovákban is megtalálható.

Határvölgy ld. Valea Határlui

Határvölgy ld. Zavojka

Havaskő ld. Ruszkovapolyána

Havasmező ld. Ruszkovapolyána

Havasrét ld. Glajuc

Havrilova 'egyesült Ricskával' 1798: *Havrilova* (T), 18. sz. vége: *Havrilovial* (T), 1804: *Havrilova* (KORABINSZKY), 1808: *Havrilová* (LIPSZKY: Rep. 234), 1830: *Havrilova* (T), 1852: *Haurilova* (T), 1853: *Haurilova* (T). A *Havrilova* helységnév ruszin eredetű, a *Havril* 'Gábor' szn.-nek a birtoklást kifejező szl. -ova képzős alakja, jelentése tkp. 'Havrilé, Havril faluja'. A személynév a ruszinban és az ukránban kereszt- és családnévként is előfordul, vö. 1419: *Hawrillo f. Michaelis* (BÉLAY 209), 1570: *Laur. Haurillo* (uo. 184), *Гаврило* csn. (Чучка 2005: 129). Egybeépült Ricskával.

Hegyfok ld. Gyl

Herincse, Горінчово ‘település Huszttól ÉK-re’ 1350: *Zeulemezew* (MIHÁLYI 29), 1403: *Haryncha* (ZsigmOkl. 2/1: 2425), 1412: *Herenche* (CSÁNKI 1: 448), 1450: *Herinche* (MIHÁLYI 344), 1555: *Herenczye* (BÉLAY 143), 1725: *Herincse* (REVIZKI), 1773: *Herincse* (LexLoc. 134), 1808: *Herincse, Horinčowá, Horynčowá* (LIPSZKY: Rep. 237), 1828: *Herincse* (NAGY 196), 1838: *Herincse* (Schem. 60), 1851: *Herincse* (*Horincsova*) (FÉNYES 2: 136), 1877: *Herincse-Monostor, Herincse, Herincsovo* (Hnt.), 1913: *Herincse* (Hnt.), 1925: *Horinčevo, Horinčevo, Horynčevo* (ComMarmUg. 53), 1944: *Herincse, Горинчово* (Hnt.), 1983: *Горинчево, Горинчово* (ZO), 1995: *Горинчово*. Az elsődleges Szőlőmező helységnév magyar eredetű, olyan erdőtlen lapályra utal, amelynek szőlő a jellemző növénye. A közelben megtelepült új falu magyar *Horincsa* névváltozatának egy rusz. R. *Horinča lehetett az előzménye. Ez az ukr. R. *Horínecъ szn. birtoklást kifejező -ja képzős származéka, vö. *Горинъ* szn. (ТУРИКОВ 114). Az újabb magyar *Herincse* névváltozat hangrendi átcsapás eredménye (KISS 1991c: 354). Népi magyarázat szerint neve hegyvidékről bevándorolt lakosságot jelent: „...magának a községnek eredete bizonytalan, nevét felülről bevándorolt (:Horinetzki magyarul felföldi:) lakosoktól nyerte” (PESTY). *Herincse* 1898-ban egyesült *Herincsemonostorral* (MEZŐ 1999: 142), a két település később azonban újra különvált. A hivatalos ukrán *Горинчово* a történelmi ruszin név átvétele.

Herincsemonostor ld. Monostor¹

Hernécs, Hărnicești ‘település Máramarosszigettől D-re’ 1360: *Hwrniachfalwa* (BÉLAY 144), *Hernicshaza* (MIHÁLYI 38), *Hernichhaza* (DocVal. 144), 1364: *Hernyachfalwa* (MIHÁLYI 53), 1389: *Hernech* (uo. 96), 1439: *Hernechfalwa* (uo. 308), 1472: *Hernyczafalwa* (BÉLAY 144), 1672: *Hernécs* (uo. 144), 1725: *Hernics* (REVIZKI), 1773: *Hernécs, Hernicsesty* (LexLoc. 132), 1808: *Hernécs* (LIPSZKY: Rep. 238), 1828: *Hernécs, Herničesty* (NAGY 196), 1838: *Hernécz* (Schem. 53), 1851: *Hernécs* (FÉNYES 2: 103), 1913: *Hernécs* (Hnt.), 1944: *Hernécs* (Hnt.), 1981: *Hărnicești* (Legea). Az elsődleges *Hernécsfalva* helységnév magyar eredetű, a *Hernécs* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falva* főnévnek az összetételével keletkezett (KNIEZSA: KeletMo. 129). A *Hernécs* szn.-hez ld. rom. *Hărniș* szn. (CONSTANTINESCU 293), valamint *Harnic* csn. (uo.). A -*falva* utótag idővel lekopott. „A máramarosmenti Hernécset 1360-ban kapta a Gyulafalvi család... névadója ismeretlen” (BÉLAY 144). A hivatalos román *Hărnicești* ‘Hernécsék’ a magyarral párhuzamos névadás eredménye (FNESz., *Hernécs*).

Hernécsfalva ld. Hernécs

Hernicsháza ld. Hernécs

Hidegpatak ld. Alsóhidegpatak

Hidegpatak ld. Felsőhidegpatak**Hlibokij Potok ld. Válye Szkrágyi**

Hliszna 'egyesült Vulsánával' 1864: *Hliszna* (PESTY), 1865: *Hliszna* (SEBESTYÉN 2008: 208), 1882: *Kleszna* (Hnt.), 1888: *Hlészna* (Hnt.), 1892: *Hlészna* (Hnt.), 1898: *Hlészna* (Hnt.), 1913: *Sorompó* (Hnt.), 1930: *Hližná* (ComMarmUg. 52), 1944: *Hliszna*, Глисна (Hnt.), 1961: Глисна (ZO). A *Hliszna* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. Глисна *nomik* (SHU. 137). „*Hliszna*, ezen hely keskeny mint a giliszta – oroszul Hliszto Hlisznanak el nevezték” (PESTY), vö. rusz.-ukr. глисто 'giliszta', de ld. még глисник 'ebszőlő, csucsora' (CYM. 2: 85). A magyar *Sorompó* név magyarosítással keletkezett hivatalos úton. Kövesliget külterületi lakott helye volt, 1961-ben egyesült Vulsánával.

Hlubokoj 'egyesült Alsóbisztrával' 1898: *Hlubakoj* (Hnt.), 1900: *Hlubakoj* (Hnt.), 1902: *Hlubakoj* (Hnt.), 1913: *Mély völgy* (*Hluboka*) (SEBESTYÉN 2008: 179). A *Hlubokoj* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864-5: *Hluboko* (SEBESTYÉN 2008: 178). A dülönév a rusz.-ukr. глубокий 'mély' (CYM. 2: 82-3) melléknév származéka. Kataszteri térképen – magyarosított formában – *Mélyvölgy* néven is előfordul. A tanya Alsóbisztra külterületi lakott helye volt.

Hmeli, Хмелів 'település Rahótól D-re' 1892: *Chmeli* (Hnt.), 1898: *Chmeli* (Hnt.), 1907: *Komlós* (Hnt.), 1913: *Komlós* (Hnt.), 1918: *Komlós* (Hnt.), 1944: *Komlós*, Хмели (Hnt.), 1983: *Хмелів*, Хмелев (ZO). A *Hmeli* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864: *Chmeli* (PESTY). A dülönév a rusz.-ukr. хмель~хміль 'komló' növénynév (Чопей 419, CYM. 11: 97) -is képzős származéka, komlóval benőtt helyen létrejött falut jelent. „Trebasa Községének második Teleppe az úgy nevezett Chmeli érdekes azért is, bár csak néhány tsekély házakból ál,- mert 1861 évben ezen telep felső részén a Tisza folyon által egy híd építetett, és szinte azon évben egy közlekedő országot nyitott meg több községekkel, különösen Also, felső Visoval, és Borsával, mely az emberi erő által szinte kivihetetlennek látszot, a meredek kösziklák alatt a Viso vize folyam mentébe, mely folyam Chmeli telep alatt a Tisza habjaival ölelkezik, e szinte kivihetetlen ország út eddig már a jobbakk közzé tartozik” (PESTY). A magyar *Komlós* név tükörfordítással jött létre 1904-ben hivatalos úton (LELKES 69). Terebesfejpatak külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Hmeliv ld. Hmeli

Hodorova 'egyesült Alsóapsával' 1892: *Hodorova* (Hnt.), 1898: *Hodorova* (Hnt.), 1900: *Hodorova* (Hnt.), 1902: *Hodorova* (Hnt.). A *Hodorova* helységnév ruszin eredetű, a *Hodor* szn. birtoklást kifejező -ova képzős (ŠMILAUER 29) alakja, jelentése tkp. 'Hodoré,

Hodor birtoka'. A személynévhez ld. 1450: *Hodor* szn. (BÉLAY 123), 1550: *Jo. Hodor* (uo. 211). A tanya Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Hódpataka ld. Bréb

Hódpatakfalva ld. Bréb

Holyatin ld. Óholyatin

Holyatin ld. Újholyatin

Horb, Горб 'település Ökörmezőtől DK-re' 1745: *Horba* (MIKOVINYI), 1780-1: *Horb, Horbi* (MTH. 34), 1789: *Horb* (uo.), 1808: *Horb* (LIPSKY: Rep. 246), 1838: *Horb* (Schem. 62), 1864: *Калоча Горбъ* (SEBESTYÉN 2008: 179), *Kalocsa Horb* (PESTY), 1877: *Horb (Kalocsa-)* (Hnt.), 1892: *Kalocsa-Horb* (Hnt.), 1904: *Dombostelep, Horb* (LELKES 66), 1907: *Dombostelep* (Hnt.), 1913: *Dombostelep* (Hnt.), 1930: *Hrb* (ComMarmUg. 53), 1983: *Горб* (ZO). A *Horb* helységnév ruszin dülönévi eredetű, alapja a rusz.-ukr. *горбъ* 'domb, halom, hát, hegy' (Чопей 57, CYM. 2: 125) főnév (MIZSER 2007: 100). „Horb”-nak pedig azért hívják, mivel dombos helyeken épülven – oroszul *horb* (:domb:) vette nevezetét” (PESTY). A korábban használt *Kalocsa-* előtag arra utal, hogy a helység *Kalocsa-Ófalu* közelében jött létre. 1887-ben egyesült Kalocsa-Lázzal *Alsókalocsa* néven (MEZŐ 1999: 23). Később újra önállóvá vált, s nevét 1904-ben *Dombostelep*-re magyarosították (LELKES 66).

Horincsovo ld. Herincse

Hosszúmező, Cîmpulung la Tisa 'település Máramarosszigettől ÉNy-ra' 1329: *Hossumezeu* (DocVal. 67), 1332/7: *Longo Prato* (Vat. 1/1: 330), 1373: *Huzyumezeu* (MIHÁLYI 69), 1406: *Hozyumezew* (ZsigmOkl. 2/1: 4625), 1456: *Hozzywmezew, Hozzumezew, Hwzwmezew* (MIHÁLYI 376, 377, 393), 1725: *Hoszumező, Duhepolő, Kimpulung* (REVIZKI), 1773: *Hoszu Mező, Kimpulung, Duhe Pole* (LexLoc. 136), 1808: *Hoszumező, Dlúhopole, Dlauhople, Kimpullung* (LIPSKY: Rep. 251), 1828: *Hoszsú Mező, Dolhe Pole, Kimberlung* (NAGY 194), 1838: *Hosszúmező* (Schem. 58), 1851: *Hoszsúmező* (FÉNYES 2: 119), 1913: *Hosszúmező* (Hnt.), 1944: *Hosszúmező* (Hnt.), 1981: *Cîmpulung la Tisa* (Legea). A *Hosszúmező* helységnév magyar eredetű, a *hosszú* mn.-nek és a *mező* főnévnek az összetételével keletkezett (KNIEZSA: KeletMo. 129). A ruszin *Dolhe Pole* és a hivatalos román *Cîmpulung la Tisa* a magyarral párhuzamos helynévadás eredménye (FNESz., *Hosszúmező*), vö. *cîmpu* 'síkság, mező' (DRM. 1: 227), ill. *lung* 'hosszú' (uo. 1: 741), vö. *Dolha*.

Hosszúmező ld. Dolha

Hoteni ld. Hotinka**Hotinfalva ld. Hotinka**

Hotinka, Hoteni 'település Máramarosszigettől D-re' 1517: *Hotinfalva* (ComMarmUg. 57), 1555: *Hotthynfalwa* (BÉLAY 149), 1715: *Hotinka* (uo.), 1725: *Hotinka* (REVIZKI), 1773: *Hotinka, Hotyeny* (LexLoc. 133), 1808: *Hotyin, Hottyin, Hotyén, Hotin* (LIPSZKY: Rep. 251), 1828: *Hotinka, Hotyeny* (NAGY 196), 1838: *Hotyinka* (Schem. 53), 1851: *Hotinka* (FÉNYES 2: 121), 1907: *Hotinka* (Hnt.), 1981: *Hoteni* (Legea). Az elsődleges *Hotinfalva* helységnév magyar eredetű, a *Hotin* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett (KNIEZSA: KeletMo. 129). A *Hotin* szn. délszláv, vö. bolg. *Хотин* szn. (ILČEV 521), a névvisező azonban valószínűleg román vagy ruszin volt, ld. rom. *Hotin* szn. (CONSTANTINESCU 298), ill. ukr. *Хотин* szn. (Чучка 2011: 352). „Neve minden valószínűség szerint a megtelepített első román jobbágy családjából lett: legrégebbiről ismert családnevei közt 1605-ben egy Hota-t, 1689-ben két Hote-t, illetve Hoten-t találunk” (BÉLAY 60). A helységnévben névrész>névelem csere történt, a *-falva* utótag a 18. századra lekopott, helyét a szláv *-ka* helynévképző vette át (ТÓTH V. 2008: 92-3, BÉNYEI 2012a: 112). A hivatalos román *Hoteni* 'Hotinék' a magyarral párhuzamos névadás eredménye (FNESz., *Hotinka*).

Hoverla, Говерла 'település Rahótól K-re' 1864: *Hoverla* (PESTY), 1913: *Hoverla* (Hnt.), 1944: *Hoverla, Говерла* (Hnt.), 1983: *Говерла* (ZO). A *Hoverla* helységnév hegy- vagy víznévi eredetű, vö. 1799: *Hoverlye* (FNESz., *Hoverla*), 1863: *Howerla* (csúcs), *Howerla Klause* (SEBESTYÉN 2008: 225), *Говёрла pika* (SHU. 144). Ezek közül valószínűleg a hegynév az elsődleges. A falu a *Hoverla* nevű hegy lábánál, a *Hoverla-patak* mellett keletkezett. A hegynév etimológiája vitatott, egyes vélemények szerint összetartozhat a szb.-hv. *Ovrlje~Ovrljica* helynévvel, ami 'egy fajta női fejrevaló' értelmű régi *hovrlica* köznévből származhat (FNESz., *Hoverla*). Ukrán nyelvészek egy rom. *howirla* 'nehezen átjárható emelkedés' (ЯНКО 99-100), illetve egy **hovirla* 'meredek csúcsú hegy' (Габорак 2008: 48) köznévből eredeztetik, míg CONSTANTINESCU szerint kapcsolatba hozható az ukr. *Havril* (Чучка 2005: 129) személynévvel (CONSTANTINESCU 63). Bogdány külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Hrusovo ld. Körtvélyes

Huszt, Хусьт 'járási központ' 1324/326/478: *Huzth* (GYÖRFFY 4: 123), 1329: *Huszt* (DocVal. 67), 1332-5: *Huzth, Hust, Huczt* (Vat. 1/1. 327, 330, 356), 1387: *Huzth* (DocVal. 334), 1648: *Huszt* (TT. 1881: 200), 1725: *Hust* (REVIZKI), 1773: *Huszth, Khuszth* (LexLoc. 136), 1808: *Huszth* (LIPSZKY: Rep. 257), 1828: *Huszt, Khuszt* (NAGY 194), 1838: *Huszt* (Schem. 60), 1851: *Huszt* (FÉNYES 2: 126), 1877: *Huszt, Husztoje* (Hnt.),

1913: *Huszt* (Hnt.), 1925: *Hust* (ComMarmUg. 32–3), 1944: *Huszt*, *Хусмъ* (Hnt.), 1983: *Хусм* (ZO). A *Huszt* helységnév víznévből keletkezett névátvitellel, vö. 1614: *Huztt vize* (BÉLAY 153). „...a’ Város eredeti nevezete a’ Huszt folyamtól eredt, melly Szláv nyelven sűrűt, és zavarost jelent” (PESTY). A településnél jobbról a Tiszába ömlő pataknek a mai neve *Husztica~Husztéc*, vö. *Хýсмеуъ пика* (SHU. 595), de a Huszttól északkeletre fekvő *Husztköz* falu nevének tanúsága szerint egykor *Huszt*-nak hívták. E tisztázatlan etimológiájú pataknev átvonódott a patak torkolatánál épült településre is (FNESz., *Huszt*).

Husztakna ld. Sófalva

Husztbaranya ld. Baranya

Husztcsebrény ld. Csebrény

Husztecpolyána ld. Polyána

Husztköz, Нанково ‘település Huszttól ÉK-re’ 1391: *Huzkaz* (DocVal. 423), 1409: *Huzthkwz*, *Hwzthkez* (ZsigmOkl. 2/2: 7202), 1462: *Huzthkez* (BÉLAY 153), 1550: *Hwzthkewz* (KárolyiOkl. 3: 257), 1610: *Huzthköz* (BÉLAY 153), 1725: *Husztköz* (REVIZKI), 1773: *Husztköz*, *Nankova* (LexLoc. 134), 1808: *Husztköz* (LIPSKY: Rep. 257), 1828: *Husztköz*, *Nankowo* (NAGY 196), 1838: *Husztköz* (Schem. 60), 1851: *Husztköz*, *Nánkova* (FÉNYES 2: 126), 1877: *Husztköz*, *Nánkoro* (Hnt.), 1913: *Husztköz* (Hnt.), 1925: *Nankovo*, 1930: *Nankovo* (ComMarmUg. 91–2), 1944: *Husztköz*, *Нанково* (Hnt.), 1983: *Нанкове*, *Нанково* (ZO), 1995: *Нанково*. A *Husztköz* helységnév magyar eredetű, a település a *Huszt* (más néven *Husztica~Husztéc*) patak és a Nagy-ág közti területen, a patak egyik kanyarulatában jött létre, innen ered az elnevezése. A pataknev magyarázatához ld. *Huszt* szócikkét. A név második tagja a *köz* ’folyóköz, vízköz’ főnév. A település névadói magyarok voltak, magyar lakossága azonban a 18. századra elruszinosodott. A hivatalos ukrán *Нанково* személynévi eredetű: „Nánkova ruthen elnevezését pedig egy Nán nevű hajdan ottani lakosról származtatják” (PESTY). A névadó Jánost (Nán) nem ismerjük (BÉLAY 175). A személynévhez ld. 1405: *Nan f. Ladamery* (BÉLAY 126), 1600: *Ign. Nan* (uo. 120), ukr. *Нан* csn. (Чучка 2005: 405), ennek a becézett *Nanko* változatához birtoklást kifejező *-ova* képző kapcsolódik, jelentése tkp. ’Nankóé’.

Husztnagyág, Зарічне ‘település Huszttól ÉNy-ra’ 1907: *Husztnagyág* (Hnt.), 1913: *Husztnagyág* (Hnt.), 1944: *Túlanagyágtelep*, *Зарьковъ* (Hnt.), 1983: *Зарічне*, *Заречное* (ZO). A *Husztnagyág* helységnév magyar eredetű, a falu Huszthoz viszonyítva a Nagy-ág túlsó, jobb oldalán települt, s innen származik a neve, vö. 1905: *Túl a nagyág vizen*

dűlő (SEBESTYÉN 2008: 198). A hivatalos ukrán *Зарічне* jelentése 'folyón túli (falu)'. Az 1944-es helységnévtár még *Huszt* külterületi lakott helyeként említi *Túlanagyágtelep* néven. A *túl* névutó előrehozása Máramarosban és Ugocsában gyakori jelenség, vö. *Túl a vizen*, *Túl a Tisza* stb.

Husztósfalva ld. Sófalva

Húvösvölgy ld. Prohudnya

Iapa ld. Kabolapatak

Ieud ld. Jód

Illyésfalva 'bizonytalan fekvésű elpusztult falu' 1576: *Illyesfalua* (BÉLAY 154). Az *Illyésfalva* helységnév magyar eredetű, az *Illyés* kereszt- vagy családnévnek [vö. 1464: *Petri Illyes* (KÁZMÉR 1993: 491-2)] és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. A névadó személyt nem ismerjük, a falut mindössze egyetlen oklevél említi, mint Prépostvári Bálint zálogbirtokában lévő „rutén” falut. „Mivel a „rutén” jelzőt a vele együtt felsorolt Hernécsre és Sugatagra is vonatkoztatják, azok pedig kétségtelenül román faluk, ez is bizonyára román volt. Azok közelében fekhe-tett” (BÉLAY 154).

Imsád 'egyesült Negroveccel Felsőkalocsa néven' 1745: *Imsád* (MIKOVINYI), 1780-1: *Imsád*, *Imsádi* (MTH. 34), 1789: *Emsady*, *Emsadij* (uo.), 1804: *Emsad* (KORABINSZKY), 1808: *Imsád*, *Imsad* (LIPSZKY: Rep. 284), 1828: *Imsád* (NAGY 196), 1838: *Imsád* (Schem. 62), 1851: *Imsád* (FÉNYES 2: 134), 1892: *Kalocsa-Imsád* (*Imsadij*) (Hnt.), 1898: *Kalocsa-Imsád* (Hnt.), 1911: *Imšad*, *Verchnjaja Koločava* (uo.), 1930: *Imšady* (uo. 72). Az *Imsád* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, alapja a rusz. *имшадь* 'moha' (SZTRIPSZKY 121), *имшине* 'ua.' (Желеховський 1: 323) főnév. „Imsád” községnek egész határa vad vizes természetű, sőt még emeltebb száraz helyei is bizonyos fenyves helyeken tenyészni szokott föld mohával bevannak növe; mely föld – moha, orosz nyelven: „Imcha” s innét „imságy”, magyarul annyit teszen, mint csupa egy mohaság” (PESTY). A *Kalocsa*- előtag arra utalt, hogy Kalocsa-Ófalu közelében feküdt. 1898-ban egyesült Negroveccel *Felsőkalocsa* néven (MEZŐ 1999: 109).

Irhóc ld. Irholc

Irholc, **Вільхівці** 'település Técsőtől ÉK-re' 1389: *Ilhoba* (TT. 1887: 4, DocVal. 344), 1404: *Ilhoch* (BÉLAY 154), 1406: *Ilholcz* (MIHÁLYI 139), 1448: *Ilholtz* (uo. 323), 1725: *Irholcz* (REVIZKI), 1773: *Irholcz*, *Irhovecz*, *Irhuczok* (LexLoc. 133), 1808: *Irholcz*, *Irhowec*, *Walchowec*, *Jalková* (LIPSZKY: Rep. 263), 1828: *Irholcz*, *Wulychuwci*, *Jalowa*

(NAGY 196), 1838: *Irhócz* (Schem. 62), 1851: *Irhócz* (FÉNYES 2: 136), 1877: *Irholc*, *Vulyhuvci* (Hnt.), 1913: *Irhóc* (Hnt.), 1925: *Vulchovce* (ComMarmUg. 98–9), 1944: *Irhóc*, *Вулховцы* (Hnt.), 1983: *Вільхівці*, *Ольховці* (ZO). Az *Irholc* helységnév szláv víznévi eredetű, pataknevből keletkezett névátvitellel, vö. 1406: *riv. Ilhowcz* (BÉLAY 154), 1604: *Irhoczpathaka* (uo. 208), *Вільхівчик* (SHU. 108). A falu az *Irholc* patak mentén települt a 14. században. „A név eredetét illetőleg se hagyomány se történelmi csak hozzávetőleg lehet szólani annyit, hogy a határ északi részén kezdődő Vulchuvcsik magyarul égerfás nevétől Irholcz pataktul neveztetik” (PESTY). A pataknev alapja a rusz.-ukr. *вільха*, *вільшина*~*ольха* ’égerfa, égerfaliget’ (CYM. 1: 675, Чопей 233) fanév szl. -*ovec* helynévképzős alakja, vö. szl. *olbcha, *jelbcha* ’ua.’ (ŠMILAUER 85-6), jelentése ’Égeres, Égerfás (patak)’. Az *Ilholc*~*Irholc* változás során a magyarban *l:r* elhasonulás ment végbe (MIZSER 2007: 100). Az *Irholc* nevet 1901-ben *Irhóc*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 157). A hivatalos ukrán *Вільхівці* újabb keletkezésű, a történelmi név alapján jött létre.

Irtás ld. Poszics²

Iszka, Ізки ’település Ökörmezőtől ÉNy-ra’ 1600: *Izka* (BÉLAY 155), 1605: *Iszka* (uo.), 1725: *Izka* (REVIZKI), 1773: *Iszka*, *Izok* (LexLoc. 134), 1808: *Iszka*, *Izka*, *Izky* (LIPSZKY: Rep. 264), 1828: *Iszka*, *Izok* (NAGY 196), 1838: *Iszka* (Schem. 61), 1851: *Iszka* (FÉNYES 2: 138), 1913: *Iszka* (Hnt.), 1944: *Iszka*, *Ізку* (Hnt.), 1983: *Ізку*, *Ізку* (ZO). Az *Iszka* helységnév ruszin víznévi eredetű, a település neve a *Fehér-ágnak* a nevéből származik, amit korábban *Fekete-Izának* is neveztek, vö. *Feketeiza*. Az *Iszka* az *Iza* ruszin kicsinyítő képzős változata, jelentése tkp. ’*Kis-Iza*’ (KISS 1991c: 355-6). A víznév magyarázatához ld. *Iza* szócikkét. „A verhovinai Iszkát a 16. sz. második felében szállatták meg a Bilkei-Lipcsei családok. Utóbb a Dolhai család és rokonsága birtokolta a jókora rutén jobbágyfalut” (BÉLAY 155). A hivatalos ukrán *Ізку* többes számú alak.

Iza, Іза ’település Huszttól É-ra’ 1387: *Izaa* (CSÁNKI 1: 448), *Isaa* (MIHÁLYI 87), 1390: *Iza* (uo. 98), 1473: *Iza* (BÉLAY 155), 1725: *Iza* (REVIZKI), 1773: *Iza* (LexLoc. 136), 1808: *Iza* (LIPSZKY: Rep. 266), 1828: *Iza* (NAGY 196), 1838: *Iza* (Schem. 61), 1851: *Iza* (FÉNYES 2: 140), 1913: *Iza* (Hnt.), 1944: *Iza*, *Іза* (Hnt.), 1983: *Iza*, *Іза* (ZO). Az *Iza* helységnév víznévi eredetű, vö. 1353/360: *fl. Iza* (GYÖRFFY 4: 112). A falu az *Iza folyó* mellett jött létre a 14. században. A víznév azonban elsődlegesen a dél-máramarosi *Izá*-nak, a Tisza bal oldali mellékfolyójának a neve volt, innen névköltöztetéssel kerülhetett át a Huszt közelében folyó másik víz megnevezésére. Az *Iza* valószínűleg ősi indoeurópai folyónév, amelyben az indoeur. *eis~*ois~*is- ’hevesen, gyorsan mozgó’ tö rejlik. Eredeti alakja *Isā lehetett, amely később *Isā-ra módosult (FNESz., *Iza*, KISS 1991c: 355-6).

Izakonyha ld. Konyha

Izapataka ld. Rapalloszállása**Izasópatak ld. Szlatinka****Izaszacsal ld. Szacsal****Izki ld. Iszka**

Izvoru 'egyesült Borsával' 1892: *Izvoru* (Hnt.), 1898: *Izvoru* (Hnt.), 1900: *Izvoru* (Hnt.), 1907: *Forráspatak* (Hnt.), 1913: *Forráspatak* (Hnt.), 1944: *Forráspatak* (Hnt.). Az *Izvoru* helységnév román dűlőnévi eredetű, vö. 1864: *Izvoru* (PESTY). Alapja a rom. *izvor* 'forrás' (DRM. 1: 604) főnév. Az országos helységnévrendezés során a tanya nevét *Forráspatak*-ra magyarosították. Borsa külterületi lakott helye volt.

Izvoru Negru 'egyesült Mojszénnel' 1864: *Izvoru Nyégru* (PESTY), 1892: *Iszvora nyegru telep* (Hnt.), 1898: *Fekete-Patak (Izvoru nyegru)* (Hnt.), 1907: *Feketepatak* (Hnt.), 1913: *Feketepatak* (Hnt.), 1944: *Feketepatak* (Hnt.), 1967: *Izvorul Negru* (SUCIU 1: 313). Az *Izvoru Negru* helységnév román víznévi eredetű: „Izvori Nyégru tágas völgyön le fojó patak, ered a *Magura Máre*, és *Magura Mnyike* nevü Havasok között ezenn patakonn vagy 20 lak ház is van melyek Izvoru Nyégru és *Monasztér* név alatt Mojszinhoz tartoznak” (PESTY). A név az *izvor* 'forrás' (DRM. 1: 604) főnév és a *negru* 'fekete' (uo. 2: 103) melléknév összetételével keletkezett, jelentése 'Fekete-forrás, Fekete-patak'. A magyar *Feketepatak* név másodlagos, a román névből jött létre tükörfordítással. Mojszén külterületi lakott helye volt.

Jablonica¹ 'elpusztult falu Ravaszmező környékén' 1460: *Jablinicza* (BÉLAY 157). A *Jablonica* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Jablonica*² szócikkét. BÉLAY szerint Dolha vagy Ravaszmező környékén feketett, s mindössze egy-két család lakhatta a mindössze egy forrásban említett Jablonicát (BÉLAY 90-1, 157).

Jablonica² 'egyesült Bruszturával' 1896: *Jablonec* (ComMarmUg. 61), 1898: *Jablonicza* (Hnt.), 1913: *Jablonicza* (Hnt.), 1930: *Jablonice* (uo.), 1944: *Jablonica*, Яблоница (Hnt.). A *Jablonica* helységnév ruszin dűlő- vagy víznévi eredetű, vö. Яблуніця потік (SHU. 632), 1864: „*Jáblonicza*. Kaszálló völgy valaha rajta tenyésztett almafáktól kölcsönöz- te nevét – *Jablonicza* – almás” (PESTY). A név alapja a rusz.-ukr. яблуня~яблоня 'almafa' (CYM. 11: 619, Чопей 438), amihez szl. -ica helynévképző kapcsolódik. A falu Brusztura külterületi lakott helye volt.

Jablunyivka ld. Fenes**Jaszina ld. Kőrösmező**

Jaszina 'egyesült Alsóbisztrával' 1898: *Jásziná* (Hnt.), 1902: *Jászinye* (Hnt.), 1907: *Körösös* (Hnt.), 1913: *Körises* (*Jaszina*) (SEBESTYÉN 2008: 179), 1944: *Jaszinya*, *Ясиня* (Hnt.), 1967: *Ясиня* (ZO). A *Jaszina* helységnév ruszin eredetű, alapja a rusz.-ukr. *ясен~ясень* 'kőrísfá' (CYM. 11: 652, Чопей 440) fanév, kőriserdőre, ennek közelében létrejött településre utal. A helységnévrendezés során a tanya nevét tükrörfordítással *Körösös*-re változtatták. Alsóbisztra külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesült Sirókával.

Jaszinek 'egyesült Irholccal' 1898: *Jaszinne* (Hnt.), 1907: *Kőrisdűlő* (Hnt.), 1913: *Kőrisdűlő* (Hnt.), 1944: *Jásziniki*, *Яценуку* (Hnt.). A *Jaszinek* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö. 1864-5: *Jesseniki* (SEBESTYÉN 2008: 200). A dűlőnév a rusz.-ukr. *ясен~ясень* 'kőrísfá' (CYM. 11: 652, Чопей 440) fanév rusz. *-ik* (*-ek*) képzős változata. 1904-ben a tanya nevét *Kőrisdűlő*-re magyarosították. Irholc külterületi lakott helye volt.

Jaszinuv 'egyesült Bereznával' 1864: *Jaszina* (SEBESTYÉN 2008: 184), 1864-5: *Jaszina patak* (uo. 185), 1898: *Jászenuv* (Hnt.), 1900: *Jászenuv* (Hnt.), 1902: *Jeszeno* (Hnt.), 1967: *Яценеве* (ZO). A *Jaszinuv* helységnév valószínűleg ruszin víznévi eredetű, vö. 1913: *Jaszina p.* (SEBESTYÉN 2008: 185). A pataknév a rusz.-ukr. *ясен~ясень* 'kőrísfá' (CYM. 11: 652, Чопей 440) fanév valamivel való ellátottságot jelölő rusz. *-ov* (*-uv*) melléknévképzős származéka. Berezna külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Jód, Ieud 'település Máramarosszigettől DK-re' 1365: *Jood* (MIHÁLYI 57), 1419: *Iood* (uo. 245), 1427: *Iod* (uo. 270), 1444: *Yod* (uo. 328), 1451: *Jod* (BÉLAY 157), 1593: *Jeud* (MIHÁLYI 639), 1725: *Jood* (REVIZKI), 1773: *Jood, Jeud* (LexLoc. 132), 1808: *Jód, Jeud* (LIPSKY: Rep. 278), 1828: *Joód, Jeud* (NAGY 196), 1838: *Jód* (Schem. 55), 1851: *Jóod* (FÉNYES 2: 159), 1913: *Jód* (Hnt.), 1944: *Jód* (Hnt.), 1981: *Ieud* (Legea). A *Jód* helységnév magyar eredetű, víznévből keletkezett névátvitellel. A falu a *Visó* bal oldali mellékvíze, a *Jód* [1373: *Iod* (patak) (BÉLAY 165), 1435: *Jodwyze* (KNIEZSA: ErdVíz. 8)] mellett települt, s róla kapta a nevét (BÉLAY 157). A víznév a magyar *jó* 'folyó' főnév (TESz. 2: 276) *-d* helynévképzős származéka (BÉNYEI 2012a: 57). A hivatalos román *Ieud* a magyar név átvétele (FNESz., *Jód*).

Kabolamező ld. Kabolapolyána

Kabolapatak, Iapa 'település Máramarosszigettől Ny-ra' 1406: *Kabalapathaka* (MIHÁLYI 138), 1424: *Kabalapatak* (uo. 262), *Kabalapathaka* (BÉLAY 158), 1425: *Kabolapatak* (MIHÁLYI 265), 1457: *Kabolapathaka* (uo. 396), 1459: *Lapataka, Lapathaka* (CSÁNKI 1: 423), 1543: *Lwpathaka* (BÉLAY 158), 1725: *Kobolapatak, r. Japa* (REVIZKI), 1773: *Kabala Patak, Japa, Kobulczj* (LexLoc. 133), 1808: *Kabolapataka, Kabolapatak, Kobilec, Jápá* (LIPSKY: Rep. 281), 1828: *Patak (Kabala), Japa, Kobilec* (NAGY 198), 1838: *Kobolapatak* (Schem. 58), 1851: *Kabalapatak* (FÉNYES 2: 161), 1913: *Kabolapatak*

(Hnt.), 1944: *Kabolapatak* (Hnt.), 1981: *Iapa* (Legea). A *Kabolapatak* helységnév ruszin víznévi eredetű, annak a pataknak a nevéből keletkezett névátvitellel, amely mellett a 15. század elején települt, vö. 1406: *Kabalapathaka* riv. (МИНÁЛЫІ 138). A víznév alapja a szl. *kobyła 'kanca' (ŠMILAUER 90) ~ rusz.-ukr. *кобыла~кобила* 'ua.' (СУМ. 4: 200-1, Чопей 151) főnév, de ld. még rom. *cobilă* 'eke, bak, gebe' (DRM. 1: 243). MIZSER LAJOS szerint (MIZSER–RÉVAY 15) a birtokos jelzős *Kobilapataka* alapján elképzelhető személynévi eredete, ugyanis a *Kobila* mind a ruszinban, mind a románban előfordul személynévként, vö. rusz.-ukr. *Кобила~Кобыла* csn. (Чучка 2005: 271), rom. *Cobilă* csn. (CONSTANTINESCU 244). A 15. századból adatolható magyar *Lópatak* névváltozat fordítással jött létre, akárcsak a hivatalos román *Iapa*, vö. rom. *iapă* 'kanca' (DRM. 1: 555).

Kabolapolyána, Кобилецька Поляна 'település Rahótól Ny-ra' 1600: *Kabolapoiana* (BÉLAY 158), 1648: *Kabola mezo* (ComMarmUg. 67), 1725: *Kabola polyana* (REVIZKI), 1773: *Kabala Polyana, Polyana Koszinszka* (LexLoc. 136), 1808: *Polyána* (*Kabala-, Kobola-*), *Polana Kobilská, Pojana Kobilej* (ЛІПСЗКУ: Rep. 522), 1828: *Polyana* (*Kabala-, Kobilecka Polyana* (NAGY 198), 1838: *Kobola-Pojána* (Schem. 56), 1851: *Polyána* (*Kabola*) (FÉNYES 3: 249), 1877: *Kabala-Polyána, Kobilecka-Polyana* (Hnt.), 1907: *Gyertyánliget* (Hnt.), 1913: *Gyertyánliget* (Hnt.), 1925: *Kobilecká Poljana*, 1930: *Polana Kobilecká* (ComMarmUg. 67), 1944: *Gyertyánliget, Кобылецка Поляна* (Hnt.), 1983: *Кобилецька Поляна, Кобылецкая Поляна* (ZO). A *Kabolapolyána* helységnév ruszin eredetű, a falu arról a hegyről kapta a nevét, amely mellett települt, vö. 1859: *Kobila* (SEBESTYÉN 2008: 196). A *Kabola* hegynév etimológiailag összetartozik a m. *kabala* 'kanca' szláv előzményével, vö. *Kabolapatak*. Alaki hasonlóság miatt gyakran találkozunk vele a Kárpátok hegyeinek a nevében, de dűlő- és pataknévben is. A helységnév utótagja az rusz.-ukr. *поляна* 'kis erdei tisztás' (СУМ. 7: 107-8) főnév. A magyarban használatos *Gyertyánliget* név a városhoz tartozó azonos nevű fürdő nevéből származik, vö. 1898: *Gyertyánliget* (Hnt.), s 1900-ban, a helységnévrendezés során vált hivatalossá (MEZŐ 1999: 166). Ez a *gyertyán* fanévnek és a *liget* 'ritkás erdő' főnévnek az összetétele.

Kalinesty ld. Kálinfalva²

Kálinfalva¹, Калини 'település Técsőtől ÉK-re' 1553: *Kalynfalwa* (ТТ. 1902: 471), 1569: *Kalinfalva* (BÉLAY 159), 1725: *Kalinfalva* (REVIZKI), 1773: *Kalinfalva, Kalinyesti, Kalinach* (LexLoc. 133), 1808: *Kalinfalva, Kalina, Kalinesti* (ЛІПСЗКУ: Rep. 283), 1828: *Kalinfalva* (*Alsó*), *Kalini* (NAGY 196), 1838: *Kalinfalva* (Schem. 59), 1851: *Kalinfalva* (*Alsó*) (FÉNYES 2: 166), 1877: *Kálinfalu* (*Alsó-*), *Kalini* (Hnt.), 1913: *Alsókálinfalva* (Hnt.), 1925: *Kaliny* (ComMarmUg. 62), 1944: *Alsókálinfalva, Калины* (Hnt.), 1983: *Калини, Калины* (ZO). A *Kálinfalva* helységnév magyar eredetű, a *Kalin* szn.-nek és a birtokos

személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett (MIZSER 2007: 97–8). A személynévhez ld. 1389: *Kalin* (DocVal. 361) ~ rom. *Călin* csn. (CONSTANTINESCU 27) ~ ukr. *Калин* csn. (Чучка 2005: 201). Telepítő kenézéről kaphatta a nevét, aki valószínűleg román személy volt. A 19. századtól használatos Alsó- előtag a Máramarosszigettől délre fekvő *Felsőkálinfalva* nevének előtagjával áll korrelációban. Az országos helységnévrendezés során a település nevének korábbi kötőjeles írásmódját megszüntették (MEZŐ 1999: 23). A PESTY adatközlői által említett népi magyarázatot, miszerint: „Ezen község orosz nyelven Kalini (:Калини:) nevét veszi bizonyos orosz nyelven nevezendő (:Kálnika:) veres gyümölcsöt termő fától” (PESTY), valószínűleg kizárhatjuk. A hivatalos ukrán *Калини*, illetve a román *Kalinessy* ’Kálinék’ párhuzamos névadás eredménye.

Kálinfalva², Calinești ’település Máramarosszigettől D-re’ 1387: *Vrdugkaloufalwa* (DocVal. 332), 1405: *Kalinfalwa* (MIHÁLYI 132), 1415: *Kalinfalua* (uo. 201), 1456: *Kalenfalwa* (BÉLAY 159), 1483: *Calynfalwa* (MIHÁLYI 555), 1725: *Kalinfalva* (REVIZKI), 1773: *Kalinfalva*, *Kalinessy* (LexLoc. 133), 1808: *Kalinfalva*, *Kelineš*, *Kalinessy* (LIPSZKY: Rep. 283), 1828: *Kalinfalva* (*Felső*), *Kalinyesti* (NAGY 196), 1838: *Kalinfalva* (Schem. 53), 1851: *Kalinfalva* (*Felső*) (FÉNYES 2: 166), 1913: *Felsőkálinfalva* (Hnt.), 1944: *Felsőkálinfalva* (Hnt.), 1981: *Calinești* (Legea). A *Kálinfalva* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Kálinfalva*¹ szócikkét. A *Felső*- előtag a Técsőtől északkeletre fekvő *Alsókálinfalva* nevének előtagjával áll korrelációban. Az országos helységnévrendezés során a település nevének korábbi kötőjeles írásmódját megszüntették (MEZŐ 1999: 109). A hivatalos román *Calinești* tkp. ’Kálinék, Kálin emberei’ párhuzamos névadással keletkezett.

Kalini ld. Kálinfalva¹

Kálló, Крайне ’település Huszttól É–ÉK-re’ 1898: *Kálló* (Hnt.), 1907: *Kálló* (Hnt.), 1913: *Kálló* (Hnt.), 1918: *Kálló* (Hnt.), 1944: *Kállóvó*, *Каллово* (Hnt.), 1967: *Крайне*, 1983: *Крайне*, *Крайнее* (ZO). A *Kálló* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1911: *Kálló*, *Kálló patak* (SEBESTYÉN 2008: 210), *Каллів потік* (SHU. 231). A pataknev a rusz.-ukr. *кал* ’sár, mocsár’, *каловий* ’sáros, mocsaras’ (СУМ. 4: 73, 79, Чопей 141) származéka, vö. szl. *kalъ ’sár’ (ŠMILAUER 87). A *Kálló* nevet 1967-ben *Крайне*-re változtatták, vö. ukr. *крайній* ’szélső, végső, legtávolabbi, távoli, messzi’ mn. (СУМ. 4: 321). A falu Lipcse külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Kállóvó ld. Kálló

Kalocsa, Колочава ’település Ökörmezőtől DK-re’ 1409: *Kalocha* (ZsigmOkl. 2/2: 7202), 1463: *Kalocha* (BÉLAY 160), 1496: *Kalazomezzeu* (uo.), 1555: *Kolaczya* (uo. 160),

1725: *Kalocsa* (REVIZKI), 1773: *Kalocsa, Kalocsava* (LexLoc. 134), 1808: *Kalocsa, Koločava* (LIPSZKY: Rep. 384), 1828: *Kalócsa, Koločawa* (NAGY 196), 1838: *Kolocsa* (Schem. 62), 1851: *Kalocsa* (FÉNYES 2: 169), 1913: *Alsókalocsa* (Hnt.), 1925: *Kaločava Nižni*, 1930: *Koločava* (ComMarmUg. 68), 1944: *Alsókalocsa, Калоча Горбъ и Калоча Лазъ* (Hnt.), 1983: *Колочава* (ZO). A *Kalocsa* helységnév víznévből keletkezett névátvitellel, vö. 1409: *Kalochafew* (ZsigmOkl. 2/2: 7202). A patak mai ruszin neve *Колочавка*, ill. *Сухар* (SHU. 545), előbbi a *Kalocsa* kicsinyítő képzős alakja, a *Szuhár* jelentése pedig 'aszó, kiszáradó folyó, patak', ld. *Szuhármocsár*. A *Kalocsa* víznév talán személynévi eredetű, az alapjául szolgáló név valószínűleg az ótörök *Qalač* 'maradék' személy- és törzsnév (FNESz., *Kalocsa*) származéka. KNIEZSA a személynévi eredeztetés mellett elképzelhetőnek tartja a *Kalocsa* helynév szláv etimológiáját is, mégpedig a szl. *kališče* 'sáros, mocsaras hely' (ŠMILAUER 87) főnévből, amiből a magyarban szabályosan fejlődhetett *Kalocsa* (KNIEZSA: KeletMo. 92). Ezt némiképp alátámasztja a helységnév népetimológiás magyarázata, mely szerint a patak vizének sajátossága szolgált a névadás motivációjául „Ezen havas rész leomlása után a „Jászenovecz” patak vize majdnem esztendeig zavaros volt, a Kalocsa elnevezés is innen eredett; mert oroszul Kalocsa, v. Kolotna-voda annyit tesz mint: zavaros víz” (PESTY). *Kalocsa-Horb* és *Kalocsa-Láz* települések 1897-ben egyesültek, az új helység az *Alsókalocsa* nevet kapta (MEZŐ 1999: 23). Ennek előtagja a szomszédos *Felsőkalocsa* nevének előtagjával áll korrelációban. A hivatalos ukrán *Колочава* a magyar név szlávósított alakja.

Kalocsa-Horb ld. Horb

Kalocsa-Imsád ld. Imsád

Kalocsaláz ld. Láz

Kalocsamező ld. Kalocsa

Kalocsa-Negrovec ld. Negrovec

Kalocsaófalv ld. Ófalv

Kamarzánfalva 'elpusztult település Kálinfalva² környékén' 1387: *Kamarzanfalwa* (DocVal. 332), 1418: *Comorzanfalwa* (BÉLAY 164), 1483: *Kamarzanfalwa* (uo.). A *Kamarzánfalva* helységnév magyar eredetű, a *Komorzán* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falv* főnévnek az összetételével keletkezett. A személynévhez ld. 1219/1550: *Cumazan* szn. (VárReg. 12.), 1322: *Kumurzano* filio *Kumurzani* (AnjouOkm. 2: 19), vö. még rom. *Cămărzan* csn. (CONSTANTINESCU 243). A névviselő személy valószínűleg román nemzetiségű lehetett. A falv 1418-ban tűnik fel az Urmezeiek birto-

kában, a század végén a budfalvi és kalinfalvi nemesség pereskedik érte. Kálinfalvába olvadt még a középkorban (BÉLAY 164-5).

Kaminci 'egyesült Irholccal' 1898: *Kaminczi* (Hnt.), 1907: *Kőszirtdűlő* (Hnt.), 1913: *Kőszirtdűlő* (Hnt.), 1944: *Kaminci*, *Камениці* (Hnt.). A *Kaminci* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö. 1865: *Kaminczi* (SEBESTYÉN 2008: 200). A név alapja a rusz.-ukr. *камінь* 'kő, szikla', *камінець* 'kövecske' (СУМ. 4: 83-4, Чопей 142) főnév, a *Kaminci* többes számú alak. A helységnévrendezés során a tanya nevét *Kőszirtdűlő*-re magyarosították. Irholc külterületi lakott helye volt.

Kaminec 'egyesült Alsóneresznicével' 1902: *Kaminecz* (Hnt.), 1907: *Kaminecz* (Hnt.), 1913: *Kaminecz* (Hnt.). A *Kaminec* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, magyarázatához ld. *Kaminci* szócikkét. A tanya Alsóneresznicze külterületi lakott helye volt.

Kancs 'elpusztult falu' 1402: *Kanch* (BÉLAY 160). Bizonytalan fekvésű helység. mindössze egy oklevél említi 1402-ben a Szász-unokák birtokában (MIHÁLYI 124). Elképzelhető, hogy nem volt egyéb néhány esztenánál. Szinevérpolyánától keletre találunk ma ilyen nevű havast (BÉLAY 160), vö. 1864: *Káncs* havas (PESTY), 1905: *Káncs*~*Ганч* (SEBESTYÉN 2008: 193). A név etimológiája nem tisztázott.

Kányás 'egyesült Lipcsével' 1898: *Kányás* (Hnt.), 1907: *Kányás* (Hnt.), 1913: *Kányás* (Hnt.). A *Kányás* helységnév magyar eredetű, alapja a *kánya* 'a hollónál nagyobb, sötétebb foltokkal és szegésekkel díszített rozsdavörös színű, erősen villás farkú ragadozó madár' (ÉrtSz. 3: 727) madárnév -s képzős származéka. Lipcse külterületi lakott helye volt.

Karácsfalva ld. Krácsfalva

Karácsonyfalva, Crăciunești 'település Máramarosszigettől ÉK-re' 1360: *Krachun* (DocVal. 152), 1385: *Karachonfalva* (MIHÁLYI 85), 1411: *Grachonfalwa* (BÉLAY 160), 1444: *Karatzonfalwa* (MIHÁLYI 220), 1600: *Karachjonfalua* (BÉLAY 160), 1725: *Karacsonfalva* (REVIZKI), 1773: *Karacsonfalva, Krecsunyesty, Korucsonova* (LexLoc. 133), 1808: *Karácsonyfalva, Kračin, Kracsunyesti* (LIPSZKY: Rep. 291), 1828: *Karátsonfalva, Kračunow* (NAGY 197), 1838: *Karcsonfalva* (Schem. 54), 1851: *Karácsnófalva* (FÉNYES 2: 178), 1913: *Tiszakarácsonyfalva* (Hnt.), 1981: *Crăciunești* (Legea). A *Karácsonyfalva* helységnév magyar eredetű, a *Karácsony* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falva* főnévnek az összetétele (KNIEZSA: KeletMo. 128). A személynévhez ld. 1162-72>1236/18. sz: *Karachun* (Ász. 445), 1344: *Ladislao Karachon* (KÁZMÉR 1993: 551-2). Névadója ismeretlen. „A középkorban ott élő román nemes család, az újkorban részben kismanesek, de nagyobb részben magyar nagybirtokosok kezén van” (BÉLAY 160). A tele-

pülés nevét 1900-ban, a helységnévrendezés során *Tizsakarácsonyfalvá*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 171). A hivatalos román *Crăciunești* tkp. 'Karácsonyék' párhuzamos névadással keletkezett.

Karajnokfalva ld. Mihálka

Kaszómező ld. Kaszópolyána

Kaszópolyána, Косівська Поляна 'település Rahótól DNy-ra' 1361: *Ozon* (MIHÁLYI 50, DocVal. 156), 1387: *Kozo* (DocVal. 332), 1402: *Kethkoso* (ZsigmOkl. 2/1: 1550), 1405: *Kaszou* (MIHÁLYI 132, 135), 1672: *Kaszo Polyana* (BÉLAY 161), 1725: *Kaszo pojana* (REVIZKI), 1773: *Kaszo Polyana, Polyana Koszinszka* (LexLoc. 136), 1808: *Polyána (Kaszó-), Kosulská-Polána, Poljana-Koszuluj* (LIPSZKY: Rep. 522), 1828: *Polyana (Kaszó), Koszuska Polyana* (NAGY 198), 1838: *Kaszó-Pojána* (Schem. 54), 1851: *Polyána (Kaszó)* (FÉNYES 3: 249), 1877: *Kaszopoly, Kaszó-Polyána, Kaszovszka-Polyána* (Hnt.), 1913: *Kaszómező* (Hnt.), 1925: *Kosovská Poljana*, 1930: *Polana Kosovská* (ComMarmUg. 70–1), 1944: *Kaszópolyána, Косовска Поляна* (Hnt.), 1983: *Косівська Поляна, Косовская Поляна* (ZO). A *Kaszópolyána* helységnév szláv eredetű, a falu a Tiszába ömlő *Kaszó-patak* völgyében települt a 14. század közepén, s róla kapta a nevét, vö. *Kicva pika* (SHU. 251). A patak nevében talán a szl. *kosъ 'rigó, feketerigó' (ŠMILAUER 97) ~ rusz. *косъ* 'ua.' (Чопей 158) madárnév található. „Az orosz elnevezés „Koszva” (:rigó:) nevü madártól vette monda szerint eredetét, melly madárnak faja (:havasi rigó:) nagy sokaságban van még most is az erdőkön” (PESTY). Az 1402-ből adatolható *Kétkaszó* alak arra utal, hogy a falu a folyó két partján feküdt (MIZSER 2007: 100). A helységnévhez a 17. század végétől kapcsolódott a rusz. *поляна* 'kis erdei tisztás' köznév (СУМ. 7: 107-8), vö. még rom. *poiană* 'ua.' (DRM. 2: 267). A *Kaszópolyána* nevet 1900-ban *Kaszómező*-re magyarosították (MEZŐ 1999: 173).

Kecskerét ld. Kozackoj

Kecskéshegy ld. Kozackoj

Kékes 'egyesült Alsóapsával' 1860: *Kekes p., Kekesek* (SEBESTYÉN 2008: 178), 1892: *Kékes* (Hnt.), 1898: *Kékes* (Hnt.), 1900: *Kékes, Opcšina* (Hnt.), 1902: *Kékesopcsina* (Hnt.), 1907: *Kékes* (Hnt.), 1913: *Kékes* (Hnt.), 1944: *Kékes* (Hnt.). A *Kékes* helységnév magyar víznévi eredetű, vö. 1555: *Kyskekes, Naghkekes* (BÉLAY 120-1). A pataknév a *kék* mn. -s képzős alakja, vö. *kékes* 'a kékhez közeledő, reá emlékeztető, kékbe játszó, kissé kék színű' mn. (ÉrtSz. 3: 807), a vízfolyás színére utalhat. A tanya Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Kekőmező 'eltűnt település Űrmező és Szaplonca között' 1419: *Kekewmezew* (MIHÁ-

LYI 241), 1471: *Kewkemezew* (BÉLAY 165), 1480: *Kekemezu* (MIHÁLYI 551). A *Kekőmező* helységnév magyar eredetű, az előtag etimológiája azonban nem tisztázott. Elképzelhető, hogy a *kökény* növénynév nyelvjárási formája, amihez a *mező* főnév kapcsolódik. Hasonló nevű dűlővel Huszt határában is találkozunk, vö. 1865: *Kőkőmező*, 1905: *Kőkőmező*, 1909: *Kökőmező* (SEBESTYÉN 2008: 198).

Kelecsény, Келечин ‘település Ökörmezőtől É–ÉNy-ra’ 1457: *Keleczen* (MIHÁLYI 401), 1462: *Kelechen* (CSÁNKI 1: 449), 1496: *Kelecsen* (MIHÁLYI 613), 1528: *Keletzen* (LAZARUS), 1610: *Kelechien* (BÉLAY 162), 1725: *Kelecseny* (REVIZKI), 1773: *Kelecsen, Kelecseny* (LexLoc. 134), 1808: *Kelecsény, Kelečin* (LIPSZKY: Rep. 297), 1828: *Kelecsény* (NAGY 197), 1838: *Kelecseny* (Schem. 61), 1851: *Kelecsény* (FÉNYES 2: 195), 1913: *Kelecsény* (Hnt.), 1925: *Kelečin* (ComMarmUg. 64), 1944: *Kelecsény, Келечинъ* (Hnt.), 1983: *Келечин* (ZO). A *Kelecsény* helységnév ruszin eredetű, legvalószínűbb magyarázat szerint a szl. *klěč* ‘(tenger) szírt, szikla (zátony)’ szóból származik, feltehető jelente tése tehát ‘sziklánál lakók’ (FNESz., *Felsőkelecsény*). A település határában több hegy is található, ezek egyike a *Ruszkij verh*, azaz *Oroszok hegye* (MIZSER 2007: 100-1). „A Verhovina legrégibb települései közé tartozik, a Bilkeiek 15. sz. eleji telepítése” (BÉLAY 162).

Kelecsin ld. Kelecsény

Kerecke, Керецьки ‘település a Szolyvai járásban, Szolyvától DK-re’ 1380: *Kerechkey* (MIHÁLYI 77), 1389: *Kereczke* (uo. 95), *Kerechke* (DocVal. 368), 1451: *Kereczky* (MIHÁLYI 358), 1454: *Kereczky, Kereczke* (CSÁNKI 1: 449), 1725: *Kereczke* (REVIZKI), 1773: *Kereczke* (LexLoc. 134), 1808: *Kereczke* (LIPSZKY: Rep. 300), 1828: *Kereczke* (NAGY 197), 1838: *Kerecske* (Schem. 61), 1851: *Kereczke* (FÉNYES 2: 202), 1877: *Kerecke, Kerecki* (Hnt.), 1913: *Kereczke* (Hnt.), 1925: *Kerecke, Kerecki* 1930: *Kerecký* (ComMarmUg. 64–5), 1944: *Kerecke, Кеґеуки* (Hnt.), 1983: *Керецьки, Кеґеуки* (ZO). A *Kerecke* helységnév tisztázatlan etimológiájú, KISS LAJOS szerint talán egy R. m. *Kerekcse (tkp. ‘kerek erdőcske’) helynévből származik, amiből *Kerecske > *Kerecke* alakulhatott. A hivatalos ukrán *Керецьки* átvétel a magyarból, többes számú alaknak tűnik (KISS 2007: 116).

Kerecki ld. Kerecke

Kerekbükk, Făget ‘együtt Máramarosszigettel’ 1904: *Kerekbükk* (LELKES 70), 1907: *Kerekbükk* (Hnt.), 1913: *Kerekbükk* (Hnt.), 1944: *Kerekbükk* (Hnt.), 2001: *Făget* (LELKES uo.). A *Kerekbükk* helységnév magyar dűlőnévi eredetű, vö. 1657: *Kerek бүк előtt* (BÉLAY 200), 1671: *Kerek bik* (uo.), 1739: *Kerekbikk* (sz.) (SZABÓ T. 436), jelentése tkp. ‘bükkerdő’. A hivatalos román *Făget a făget* ‘bükkerdő’ (DRM. 1: 450) köznévből származik, a magyar név tükörfordítása. Sziget külterületi lakott helye volt.

Kerekhegy, Округла ‘település Técsőtől É–ÉK-re’ 1780-1: *Kerék-hegy* (MTH. 54), 1783: *Kerekhegy, Keréghegy, Keréthegy* (uo.), 1785-6: *Kerékhegy* (uo.), 1804: *Kerek Salzgruben* (KORABINSZKY), 1808: *Kerekhegy* (LIPSZKY: Rep. 300), 1828: *Kerékhegy* (NAGY 197), 1838: *Kerékhegy* (Schem. 62), 1851: *Kerekhegy* (FÉNYES 2: 202), 1898: *Kerekhegy* (Hnt.), 1913: *Kerekhegy* (Hnt.), 1925: *Kruhlá, Kerekhed’*, 1930: *Okrouhlá* (ComMarmUg. 98), 1983: *Округла, Округлая* (ZO). A *Kerekhegy* helységnév magyar eredetű, a *kerek* ‘kör alakú’ mn.-nek és a *hegy* földrajzi köznévnnek az összetételével keletkezett. „*Kerek hegy*. Telepítvény egy mellette lévő gömbölyű hegyből veszi eredetét,- ennek előtte só Akna volt, de ennek előtte mintegy 60. évvel elsüllyedt; ma már leginkább csak ki szolgált só vágók laknak ott” (PESTY). A hivatalos ukrán *Округла* tükörfordítás eredménye, vö. ukrán *округла (гора)* ‘kerek (hegy)’ (СУМ. 5: 681, Чопей 232) (MIZSER 2007: 101).

Kerektető ld. Klobuk

Keselymező, Кошельово ‘település Huszttól É-ra’ 1450: *Keselwmezw* (BÉLAY 163), *Keselwmezew, Keselymezew* (MIHALYI 344), 1555: *Kesewlyomezew* (BÉLAY 163), 1725: *Késelymező* (REVIZKI), 1773: *Keselymező, Keselyova* (LexLoc. 134), 1808: *Keselymező, Kesselowá, Keselová* (LIPSZKY: Rep. 303), 1828: *Keselymező, Koselyovo* (NAGY 197), 1838: *Keselymező* (Schem. 61), 1851: *Keselymező* (FÉNYES 2: 211), 1877: *Keselymező, Koselyovo* (Hnt.), 1913: *Keselymező* (Hnt.), 1925: *Košelovo* (ComMarmUg. 70), 1944: *Keselymező, Кошельово* (Hnt.), 1983: *Кошелеве, Кошелево* (ZO), 1995: *Кошельово*. A *Keselyűmező~Keselymező* helységnév magyar eredetű, a *keselyű* madárnévnek és a *mező* ‘szántóföld, rét’ főnévnek az összetételével keletkezett. A *-mező* utótag különösen gyakori a máramarosi helységnevekben (*Kekőmező, Királymező, Kőrösmező, Ökörmező* stb.), mivel a folyóvölgyekben a mezőszerű sík helyek voltak a legalkalmasabbak a megtelepedésre. A hivatalos ukrán *Кошельово* a magyar név szlávósított alakja (FNESz., *Keselymező*).

Kétkaszó ld. Kaszópolyána

Kevele ‘egyesült Kőrösmezővel’ 1898: *Kevele* (Hnt.), 1907: *Kevele* (Hnt.), 1913: *Kevele* (Hnt.), 1944: *Kevele, Кевеливѣ* (Hnt.), 1967: *Васкул-Кевелив* (ZO). A *Kevele* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1726: *Kevelo* (SCHRAM 63), 1863: *Keveliv, Kiweliw potok* (SEBESTYÉN 2008: 207), *Кевелив nomik* (SHU. 244). A pataknév talán a rusz.-ukr. *квилити* ‘keservesen, fájdalmasan sírni, jajveszékelní’ (СУМ. 4: 133) ige származéka, vö. szl. *kvělitī ‘sírni’ (TRUBAČEV 13: 159-60), s a patak hangjára utal. A helység Kőrösmező külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Kicsera ‘egyesült Körtvélyessel’ 1892: *Kusira* (!) (Hnt.), 1898: *Kusira* (!) (Hnt.), 1907: *Kicsera* (Hnt.), 1913: *Kicsera* (Hnt.). A *Kicsera* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö.

1855: *Kitserova* (SEBESTYÉN 2008: 222). A dülönév alapja a *кучера* 'tar csúcsú erdős hegy' (CYM. 4: 156) főnév, ami Kárpátalja hegyvidéki településeinek elterjedt földrajzi köznév. Körtvélyes külterületi lakott helye volt.

Királymező, Усть-Чорна 'település Técsőtől ÉK-re' 1838: *Vallis Regia* (Schem. 60), 1850k.: *Királymező* (T), 1852: *Königsfeld* (T), 1853: *Königsfeld* (T), 1877: *Királymező* (Hnt.), 1882: *Királymező* (Hnt.), 1892: *Királymező* (*Uscsarna*) (Hnt.), 1913: *Királymező* (Hnt.), 1925: *Užčorná*, 1930: *Ust'čorna* (ComMarmUg. 142), 1944: *Királymező, Устчорна* (Hnt.), 1983: *Усть-Чорна* (ZO). A *Királymező* helységnév magyar eredetű, a magyar *király* 'uralkodó' és a *mező* főnévnek az összetételével keletkezett. „Dombótól 4 óra távolságnyra létezik Királymező kincstár által fakezeléshez szükséges német Honból a mult század közepén ide hozott Németek telepítvénye” (PESTY). A népnévi német *Königsfeld* párhuzamos névadással jött létre, de a helységnévet lefordították latinra is, ld. *Vallis Regia*. A hivatalos ukrán *Усть-Чорна* előtagja a rusz. *устье* 'torkolat, torok' (Чопей 411), utótagja a *Csorna* pataknev, vö. 1864: *Csorna Bach* (SEBESTYÉN 2008: 214), *Чорний Помик* (SHU. 612). A falu a *Csorna patak* torkolatánál, a *Tarac folyó* mellett települt.

Királyvölgy Id. Szolone

Kiresi Id. Körösös

Kirva¹, Repedea 'település Máramarosszigettől K–DK-re' 1473: *Kyrwa* (MIHÁLYI 520), 1780-1: *Kirva, Repegye* (MTH. 82), 1789: *Krivi, Repegye* (uo.), 1796-9: *Kirva, Repegye, Kriva* (uo.), 1808: *Kirva, Křiwy, Krywy, Repegye* (LIPSZKY: Rep. 308), 1851: *Kirve vagy Kirva* (FÉNYES 2: 222), 1892: *Rusz-Kirva* (Hnt.), 1913: *Oroszkő* (Hnt.), 1944: *Havaskő* (Hnt.), 1981: *Repedea* (Legea). A *Kirva* helységnév ruszin eredetű, alapjául a rusz.-ukr. *кривий* 'görbe, ferde' (CYM. 4: 339-40, Чопей 161) melléknév nőnemű alakja szolgált, vö. szl. *krivъ 'ua.' (ŠMILAUER 101, MOÓR ZONF. 6: 29). „Politikailag ugyan elkülönítettett köség, de ugyan azon határban fekszik Ruszpolyánával. Nevét vette a' görbén folyó (:oroszul görbe:) *Krivi* pataktól, mely tavaszig szályozható” (PESTY). A magyarban hangátvetéssel *Kirva* változat jött létre. A 19. század végén a helységnév a *Rusz-* előtagot kapta a szomszédos *Ruszkovapolyána* (*Ruszpolyána*) nevérl. A *Ruszkirva* nevet 1900-ban, az országos helységnévrendezés során *Oroszkő*-re magyarosították (MEZŐ 1999: 329), majd 1944-ben, *Havasmező* és *Oroszkő* egyesülése után az új helység a *Havaskő* nevet kapta (uo. 141). A párhuzamos, hivatalos román *Repedea* jelentése tkp. 'sebes', ld. *repede* 'gyors, sebes, fürge, rohanó' (DRM. 2: 407-8). A román névhez ld. még *Rápigy, Repegye*, illetve *Repede* falu Bereg megyében (SEBESTYÉN 2010: 120).

Kirva², **Крива** ‘település Técsőtől K-re’ 1374: *Krivahaza* (MIHÁLYI 71), *Cryuahaza* (DocVal. 252), 1378: *Criva*, *Krywa*, *Cryva* (MIHÁLYI 73), 1389: *Kryua villa* (CsÁNKI 1: 449), 1398: *Kryva* (BÉLAY 164), 1475: *Kirva* (uo.), 1479: *Kyrwa* (uo.), 1725: *Nagikirva* (REVIZKI), 1773: *Major Kirva*, *Nagy Kirva*, *Krivesty*, *Krivóó* (LexLoc. 133), 1808: *Kirva* (*Nagy*-), *Krivesti* (LIPSZKY: Rep. 308), 1828: *Kirva* (*Nagy*), *Kriwe* (NAGY 197), 1838: *Nagy-Kirva* (Schem. 60), 1851: *Kirva* (*Nagy*) (FÉNYES 2: 222), 1877: *Kirva* (*Nagy*-), *Krive* (Hnt.), 1913: *Nagykirva* (Hnt.), 1925: *Vel’ká Krivá*, 1930: *Křivé* (ComMarmUg. 75), 1944: *Nagykirva*, *Kpuva* (Hnt.), 1983: *Kpuva* (ZO). Az elsődleges *Krivaháza* helységnév magyar eredetű, a *Kriva* személynévnek és a birtokos személyjellel ellátott *ház* főnévnek az összetételével keletkezett. A személynévhez ld. ukr. *Kpuva* csn. (Чучка 2005: 303). Személynévi származtatását a párhuzamosan használt román *Krivesty* (tkp. ‘Kriva emberei’) is alátámasztja. Köznévi eredetét valószínűleg elvethetjük: „Nevét rendetlen ’s tekervényes fekvésétől veszi ezt eléggé igazolja e ruthen szó „Krive” – görbe” (PESTY). A *Nagy*- előtag a Tarac túloldalán szemben fekvő *Kiskirva* nevének előtagjával van korrelációban. A hivatalos ukrán *Kpuva* a történelmi névből származik.

Kirvavec ld. Kirvavecpatak

Kirvavecpatak, **Потік** ‘település Ökörmezőtől ÉNy-ra’ 1789: *Kravecz Potuk*, *Kroavecz Patak* (MTH. 24), 18. sz. vége: *Keravetz* (T), 1804: *Krvavecz* (KORABINSZKY), 1808: *Krvavecz* (LIPSZKY: Rep. 357), 1828: *Kirvavecz* (NAGY 200), 1851: *Kirvavecz* (FÉNYES 3: 292), 1892: *Kirvavecz telep* (Hnt.), 1898: *Kirvavecz* (Hnt.), 1907: *Bükköskő* (Hnt.), 1918: *Bükköskő* (Hnt.), 1930: *Kervavčat Potok* (ComMarmUg. 66), 1944: *Kirvavecpatak*, *Кривавецьпотокъ* (Hnt.), 1983: *Потік*, *Поток* (ZO). A *Kirvavecpatak* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Krivávčuk nomik* (SHU. 284-5). A pataknev a rusz.-ukr. *кривий* ‘görbe’ melléknév (CYM. 4: 339-40, Чопей 161) -*ovec* helynévképzős változatából keletkezett, s a patak kanyargós folyására utal. A -*patak* utótag a 19. században lekopott, a népnyelvi használatban azonban tovább élt. A PESTY adatközlői által említett népetimológias magyarázatnak nincs valós alapja: „Nevezetét kapta valami vérengzéstől, mivel Kirvávij potük annyit jelent hogy vérpatak. Ezen patak eredetén Borzsova havas egyik ágából, nyugotról keletnek Ricska helységen keresztül lefoly de Ricskát elhagyva északnak a Nagy ág vize egyik ágába befoly” (PESTY). A falu nevét 1904-ben *Bükköskő*-re magyarosították (LELKES 66). A hivatalos ukrán *Potik* alapja az ukr. *nomik* ‘patak’ főnév (CYM. 7: 409–10). A helység közigazgatásilag Bukovechez tartozik.

Kisapsa ld. Apsica

Kisbocskó¹, **Bocicoel** ‘település Máramarosszigettől DK-re’ 1365: *Bachkow* (MIHÁLYI 57), 1444: *Kysbachko* (uo. 326), 1456: *Kis-Bachko*, *Kis-Bochko* (uo. 386-7), 1471:

Kisbachko (uo. 508), 1725: *Kis Bocsko* (REVIZKI), 1773: *Kis Bocskó, Beskolej, Deskoj* (LexLoc. 132), 1789: *Kis-Bocsko, Becsko, Malej Bocsko* (MTH. 72), 1808: *Bocskó (Kis-), Bocskojel* (LIPSZKY: Rep. 64), 1828: *Bocskó (Kis)* (NAGY 195), 1838: *Kis-Bocsko* (Schem. 55), 1851: *Kis-Bocskó* (FÉNYES 1: 139), 1877: *Bocskó-Kis (Bocicuelu)* (Hnt.), 1892: *Kis-Bocskó (Bocicuelu)* (Hnt.), 1907: *Kisbocskó* (Hnt.), 1944: *Kisbocskó* (Hnt.), 1981: *Bocicoel* (Legea). A *Bocskó* helységnév valószínűleg ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Nagybocskó*¹ szócikkét. A Visó kis mellékpatakjának völgyében települt a 14. sz. első felében (BÉLAY 130). A *Kis-* előtag a szomszédos *Nagybocskó*² nevének előtagjával áll korrelációban. A hivatalos román *Bocicoel* a *Bocskó* kicsinyítő képzős alakja.

Kisbocskó² 'egyesült Nagybocskóval' 1785-6: *Alsó-Bocskó, Kis-Bocsko, Klein Bocsko* (MTH. 122), 1851: *Kis-Bocskó* (FÉNYES 1: 139), 1877: *Bocskó (Nagy- és Kis-)* (Hnt.), 1892: *Kis-Bocskó (Mále-Bocsku)* (Hnt.), 1898: *Kis-Bocskó* (Hnt.). A *Bocskó* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Nagybocskó*¹ szócikkét. A *Kis-* előtag a szomszédos *Nagybocskó*¹ nevének előtagjával állt korrelációban. A két helység a 20. század elején egybeépült.

Kiscserjés ld. Vilhováti

Kiskelecsény ld. Oblyászka

Kiskirva, Біловарци 'település Técsőtől K-ÉK-re' 1725: *Kiskirva* (REVIZKI), 1773: *Minor Kirva, Kis Kirva, Bilovarecz* (LexLoc. 133), 1808: *Kirva (Kis-), Bilovarecz, Alba Csetatye* (LIPSZKY: Rep. 308), 1828: *Kirva (Kis), Bilowarci* (NAGY 197), 1838: *Kis-Kirva* (Schem. 62), 1851: *Kirva (Kis)* (FÉNYES 2: 222), 1877: *Kirva (Kis-), Bilovárec* (Hnt.), 1913: *Kiskirva* (Hnt.), 1925: *Bilovarce, Malá Krivá, 1930: Bělovarec* (ComMarmUg. 19), 1944: *Kiskirva, Бѣловарецъ* (Hnt.), 1983: *Біловарци, Беловарци* (ZO). A *Kirva* helységnév ruszin eredetű, névátvitellel keletkezett a szomszédos *Kirva*² nevéből. A *Kis-* előtag *Nagykirva* nevének előtagjával van korrelációban. A párhuzamosan használt, hivatalos ruszin-ukrán *Біловарци* egy korábbi település, *Bélavár* nevéből származik (ld. ott), de ld. még 1715: *Bilovar Tomas* (BÉLAY 156), ukr. *Біловар* csn. Kárpátalján (Чучка 2005: 67).

Kislonka, Lunca la Tisa 'település Máramarosszigettől K-re' 1882: *Kis-Lonka, Luhá* (Hnt.), 1944: *Tiszalonka, Lug na Tise* (Hnt.), 1981: *Lunca la Tisa* (Legea). A *Kislonka* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Lonka* szócikkét. A falu Trianonig Lonka településrésze volt a Tisza bal oldalán. A *Kis-* előtag a falu méretére utal. 1920 után Romániához került *Lunca la Tisa* néven.

Kislonka ld. Lonka

Kismező ld. Polyánka**Kispatak ld. Ricska**

Kistécső¹, Teceu Mic 'település Máramarosszigettől ÉNy-ra' 1913: *Kistécső* (Hnt.), 1981: *Teceu Mic* (Legea). A *Kistécső* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Técső* szócikkét. A helység Trianonig Técső Tiszán túli, bal parti része volt, majd a határfolyóvá váló Tiszának köszönhetően román oldalra került, ahol *Kistécső* néven önálló helységgé szervezték. 1941–44 között újra Técső része volt. A *Kis-* előtag a helység méretét jelöli. A hivatalos román *Teceu Mic* a magyar név átvétele részfordítással, ld. rom. *mic* 'kicsi, kis' (DRM. 2: 37).

Kistécső² 'elpusztult település Técső közelében' 1389: *Kistecheu*, 1410: *Techöpataka*, 1412: *Kis Tech*, 1514: *Kystechew* (BÉLAY 208). A *Técső* helységnév magyar víznévi eredetű, vö. 1308/14. sz: *Thecu* (GYÖRFFY 4: 112), 1336/456: *fl. Thechewyze* (uo.), 1410: *Techöpataka* (BÉLAY 208), 1411: *Kysthechew* (folyó) (uo. 166), magyarázatához ld. *Técső* szócikkét. A *Kis-* előtag a helység korát vagy méretét jelölhette. „Minden bizonnyal a Técső-patak mellett állt ez a 16. sz.-ban már eltűnt kis falu” (BÉLAY 208).

Kisugolyka, Мала Уголька 'település Técsőtől É-ra' 1892: *Kis-Ugolyka* (*Malá-Ugolyka*) (Hnt.), 1898: *Kis-Ugolyka* (Hnt.), 1907: *Kisugolyka* (Hnt.), 1918: *Kisugolyka* (Hnt.), 1944: *Kisugolykavölgy*, *Мала Уголька* (Hnt.), 1983: *Мала Уголька, Малая Уголька* (ZO). Az *Ugolyka* helységnév ruszin víznévi eredetű, a falu annak a pataknak a nevét vette fel, amely mellett létrejött, vö. 1864-5: *Mala Ugolka* (SEBESTYÉN 2008: 227), *Малá Уголька* (SHU. 342). „*Málá Ugolyka*, ez kisebb völgy és folyó is, ez is ugyancsak a község havasa alól ered nap nyugoti más völgy ez is községünkbe le foly hon a két *ugolyka* vize ösze tsatlakozik, és onnét a *Talabor* folyoba le foly a határ szélén” (PESTY). A pataknév valószínűleg a közeli *Uglya* község nevéből származik, a helységnév szl. *-ka* helynévképzős alakja (BÉNYEI 2012a: 112). Magyarázatához ld. *Uglya* szócikkét. A *Kis-* előtag a szomszédos *Nagyugolyka* nevének előtagjával van korrelációban. *Uglya* külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Kisugolykavölgy ld. Kisugolyka

Klobuk 'egyesült Lipcsepolyánával' 1898: *Klobuk* (Hnt.), 1904: *Kerektető, Klobuk* (LELKES 95), 1907: *Kerektető* (Hnt.), 1913: *Kerektető* (Hnt.), 1944: *Klobuk, Клобукъ* (Hnt.). A *Klobuk* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö. 1864: *Klobuk dűlő* (PESTY). A név alapja a rusz.-ukr. *клобукъ* 'széles karimájú kalap' (Чопей 149, СУМ 4: 187), vö. még szl. **klobuk* 'ua.' (ŠMILAUER 89). Valószínűleg egy kalap formájú hegyről kapta a nevét (SZTRIPSKY 120). A magyar *Kerektető* névmagyarosítás eredménye. A tanya Lipcsepolyána külterületi lakott helye volt.

Kobilecka Polyana ld. Kabolapolyána

Koceg 'elpusztult település Huszt közelében' 1780-1: *Koczeg, Kotzega* (MTH. 30), 1789: *Koceg, Kotszeg* (uo.), 1806: *Köszeg* (uo.), 1828: *Kotzegh* (NAGY 197), 1864: *Kotzszeg* (PESTY). A *Koceg* helységnév bizonytalan eredetű, etimológiája nem tisztázott. A helység Huszt közelében feküdt, 1717-ben Huszton egy utca a *Felső Kotczeg* nevet viselte (SCHRAM 62). PESTY a helységről romantikus magyarázatot közöl: „*Kotzszeg*, a' régi 's most már romban álló várral, mint a' közelebbi években a' Vasárnapi egyik ujságban rajzban látható és olvasható, Aba Sámuel Magyar ország III-k Királya által kezdődött építtetni, 's az építetés az idő viszontagságai miatt két ízben szakítatott félben, és csak a' 100-k évben fejeztetett be” (PESTY).

Kohnya ld. Konyha**Kolocsava ld. Kalocsa****Kolodne ld. Darva****Komlós ld. Hmeliv****Komszomolszk ld. Németmokra**

Konyha, Bogdan-Vodă 'település Máramarosszigettől DK-re' 1353/360: *Kohnya* (MIHÁLYI 30-1, GYÖRFFY 4: 123), 1364: *Kuhnja* (MIHÁLYI 56), 1365/384: *Kuhnja* (uo. 57), 1384: *Kvhnya* (uo. 82), 1405: *Kohnia* (ZsigmOkl. 2/1: 4232), 1413: *Chohnya* (BÉLAY 165), 1447: *Konyha* (uo.), 1725: *Konyha* (REVIZKI), 1773: *Konyha, Kuhe, Kuhnye* (LexLoc. 132), 1808: *Konyha, Kuchyňa, Kujna, Kazhe* (LIPSZKY: Rep. 333), 1828: *Konyha, Kuhe* (NAGY 197), 1838: *Konyha* (Schem. 55), 1851: *Konyha* (FÉNYES 2: 246), 1913: *Izakonyha* (Hnt.), 1944: *Izakonyha* (Hnt.), 1967: *Cuhea* (SUCIU 1: 183), 1981: *Bogdan-Vodă* (Legea). A *Konyha* helységnév szláv eredetű, a szl. *kuchyna (ŠMILAUER 103-4) ~ m. *konyha* származéka (KNIEZSA: KeletMo. 128, MIZSER 2006: 105-6). A település az Izavölgy legrégibb faluja, a román vajdák birtokának központja. Neve szerint máramarosi uradalmi székhelyhez tartozó királyi, ill. főúri konyha helye lehetett (GYÖRFFY 4: 123). Bogdán hűtlensége után, 1365-ben Lajos király az elűzött moldvai vajda, Szász fiainak adta az óriási kiterjedésű konyhai uradalmat (BÉLAY 165). A korai *Kohnya* névalakot a 15. században váltotta fel a hangátvetéssel létrejött *Konyha*. A helység nevét 1900-ban, az országos helységnévrendezés során *Izakonyhá*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 199), az *Iza*- előtag a közeli folyóra utal. A korábbi román *Cuhea* a szláv név átvétele, a mai hivatalos *Bogdan-Vodă* tkp. 'Bogdán vajda' az egykori máramarosi vajdának állít emléket, vö. rom. *vodă* 'vajda' (DRM. 2: 37).

Kopácsfalva ld. Nagypatak**Kopasnyevo ld. Gernyész****Kopaszhat ld. Kopina**

Kopina 'egyesült Keselymezővel' 1898: *Kopina* (Hnt.), 1907: *Kopaszhat* (Hnt.), 1910: *Csupaszhat* (*Kopina*) (SEBESTYÉN 2008: 205), 1913: *Kopaszhat* (Hnt.), 1944: *Kopina*, *Копина* (Hnt.). A *Kopina* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1865: *Kopina* (SEBESTYÉN 2008: 205). A dülönév alapja valószínűleg a rusz.-ukr. *konamu* 'ásni' ige (CYM. 4: 279), de nem zárhatjuk ki személynévi eredetét sem, vö. 1547: *Kopa*, 1548: *Andr. Kopa* csn. (BÉLAY 212, 177), amihez birtoklást kifejező *-in(a)* képző kapcsolódhat. A tanya nevét a helységnévrendezés során *Kopaszhat*-ra magyarosították, kataszteri térképeken azonban *Csupaszhat* alakban is előfordul. Keselymező külterületi lakott helye volt.

Koselyovo ld. Keselymező**Koszivszka Polyana ld. Kaszópolyána****Kosztelivka ld. Berlebás****Kovácsrét ld. Kusnica**

Kozackoj 'egyesült Alsóbisztrával' 1898: *Kozáckoj* (Hnt.), 1900: *Kozáckoj* (Hnt.), 1902: *Kazáckoj* (Hnt.), 1907: *Kecskerét* (Hnt.), 1913: *Kecskéshegy* (SEBESTYÉN 2008: 178-9), *Kecskerét* (Hnt.), 1944: *Kozáckij*, *Козацькиї* (Hnt.). A *Kozackoj* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864-5: *Kozacki gruny* (SEBESTYÉN 2008: 178). A név alapja a rusz. *коза* 'kecske' (CYM. 4: 209, Чопей 152) főnév melléknévképzős származéka, jelentése tkp. 'Kecskés (hegy, hely)'. A tanya nevét a helységnévrendezés során *Kecskerét*-re magyarosították, de kataszteri térképen *Kecskéshegy* alakban is előfordul. Alsóbisztra külterületi lakott helye volt.

Kosarec 'elpusztult falu Óholyatin határában' 1780-1: *Kosarcéc*, *Kossár*, *Kossárec* (MTH. 44), 1785-6: *Kozavetz* (uo.), 1796-9: *Kossár*, *Kosarec* (uo.). A *Kosarec* helységnév ruszin dülönévi eredetű, alapja a rusz.-ukr. *косура* 'juhakol, karám, pajta, hodály' főnév (CYM. 4: 315, Чопей 158), amihez *-ec* helynévképző kapcsolódik, vö. m. *kosár* 'körülkerített hely, ahová a legelőn tartott jószágot, különösen a juhokat éjszakázásra terelik' (ÉrtSz. 2: 585). Lehet, hogy nem is helység, hanem csak ideiglenes szálláshely volt juhásztorok számára. Pontos helyét nem ismerjük, a 18. század végén elpusztult.

Kökényes, Терново ‘település Técsőtől ÉK-re’ 1389: *Tornova* (TT. 1887: 4), *Trnua* (DocVal. 344), 1410: *Kwkenyes* (BÉLAY 165), 1492: *Kewkenys* (IVÁNYI 174), 1610: *Kökényes* (BÉLAY 165), 1725: *Kökényes* (REVIZKI), 1773: *Kökényes, Ternova* (LexLoc. 133), 1808: *Kökényes, Trnowa, Ternowá* (LIPSZKY: Rep. 344), 1828: *Kökényes, Ternowo* (NAGY 197), 1838: *Kökényes* (Schem. 60), 1851: *Kökényes* (FÉNYES 2: 258), 1877: *Kökényes, Ternovo* (Hnt.), 1913: *Kökényes* (Hnt.), 1925: *Ternovo*, 1930: *Trnovo nad Teresvou* (ComMarmUg. 136–7), 1944: *Kökényes, Терново* (Hnt.), 1983: *Тернове, Терново* (ZO), 1995: *Терново*. A *Kökényes* helységnév magyar eredetű, s bár a szláv *Tornova~Ternova* valamivel korábbi adatolható, a falu neve valószínűleg magyar-ruszin párhuzamos névadással keletkezett (MIZSER 2007: 101). A magyar név a *kökény* növénynév -s melléknévképzős alakja, ‘kökényt termő, kökénnyel benőtt hely’ (ÉrtSz. 4: 365) jelentésű. A ruszin *Ternova* a rusz.-ukr. *терен* ‘kökény’ (СУМ. 10: 85, Чопей 392) növénynév szl. -ova melléknévképzős változata, ld. még szl. *tvrnъ ‘tövis, tüske, kökény’ (ŠMILAUER 186). „Kökényes (:ruthenül Ternovo:) nevét ezen ruthen szótól tern – kökény – vette: mert e község helye egykor kökény bokrokkal volt benöve” (PESTY). A hivatalos ukrán *Терново* a ruszin név átvétele.

Kőrises ld. Jaszina

Kőrösmező, Ясіня ‘település Rahótól É–ÉK-re’ 1555: *Keoreosmezew* (BÉLAY 166), 1583: *Keresmezeo* (uo.), 1725: *Kőrös mező, r. Jaszino, r. Fraszin* (REVIZKI), 1773: *Kőrösmező, Traszie, Jaszenye* (LexLoc. 136), 1808: *Kőrösmező, Jasyna, Jasenná, Fraszin* (LIPSZKY: Rep. 346), 1851: *Kőrösmező (Alsó és Felső)* (FÉNYES 2: 266), 1828: *Kőrösmező (Alsó, Felső), Jasinya* (NAGY 197), 1838: *Kőrös-Mező* (Schem. 56), 1877: *Kőrösmező, Jaszinya* (Hnt.), 1913: *Kőrösmező* (Hnt.), 1930: *Jasiña* (ComMarmUg. 61), 1944: *Kőrösmező, Ясина* (Hnt.), 1983: *Ясіня, Ясина* (ZO). A *Kőrösmező* helységnév magyar eredetű, a település neve kőrishaerdőben lévő (hegyi) réttel, legelővel, kaszálóval kapcsolatos. „A leg is leg első elnevezés az Oroszoktól származott, neve Jászinya,- ezek után Frászin az oláhok előtt isméretes, és Kőrösmezőnek magyarul nevezik, melyből a Galliciai Lengyel és Német nép Keresmező el ferdített nevezetett képviselt” (PESTY). „A Fekete-Tisza felsőfolyása melletti Kőrösmező a bocskói uradalom 16. századközepi telepítése. Alighanem a kihalt Drágfiak örökét zálogban birtokló valamelyik magyar ura (Büdi Mihály vagy Károlyi László) ültette meg rutén jobbágysokkal” (BÉLAY 166). A párhuzamosan használt, hivatalos ukrán *Ясіня* tövéhez ld. rusz.-ukr. *ясен-ясень* ‘kőrisha’ (СУМ. 11: 652, Чопей 440) (FNESz., *Kőrösmező*).

Kőrösös, Кіреши ‘település Huszttól K-re’ 1651-99: *Felsőkőrösös* (BÉLAY 153), 1674: *Kőrösös* (uo), 1907: *Kőrösös* (Hnt.), 1913: *Kőrösös* (Hnt.), 1918: *Kőrösös* (Hnt.), 1944: *Kőrösöstanya, Кіреши* (Hnt.), 1983: *Кіреши, Кіреши* (ZO). A *Kőrösös* helységnév magyar eredetű, a m. nyj.-i *kőrös* ‘kőrisha’ -s képzős származéka, kőrisfákkal benőtt hely-

re utal. A BÉLAY által közölt történelmi adatok alapján arra következtethetünk, hogy a település a 17–18. században elpusztult, s csak a 20. század elején települt újra. Az 1865-ös kataszteri térkép Iza határában egy dűlőt említ ezen a néven, vö. 1865: *Kirese* (SEBESTYÉN 2008: 202). Huszt külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik. A hivatalos ukrán *Kipeui* a magyar név átvétele (KISS 1991c: 356).

Körösöstanya ld. Körösös

Körtelep ld. Kruhlij

Körtvélyes, Грешово ‘település Técsőtől K-re’ 1411: *Keurthwelesmezew* (TT. 1887: 9), 1438: *Kerthweles, Kerthueles* (CSÁNKI 1: 450), 1555: *Keorthwylyes* (BÉLAY 167), 1607: *Keörtveles* (MIHÁLYI 1394), 1725: *Körvélyes* (!), *r. Hrusov, r. Piri* (REVIZKI), 1773: *Kürtvélyes, Pééri, Hrusova* (LexLoc. 133), 1808: *Körtvélyes, Hrussow, Peri* (LIPSZKY: Rep. 346), 1828: *Körtvélyes, Hrussowo* (NAGY 197), 1838: *Körtvélyes* (Schem. 53), 1851: *Körtvélyes* (FÉNYES 2: 266), 1877: *Körtvélyes, Hrussovo* (Hnt.), 1913: *Szentmihálykörtvélyes* (Hnt.), 1925: *Hrušovo* (ComMarmUg. 54–5), 1944: *Szentmihálykörtvélyes, Грешово* (Hnt.), 1983: *Грешеве, Грешеве* (ZO), 1995: *Грешово*. A Körtvélyes helységnév magyar eredetű, a m. *körtvély*–*körte* gyümölcsnév -s képzős alakjából származik, a falu valószínűleg vadkörtefas helyen jött létre. „Maramoros Szigeth Járási fő Szolgabiroshoz tartozik – nevét vette Körtve-gyümölcstől – melyel most is fekvésénél fogva vad körtvével bővölködik” (PESTY). 1900-ban, az országos helységnévrendezés során a megkülönböztető szerepű *Szentmihály*- előtagot kapta, mivel a település kalugyerkolostorát Szent Mihályról nevezték el (MEZŐ 1999: 205, MIZSER 2007: 101). „A Tisza-jobbparti Körtvélyes a 14. század első felében keletkezett magyar falu. Határában valószínűleg Bogdán vajda, de nem lehetetlen, hogy csak Szász fia Balk, vagy Drág görög szertartású monostort alapított szent Mihály arkangyal tiszteletére. A magyar falu korábbi fennállását az a körülmény igazolja, hogy a falunév nem a kolostorra utal, mint például a közeli Remete neve a pálosokra. Már a középkorban nagy lehetett a népi keveredés, a 18. sz.-ban azonban még mindig tartotta magát a körtvélyesi magyarság” (BÉLAY 167). A hivatalos ukrán *Грешово* név párhuzamos ruszin névadás eredménye, vö. rusz-ukr. *зпыва* ‘körte’ (CYM. 2: 183), akárcsak a korábbi román *Péri*, vö. rom. *pară* ‘ua.’ (DRM. 2: 186).

Körtvélyesmező ld. Körtvélyes

Kőszirtdűlő ld. Kaminci

Kövesliget, Драгово ‘település Husztól ÉK-re’ 1402: *Keveslygeth* (MIHÁLYI 124), *Kweslygeth* (ZsigmOkl. 2/1: 1550), 1409: *Kweslygeth, Dragulylese* (uo. 2/2. 7202),

1463: *Dragojesth* (MIHÁLYI 449), 1510: *Keovesligeth* (Sz. 1882. 459), 1725: *Köves liget*, *r. Drahowa* (REVIZKI), 1773: *Köves Ligeth*, *Dragujesty*, *Drahowa* (LexLoc. 134), 1808: *Kövesliget*, *Drahowá*, *Dragujesty* (LIPSZKY: Rep. 347), 1828: *Kövesliget*, *Drahowo* (NAGY 197), 1838: *Kövesliget* (Schem. 61), 1851: *Kövesliget* (FÉNYES 2: 272), 1877: *Kövesliget*, *Dráhovo* (Hnt.), 1913: *Kövesliget* (Hnt.), 1925: *Drahovo* (ComMarmUg. 44–5), 1944: *Kövesliget*, *Драгово* (Hnt.), 1983: *Драгове*, *Драгово* (ZO), 1995: *Драгово*. A *Kövesliget* helységnév magyar eredetű, a talaj milyenségére utaló *köves* mn.-nek és a *liget* ’kisebb, ritkás erdő’ főnévnek az összetételével keletkezett. „Neve után ítélve magyarok lehetnek első lakói. Környéke adta a falunak a nevet, az pedig körülbelül eddig a vonalig volt magyar és egyáltalán lakott a középkorban” (BÉLAY 168). A hivatalos ukrán *Драгово*, illetve a népnévi román *Dragulești* változat személynévi eredetű. Mindkettő egy régi, egykor *Kövesliget* határában álló település, *Dragulyese* nevére vezethető vissza. Ennek előtagja a magyarba a bolgárból román közvetítéssel bekerült *Draguly* szn. (KISS 1991c: 356–7).

Kövesvölgy ld. Petroszá

Közéapsa, **Середне Водяне** ’település Rahótól Ny–DNy-ra’ 1390: *Kezepse-Apsa* (CSÁNKI 1: 446), 1406: *Archa* (MIHÁLYI 143), 1426: *Kezepseu-Apsa* (uo. 266), 1428: *Kezepsew Apsa* (uo. 273), 1504: *Kewzepapsa* (BÉLAY 121), 1725: *Közép Apsa* (REVIZKI), 1773: *Mediocr. Apsa*, *Közép Apsa*, *Apse dgye Mislok*, *Apsu Szerednyu* (LexLoc. 133), 1808: *Apsa* (*Közép*), *Apsa gye minszlok* (LIPSZKY: Rep. 19), 1828: *Apsa* (*Közép*), *Srednya Apsu* (NAGY 195), 1838: *Közép-Apsa* (Schem. 53), 1851: *Közép-Apsa* (FÉNYES 1: 37), 1877: *Apsa* (*Közép*-), *Apsiu de medilocu* (Hnt.), 1913: *Közéapsa*, (Hnt.), 1925: *Středni Apša*, *Středná Apša*, *Střednaja Apša*, 1930: *Apša Střední* (ComMarmUg. 127–8), 1944: *Közéapsa*, *Середня Апиша* (Hnt.), 1983: *Середне Водяне*, *Среднее Водяное* (ZO). Az *Apsa* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Alsóapsa* szócikkét. „A 14. században megült, földrajzi helyzete és neve után ítélve magyar eredetű falu. Első okleveles említésekor azonban már helybeli románok a birtokosai, kiknek a szomszédos falukban (Alsó- és Felsőapsa, Karácsonyfalva) is vannak részeik” (BÉLAY 121). A megkülönböztető szerepű *Közép*- előtag azzal van kapcsolatban, hogy a falu *Alsó*- és *Felsőapsa* között fekszik. A korábbi ruszin *Szerednya Apsa* és román *Apsa gye mislok* párhuzamos névadással keletkezett. Az 1946-tól hivatalos ukrán *Середне Водяне* névben az ukrán *водяний* ’víz-, vízi, vizes’ melléknév (UDVARI 2003: 290-1, СУМ. 1: 723) semleges nemű alakja szerepel, jelentése tkp. ’Középső Vizes (falu)’.

Középső Apsa ld. Közéapsa

Középsővisó ld. Középvisó

Középvísó, Vișeu de Mijloc 'település Máramarosszigettől DK-re' 1600: *Koezepseouyso* (BÉLAY 219), 1725: *Közép visó, Visoj de misloc* (REVIZKI), 1773: *Mediorsis Viso, Közép Viso, Visen de Mislok, Sredni Visen* (LexLoc. 132), 1808: *Visó (Közép-), Visenye* (gye minslok), *Wyssen, Wyssowá (Středňj-)* (LIPSZKY: Rep. 739), 1828: *Vissó (Közép), Sredny Wissen* (NAGY 200), 1838: *Közép-Vissó* (Schem. 56), 1851: *Visso (közép !)* (FÉNYES 4: 308), 1913: *Középvísó* (Hnt.), 1944: *Középvísó* (Hnt.), 1981: *Vișeu de Mijloc* (Legea). A *Visó* helységnév névátvitellel jött létre a szomszédos *Alsó-* vagy *Felsővisó* falu nevéből. „A családnevek alapján valószínű, hogy a másik két Visó, de főleg Felsővisó néhány családjának kitelepedése által keletkezett” (BÉLAY 219). A *Visó* név magyarázatához ld. *Alsóvisó* szócikkét. A korábbi *Középső-*, majd rövidült *Közép-* előtag arra utal, hogy a falu *Alsó-* és *Felsővisó* között helyezkedik el. A hivatalos román *Vișeu de Mijloc* részfordítás a magyarból, vö. rom. *mijloc* 'közép, középső' (DRM. 2: 40) (FNESz., *Felsővisó*).

Krácsfalva, Mara 'település Máramarosszigettől D-re' 1415: *Karachfalva* (MIHÁLYI 198), 1444: *Karatzonfalwa* (BÉLAY 169), 1471: *Karachyonfalwa* (uo.), 1475: *Charachfalva, Karachfalva* (MIHÁLYI 527, 529), 1555: *Kraczyonfalwa* (BÉLAY 169), 1720: *Krácsfalva* (uo.), 1773: *Kracsfalva, Krésesty* (LexLoc. 133), 1808: *Krácsfalva, Krecsesty* (LIPSZKY: Rep. 348), 1828: *Kratsfalva, Kračesty* (NAGY 197), 1838: *Krácsfalva* (Schem. 53), 1851: *Kracsfalu* (FÉNYES 2: 272), 1913: *Krácsfalva* (Hnt.), 1944: *Krácsfalva* (Hnt.), 1981: *Mara* (Legea). A *Krácsfalva* helységnév magyar eredetű, a m. *Krács~Karács* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. A személynévhez ld. 1273: *Karach* (Sztp. KritJ. 2/2-3: 65), rom. *Crac~Cracea* csn. (CONSTANTINESCU 252). „Névadója ismeretlen. A középkorban a gyulafalvi törzsből kiágazott sugatagi nemesség a birtokosa, később a Drágfi-család” (BÉLAY 169). A korábbi román *Kracsesty* (tkp. 'Krácsék, Krács emberei') párhuzamos névadással jött létre. Az újabb hivatalos *Mara* a Máramaros folyó nevéből ered.

Krajnikovo ld. Mihálka

Kraszna ld. Krasznisora

Kraszna¹, Crasna Vișeului 'település Máramarosszigettől K-DK-re' 1882: *Kraszna* (Hnt.), 1892: *Kraszna* (Hnt.), 1898: *Petrova kraszna* (Hnt.), 1907: *Petrovakraszna* (Hnt.), 1913: *Petrova-kraszna* (Hnt.), 1930: *Krásná* (ComMarmUg. 37), 1967: *Crasna Vișeului* (SUCIU 1: 172), 1981: *Crasna Vișeului* (Legea). A *Kraszna* helységnév ruszin eredetű, alapja a rusz.-ukr. *красний* 'szép, csinos' melléknév (CYM. 4: 327, Чопей 159) nőnemű formája. A *Petrova-* előtag arra utalt, hogy Petrova külterületi lakott helye volt. Közigazgatásilag ma Petrovabisztrához tartozik. A hivatalos román *Crasna Vișeului* jelentése tkp. 'Visókraszna'.

Kraszna² 'elpusztult falu' 1402. *Krazna* (BÉLAY 169). „Bizonytalan fekvésű elpusztult

helység. Szász unokáinak birtokában egyetlen alkalommal említett havasi település” (BÉLAY 169). A név magyarázatához ld. *Kraszna*¹ szócikkét.

Krasznaplesza ‘egyesült Rahóval’ 1882: *Krasznaplesza* (Hnt.), 1888: *Krasznoplesza* (*Krásznapleszá*) (Hnt.), 1892: *Krasznoplesza* (*Krásznapleszá*) (Hnt.), 1898: *Krasznaplesz* (Hnt.), 1907: *Zátony* (Hnt.), 1913: *Zátony* (Hnt.), 1925: *Krásnopleso*, *Krásné Pleso*, 1930: *Pleso Krásné* (uo.). A *Krasznaplesza* helységnév ruszin eredetű, a *Kraszna*-magyarázatához ld. *Kraszna*¹ szócikkét. A *-plesza* utótag a rusz.-ukr. *нпесо* ‘széles folyóköz, zátony, növényzet nélküli padka a folyóban’ (CYM. 6: 578) főnév származéka, de ld. még rom. *pleș* ‘kopár hely, kopasz’ (DRM. 2: 257). A falu nevét 1904-ben *Zátony*-ra magyarosították (LELKES 69). Rahó külterületi lakott helye volt.

Krasznisora, **Красна** ‘település Técsőtől ÉK-re’ 1780-1: *Krasznisora*, *Kresznisore* (MTH. 108), 1785-6: *Krasznasore* (uo.), 1804: *Krasznaszora* (KORABINSZKY), 1808: *Krásnahora*, *Krásnáhora*, *Krasznisora* (LIPSZKY: Rep. 351), 1828: *Krasznászora* (NAGY 200), 1838: *Krasznasora* (Schem. 60), 1851: *Krasznischora* (FÉNYES 2: 274), 1877: *Krasznihora*, *Krasznisori* (Hnt.), 1892: *Krásznisora* (*Krasznisori*) (Hnt.), 1913: *Tarackraszna* (Hnt.), 1925: *Krasnošory*, 1930: *Krásná* (ComMarmUg. 73), 1944: *Tarackraszna*, *Красношоры* (Hnt.), 1983: *Красна*, *Красная* (ZO). A *Krasznisora* helységnév román eredetű, a falu az 1089 m magas *Hraboszt-hegy* lábánál épült a *Kraszna-patak*, vö. *Красний номик* (SHU. 281), és a *Tarac* összefolyásánál. „Dombo és Királymező közt Krasznisora Plájszka és Tichovecz völgyek torkolatánál a mult század közepén Apeczka Havas alatt szűk völgyben keletkezett Krasznisora orosz Helység, jelenleg 460 lelket számít Domboi lakosokból” (PESTY). A településnév a pataknév román *-șoara* kicsinyítő képzős származéka, jelentése tkp. ‘Kis-Kraszna’. 1901-ben, az országos helységnévrendezés során a helység nevét *Tarackraszna*-ra változtatták a két folyó nevének összevonásával (MEZŐ 1999: 208). A hivatalos ukrán *Красна* a víznév-ből származik.

Kricsfalva, **Кричово** ‘település Técsőtől É-ra’ 1375: villa *Crich* (DocVal. 259), 1398: *Kerchwa*, *Kerechwa* (uo. 501–2), 1411: *Kyrichfalwa* (BÉLAY 169), 1471: *Krychfalwa* (uo.), 1505: *Kritsfalva* (TT. 1887: 516), 1541: *Criczfalu* (IVÁNYI 225), 1588: *Chritzfalva* (MIHÁLYI 634), 1725: *Kricsfalva* (REVIZKI), 1773: *Kricsfalva*, *Kricsova* (LexLoc. 134), 1808: *Kricsfalva*, *Křičová*, *Kryčová*, *Kriczova* (LIPSZKY: Rep. 353), 1828: *Kritsfalva*, *Křičowo* (NAGY 197), 1838: *Kricsfalva* (Schem. 64), 1851: *Kricsfalva* (FÉNYES 2: 275), 1877: *Kricsfalva*, *Kricsovo* (Hnt.), 1913: *Kricsfalva* (Hnt.), 1925: *Křičove*, *Křičovo* (ComMarmUg. 74–5), 1944: *Kricsfalva*, *Кричово* (Hnt.), 1983: *Кричове*, *Кричево* (ZO), 1995: *Кричово*. A *Kricsfalva* helységnév magyar eredetű, a *Krics* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. „A 14. sz. közepén alakult ki, a névadó Krics fia Iván, ugyanis 1375-ben szerepel. Névadóik románok, vagy

inkább szlávok voltak” (BÉLAY 169). A *Krics* személynévhez ld. 1375: „*Chrychywan* et Stanizlaus” (DocVal. 260), ukr. *Крич~Крич* csn. (BOGDAN 156, Чучка 2005: 210). A hivatalos ukrán *Кричово* a magyarral párhuzamos névadás eredménye (Kiss 1991c: 357).

Kricsove ld. Kricsfalva

Krivij, Кривий ‘település Husztól É-ra’ 1898: *Krivej* (Hnt.), 1944: *Krivi, Кривый* (Hnt.), 1983: *Кривий, Кривой* (ZO). A *Krivij* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1865: *Krive* (SEBESTYÉN 2008: 210), *Кривий номік* (SHU. 286). A pataknev a rusz.-ukr. *кривий* ‘ferde, görbe’ (СУМ. 4: 339, Чопей 161) mn. származéka, szabálytalan, kanyargós folyású patakot jelöl. Lipcse külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Kruhlij, Круглий ‘település Rahótól D-re’ 1864: *Kruhli* (PESTY), 1877: *Kruchli* (bányatelep) (Hnt.), 1892: *Kruhli* (Hnt.), 1898: *Kruchli* (Hnt.), 1907: *Körtelep* (Hnt.), 1913: *Körtelep* (Hnt.), 1918: *Körtelep* (Hnt.), 1930: *Kruhli* (ComMarmUg. 76), 1944: *Körtelep, Круглий* (Hnt.), 1983: *Круглий, Круглый* (ZO). A *Kruhlij* helységnév ruszin eredetű, alapja a rusz.-ukr. *круглый* ‘kerek, kör alakú’ melléknév (СУМ. 4: 368, Чопей 162). „Népességét tekintve állitotlag részint a szomszéd Lonka, Raho, és részint Gács honbol népesedett, a Rom. Kath. kik mint bányászok Bocsko kerület Kabalapolyánáról a magas Kincstár által, mint szegődött munkások, Kruhli nevű telepbe át tétettek a vas kő szükséglete meg szerzése végett” (PESTY). A magyar *Körtelep* név tükörfordítás eredménye. Trebusafejérpatak külterületi lakott helye volt.

Kruhlij ld. Kruhli

Kusnica, Кушниця ‘település az Ilosvai járásban, Ilosvától ÉK-re’ 1318: *Cusmuca* (GYÖRFFY 1: 543), 1383: *Kuchnyche* (DocVal. 307, MIHÁLYI 77), 1389: *Kusnyicza, Kusnicza* (MIHÁLYI 95), 1451: *Kusnyicza, Kusnicza, Kussicza* (uo. 358, 361–2), 1525: *Kwsnycha* (BÉLAY 170), 1725: *Kusnicza* (REVIZKI), 1773: *Kusnyicza, Kusnicza* (LexLoc. 134), 1808: *Kusznicza, Kusnicza, Kusnica* (LIPSKY: Rep. 361), 1828: *Kusnyitza* (NAGY 197), 1838: *Kusznicza* (Schem. 61), 1851: *Kusnyicza* (FÉNYES 3: 282), 1877: *Kusnica* (Hnt.), 1913: *Kovácsrét* (Hnt.), 1925: *Kušnica, Kušnice* (ComMarmUg. 76–7), 1944: *Kovácsrét, Кушниця* (Hnt.), 1983: *Кушниця, Кушница* (ZO). A *Kusnica* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Кушниця* (SHU. 307). Ennek alapszavához ld. or. nyj.-i *кушня* ‘favágók erdei kunyhója’ < R. *кучня ‘ua.’ < óor. *kuča ‘kunyhó’ ~ rusz. *куча* ‘viskó, kunyhó, kémény nélküli parasztház’ (Чопей 165), amihez szl. -ica helynévképző kapcsolódik. A falu eredetileg Bereg megyéhez tartozott, de viszonylag korán, a 14. században átkerült Máramaroshoz. A magyar *Kovácsrét* 1900-ban, az országos hely-

ségnévrendezés során tudatos magyarosítással keletkezett, a *Kusnicá*-val etimológiai kapcsolatba hozott le. *kuźnica* 'fémkovácsoló üzem, hámor' vagy az or. *кузница* 'kovácsműhely' sugallhatta (FNESz., Kovácsrét, MEZŐ 1999: 213).

Kutlás, Кутлаш 'település Huszttól ÉK-re' 1898: *Kutlás* (Hnt.), 1944: *Kutlás, Кутляш* (Hnt.), 1983: *Кутлаш* (ZO). A *Kutlás* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1865: *Kutlás* (SEBESTYÉN 2008: 197). A név alapja valószínűleg a rusz.-ukr. *котёл* 'üst, katlan' (СУМ. 4: 309, Чопей 158) főnév, amihez talán ruszin képző kapcsolódik. A tanya egy kis völgykatlanban jött létre a múlt század elején Herincse határában.

Kuzi¹ 'egyesült Lonkával' 1860: *Kuzy* (SEBESTYÉN 2008: 211), 1892: *Erdészvölgy* (Hnt.), 1898: *Erdészvölgy* (Hnt.), 1907: *Erdészvölgy* (Hnt.), 1913: *Erdészvölgy* (Hnt.), 1944: *Erdészvölgy, Кзы* (Hnt.), 1967: *Kizi* (ZO). A *Kuzi* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Kiziü nomik, Kozi, Koziiü* (SHU. 249-50). Alapja a rusz.-ukr. *киз~коза* 'kecske' (СУМ. 4: 209, Чопей 152) állatnév, jelentése tkp. 'Kecskés (patak)'. A tanya határában 1885-ben a kincstár Rudolf trónörökös részére vadászkastélyt építtetett, ami a köztudatba *Erdészvölgy*-ként vonult be, s ez a név átvonódott a helységre is. A kastély mára teljesen elpusztult. Lonka külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Kuzi² 'egyesült Bereznával' 1864: *Kuzi* (SEBESTYÉN 2008: 184), 1864-5: *Kuzi* (uo. 185), 1898: *Kuzi* (Hnt.), 1907: *Kuzi* (Hnt.), 1913: *Kuzi* (Hnt.), *Kovács tanya (Kuzi)* (SEBESTYÉN 2008: 185), 1918: *Kuzi* (LELKES 66), 1944: *Kuzi, Kyziiü* (Hnt.), 1967: *Kyziiü* (ZO). A *Kuzi* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1913: *Kuzi patak* (SEBESTYÉN 2008: 185), *Kiziü nomik, Kozi, Koziiü* (SHU. 249-50). A pataknév magyarázatához ld. *Kuzi¹* szócikkét. Kataszteri térképen a tanya nevének magyarosított, *Kovács tanya* változatával is találkozunk, ami téves etimológián alapszik. A település Berezna külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Kuzsbej 'elpusztult falu Szolyma határában' 1828: *Kuzsbej* (NAGY 200), 1888: *Kusbely* (Hnt.), 1892: *Kusbij* (Hnt.), 1898: *Kusbéj* (Hnt.), 1904: *Szarvashegy, Kusbéj* (LELKES 67), 1907: *Szarvashegy* (Hnt.), 1913: *Szarvashegy* (Hnt.), 1930: *Kužbeje* (ComMarmUg. 77), 1983: *Кужбий, Кужбиü* (ZO). A *Kuzsbej* helységnév ruszin eredetű, alapja a *Kuzsbej~Kizsbej* szn., vö. 1715: *Kusbej (Kusbé) Hricz* (BÉLAY 220), *Кижбей* csn. (Чучка 2005: 264), rom. *Cujbă* csn. (IORDAN 1983: 160, CONSTANTINESCU 254). A személynév a rusz.-ukr. *кужба* 'vasból vagy fából készült állvány, amire a katlant felfüggesztették' (HRINČENKO 2: 320) származéka. A helység nevét 1904-ben *Szarvashegy*-re magyarosították (LELKES 67). Szolyma külterületi lakott helye volt, mára teljesen elnéptelenedett.

Kvaszi ld. Borkút¹

Kvaszni 'egyesült Bogdánnyal' 1796-9: *Kvaszné* (MTH. 102), 1808: *Kvászni*, *Kwásny* (LIPSKY: Rep. 364), 1838: *Kvaszni* (Schem. 55), 1864: *Kvászi* (PESTY), 1892: *Kvaszni* (Hnt.), 1898: *Kvaszni* (Hnt.), 1907: *Borvízvölgy* (Hnt.), 1913: *Borvízvölgy* (Hnt.), 1925: *Kvasny* (ComMarmUg. 77), 1944: *Borvízvölgy*, *Квасный* (Hnt.), 1968: *Квасний* (ZO). A *Kvaszni* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Квасний номик* (SHU. 244). A patak-név alapja a rusz.-ukr. *квасный* 'savanyú, ásványos', *квасна вода* 'savanyúvíz, borvíz' (СУМ. 4: 131, Чопей 146). „Kvászni savanyú vizétől nyerte nevét, minthogy több savanyú víz forrása van; kvaszni orosz szó, magyarul savanyú” (PESTY). 1904-ben a falu nevét *Borvízvölgy*-re magyarosították (LELKES 69). Bogdány külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Kvasznica 'egyesült Ruszkovapolyánával' 1864: *Kvasznicza* (PESTY), 1888: *Zvasnicza* (!) (Hnt.), 1892: *Kvasznicza* (Hnt.), 1898: *Kvasznicza* (Hnt.), 1907: *Kvasznicza* (Hnt.), 1913: *Kvasznicza* (Hnt.), 1944: *Kvasznica* (Hnt.). A *Kvasznica* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Kvaszni* szócikkét. „A községhez tartozó részek (:contotetis): ... *Kvasnicza*; Savanyu víz forásal és onnan veszi nevét” (PESTY). A tanya Ruszkovapolyána külterületi lakott helye volt.

Lapály 'egyesült Szigettel' 1904: *Lapály* (LELKES 70), 1907: *Lapály* (Hnt.), 1913: *Lapály* (Hnt.). A *Lapály* helységnév magyar dűlőnévi eredetű, vö. 1864: „*Lapály* hegy oldal” (PESTY). A név alapja a m. *lapály* 'a környék szintjénél alacsonyabban fekvő, nagyobb sík földterület' főnév (ÉrtSz. 4: 578). Sziget külterületi lakott helye volt.

Laposkő ld. Lászpegya

Láposmező ld. Luhi¹

Lászpegya 'egyesült Kirvá'val' 1898: *Lászpegya* (Hnt.), 1904: *Lászpegya*, *Laposkő* (LELKES 70), 1913: *Laposkő* (Hnt.), 1944: *Laposkő* (Hnt.). A *Lászpegya* helységnév román dűlőnévi eredetű, vö. 1864: *Jaspedja* (PESTY). Alapja a rom. nyj.-i *pedea~spede* 'lepény, hamuban sült pogácsa' (DRM. 2: 212), ill. *la* '-nál, -nél' (uo. 1: 697), jelentése tkp. 'A lepény, pogácsa alakú dombnál, hegynél'. Hasonló formájú lapos dombról, földkiemelkedésről nevezhették el. A tanya nevét 1904-ben *Laposkő*-re magyarosították (LELKES 70). Kirva¹ külterületi lakott helye volt.

Láz 'egyesült Horbbal Alsókalocsa néven' 1770/2: *Lazi* (ComMarmUg. 79), 1808: *Lázi*, *Lazy* (LIPSKY: Rep. 284), 1828: *Lázi*, *seu Horb* (NAGY 197), 1851: *Lázi* (FÉNYES 3: 14), 1864: *Kalocsa Ófalu Láz* (PESTY), 1892: *Kalocsa-Láz* (Hnt.), 1898: *Kalocsa-Láz* (Hnt.), 1904: *Felsőház*, *Láz* (LELKES 66), 1907: *Felsőház* (Hnt.), 1930: *Lazy* (uo.). A *Láz* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, alapja a rusz. *лазъ* 'erdei kaszáló' (Чопей 167) főnév,

vö. m. *láz* 1. 'irtvány, rét, szénatermő hely, tisztás', 2. 'irtványföldi, szétszórt település', rom. *laz* 'irtás, füves hely, kaszáló' (DRM. 1: 704). „Láz” orosz szó, magyarul annyit tesz: mint rét – v. a hely is a hol fekszik egy szűk völgyben mintegy a havasoktól bekerített kertet képez” (PESTY). A korábbi *Kalocsa*- előtag arra utalt, hogy a falu Kalocsa-Ófalu közelében keletkezett. 1897-ben egyesült Horbbal *Alsókalocsa* néven (MEZŐ 1999: 23).

Lázi 'egyesült Rahóval' 1785-6: *Lazi* (MTH. 102), 1796-9: *Laáz* (uo.), 1804: *Verchovaty* (ComMarmUg. 14), 1808: *Lazi* (*Verchovati*-), *Werchovatý-Lazy* (LIPSZKY: Rep. 372, 731), 1898: *Láz* (Hnt.), 1907: *Alsóláz* (Hnt.), 1913: *Alsóláz* (Hnt.), 1925: *Lazy*, 1930: *Lázky* (ComMarmUg. 14), 1944: *Alsóláz*, *Лазь* (Hnt.). A *Lázi* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Láz* szócikkét. A *Lázi* többes számú alak. A jelzőként használt *Verhováti*- előtag a rusz. *верховатий* 'magas' (Желеховский 1: 64) mn. származéka, jelentése tkp. 'Magas helyen lévő erdei kaszálók'. A helység nevét 1904-ben *Alsóláz*-ra változtatták (LELKES 68). Rahó külterületi lakott helye volt.

Lazescsina, Лазещина 'település Rahótól ÉK-re' 1785-6: *Lasiscsi* (MTH. 118), 1789: *Inferior Lazescsina*, *Inferior Lazestsina*, *Superior Lazescsina*, *Superior Lazestsina* (uo.), 1808: *Lozuscse*, *Lozusscena* (uo.), 1828: *Lazestyina* (NAGY 200), 1838: *Lazestyina* (Schem. 57), 1882: *Lázcs* (Hnt.), 1892: *Lazescsina* (Hnt.), 1898: *Lazescsina* (Hnt.), 1907: *Mezőhát* (Hnt.), 1913: *Mezőhát* (Hnt.), 1925: *Lazeščina*, 1930: *Lazeština* (ComMarmUg. 78), 1944: *Mezőhát*, *Лазещина* (Hnt.), 1983: *Лазещина* (ZO). A *Lazescsina* helységnév ruszin víznévi eredetű, a falu az azonos nevű patak mellett települt a 18. században, vö. 1725: *Lazuscse* fl. (REVIZKI), *Лазіщу́на ріка* (SHU. 309). A víznév alapja a *láz* főnév (ld. *Láz* szócikkét), amihez a rusz. *-scsina* képző kapcsolódik. Más feltevés szerint a helység a közeli Tatár-hágóra vezető, a falun keresztül haladó útról vagy ösvényről (*непелаз*) kapta a nevét (IMCY. 527). A magyar *Mezőhát* névmagyarosítás eredménye, 1904-ben keletkezett hivatalos úton (LELKES 68).

Lazu Baciului ld. Bácsiláz

Lednej 'egyesült Ripinyével' 1804: *Lidnik* (KORABINSZKY), 1808: *Lidnik* (LIPSZKY: Rep. 379), 1864: *Lednej* (PESTY), 1892: *Lednei* (Hnt.), 1898: *Lednei* (Hnt.), 1910: *Lednej* (ComMarmUg. 79). A *Lednej* helységnév ruszin személynévi eredetű, vö. 1715: *Pe. Ledni* (BÉLAY 184), ukr. *Ледней* csn. (Чучка 2005: 331), rom. *Lednei* csn. (IORDAN 1983: 276), de ld. még rusz. *ледникъ* 'jégverem, jégpince' (Чопей 168). „*Lednej* Telepítvény egy hegyen egy *Lednej* nevű embertől ki ott először telepedvén le” (PESTY). Majdánka külterületi lakott helye volt, egyesült Ripinyével.

Lednik ld. Lednej

Lehnata 'egyesült Tyuskával' 1798: *Lechnata* (T), 18. sz. vége: *Lechnata* (T), 1805: *Lechnata* (ComMarmUg. 79), 1808: *Lechnová* (LIPSZKY: Rep. 373), 1830: *Lechovate* (T), 1852: *Lenata* (T), 1853: *Lihnata* (T). A *Lehnata* helységnév valószínűleg ruszin személynévi eredetű, a *Lehno* szn. származéka, vö. 1649: *El. Lehkna* (!) (BÉLAY 167), ukr. *Лехно* csn. (Чучка 2005: 335), le. *Lechno* csn. (RYMUT 2: 12). Tyuska külterületi lakott helye volt, a 19. század második felében egyesültek.

Lengyelszállás ld. Lyahovec

Leorda 'egyesült Alsóapsával' 1892: *Leurda* (Hnt.), 1898: *Leurda* (Hnt.), 1900: *Leurda* (Hnt.), 1902: *Leurda* (Hnt.). A *Leorda* helységnév román dűlőnévi eredetű, vö. 1860: *Leorda* (SEBESTYÉN 2008: 178). A név alapja a rom. *leordă* 'medvehagyma' növénynev (DRM. 1: 715), a tanya a környék jellegzetes növényéről kapta a nevét. Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Leordina, Leordina 'település Máramarosszigettől DK-re' 1411: *Lewrgyna, Leordena* (CSÁNKI 1: 450), 1413: *Lewrgina* (IVÁNYI 103), 1418: *Leordina* (MIHÁLYI 224), 1450: *Ordonafalva* (uo. 351), 1473: *Lywrdyna* (BÉLAY 171), 1555: *Leurdina* (uo.), 1725: *Leordina* (REVIZKI), 1773: *Leordina, Leurdina* (LexLoc. 132), 1808: *Leordina* (LIPSZKY: Rep. 377), 1828: *Leordina* (NAGY 197), 1838: *Leordina* (Schem. 56), 1851: *Leordina* (FÉNYES 3: 23), 1913: *Leordina* (Hnt.), 1944: *Leordina* (Hnt.), 1981: *Leordina* (Legea). A *Leordina* helységnév ruszin eredetű, a rom. *Leorda* személynév (CONSTANTINESCU 309) birtoklást kifejező szl. *-in(a)* képzős (ŠMILAUER 29) származéka, jelentése 'Leordáé, Leorda faluja'. A személynévhez ld. rom. *leordă* 'medvehagyma' (DRM. 1: 715) (vö. FNESz., *Lőrincfalva*).

Leveles ld. Lopusnya

Lipcsa ld. Lipcse

Lipcse, Липча 'település Huszttól ÉK-re' 1350: *Lypche* (MIHÁLYI 29), 1383: *Lupche* (DocVal. 308), 1406: *Lipche* (MIHÁLYI 139), 1457: *Lipse* (uo. 401), 1516: *Lypche* (TT. 1887: 521–2), 1555: *Lypczye* (BÉLAY 171), 1725: *Lipcse* (REVIZKI), 1773: *Lipcse* (LexLoc. 134), 1808: *Lipcse, Lippse, Lipče* (LIPSZKY: Rep. 381), 1828: *Lipcse, Lipsa* (NAGY 197), 1838: *Lipcse* (Schem. 61), 1851: *Lipcse* (FÉNYES 3: 28), 1877: *Lipcse, Lipsa* (Hnt.), 1913: *Lipcse* (Hnt.), 1925: *Lipša*, 1930: *Lipča* (ComMarmUg. 81), 1944: *Lipcse, Лунча* (Hnt.), 1983: *Лунча* (ZO). A *Lipcse* helységnév ruszin víznévi eredetű, a község a Nagy-ág jobb oldali mellékpatakja, a *Lipcse* mellett jött létre, s arról kapta a nevét, vö. *Лунча пика* (SHU. 316). „E helység nevét vette Lipcse pataktól mely orosz nyelven Lipcsának neveztetik, ezen patak Lipcse-polyana Helysége hegyeiből eredt, és Lipcsénél a nagy ág

folyóba beömlik” (PESTY). A pataknev valószínűleg személynévre vezethető vissza, vö. cs. R. *L'ubek* szn., le. *Lubek* szn. (FNESz., *Németlipcse*), ukr. *Лунча* csn. (Чучка 2005: 335), bár utóbbi, mivel kárpátaljai előfordulása, lehet, hogy a helységnévből származik. A szókezdő *lju-* > *li-* változás a magyarban és a szláv nyelvekben egyaránt végbe-mehetett. Elképzelhető, hogy a hivatalos ukrán *Лунча* korábbi, mint a magyar *Lipcse* (KISS 1991c: 357). Teljes mértékben nem zárhatjuk ki köznévi eredetét sem, vö. rusz.-ukr. *луна* 'hárs' (СУМ. 4: 487-8, Чопей 169).

Lipcsehárs ld. Lipovec

Lipcsemező ld. Lipcsepolyána

Lipcsepolyána, Липецька Поляна 'település Huszttól É-ÉK-re' 1463: *Polonya* (CSÁNKI 1: 451), 1614: *Polana* (BÉLAY 172), 1653: *Lipcse Polyana* (uo. 179), 1725: *Polana* (REVIZKI), 1773: *Lipcse Polyana* (LexLoc. 135), 1808: *Polyána (Lipcse-)* (LIPSZKY: Rep. 522), 1828: *Polyana (Lipcse)*, *Lipecka Polyana* (NAGY 198), 1838: *Lipcse-Pojána* (Schem. 61), 1851: *Lipcse-Polyána* (FÉNYES 3: 28), 1877: *Polyána (Lipcse-)*, *Lipecka-Polyana* (Hnt.), 1913: *Lipcsemező* (Hnt.), 1925: *Lipša Poljana*, 1930: *Polana Lipecká* (ComMarmUg. 81-2), 1944: *Lipcsemező, Липецька Поляна* (Hnt.), 1983: *Липецька Поляна, Липецкая Поляна* (ZO). A *Polyána* helységnév ruszin eredetű, a rusz.-ukr. *поляна* 'erdei tisztás, rét' (СУМ. 7: 107-8) főnévből keletkezett. A falu *Lipcse* és *Dolha* között a *Lipcse patak* völgyében települt, a *Lipcse-* előtag a szomszéd falu nevéből származik. „Lipcsepolyána (:oroszul Lipeczka polyána): A régi iratokba Polyánka nevezett alatt fordul elő nevét eredetétül véve, a mennyiben e nevezett helység a Sokkal régibb eredetű Lipcse nemsközség területén keletkezett honnét elő nevét is vette a polyánka pedig oroszul lapálykát jelent a mellyen fekszik *Lipcse* nevű patak lefolytában” (PESTY). A magyar *Lipcsemező* névalak 1900-ban, a helységnévrendezés során jött létre az utótag lefordításával (MEZŐ 1999: 223, MIZSER 2007: 101).

Lipecka Polyána ld. Lipcsepolyána

Lipovec, Липовець 'település Huszttól É-ra' 1898: *Lipovecz* (Hnt.), 1907: *Hárspatak* (Hnt.), 1911: *Hárs (Lipovecz)* (SEBESTYÉN 2008: 210), 1918: *Hárspatak* (Hnt.), 1944: *Lipcsehárs, Лунча-Липовець* (Hnt.), 1983: *Липовець, Липовец* (ZO). A *Lipovec* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Lipovetz patak* (PESTY), 1864: *Lipovecz* (SEBESTYÉN 2008: 210), 1911: *Lipovec patak* (uo.), *Липовець номік* (SHU. 315). A pataknev a rusz.-ukr. *луна* 'hárs' (СУМ. 4: 487, Чопей 169) fanév szl. *-ovec* helynévképzős származéka, jelentése 'Hársas patak'. A magyar *Hárs~Lipcsehárs*, illetve *Hárspatak* névalakok a szláv név fordításával jöttek létre, 1904-től a *Hárspatak* vált hivatalossá (LELKES 65). A falu Lipcse külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Liszicsevo ld. Ravaszmező

Liszkova 'egyesült Alsóbisztrával' 1898: *Lyiszkü* (Hnt.), 1904: *Liszkova, Mogyorós* (LELKES 66), 1907: *Mogyorós* (Hnt.), 1913: *Mogyorós* (Hnt.), *Liszkova (Mogyorós)* (SEBESTYÉN 2008: 179), 1944: *Liszkova, Лискова* (Hnt.), 1967: *Лисковий* (ZO). A *Liszkova* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864-5: *Liszkovo* (SEBESTYÉN 2008: 178). A dülönév alapja a rusz.-ukr. *лиска* 'mogyoró' (CYM. 4: 523, Чопей 174) növénynevén, amihez birtoklást, valamivel való ellátottságot kifejező *-ova* képző kapcsolódik, jelentése tkp. 'Mogyorós (hely)'. A tanya nevét 1904-ben tükörfordítással *Mogyorós*-ra magyarosították. Alsóbisztra külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Liszkovec ld. Lyahovec

Lonka, Лыр 'település Rahótól DNy-ra' 1439: *Lonka* (BÉLAY 172), 1442: *Lonka* (uo.), 1458: *Lonca* (MIHÁLYI 409), 1725: *Lonka* (REVIZKI), 1773: *Lonka, Lonko, Luh* (LexLoc. 136), 1808: *Lonka, Luhé, Lunked* (LIPSZKY: Rep. 386), 1828: *Lonka (Kis), Luh* (NAGY 197), 1838: *Lonka* (Schem. 54), 1851: *Kis-Lonka* (FÉNYES 3: 37), 1877: *Lonka* (Hnt.), 1882: *Kislonka, Luhá* (Hnt.), 1913: *Kislonka, Luhá* (Hnt.), 1925: *Luh* (ComMarmUg. 84–5), 1943: *Tiszaalonka, Лызь на Туце* (Hnt.), 1983: *Лызь* (ZO). A *Lonka* helységnév magyar eredetű, a m. *lonka* 'lanka, rét, árterület, berek' főnévből keletkezett, vö. szl. *loka 'ua.' (ŠMILAUER 115). A 19. század végétől használatos *Kis-* előtag a helység méretére utalt, amit 1943-ban a *Tisza-* előtag váltott fel (MEZŐ 1999: 387). A hivatalos ukrán *Лызь* a magyar név értelmi megfelelője, de lezajlott benne az ukrán nyelvre jellemző *g>h* változás (MIZSER 2007: 101-2). A település a Tisza két partján terült el, ma egyik fele Ukrajnához, másik fele Romániához tartozik *Lunca la Tisa* néven (ld. *Kislonka*).

Lonka ld. Széleslonka**Lonkabányavölgy ld. Bánszki²****Lonkapatak ld. Luh****Lópataka ld. Kabolapatak****Lopuhiv ld. Brusztura**

Lopusanka 'egyesült Kőrösmezővel' 1828: *Lapussanka* (NAGY 200), 1851: *Lopusánka* (FÉNYES 3: 38), 1892: *Lopusánka* (Hnt.), 1898: *Lopusánka* (Hnt.), 1907: *Bíróvölgy* (Hnt.), 1913: *Bíróvölgy* (Hnt.), 1944: *Bíróvölgy, Лопушанка* (Hnt.), 1967: *Лопушанка* (ZO). A *Lopusanka* helységnév ruszin víznevi eredetű, vö. 1863: *Lopusanka Bach* (SEBESTYÉN 2008: 208), *Лопушанка потік* (SHU. 326). A pataknevén alapja a rusz.-ukr. *лопух* 'lapu,

bojtorján' (СУМ. 4: 547-8, Чопей 171), *попушина* 'bojtorjánlevél, lapulevél' (СУМ. 4: 547-8, Чопей 171) főnév szl. *-ka* helynévképzős formája (BÉNYEI 2012a: 112). A helység nevét 1904-ben *Bíróvölgy*-re magyarosították (LELKES 68). Kőrösmező külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Lopusnya, Лопушне 'település Ökörmezőtől É-ra' 1745: *Laposnya* (MIKOVINYI), 1781: *Lopusnya, Lópusnya* (MTH. 48), 1808: *Lopusna, Lopussna* (LIPSZKY: Rep. 386), 1828: *Lopuszna* (NAGY 200), 1851: *Lopusnya* (FÉNYES 3: 38), 1898: *Lopusnya* (Hnt.), 1905: *Lopusnya~Leveles* (SEBESTYÉN 2008: 212), 1907: *Leveles* (Hnt.), 1913: *Leveles* (Hnt.), 1925: *Lopušná*, 1930: *Lopušný* (ComMarmUg. 83), 1944: *Lopusnya, Лопушня* (Hnt.), 1983: *Лопушне, Лопушное* (ZO). A *Lopusnya* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1905: *Lopusnya patak* (SEBESTYÉN 2008: 212), *Лопушний ручей* (SHU. 327). A pataknev a rusz.-ukr. *попушина* 'bojtorjánlevél, lapulevél' (СУМ. 4: 547-8, Чопей 171) melléknévképzős származéka, jelentése tkp. 'Lapus (patak)'. „Lopusnya Telepitvény Majdánka községhez tartozik elnevezését nyerte a Lopuch vagy is Laputól, mi után azon patak mentében melyben Lopusnya fekszik Lopusánkának neveztetik ezen patak foly be a Toruncsák vizébe s ezen össze folyásnál kezdődvén neve a Nagy ág viznek” (PESTY). A magyar *Leveles* a szláv név magyarosításával keletkezett 1904-ben (LELKES 67). Közigazgatásilag Toronyához tartozik.

Lozánszka, Лозянський 'település Ökörmezőtől Ny-ra' 1653: *Lazanki* (BÉLAY 170), 1745: *Losánszky* (MIKOVINYI), 1780-1: *Lozánszki* (MTH. 52), 1789: *Loszanszka* (uo.), 1808: *Lozanszki, Lozansky* (LIPSZKY: Rep. 388), 1828: *Lozánszka* (NAGY 197), 1838: *Lozánszka* (Schem. 61), 1851: *Lozánszka* (FÉNYES 3: 43), 1898: *Lozánszka* (Hnt.), 1913: *Cserjés* (Hnt.), 1925: *Lozanszkoje*, 1930: *Lozanský* (ComMarmUg. 83-4), 1944: *Lozánszka, Лозянское* (Hnt.), 1983: *Лозянський, Лозянский* (ZO). A *Lozánszka* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Lozanszka* (SEBESTYÉN 2008: 187), *Лозянка помік* (SHU. 324). A pataknev a rusz.-ukr. *лоза* 'fűzfa, füzes, rekettye' (СУМ. 4: 541, Чопей 171) fanév nőnemű melléknévképzős származéka. „Lozánszka Telepitvény melly majd nem különálló községet képez, a Loznik vagy is Lozá, magyarul Rekettye, mi után a patak mentében mellyben fekszik tisztán Rekettyés nő,- ezen patak a Nagy ág vizébe ömlik” (PESTY). Az újabb magyar *Cserjés* a helységnévrendezés során, 1900-ban jött létre (MEZŐ 1999: 226). A hivatalos ukrán *Лозянський* hímnemű forma.

Luh ld. Lonka

Luh 'egyesült Irholccal' 1864: *Luh p.* (PESTY), 1865: *Лугъ* (SEBESTYÉN 2008: 201), 1898: *Luh* (Hnt.), 1907: *Lonkapatak* (Hnt.), 1913: *Lonkapatak* (Hnt.), 1944: *Luh, Лугъ* (Hnt.). A *Luh* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864-5: *Potik Luh* (SEBESTYÉN 2008: 200), *Луг* (SHU. 328). A pataknev a rusz.-ukr. *лугъ* 'rét, kaszáló, bokros rét' (СУМ. 4: 552,

Чопей 172) főnév származéka. A tanya nevét a helységnévrendezés során *Lonkapatak*-ra változtatták. Irholc külterületi lakott helye volt.

Luhi¹, **Луги** ‘település Rahótól K-re’ 1796-9: *Luhi* (MTH. 102), 1804: *Lonka*, *Luha* (KORABINSZKY), 1808: *Luchi* (LIPSZKY: Rep. 390), 1828: *Luhi* (NAGY 197), 1838: *Luhi* (Schem. 55), 1851: *Luhy* (FÉNYES 3: 50), 1864: *Luhi* (PESTY), 1882: *Luhi* (Hnt.), 1892: *Luhi* (Hnt.), 1898: *Luhi* (Hnt.), 1907: *Láposmező* (Hnt.), 1913: *Láposmező* (Hnt.), 1918: *Láposmező* (Hnt.), 1925: *Luhy* (ComMarmUg. 84), 1944: *Luhi*, *Льзу* (Hnt.), 1983: *Льзу* (ZO). A *Luhi* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Luh* szócikkét. A *Luhi* többes számú alak. „Luhi oroszul, magyarul hegyek és folyók melletti tisztás kaszállókat jelent” (PESTY). A helység nevét 1904-ben *Láposmező*-re magyarosították (LELKES 69). A falu Bogdány külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Luhi² ‘egyesült Polyáná³val’ 1888: *Luhi* (Hnt.), 1892: *Luhi* (Hnt.), 1898: *Luhi* (Hnt.), 1904: *Luhi* (LELKES 70), 1907: *Luhi* (Hnt.), 1913: *Luhi* (Hnt.), 1967: *Luhei*, *Luhi* (SUCIU 1: 365), 2001: *Luhei* (uo.). A *Luhi* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Luh* szócikkét. A *Luhi* többes számú alak. A tanya Polyána³ külterületi lakott helye volt. A hivatalos román *Luhei* a szláv név átvétele.

Lunkuca ‘egyesült Brébbel’ 1892: *Lunkucza* (Hnt.), 1898: *Lunkucza* (Hnt.), 1907: *Lunkucza* (Hnt.), 1913: *Lunkucza* (Hnt.), 1944: *Lunkuca* (Hnt.). A *Lunkuca* helységnév román dülőnévi eredetű, vö. 1864: *La Lomkucze* (PESTY). A dülőnév a rom. *luncă* ‘lan-ka, rét, árterület, völgyfenék’ (DRM. 1: 741) főnév -*ța* kicsinyítő képzős származéka, jelentése tkp. ‘Kis rét’. A tanya Bréb külterületi lakott helye volt.

Lyahóc ld. Lyahovec

Lyahovec, **Лісковець** ‘település Ökörmezőtől É–ÉNy-ra’ 1614: *Lyahowecz*, *Jakovecz* (BÉLAY 173), 1646: *Lyakovecz*, *Liakovecz* (ComMarmUg. 80), 1725: *Lyachovecz* (REVIZKI), 1773: *Lyachovecz*, *Lyahucz* (LexLoc. 135), 1808: *Liachovecz*, *Ljachowecz* (LIPSZKY: Rep. 379), 1828: *Lyachovetz*, *Lyachucz* (NAGY 197), 1851: *Lyachovecz* (FÉNYES 3: 15), 1913: *Lengyelszállás* (Hnt.), 1925: *Lachovec* (ComMarmUg. 80), 1944: *Lyahóc*, *Ляховець* (Hnt.), 1946: *Лісковець* (ZO), 1983: *Лісковець*, *Лесковець* (ZO). A *Lyahovec* helységnév ruszin eredetű, a *Ljah* szn.-nek a szl. -*ovec* helynévképzős alakja, jelentése ‘Ljahék, Ljah emberei’. A személynévhez ld. 1715: *Ljach Jakab*, *Lyach Thome* (BÉLAY 213, 172), ukr.-or. *Ляхъ* csn. (Чучка 2005: 226, ТУРИКОВ 238). „A község elnevezését hagyomány szerint Lyách – Gács országból bevándorolt családtól nyerte, ki a község első lakosságának mondatik” (PESTY). A személynév a rusz.-ukr. *лях* ‘lengyel’ (СЫМ. 4: 582) népnévből származik, s eredetileg a név viselőjének nemzetiségére utalt (MIZSER 2007: 102). 1900-ban, az országos helységnévrendezés során a nevet *Lengyelszállás*-ra

magyarosították (MEZŐ 1999: 229). 1946-ban a történelmi nevet *Лисковець*-re változtatták, ennek alapja az ukr. *лиска* 'mogyoró, mogyoróbokor' (CYM. 4: 523) főnév.

Măcărlău ld. Makerló

Magastető ld. Ozsoverh

Magyarpatak, Valea Ungurului 'település Máramarosszigettől É-ra' 1904: *Magyarpatak* (LELKES 70), 1907: *Magyarpatak* (Hnt.), 1913: *Magyarpatak* (Hnt.), 1944: *Magyarpatak* (Hnt.), 1968: *Valea Ungurului* (SUCIU 2: 234), 2001: *Valea Ungurului* (LELKES uo.). A *Magyarpatak* helységnév víznévi eredetű, az alapjául szolgáló pataknév előtagja a *magyar* népnév. „*Magyarpatak* elválasztó vonalt képező hegyi patak, Sziget és Kabola határa közt” (PESTY). Sziget külterületi lakott helye volt. A román *Valea Ungurului* a magyar név tükörfordítása.

Majdan ld. Majdánka

Majdánka, Майдан 'település Ökörmezőtől É-ra' 1599: *Majdánka* (BÉLAY 130), 1703: *Novaszholiatin* (MIZSER–RÉVAY 13), 1780-1: *Majdán*, *Nauszholyatin* (MTH. 48), 1789: *Majdánka* (BÉLAY 130), 1804: *Nagy-Holyatin* (KORABINSZKY), 1808: *Holyatin* (Nagy-) (LIPSZKY: Rep. 244), 1828: *Holyatin* (Naz), *Majdanka* (NAGY 196), 1838: *Majdánka* (Schem. 63), 1851: *Majdánka* (*Nász Holyatin*) (FÉNYES 3: 58), 1877: *Majdánka* (Hnt.), 1898: *Majdánka* (Hnt.), 1907: *Majdánka* (Hnt.), 1913: *Majdánka* (Hnt.), 1944: *Majdánka*, *Майданъ* (Hnt.), 1983: *Маїдан* (ZO). A *Majdánka* helységnév ruszin eredetű, alapja a rusz. *майданъ* 'liget, völgy' (Чопей 177), vö. ukr. *майдан* 'beépítetlen telek, tér' (CYM. 4: 597), rom. *maidan* 'puszta térség, üres telek' (DRM. 2: 4), amihez szl. *-ka* helynévképző kapcsolódik (BÉNYEI 2012a: 112). Erdei tisztáson, ligetben létrejött falura utal. A falut a szomszédos Óholyatin neve alapján a 18–19. században *Novaszholiatin* (Újholyatin) és *Nagyholyatin* néven is említik.

Majszin ld. Mojszén

Makerló 'egyesült Felsővisóval' 1904: *Makerló* (LELKES 69), 1913: *Makerló* (Hnt.), 2001: *Măcărlău* (LELKES uo.). A *Makerló* helységnév hegynévből keletkezett névátvitellel annak a havasnak a nevéből, amelynek a lábánál a tanya létrejött, vö. 1864: *Mákorló* (PESTY): „egy régi ércz bánya hely van *Mákorló* havas alatt mely a' rend korába mivel tetett” (uo.). A hegynév etimológiája nem tisztázott. A tanya Felsővisó külterületi lakott helye volt.

Mala Ugolyka ld. Kisugolyka

Mara ld. Krácsfalva**Máragyulafalva ld. Gyulafalva****Máramarossziget ld. Sziget**

Markusovec 'egyesült Szinevérről' 1892: *Markuszovecz* (Hnt.), 1898: *Markuszovecz* (Hnt.), 1902: *Markusovec* (Hnt.), 1905: *Markusovecz* (SEBESTYÉN 2008: 182). A *Markusovec* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864: *Markesovicz, Markisovecz potok, Markisovszki luhi* (SEBESTYÉN 2008: 182). A dülönév alapja a *Markus* személynév szl. *-ovec* helynévképzős származéka. A személynévhez ld. ukr. *Маркуш* csn. (Чучка 2005: 365), m. *Márkus* csn. (KÁZMÉR 1993: 711). A tanya Szinevér külterületi lakott helye volt.

Matacsó 'egyesült Iszkával' 1745: *Motacsova* (MIKOVINYI), 1780-1: *Matocsol, Mátácsul* (MTH. 32), 1789: *Matacsó, Marocso* (uo.), 1804: *Motacso* (KORABINSZKY), 1808: *Matocsol, Matocsul* (LIPSZKY: Rep. 416), 1828: *Matatsó* (NAGY 200), 1892: *Matacsó* (Hnt.), 1898: *Matacsó* (Hnt.), 1907: *Matacsó* (Hnt.), 1913: *Matacsó* (Hnt.), 1944: *Matacsó, Матачувъ* (Hnt.), 1967: *Матучів* (ZO). A *Matacsó* helységnév ruszin eredetű, a *Matacs* szn. [vö. 1715: *Jo. Maticsi* (BÉLAY 164)] birtoklást kifejező szl. *-ova* képzős alakja, jelentése 'Matacsé, Matacs birtoka'. Iszka külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Maticsv ld. Matacsó

Medvezsi, Медвежий 'település Husztól ÉK-re' 1828: *Medvedse* (NAGY 200), 1896: *Medvedzi* (ComMarmUg. 87), 1910: *Medvedzi* (uo.), 1930: *Medveží* (uo.), 1941: *Medvezsa* (Hnt.), 1983: *Медвежий* (ZO). A *Medvezsi* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Медведзи звиръ* (SEBESTYÉN 2008: 211), 1912: *Medvés (Medvezsi), Medvezsyj patak* (uo. 198), *Медвежий номик* (SHU. 357). A pataknév alapja a rusz.-ukr. *медвежий* 'medvés-' (CYM. 4: 663, Чопей 182) melléknév, jelentése tkp. 'Medvés patak'. „Medvezsi a benne található medvéktől neveződött el, mert részint medve-barlangok találtattak benne, részint a biknek bő termése miatt egész a tél beálltáig itt tanyáztak a medvék” (PESTY). A falu Herincse külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Melegyuk 'egyesült Protivennyel' 1898: *Melegyuk* (Hnt.), 1902: *Meleglyúk* (Hnt.), 1904: *Melegyuk, Melegvölgy* (LELKES 66), 1907: *Melegvölgy* (Hnt.), 1913: *Melegvölgy* (Hnt.), 1944: *Melegyuk, Меледюкъ* (Hnt.), 1967: *Меледюк* (ZO). A *Melegyuk* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864-5: *Melegyuk patak, Melegyuk* (SEBESTYÉN 2008: 178), 1913: *Meleg völgy (Melegyuk), Melegyuk patak* (uo. 179), *Меледюк номик* (SHU. 358-9). A pataknév etimológiája bizonytalan, talán kapcsolatba hozható az or. *меледа* 'kínos,

nehéz, értelmetlen (munka)', *меледкий* 'lassú' (Фасмер 2: 595) szavakkal, esetleg ezek személynévi származékával. A helység nevét 1904-ben *Melegvölgy*-re magyarosították (LELKES 66). 1967-ben egyesült Protivennyel.

Mélypatak, Valea Cufundoasă 'település Máramarosszigettől D-re' 1904: *Mélypatak* (LELKES 70), 1907: *Mélypatak* (Hnt.), 1913: *Mélypatak* (Hnt.), 1944: *Mélypatak* (Hnt.), 1981: *Valea Cufundoasă* (Legea). A *Mélypatak* helységnév magyar víznévi eredetű, vö. 1657: *Mélly patak előtt* (BÉLAY 200). A hivatalos román *Valea Cufundoasă* a magyar név alapján keletkezett, vö. rom. *vale* 'patak, völgy' (DRM. 2: 729), ill. *cufunda* 'alámerít, alábukik, lesüllyed, elmerül' (DRM. 1: 300). Sziget külterületi lakott helye volt.

Mély völgy ld. Hlubokoj

Meresor, Мерешор 'település Ökörmezőtől DK-re' 1888: *Meresor* (Hnt.), 1892: *Mercsor* (!) (Hnt.), 1898: *Mercsor* (!) (Hnt.), 1906: *Meresul, Meresur patak* (SEBESTYÉN 2008: 181), 1907: *Rókarét* (Hnt.), 1913: *Rókarét* (Hnt.), 1944: *Meresor, Мерешоръ* (Hnt.), 1983: *Мерешор* (ZO). A *Meresor* helységnév román víznévi eredetű, vö. 1864: *Мерешулъ, потокъ Мерешулъ* (SEBESTYÉN 2008: 180), *Мерешуір nomik* (SHU. 360). A pataknev alapja a rom. *merişor~merişoare* '(fiatal) almafácska, vörös berkenye, télizöld puszpáng, bukszus, áfonya' (DRM. 2: 33). Berkenyével, áfonyával, esetleg almafákkal benőtt helyet jelölt. A magyar *Rókarét* 1904-ben keletkezett hivatalos úton (LELKES 66), a történelmi névvel nincs kapcsolatban. Alsókalocsa külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesült Rosztoká'val.

Mezőcske ld. Csertezi

Mezőcske ld. Polinec

Mezőhát ld. Lazescsina

Mihálka, Крайниково 'település Huszttól DK-re' 1389: *Karaynokfalva, Karalynukfalva* (MIHÁLYI 90, CSÁNKI 1: 449), 1391: *Karaynukfalua* (DocVal. 423), 1462: *Myhalfalua* (BÉLAY 173), 1439: *Krajnik* (MIHÁLYI 544), 1550: *Mihálykafalwa* (KárolyiOkl. 4: 377), 1604: *Krajnikfalva al. Mihalkafalva* (BÉLAY 173), 1725: *Mihályka* (REVIZKI), 1773: *Mihalyka, Mihalyke, Krajnikova* (LexLoc. 135), 1808: *Mihályka, Krajnikowá* (LIPSZKY: Rep. 425), 1828: *Mihályka, Krajnikowo* (NAGY 197), 1838: *Mihályka* (Schem. 64), 1851: *Mihályka* (FÉNYES 3: 88), 1877: *Mihálka, Krajnikovo* (Hnt.), 1913: *Mihálka* (Hnt.), 1944: *Mihálka, Крайниково* (Hnt.), 1983: *Крайникове, Крайниково* (ZO), 1995: *Крайниково*. Az elsődleges *Karaynokfalva* helységnév magyar eredetű, a családnévként is használatos *krajnik* [vö. 1450: *Georgius Craynik* (KÁZMÉR 1993: 647)] 'birtokigazgatási egység feje, soltész, kenéz' (KISS 1968: 74-5) és a birtokos személyjellel ellá-

tott *falv* főnévnek az összetételével keletkezett. Az újabb *Mihályfalva* névváltozat eredetileg egy szomszédos, idővel *Karajnokfalvával* összeolvadt településnek lehetett a neve. A helységnévben a *Mihály* személynévet utóbb a *Mihályka* váltotta fel. A *-ka* képző kicsinyítő funkciójú, a személynévhez kapcsolódik, helynévképzői funkciója kizárható (vö. BÉNYEI 2012a: 115). A *-falva* utótag lekopásával jött létre a mai *Mihálka* névalak. A hivatalos ukrán *Крайниково* az eredeti magyar névvel való párhuzamos névadás eredménye (KISS 1991c: 358).

Miklóstelep ld. Miklosu

Miklosu 'egyesült Kirvá'val' 1892: *Miklósi* (Hnt.), 1898: *Miklósu* (Hnt.), 1904: *Miklosu*, *Miklóstelep* (LELKES 70), 1913: *Miklóstelep* (Hnt.), 1944: *Miklóstelep* (Hnt.). A *Miklosu* helységnév ruszin eredetű, a *Miklós* csn.-nek [vö. 1510-5: *Thywardar Myklos* (BÉLAY 126)] birtoklást kifejező szl. *-ov (-uv)* képzős származéka, jelentése tkp. 'Miklósé'. A helység nevét 1904-ben *Miklóstelep*-re magyarosították (LELKES 70). Kirva¹ külterületi lakott helye volt.

Mikolapatak, Văleni 'település Máramarosszigettől D-re' 1405: *Pathak* (BÉLAY 174), *Patak* (MIHÁLYI 132), 1450: *Mikolapatak*, *Micolapathaka* (uo. 353), 1475: *Mykolapathak* (CSÁNKI 1: 450), 1476: *Mikolapathaka* (BÉLAY 174), 1725: *Mikolapatak* (REVIZKI), 1773: *Mikola Pataka*, *Valnyeny* (LexLoc. 133), 1808: *Mikolapatak* (LIPSZKY: Rep. 427), 1828: *Patak* (*Mikola*), *Walven* (NAGY 198), 1838: *Mikolapatak* (Schem. 53), 1851: *Mikolapatak* (FÉNYES 3: 89), 1913: *Mikolapatak* (Hnt.), 1944: *Mikolapatak* (Hnt.), 1981: *Văleni* (Legea). A *Mikolapatak* helységnév magyar víznévi eredetű. A pataknév előtagja a *Miklós* szn. ruszin *Mikola* megfelelője, vö. 1499: *Мукула* (CCYM. 1: 589), *Мукула* csn. (Чучка 2005: 381), amihez a m. *patak* főnév kapcsolódik. „A kaszói kenézséghez tartozó falu 1405-ben tűnik fel, keletkezése a 14. század végére tehető. A névadó Miklóst nem ismerjük” (BÉLAY 174). A párhuzamosan használt, hivatalos román *Văleni* a rom. *vălean* 'völgylakó' többes számú alakja (DRM. 2: 734).

Mikova ld. Veresmart

Miszika 'egyesült Ruszkovapolyánával' 1892: *Miszika* (Hnt.), 1898: *Miszika* (Hnt.), 1904: *Miszika* (LELKES 70), 1913: *Miszika* (Hnt.), 1967: *Misica* (SUCIU 1: 401), 2001: *Misica* (LELKES uo.). A *Miszika* helységnév bizonytalan eredetű, talán kapcsolatba hozható az ukr. *muc* 'a szárazföldnek olyan kiszögellése, amely élesen benyúlik a tenger, tó, patak területére' (CYM. 4: 716) főnév kicsinyítő képzős *mucka* változatával. Ruszkovapolyána külterületi lakott helye volt.

Mizshirja ld. Ökörmező

Mocsár¹ 'elpusztult település Iza határában' 1390: *Mochar* (MIHÁLYI 101), 1402: *Mochyar* (uo. 124), *Machyar* (ZsigmOkl. 2/1: 1550). A *Mocsár* helységnév magyar vagy ruszin eredetű, ld. m. *mocsár* 'süppedékes, néhol sekély vízzel borított, többnyire vízinövényekkel sűrűn benőtt földterület' (ÉrtSz. 5: 7), ill. rusz. *мочаръ* 'ua.' (Чопей 190). A települést csak a 13-14. század fordulóján említik Iza közelében, valószínűleg hamar elnéptelenedett.

Mocsár² 'egyesült Szigettel' 1904: *Mocsár* (LELKES 70), 1907: *Mocsár* (Hnt.), 1913: *Mocsár* (Hnt.), 1944: *Mocsár* (Hnt.). A *Mocsár* helységnév magyar dülönévi eredetű, vö. 1657: *Mocsarban* (BÉLAY 200), magyarázatához, ld. *Mocsár*¹ szócikkét. „*Mocsár*, két hegy közti mocsáros kaszálló” (PESTY). Sziget külterületi lakott helye volt.

Mogyorós ld. Liszkova

Moisei ld. Mojszén

Mojszén, Moisei 'település Máramarosszigettől DK-re' 1365: *Moyse* (MIHÁLYI 57), 1450: *Mayze* (uo. 345), 1453: *Moysey* (uo. 369), 1465: *Maijze, Maijzee* (uo. 471), 1468: *Majzen, Mayzyn, Moyzen* (BÉLAY 175), 1486: *Moyzin* (MIHÁLYI 583), 1593: *Moisii* (uo. 638), 1725: *Mojszin* (REVIZKI), 1773: *Mojszén, Mojszey* (LexLoc.), 1808: *Mojszén, Mojszin* (LIPSZKY: Rep.), 1828: *Mojszén, Mojsen* (NAGY 197), 1838: *Majszin* (Schem. 54), 1851: *Mojszén* (FÉNYES 3: 111), 1913: *Mojszén* (Hnt.), 1944: *Majszin* (Hnt.), 1981: *Moisei* (Legea). A *Mojszén* helységnév magyar eredetű, puszta személynévből keletkezett magyar névadással (KNIEZSA: KeletMo. 127). A személynév a Mózes keresztnév változata, vö. 1470-87: *Theod. Moysen* (BÉLAY 124). A hivatalos román *Moisei* párhuzamos névadás eredménye, vö. rom. *Moise, Moiseiu* szn. (CONSTANTINESCU 81) (FNESz., *Majszin*).

Mokra ld. Németmokra

Mokra ld. Oroszmokra

Monasztirec ld. Monostor

Monenic 'egyesült Ripinyével' 1804: *Monenicz* (ComMarmUg. 90), 1806: *Monenicz* (uo.), 1808: *Monenicz* (LIPSZKY: Rep. 434). A *Monenic* helységnév ruszin eredetű, jelentése azonban nem tisztázott. Talán személynévből származik, vö. 1560: *Jo. Monenecz* (BÉLAY 170), ukr. *Монинець* csn. (Чучка 2005: 395). Csak a 19. század elején említik, egybeépült Ripinyével.

Monostor¹, **Монастирець** 'település Husztól ÉK-re' 1548: *Monostor* (BÉLAY 175),

1750: *Monastyrec'* (PETROV 55), 1780-1: *Monostor*, *Mánasztérecz* (MTH. 28), 1804: *Monaster* (KORABINSZKY), 1828: *Monostor* (NAGY 197), 1851: *Monostor* (FÉNYES 3: 114), 1865: *Manastor* (SEBESTYÉN 2008: 197), 1877: *Herincse-Monostor* (Hnt.), 1888: *Monostor telep* (Hnt.), 1907: *Monostor* (Hnt.), 1913: *Herincsemonostor* (Hnt.), 1925: *Monastyř*, 1930: *Monastyř* (ComMarmUg. 89–90), 1944: *Herincsemonostor* (Hnt.), 1983: *Монастирець*, *Монастырець* (ZO). A *Monostor* helységnév magyar eredetű, a m. *monostor* 'kolostor' (ÉrtSz. 5: 22) főnévből származik. „Monostor egész vidéken leg régibb falu, hajdanta egy zárda is létezett benne melyben egy Sz. Bazil rendű szerzetes sz Isten ígét a vidékre árasztotta és az egyházi ügyekben kiszolgált, templomának építése valamint elpusztulása bizonytalan, templom ajtaján 1717. évi tatár rablánczoknak a nyomai még látszanak, maga a falu Nagy ág vizének jobb partján fekszik, s többiben Herincsével van összevegyesülve” (PESTY). A 19. századtól használatos *Herincse*- előtag a szomszédos *Herincse* falura utal, amelyhez *Monostor* tartozott. A hivatalos ukrán *Монастирець* a magyarral párhuzamos névadás eredménye.

Monostor² 'egyesült Bedőházával' 1390: *Monostor* (DocVal. 386), 1804: *Monaster*, *Kloster* (KORABINSZKY), 1888: *Monostor ad Bedő* (Hnt.), 1898: *Manasztér* (Hnt.), 1907: *Bedőmonostor* (Hnt.), 1913: *Bedőmonostor* (Hnt.), 1925: *Monastyř* (ComMarmUg. 18), 1944: *Bedőmonostor* (Hnt.). A *Monostor* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Monostor*¹ szócikkét. „E község határában bizonytalan időben letelepített Sz. Bazil rendű szerzetesek laktak azonban e szerzet József Császár által 1792 évben megszüntetett 's azon hely hol laktak jelenleg is *Manasztér*nek hivatik mi annyit tesz magyarul mint Kolostor” (PESTY). Az országos helységnévrendezés során a *Bedő*- előtagot kapta, ugyanis *Bedőháza* külterületi lakott helye volt (LELKES 68).

Monostor³ 'egyesült Gyulafalvával' 1892: *Gyula-Monostor telep* (Hnt.), 1904: *Gyulamonostor*, *Monosztýre* (LELKES 67), 1913: *Gyulamonostor* (Hnt.), 1944: *Gyulamonostor* (Hnt.), 1981: *Manastirea* (Legea). A *Monostor* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Monostor*¹ szócikkét. A helység nevét 1904-ben *Gyulamonostor*-ra változtatták (LELKES 67), mert Gyulafalva külterületi lakott helye volt. A hivatalos román *Manastirea* párhuzamos névadás eredménye.

Monyorós 'elpusztult falu Uglya közelében' 1485. *Monyorós* (BÉLAY 175). A *Monyorós* helységnév magyar eredetű, a *monyoró*~*mogyoró* növénynév -s melléknévképzős származéka, jelentése 'mogyoróval benőtt, beültetett hely, terület' (ÉrtSz. 5: 13). A 15. sz. közepén keletkezett, s még a középkorban elenyészett kis település Uglya közelében a Talabor mellett (BÉLAY 175).

Motica 'egyesült Bereznával' 1898: *Maticsa* (Hnt.), 1900: *Maticsa* (Hnt.), 1902: *Moticza* (Hnt.). A *Motica* helységnév ruszin dúlőnévi eredetű, vö. 1864-5: *Moticza* (SEBESTYÉN

2008: 185). A dűlőnév alapjául talán a rusz.-ukr. *Мотука~Мотица* csn. (Чучка 2005: 398) szolgált. Berezna külterületi lakott helye volt.

Nagybocskó¹, Великий Бичків 'település Rahótól DNy-ra' 1373: *Bochkou, Bochko* (BÉLAY 127), 1393: *Bochkafalva* (DocVal. 468), 1499: *Felsewbachko* (BÉLAY 130), 1555: *Nagy Boczko* (uo. 127), 1725: *Bocskó* (REVIZKI), 1808: *Bocskó* (*nagy-, vel-, Orosz-*), *Bočková* (LIPSZKY: Rep. 64), 1828: *Bocskó* (*Nagy*) (NAGY 195), 1838: *Bocskó* (Schem. 54), 1851: *Kis-, Nagy- és Németh-Bocskó* (FÉNYES 1: 139), 1877: *Bocskó* (*Nagy- és Kis-*) (Hnt.), 1913: *Nagybocskó* (Hnt.), 1925: *Velký Bočkov, Bičків Velký* (ComMarmUg. 145–6), 1944: *Nagybocskó, Великий Бочковъ* (Hnt.), 1983: *Великий Бичків, Великий Бычков* (ZO). A *Bocskó* helységnév etimológiája bizonytalan, valószínűleg pusztai személynévből keletkezett magyar névadással, vö. 1358: *Buchku* szn. (FNESz., *Nagybocskó*). KNEZSA ezzel szemben úgy véli, hogy a *Bočkov* helynév birtokos képzés a *Boček* szn.-ból (KNEZSA: KeletMo. 128) szl. -ovo képzővel. Népetimológias magyarázata szerint „Bocska oroszul hordó, lehet, hogy itt igen sok sós hordó készülén, ettől vette volna a Község elnevezését” (PESTY), vö. szl. **bъчка* 'hordó' (ŠMILAUER 44). Az ukrán névtani szakirodalomban mind képzős személynévi, mind népetimológias köznévi – ld. rusz.-ukr. *бичок~бик* 'bika, bikaborjú, tulok' (ЦУМ. 1: 165, Чопей 22) – származtatásával találkozunk (ЯНКО 69-70). A megkülönböztető szerepű *Nagy-* előtag a helységbe beolvadt *Kisbocskó*² nevének előtagjával állt korrelációban, s a két helység egyesülése után is megmaradt. A magyar mintát tükröző hivatalos ukrán *Великий Бичків* második néveleme az ukr. *Бичків* családnévhez való igazítás eredménye, vö. ukr. *Бичко* szn. (Чучка 2011: 50), l. *Byczko* szn. (SŁSNO. 1: 22).

Nagybocskó², Bocicioiu Mare 'település Máramarosszigettől K-re' 1566: *Batzko* (ComMarmUg. 23), 1773: *Bocsko, Becskou* (LexLoc. 136), 1783: *Deutsche Bocsko* (MTH. 122), 1808: *Bocskó* (*Német-*), *Bočková* (LIPSZKY: Rep. 64), 1851: *Németh-Bocskó* (FÉNYES 1: 139), 1898: *Nagy-Bocskó* (Hnt.), 1913: *Nagybocskó* (Hnt.), 1944: *Újbocskó* (Hnt.), 1981: *Bocicioiu Mare* (Legea). A *Bocskó* helységnév magyarázatához ld. *Nagybocskó*¹ szócikkét. A korábbi *Német-* előtag arra utalt, hogy a helységbe a 18. században német telepeseket hoztak. A Tisza bal partján található település az első világháború előtt *Nagybocskó*¹ része volt, Trianon után azonban Romániához került. Az 1939-es visszacsatolást követően az *Újbocskó* nevet kapta. A hivatalos román *Bocicioiu Mare* 'Nagybocskó' a magyar névből származik részfordítással, vö. rom. *mare* 'nagy' (DRM. 2: 10).

Nagy-Dolha ld. Dolha

Nagyholyatin ld. Majdánka

Nagykirva ld. Kirva²

Nagypatak 'egyesült Krácsfalvával' 1360: *Kopachfalua* (DocVal. 144, MIHÁLYI 37), 1364: *Kopachfalwa* (uo. 53), 1389: *Kopach* (uo. 96), 1442: *Kopaczfalwa* (uo. 321), 1517: *Kopach alias Nagypatak* (ComMarmUg. 91), 1561: *Nagypataka al. nom. Wyfalw* (BÉLAY 60), 1566: *Nagypathak* (ComMarmUg. 91), 1715: *Nagypatak* (uo.), 1725: *Nagypatak, r. Vale mare* (REVIZKI). Az elsődleges *Kopácsfalva* helységnév magyar eredetű, a *Kopács* szn.-nek [vö. 1659: *Kopach Jachko* (BÉLAY 162)] és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetétele. A személynév lehetséges előzménye a nyj.-i *kopács~kopáncs* 'gesztenye, dió stb. zöld burka' vagy a *kopáncs~kopács* 'harkály' (FNESz., *Nagykopáncs*). A másodlagos *Nagypatak* név szintén magyar, a település közelében folyó patak nevéből származik. „Kopácsfalva Nagypatak néven néhány évtizedig szintén a bocskói uradalom külön falva, de még a 18. században beolvad Krácsfalvába s ma már csak a Valea Mare („nagy patak”) pataknév őrzi emlékét” (BÉLAY 60). A román *Vale Mare* párhuzamos névadással keletkezett.

Nagypriszlop ld. Priszlop**Nagytyuska ld. Tyuska**

Nagyugolyka, Велика Уголька 'település Técsőtől É-ÉK-re' 1892: *Nagy-Ugolyka* (*Valéka-Ugolyka*) (Hnt.), 1898: *Nagy-Ugolyka* (Hnt.), 1907: *Nagyugolyka* (Hnt.), 1913: *Nagyugolyka* (Hnt.), 1944: *Nagyugolykavölgy, Велика Уголька* (Hnt.), 1983: *Велика Уголька, Великая Уголька* (ZO). A *Nagyugolyka* helységnév ruszin víznévből keletkezett névátvitellel, vö. 1864-5: *Wielka Ugielka* patak (SEBESTYÉN 2008: 227), *Веліка Уголька* (SHU. 88). „*Velika Ugolyká*, ez leg nagyobb völgy és folyó víz mely a község havasa alol ered és napkeleti oldalon határunknak hegyei közt a helységünkbe le foly” (PESTY). A pataknév magyarázatához ld. *Kisugolyka* szócikkét. A *Nagy*- előtag a szomszédos *Kisugolyka* nevének előtagjával van korrelációban.

Nagyugolykavölgy ld. Nagyugolyka**Nănești ld. Nánfalva**

Nánfalva, Nănești 'település Máramarosszigettől DK-re' 1412: *Nanfalva* (MIHÁLYI 184), 1414: *Nanfalua* (BÉLAY 175), 1490: *Nanfalwa* (uo.), 1508: *Naanfalwa* (ComMarmUg. 91), 1725: *Nanfalva* (REVIZKI), 1773: *Nanfalva, Nenyesty* (LexLoc. 133), 1808: *Nánfalva, Nanyesti* (LIPSZKY: Rep. 452), 1828: *Nánfalva, Nanesti* (NAGY 197), 1838: *Nánfalva* (Schem. 57), 1851: *Nánfalu* (FÉNYES 3: 133), 1913: *Nánfalva* (Hnt.), 1944: *Nánfalva* (Hnt.), 1981: *Nănești* (Legea). A *Nánfalva* helységnév magyar eredetű, a *Nán* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével

keletkezett. A személynévhez ld. 1438: *Mich. Nan f. Ladameri* (BÉLAY 193), rom. *Nan* szn. (CONSTANTINESCU 9, 114). „A névadó Jánost (Nán) nem ismerjük” (BÉLAY 175). A hivatalos román *Nănești* párhuzamos névadással jött létre, jelentése tkp. ’Nánék’.

Nankove ld. Husztköz

Nápotoci ld. Potoci

Negróc ld. Negrovec

Negrovec, Негровецъ ‘település Ökörmezőtől DK-re’ 1770-2: *Nigrowetz* (MOTZEL), 1780-1: *Negrovecz, Negrucz* (MTH. 34), 1804: *Nigrovecz* (KORABINSZKY), 1808: *Nyegrovecz, Négrowec, Nigrouec, Negrucz* (LIPSZKY: Rep. 468), 1828: *Nyegrovecz* (NAGY 197), 1838: *Nyegrovecz* (Schem. 63), 1851: *Negrovecz* (FÉNYES 3: 135), 1877: *Negrovec (Kalocsa-)* (Hnt.), 1892: *Kalocsa-Nyegrovecz (Kalocsa-Negrovecz)* (Hnt.), 1898: *Kalocsa-Nyegrovec* (Hnt.), 1913: *Felsőkalocsa* (Hnt.), 1930: *Negrovec* (ComMarmUg. 92), 1944: *Negróc, Негровецъ* (Hnt.), 1983: *Негровецъ, Негровецъ* (ZO). A *Negrovec* helységnevének ruszin eredetű, a rom. *Negru~Nigru* személynév [vö. 1442: *Negre* szn. (BÉLAY 201), 1554: *Luc. Negru* (uo. 210)] szl. -*ovec* képzős alakja (MIZSER 2007: 102), jelentése ’Negruék (faluja)’. A személynévhez ld. rom. *negru* ’fekete, sötét bőrű, füstös képű’ mn. (DRM. 2: 103–4). *Negrovec* 1898-ban egyesült a szomszédos *Kalocsa-Imsád* faluval, a közös település a *Felsőkalocsa* nevet kapta (MEZŐ 1999: 109). Ennek *Felső-* előtagja a szintén újonnan létrehozott *Alsókalocsa* nevének előtagjával van korrelációban. A hivatalos ukrán *Негровецъ* a történelmi névből származik.

Nemespatak ld. Nyegujeszkü

Németmokra, Комсомольськ ‘település Técsőtől ÉK-re’ 1638: *Mokra* (DEZSŐ 262), 1773: *Mokra* (LexLoc. 133), 1780-1: *Mokra* (MTH. 122), 1783: *Mokra, Deutsch-Mokra* (uo.), 1789: *Mokra, Nemet Mokra, Theuto Mokra, Mokra Nimeczka* (uo.), 1808: *Mokra (Német-), Némecké-Mokrá* (LIPSZKY: Rep. 433), 1828: *Mokra (Német)* (NAGY 197), 1838: *Német-Mokra* (Schem. 62), 1851: *Német-Mokra* (FÉNYES 3: 112), 1877: *Mokra (Német-)* (Hnt.), 1913: *Németmokra* (Hnt.), 1925: *Nemecká Mokrá*, 1930: *Mokrá Německá* (ComMarmUg. 69), 1944: *Németmokra, Нъмецка Мокра* (Hnt.), 1983: *Комсомольськ, Комсомольськ* (ZO). A *Mokra* helységnevének ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Мокранка* (SEBESTYÉN 2008: 213), *Мокрянка ріка* (SHU. 372). A víznév alapja a szl. *tokrъ ’nedves, vízenyős’ (ŠMILAUER 123, MOÓR ZONF. 6: 31), rusz. *мокрый* ’ua.’ (Чопей 188) melléknév nőnemű alakja. A falu a *Kis-Tarac* – ukrán elnevezéssel *Mokrjanka* – mellé lett települt. A *Német-* előtag a szomszédos *Oroszmokra* nevének előtagjával van korrelációban, arra utal, hogy a helységbe a 17. században német telepesek érkeztek. A pár-

huzamos ruszin *Nyemecka Mokra* a magyar név értelmi megfelelője volt. A helység nevét 1946-ban *Комсомольськ*-ra változtatták, jelentése tkp. 'Komszomol falu'.

Némettelep ld. Zipserei

Neresznice ld. Alsóneresznice

Neresznice ld. Felsőneresznice

Novať ld. Nyegujeszku

Novobarovo ld. Újbárd

Novoszelica 'egyesült Rahóval' 1863: *Novoszelicza* (SEBESTYÉN 2008: 218), 1882: *Novoszelicza* (Hnt.), 1892: *Novoszelicza (Novaszeliczá)* (Hnt.), 1898: *Novoszelicza* (Hnt.), 1907: *Rahóújfalu* (Hnt.), 1913: *Rahóújfalu* (Hnt.), 1944: *Rahóújfalu, Новий Раховъ* (Hnt.). A *Novoszelica* helységnév ruszin eredetű, vö. rusz.-ukr. *новосілля* 'új falu, új település' (HRINČENKO 2: 569). A falu a 19. század elején jött létre a Tisza két ágának az összefolyásánál Rahó határában. Alapítói német telepesek voltak, akiket az iparszerű fakitermelés vonzott Rahóra. A helység nevét 1904-ben *Rahóújfalu*-ra magyarosították (LELKES 69).

Novoszelica ld. Felsőneresznice

Novoszelica ld. Újholyatin

Nyágova, Добрянське 'település Técsőtől ÉK-re' 1415: *Negova* (CSÁNKI 1: 451), 1434: *Nagiva* (BÉLAY 176), 1474: *Nagowa* (uo.), 1475: *Nyagova* (MIHÁLYI 527), 1521: *Naghawa* (BÉLAY 177), 1725: *Nyagova* (REVIZKI), 1773: *Nyagova* (LexLoc. 133), 1808: *Nyagova, Nagowá, Njagová* (LIPSZKY: Rep. 467), 1828: *Nyagova* (NAGY 197), 1838: *Nyágova* (Schem. 62), 1851: *Nyágova* (FÉNYES 3: 146), 1913: *Nyágova* (Hnt.), 1925: *Njagova*, 1930: *Nagovo* (ComMarmUg. 41–2), 1944: *Nyágova, Нягово* (Hnt.), 1983: *Добрянське, Добрянское* (ZO). A *Nyágova* helységnév ruszin eredetű, alapja a *Nyág* szn. birtoklást kifejező szl. *-ova* képzős származéka, jelentése tkp. 'Nyágé, Nyág földje, faluja'. A szn.-hez ld. 1458: *Nyagh* (SZABÓ 421), ukr. *Няз* szn. (CCУМ. 2: 60), rom. *Neagu* csn. (CONSTANTINESCU 332) (FNESz., *Nyágó*). A helység névadója ismeretlen. A hivatalos ukrán *Добрянське* 1946 óta használatos, a történelmi névvel nincs kapcsolatban. Ez valószínűleg személy- vagy helynévi eredetű, vö. ukr. *Добрянський* csn., ami a galíciai *Добрян* településnév vagy a *Добрян* szn. származéka (Чучка 2005: 200).

Nyegujeszku 'egyesült Borsával' 1892: *Nyegujeszku* (Hnt.), 1898: *Nyegujeszku*

(Hnt.), 1904: *Nyegujeszku, Nemespatak* (LELKES 69), 1907: *Nemespatak* (Hnt.), 1913: *Nemespatak* (Hnt.), 1944: *Nemespatak* (Hnt.), 1967: *Negoescu* (SUCIU 1: 422), 2001: *Novaț* (LELKES uo.). A *Nyegujeszku* helységnév román eredetű, alapja talán a *Negui* csn. (CONSTANTINESCU 333), amihez a rom. *-escu* képző kapcsolódik. A helység nevét 1904-ben *Nemespatak*-ra magyarosították (LELKES 69). A hivatalos román *Novaț* a *novație* 'újítás, felújítás' származéka (DRM. 2: 132).

Nyéresháza ld. Alsóneresznice

Nyilas ld. Rosztoka¹

Nyíres ld. Alsónyíres

Nyíres ld. Felsőnyíres

Nyizsnya Bisztra ld. Alsóbisztra

Nyizsnye Szeliscse ld. Szelistye¹

Nyizsnyij Dubovec ld. Alsódubovec

Nyizsnyij Sztudenij ld. Alsóhidegpatak

Nyúlret ld. Szuhármocsár

Obláz, Облаз 'település Huszttól ÉK-re' 1898: *Abláz* (Hnt.), 1904: *Oblaz, Forduló* (LELKES 66), 1907: *Forduló* (Hnt.), 1913: *Forduló* (Hnt.), 1944: *Obláz, Облазъ* (Hnt.), 1983: *Облаз* (ZO). Az *Obláz* helységnév ruszin dülőnévből keletkezett névátvitellel, vö. 1864: *Obláz* (dülő) (SEBESTYÉN 2008: 184). A dülőnév alapjául a rusz.-ukr. *облаз* 'meredek szikla, szirt' (CYM. 5: 518, MIZSER 2007: 107–8) főnév szolgált. A magyar *Forduló* az eredeti szláv névvel nincs kapcsolatban, 1904-ben hozták létre hivatalos úton (LELKES 66). Berezna külterületi lakott helye volt.

Oblyászka 'egyesült Óholyatinnal' 1654: *Obleszka* (BÉLAY 177), 1745: *Oblázka* (МИКОВИНИ), 1780-1: *Oblyászka* (MTH. 36), 1789: *Oblaszka, Oblazka* (uo.), 1808: *Oblyázka, Oblázka* (LIPSKY: Rep. 471), 1828: *Oblyaszka* (NAGY 197), 1838: *Oblászka* (Schem. 61), 1864: *Oblyázka* (PESTY), 1892: *Oblyazka* (Hnt.), 1898: *Oblyászka* (Hnt.), 1904: *Kiskelecsény, Oblyászka* (LELKES 67), 1907: *Kiskelecsény* (Hnt.), 1913: *Kiskelecsény* (Hnt.), 1925: *Obljaska*, 1930: *Oblazka* (ComMarmUg. 97), 1944: *Kiskelecsény, Обляска* (Hnt.), 1967: *Обляска* (ZO). Az *Oblyászka* helységnév ruszin víznévi eredetű, a falu az azonos nevű patak mellett települt a 17. század elején (BÉLAY 177), vö. *Обляска*

nomik (SHU. 393). A pataknev magyarázatához ld. *Obláz* szócikkét. Az *облаз* főnévhez a szl. *-ka* helynévképző kapcsolódik (BÉNYEI 2012a: 112). A helység nevét 1904-ben *Kiskelecsény*-re magyarították a szomszédos Kelecsény helység neve alapján (LELKES 67). A falu Óholyatin külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Ocna Șugatag ld. Aknasugatag

Ófalu 'egyesült Kalocsával' 1770/72: *Sztary Szello* (MOTZEL), 1789: *Sztare Szello, Sztare Szelo* (MTH. 34), 1796-9: *Ó Falu, Sztariszello* (uo.), 1808: *Sztare szello, Staresello* (LIPSKY: Rep. 284), 1864: *Kalocsa Ófalu* (PESTY), 1877: *Ófalu (Kalocsa-)* (Hnt.), 1892: *Ófalu* (Hnt.), 1898: *Ófalu* (Hnt.). Az *Ófalu* helységnév magyar eredetű, a m. ó 'régí' melléknév és a *falu* főnév összetételével keletkezett (FNESz., *Ófalu*). A *Kalocsa*- előtag arra utal, hogy *Kalocsa* legkorábbi falurésze volt. A ruszin *Sztare Szelo* párhuzamos névadással jött létre.

Óholyatin, Голятин 'település Ökörmezőtől É-ra' 1599: *Also Holyatin* (BÉLAY 147), 1646: *Ó-Holyatin* (ComMarmUg. 52), 1725: *O Holyatin* (REVIZKI), 1773: *Ó-Holyatin, Sztarej Holyatin* (LexLoc. 134), 1808: *Holyatin (Ó-), Staroselice* (LIPSKY: Rep. 244), 1828: *Holyatin (Ó), Starojesello* (NAGY 196), 1838: *Ó-Holatin* (Schem. 61), 1851: *Ó-Holyatin* (FÉNYES 2: 114), 1877: *Holyatin (Ó-), Stároje-Szeló* (Hnt.), 1913: *Tarfalu*, (Hnt.), 1925: *Holatyn, Holjatyn*, 1930: *Holatin* (ComMarmUg. 52), 1944: *Holyatin, Голятинъ* (Hnt.), 1983: *Голятин* (ZO). A *Holyatin* helységnév ruszin eredetű, víznévből keletkezett névátvitellel, vö. *Голятинка ріка* (SHU. 147). „A Holyatin patak mellé szállított Holyatin nevű két falu telepítése a 16. század második felében történt” (BÉLAY 92). A víznév valószínűleg hegy- vagy dűlőnévre vezethető vissza: „A nevezett község áll Pohár – Brácsako patak és Holicza nevű telepítvényekből, régi neve Sztároje szelo öreg vagy Ó falu. Nevezetét e község kapta hegyeitül mellyeken fekszik, nyerte a menyiben Holátin orosz szó kopárságot jelent” (PESTY). A név alapja a rusz.-ukr. *голий* 'kopár, pusztas, csupasz, tar' (Чопей 57) melléknév, vö. szl. *golъ 'ua.' (ŠMILAUER 68, Моор ZONE. 6: 21), ill. *голиця* 'irtásdomb, cserje nélküli domb' (Чопей 56). Csucska személynévi eredetűnek tartja, s benne egy ősi szláv *Голяма* személynév *-in* képzős származékát véli felfedezni (Чучка 2011: 130-1). A magyar *Tarfalu* 1901-ben, a helységnévrendezés során jött létre a történelmi név részfordításával (MEZŐ 1999: 280).

Okruhla ld. Kerekhegy

Olekszandrivka ld. Sándorfalva

Oncești ld. Váncsfalva

Oroszkő ld. Kirva¹

Oroszliget ld. Ruszkova²

Oroszmokra, Руська Мокра ‘település Técsőtől ÉK-re’ 1638: *Mokra* (BÉLAY 175), 1773: *Mokra* (LexLoc. 133), 1789: *Mokra, Orosz Mokra, Mokra Ruszka* (MTH. 124), 1808: *Mokra (Orosz-), Ruské-Mokré* (LIPSZKY: Rep. 433), 1828: *Mokra (Orosz)* (NAGY 197), 1838: *Orosz-Mokra* (Schem. 63), 1851: *Orosz-Mokra* (FÉNYES 3: 112), 1877: *Mokra (Orosz-)* (Hnt.), 1913: *Oroszmokra* (Hnt.), 1925: *Ruská Mokrá*, 1930: *Mokrá Ruská* (ComMarmUg. 115), 1944: *Oroszmokra, Руська Мокра* (Hnt.), 1983: *Руська Мокра, Русская Мокрая* (ZO). A *Mokra* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Мокрянка піка* (SHU. 372). Magyarázatahoz ld. *Németmokra* szócikkét. Az *Orosz-* előtag a szomszédos *Németmokra* nevének előtagjával áll korrelációban. A falu a *Tarac* egyik mellékvíze mellett jött létre a 17. század első felében. A 18. század közepén újraterületté ruszin lakossággal (BÉLAY 175). A hivatalos ukrán *Руська Мокра* párhuzamos névadás eredménye.

Oroszvíz ld. Ruszkova¹**Ósándorfalva ld. Sándorfalva**

Oszava, Осава ‘település Husztól É–ÉK-re’ 1898: *Oszávka* (Hnt.), 1907: *Darázsvölgy* (Hnt.), 1913: *Darázsvölgy* (Hnt.), 1944: *Oszava, Осава* (Hnt.), 1983: *Осава* (ZO). Az *Oszava* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1865: *Mala Osařka, Velika Osava, Osařka patak* (SEBESTYÉN 2008: 210), *Осава піка* (SHU. 403). „Oszava eredt Lipcse helysége határából ’s e Helységen keresztül hosszában lefolyván a fenn nevezett kisebb patakokkal együtt Nagy ág folyóba, ez ismét Huszt városánál a Tisza folyóba beömlik” (PESTY). A víznévben a rusz.-ukr. *oca* ‘darázs’ (CYM. 5: 751, Чопей 237) rovarnév melléknévi származéka található, jelentése tkp. ‘Darazsas (patak)’. A falu Lipcse külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik. A magyar *Darázsvölgy* név másodlagos, 1904-ben hozták létre hivatalos úton (LELKES 65).

Ozsoverh, Ожоверх ‘település Husztól ÉK-re’ 1898: *Ózsóverh* (Hnt.), 1907: *Magastető* (Hnt.), 1913: *Magastető* (Hnt.), 1918: *Magastető* (Hnt.), 1944: *Ozsoverh, Ожоверх* (Hnt.), 1983: *Ожоверх* (ZO). Az *Ozsoverh* helységnév ruszin hegynévi eredetű, annak a hegynek a nevéből keletkezett névátvitellel, amely mellett a falu létrejött, vö. 1864: *Oži vrh, Ожи верх* (SEBESTYÉN 2008: 211), 1864: *Ozsü verch* (PESTY), 1911: *Nyilcsucs (Ozsiverch)* (SEBESTYÉN 2008: 211). A név előtagja valószínűleg az ukr. *ожог~ожуг* ‘piszkafa’ (CYM. 5: 649) főnév, utótagja a *верх* ‘tető, valaminek a födele, hegytető’ (CYM. 1: 334). A magyar *Magastető* a szláv név alapján jött létre részfordítással 1904-ben (LELKES 66).

Ökörmező, Міжгір'я 'járás központ' 1415: *Ukurmezew* (BÉLAY 177), *Wkermeszew* (MIHÁLYI 201), 1457: *Ekermezew* (uo. 401), 1610: *Eökörmözö* (BÉLAY 177), 1725: *Ökörmező* (REVIZKI), 1773: *Ökörmező, Bour, Valava* (LexLoc. 135), 1808: *Ökörmező, Wolowá* (LIPSZKY: Rep. 488), 1828: *Ökörmező, Wolowoje* (NAGY 197), 1838: *Ökörmező* (Schem. 63), 1851: *Ökörmező* (FÉNYES 3: 178), 1877: *Ökörmező, Volovoje* (Hnt.), 1913: *Ökörmező* (Hnt.), 1944: *Ökörmező, Воловое* (Hnt.), 1983: *Міжгір'я, Межгорье* (ZO). Az *Ökörmező* helységnév magyar eredetű, a m. *ökö*r állatnévnek és a *mező* 'hegyi) rét, legelő, kaszáló' főnévnek az összetételével keletkezett. Nem zárhatjuk ki azonban víznévi eredetét sem, vö. „*Volovecz* nevű pataktól mely a *Nagy ág* vizébe ömlik vehette eredetét. Miután régebbi időkbe ezen patakba az ökrök részére legelő volt, 's a Medve egy pár ökröt megölván a patak el neveztetett (:vol:) Volovecznek, később a község népesedvén a Volovéj nevet vette fel, honnét Ökörmezőnek neveztetik” (PESTY), ld. még *Боловецъ потік* (SHU. 119). A pataknév azonban a településnévhez képest másodlagosnak tűnik. A korábban használatos ruszin *Болове* helységnév a magyarral azonos *Болове поле szerkezetből önállósult, valószínűleg párhuzamos névadással keletkezett (FNESz., *Ökörmező*), vö. még *Volóc* Beregben. A település nevét 1946-ban *Міжгір'я*-ra változtatták, ennek jelentése tkp. 'Hegyköz'.

Ökröspatak ld. Volovec

Ötvösfalva, Золотарьово 'település Huszttól K-re' 1409: *Wthwesfalwa* (ZsigmOkl. 2/2: 301), 1550: *Ewthesfalwa* (KárolyiOkl. 3: 257), 1610: *Eöthuösfalua* (BÉLAY 178), 1659: *Ötvesfalva* (KárolyiOkl. 4: 377), 1725: *Ötvösfalva* (REVIZKI), 1773: *Ötvesfalva, Zlatary, Zolotarova* (LexLoc. 135), 1808: *Öttvösfalva, Eöttvesfalva, Zlatárowá, Zlatárca* (LIPSZKY: Rep. 490), 1828: *Ötvösfalva, Zolotarijowo* (NAGY 197), 1838: *Ötvesfalva* (Schem. 61), 1851: *Ötvösfalva* (FÉNYES 3: 183), 1877: *Ötvesfalva, Zolotarijovo* (Hnt.), 1913: *Ötvösfalva* (Hnt.), 1925: *Zolotarevo*, 1930: *Zlatáry* (ComMarmUg. 159), 1944: *Ötvösfalva, Золотарьово* (Hnt.), 1983: *Золотарево, Золотарево* (ZO), 1995: *Золотарьово*. Az *Ötvösfalva* helységnév magyar eredetű, a személynévként is használatos [vö. 1438: *Michaele Wthwes* (KÁZMÉR 1993: 806-7)] m. *ötvös* 'aranyműves' és a birtokos személyjellel ellátott *falva* főnévnek az összetétele. Vagy alapítójáról, vagy az itt élők foglalkozásáról nevezték el a falut. Népetimológias magyarázat szerint „*Ötvös falva* község név eredetéről a nép hagyomány azt regéli, hogy nevét az úgy nevezett arany forrástól (:ruthen nyelven *Zolota Kerrutza*:) vette volna” (PESTY). A hivatalos ukrán *Золотарьово* tükörfordítással keletkezett a magyar névből (FNESz., *Ötvösfalva*).

Padóc ld. Podobóc

Páfrányos ld. Paporotiscse

Pálhegy ld. Paulova

Páloskő ld. Paulovec

Pálosremete ld. Remete

Pálvölgye ld. Paulik

Paporotiscse 'egyesült Keselymezővel' 1898: *Paporótéscse* (Hnt.), 1907: *Páfrányos* (Hnt.), 1910: *Páfrányos (Páporotiszczce)* (SEBESTYÉN 2008: 206), 1913: *Páfrányos* (Hnt.). A *Paporotiscse* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1865: *Poporotiszczce* (SEBESTYÉN 2008: 205). A dülönév a rusz.-ukr. *nanopomь* 'páfrány' (CYM. 6: 58, Чопей 248) növénynév -iscse képzős származéka, jelentése tkp. 'Páfrányos, páfránnyal benőtt vidék'. A magyar *Páfrányos* név tükörfordítással keletkezett a helységnévrendezés során. Keselymező külterületi lakott helye volt.

Pappfalva ld. Cibó

Partos ld. Ripa

Patakvölgy¹ ld. Potocsina

Patakvölgy² ld. Sztudenej

Paulik 'egyesült Vidricskával' 1796-9: *Paulik* (MTH. 102), 1864: *Paulik* (PESTY), 1907: *Pálvölgye* (Hnt.), 1913: *Pálvölgye* (Hnt.), 1918: *Pálvölgye* (Hnt.), 1944: *Pálvölgye*, *Павлик* (Hnt.), 1967: *Павлик* (ZO). A *Paulik* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864: *Paulik völgye* (PESTY). A dülönév alapja a *Pavlik* csn., vö. 1672: *Paulik Artím* (BÉLAY 166), *Павлик* csn. (Чучка 2005: 422). „Paulik völgye és patakja Paulo nevű híres és ügyes gazdától neveztetett el” (PESTY). A személynév a *Pavel* 'Pál' keresztnév szl.-ik kicsinyítő képzős alakja. 1904-ben, az országos helységnévrendezés során a helység nevét *Pálvölgyé*-re magyarosították (LELKES 69). Bogdány külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesült Vidricskával.

Paulova 'egyesült Lipcsével' 1898: *Paulova* (Hnt.), 1904: *Pálhegy*, *Paulova* (LELKES 65), 1907: *Pálhegy* (Hnt.), 1913: *Pálhegy* (Hnt.), 1944: *Pavlovo*, *Павлово* (Hnt.). A *Paulova* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1865: *Paulovo*, 1911: *Páldűlő (Pavlova)* (SEBESTYÉN 2008: 210). A dülönév a *Paul~Pavel* szn. [vö. 1548-9: *Paul Janos* (BÉLAY 161)] birtoklást kifejező -ova képzős alakja, jelentése tkp. 'Pálé'. A tanya nevét 1904-ben *Pálhegy*-re változtatták (LELKES 65), de kataszteri térképen *Páldűlő* alakban is előfordul. Lipcse külterületi lakott helye volt.

Paulovec 'egyesült Bukoveccel' 1745: *Palovecz* (MIKOVINYI), 1780-1: *Paulovecz*,

Paulucza (MTH. 24), 1808: *Pavlovecz vel. Paulovecz, Paulucza* (LIPSZKY: Rep. 499), 1828: *Paulovetz* (NAGY 200), 1851: *Paulovecz* (FÉNYES 3: 207), 1892: *Paulovecz* (Hnt.), 1898: *Paulovecz* (Hnt.), 1907: *Páloskő* (Hnt.), 1913: *Páloskő* (Hnt.), 1944: *Pávlovec, Павловец* (Hnt.). A *Paulovec* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Павловець потокъ* (SEBESTYÉN 2008: 187), *Пáвловець номик* (SHU. 409). A pataknev a *Paul~Pavel* szn. (ld. *Paulova*) szl. -*ovec* helynévképzős származéka. 1904-ben a tanya nevét *Páloskő*-re magyarosították (LELKES 67). Bukovec külterületi lakott helye volt.

Pelesalja ld. Pudplesa

Pentája 'egyesült Ruszkovapolyánával' 1864: *Pintáj* (PESTY), 1888: *Pentája* (Hnt.), 1892: *Pentája* (Hnt.), 1898: *Pentája* (Hnt.), 1944: *Pentája* (Hnt.), 1968: *Pentoaia* (SUCIU 2: 33). A *Pentája* helységnév román víznévi eredetű: „A községhez tartozó részek (:contotetis): ... *Szolotyán; Pintáj*, hason nevü pataktól” (PESTY). A víznév etimológiája nem tisztázott, talán kapcsolatba hozható a rom. *pinten* 'gát, töltés, parti töltés' (CIORĂNESCU) főnévvel. A tanya Ruszkovapolyána külterületi lakott helye volt.

Perekresz 'egyesült Alsóapsával' 1902: *Perekresz* (Hnt.), 1907: *Perekresz* (Hnt.), 1913: *Perekresz* (Hnt.). A *Perekresz* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, alapja a rusz.-ukr. *неперкресте~неперхрестя* 'útkereszteződés, keresztút' főnév (СУМ. 6: 315-6, Желеховский 2: 617). Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Pereszlő ld. Priszlop

Pestyera, Пещера 'település Técsőtől K-re' 1900: *Vályá Pestyere* (Hnt.), 1902: *Pestyera* (Hnt.), 1907: *Pestyera* (Hnt.), 1913: *Pestyera* (Hnt.), 1944: *Pescsera* (Hnt.), 1983: *Пещера* (ZO). A *Pestyera* helységnév román dűlőnévi eredetű, vö. 1859-60: *Pestire, Valé Pestire*, 1860: *Pestyera* (SEBESTYÉN 2008: 178). A dűlőnév alapjául a rom. *peșteră* 'barlang' (DRM. 2: 225) főnév szolgált, ld. még rusz. *пещера* 'ua.' (Чопей 258). A tanya Alsóapsa külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Petroasa ld. Petroszá

Petroszá 'egyesült Borsával' 1892: *Petrosz* (Hnt.), 1898: *Petrosz* (Hnt.), 1904: *Petroszá*, *Kövesvölgy* (LELKES 69), 1907: *Kövesvölgy* (Hnt.), 1913: *Kövesvölgy* (Hnt.), 1944: *Kövesvölgy* (Hnt.), 1968: *Petroasa* (SUCIU 2: 41), 2001: *Petroasa* (LELKES uo.). A *Petroszá* helységnév román hegynévi eredetű, vö. 1864: *Pietroszu din dsosz, Pietrisz, podu supt Pietrosu* (PESTY). A helység a közeli Nagy-Pietrosz hegyről (2303 m) kapta a nevét. A hegynév a rom. *pietros* 'köves terület, kavicsos, kőkemény' (DRM. 2: 234) főnév származéka. A tanya nevét 1904-ben *Kövesvölgy*-re magyarosították (LELKES 69). Borsa külterületi lakott helye volt.

Petrova, Petrova 'település Máramarosszigettől DK-re' 1385: *Viso inferiori* (MIHÁLYI 85), 1402: *Petrooh* (uo. 124), 1411: *Petrowa* (uo. 167), 1471: *Petherwa* (ComMarmUg. 102), 1725: *Petrova* (REVIZKI), 1773: *Petrova, Petrove* (LexLoc. 132), 1808: *Petrova* (LIPSZKY: Rep. 509), 1828: *Petrova* (NAGY 198), 1838: *Petrova* (Schem. 57), 1851: *Petrova* (FÉNYES 3: 235), 1913: *Petrova* (Hnt.), 1944: *Petrova* (Hnt.), 1981: *Petrova* (Legea). A *Petrova* helységnév ruszin eredetű, a *Petro* 'Péter' szn. birtoklást kifejező *-ova* képzős alakja, jelentése tkp. 'Péteré'. A szn.-hez ld. rusz.-ukr. *Пемпо* szn. (CCYM. 2: 142, Чопей 257), 1493: *Petro et Paulo* (Чучка 2005: 443). „A János vajda uradalmához tartozó területen alakult ki a 14. sz. közepén. A névadó Péter ismeretlen” (BÉLAY 179). A hivatalos román *Petrova* a ruszin név átvétele.

Petrovabisztra ld. Bisztra²

Petrovakraszna ld. Kraszna¹

Piatra ld. Ferencvölgye

Pidpleša ld. Pudpleša

Pilipец, Пилипец 'település Ökörmezőtől ÉNy-ra' 1745: *Pilipicz* (MIKOVINYI), 1808: *Pilipecz, Prilipец* (LIPSZKY: Rep. 510), 1828: *Pilipetz* (NAGY 198), 1838: *Pilipecz* (Schem. 61), 1851: *Pilipecz* (FÉNYES 3: 236), 1877: *Pilipец, Pilpec* (Hnt.), 1913: *Fülöpfalva* (Hnt.), 1930: *Filipец* (ComMarmUg. 102), 1944: *Pilipец, Пилипец* (Hnt.), 1983: *Пилипец, Пилипец* (ZO). A *Pilipец* helységnév ruszin személynévi eredetű, a rusz.-ukr. *Пилип* 'Fülöp' keresztnév szláv *-ec* helynévképzős származéka. A szn.-hez ld. 1394: *Пилипова* (CCYM. 2: 145), *Пилипъ* (Чопей 258). Népi magyarázat szerint nevét víznévéről és személynévéről is kaphatta: „fekszik Kárpát hegységének egyik ágából, mely itten Borzsava-Poloniná-nak neveztetik, kifakadó, és nyugotról keletnek folyó Pilipecz patak mellett, annak hosszaban mind két parton építve a lakok. E község e szerint Pilipecz pataktól vette nevét.... Más néprege szerint az itt először megtelepült családnak főnöke Pilipnek hivatott, és ettől valamint a folyó, úgy a község Pilipecz nevet kapott, és ez legvalószínűbbnek látszik” (PESTY). A víznév (vö. *Пилипчик номик*, SHU. 421) és a településnév közül valószínűleg a helységnév az elsődleges. A magyar *Fülöpfalva* név a helységnévrendezés során, 1900-ban jött létre hivatalos úton a szláv név magyarosításával (MEZŐ 1999: 301).

Pirovica 'egyesült Lipcsével' 1898: *Pirovicza* (Hnt.), 1907: *Rigórét* (Hnt.), 1911: *Vámpírdűlő* (*Pirjavicza*) (SEBESTYÉN 2008: 210), 1913: *Rigórét* (Hnt.), 1944: *Pirjavica, Пирявица* (Hnt.). A *Pirovica* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö. 1865: *Piravitz* (SEBESTYÉN 2008: 210). A dűlőnév etimológiája bizonytalan, talán a rusz.-ukr. *nip* 'pó-

réhagyma' (CYM. 6: 538) vagy a *nupiū* 'tarackbúza' (uo. 357) szl. -ica helynévképzős származéka, ld. még rom. *pir* 'ua.' (DRM. 2: 237). A tanya nevét a helységnévrendezés során *Rigórét*-re magyarosították, kataszteri térképen azonban *Vámpírdűlő* néven is előfordul. Lipcse külterületi lakott helye volt.

Plajuc, Плаюць 'település Rahótól Ny-ra' 1898: *Plajucz* (Hnt.), 1968: *Плаюць, Плаюц* (ZO), 1983: *Плаюць, Плаюц* (ZO). A *Plajuc* helységnév román dűlőnévből keletkezett névátvitellel, vö. 1860: *Plajucz* (SEBESTYÉN 2008: 178). A dűlőnév alapja a rom. *plai* 'hegyi rét, hegyi sík, hegyi legelő' (DRM. 2: 249), amihez rom. -ț kicsinyítő képző kapcsolódik, vö. még rusz. *плай* 'ösvény, gyalogút' (Чопей 260). Közigazgatásilag Apsicához tartozik.

Podisor, Подісор 'település Técsőtől K-re' 1902: *Podisor* (Hnt.), 1907: *Pogyisor* (Hnt.), 1913: *Pogyisor* (Hnt.), 1944: *Podisor, Подишоръ* (Hnt.), 1983: *Подішор, Подишор* (ZO). A *Podisor* helységnév román víznévi eredetű, vö. 1859-60: *Patisor*, 1860: *Podisorly patak* (SEBESTYÉN 2008: 178). A pataknév alapja a rom. *podîș, podîșuri* 'fennsík, kis híd, gyaloghíd' (DRM. 2: 265) főnév. A település Alsóapsa külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Podobóc, Подобовець 'település Ökörmezőtől ÉNy-ra' 1649: *Podovecz* (BÉLAY 179), 1745: *Podobovitz* (MIKOVINYI), 1808: *Podobecz, Podobucz* (LIPSZKY: Rep. 517), 1828: *Padobócz* (NAGY 197), 1851: *Podobovecz* (FÉNYES 3: 243), 1877: *Podovec* (Hnt.), 1913: *Padóc* (Hnt.), 1930: *Podobovec* (ComMarmUg. 103), 1944: *Podobóc, Подобовицы* (Hnt.), 1983: *Подобовець, Подобовец* (ZO). A *Podobovec~Podobóc* helységnév szláv eredetű, víznévből keletkezett névátvitellel, vö. 1703: *Budobovecz-pataka* (PETROV 54), *Podobovec* (uo. 19). A patak mai ukrán neve *Piká* (SHU. 463). „A kí folyót megy a falun végik halad – négy patakocska szaporítja és pedig kettő éri el a havas aljáról, az egyik neve Hinkovecz, a másik Podobovecz” (PESTY). A víznév etimológiája nem tisztázott, talán személynévből származhat, amihez -ovec helynévképző kapcsolódik. A magyarban *Podobovec>Podobóc* változás történt. A *Podobóc* helynevet 1900-ban *Padóc*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 303). Közigazgatásilag Pilipechez tartozik.

Podobovec ld. Podobóc

Pohári¹ 'egyessült Sirókával' 1745: *Posár* (MIKOVINYI), 1789: *Pohari* (MTH. 44), 18. sz. vége: *Pohari* (T), 1808: *Pohory* (LIPSZKY: Rep. 519), 1828: *Pohári* (NAGY 200), 1851: *Pohari* (FÉNYES 3: 246), 1898: *Pohári* (Hnt.), 1930: *Pohary* (ComMarmUg. 103), 1967: *Позар* (ZO). A *Pohári* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö. 1864-5: *Pohár* (SEBESTYÉN 2008: 178). A dűlőnév alapja a rusz.-ukr. *ногар~ногарь* 'leégett erdő, olyan hely, ahol leégették az erdőt' (Толстой 198, HRINČENKO 3: 231), 'égett hely' (CYM. 6: 705)

földrajzi köznév. A *Pohári* többes számú alak. Alsóbisztra külterületi lakott helye volt, 1967-ben Sirókához csatolták.

Pohári² 'egyesült Óholyatinnal' 1888: *Pohártelep* (Hnt.), 1898: *Pohári* (Hnt.), 1907: *Pohári* (Hnt.), 1913: *Pohári* (Hnt.), 1944: *Pohári, Позару* (Hnt.). A *Pohári* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864: *Позару*, 1903: *Pohári* (SEBESTYÉN 2008: 224). Magyarázatahoz ld. *Pohári*¹ szócikkét. Óholyatin külterületi lakott helye volt.

Poienile de sub Monte ld. Ruszkovapolyána

Poienile Izei ld. Polyána³

Polinec 'egyesült Lipcsével' 1898: *Polinecz* (Hnt.), 1907: *Mezőcske* (Hnt.), 1913: *Mezőcske* (Hnt.), 1944: *Polince, Полинце* (Hnt.), 1967: *Полінець* (ZO). A *Polinec* helységnév ruszin dülönévi eredetű, a rusz.-ukr. *полинець* 'fehér üröm' (СУМ. 7: 68, HRINČENKO 3: 283) növénynév származéka. A tanya nevét a helységnévrendezés során *Mezőcskére* magyarosították, mert a rusz.-ukr. *поле* 'mező' (HRINČENKO 3: 282) főnevet értették bele. Lipcse külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Polyána¹, **Поляна** 'település Husztól ÉK-re' 1892: *Polyána* (Hnt.), 1898: *Polyána* (Hnt.), 1907: *Gernyésmező* (Hnt.), 1913: *Gernyésmező* (Hnt.), 1925: *Hustec Poljana*, 1930: *Polana* (ComMarmUg. 34), 1944: *Gernyésmező, Хустецполяна* (Hnt.), 1983: *Поляна* (ZO). A *Polyána* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1865: *Husztecz Polyana* (SEBESTYÉN 2008: 195). A név a rusz.-ukr. *поляна* 'erdei tisztás, rét' (СУМ. 7: 107–8) főnév származéka. A *Husztecz*- előtag a közeli *Husztecz* folyóra utal, vö. 1776: *fluvium Husztecz* (SCHRAM 62). A másodlagos magyar *Gernyésmező* a helységnévrendezés során keletkezett hivatalos úton, előtagja a szomszédos Gernyész faluhoz való tartozásra utal, utótagja pedig a *Polyána* tükörfordítása. A hivatalos ukrán *Поляна* a történelmi névből származik.

Polyána², **Valea Vișeului** 'település Máramaroszigettől DK-re' 1413: *Polyana* (ComMarmUg. 144), 1485: *Naghpolyna, Kispolyna* (MIHÁLYI 565), 1489: *Poyana* (ComMarmUg. 144), 1828: *Pajana, Polyana* (NAGY 198), 1864: *Ronapolyána* (PESTY), 1896: *Polyána* (uo.), 1898: *Róna-Polyána* (Hnt.), 1907: *Visóvölgy* (Hnt.), 1913: *Visóvölgy* (Hnt.), 1926: *Valea Vișeului* (Hnt.), 1944: *Visóvölgy* (Hnt.), 1968: *Valea Vișeului* (SUCIU 2: 234), 1981: *Valea Vișeului* (Legea). A *Polyána* helységnév román eredetű, alapja a rom. *poiana* 'erdei tisztás, rét' (DRM. 2: 267) főnév, ld. még ukr. *поляна* 'ua.' (СУМ. 7: 107–8). A 19. században használt *Róna*- előtag az Alsórónához való közelségre utalt. A település nevét 1904-ben *Visóvölgy*-re változtatták (LELKES 69). A hivatalos román *Valea Vișeului* a *Visóvölgy* részfordításával keletkezett. A falu közigazgatásilag Petrovabisztrához tartozik.

Polyána³, **Poienile Izei** 'település Máramarosszigettől DK-re' 1411: *Polyana*, *Polina* (ComMarmUg. 104), 1430: *Sajo-Polyana* (MIHÁLYI 281), *Sajo Polyana* (BÉLAY 180), 1605: *Sajo Poiana* (uo. 180), 1638: *Illyespolyana* (uo. 154), 1725: *Sajopolyana* (REVIZKI), 1773: *Sajó Polyána*, *Pojenile lui Ilics*, *Polyana Iliasova* (LexLoc. 132), 1808: *Polyána* (*Sajó-*) (LIPSZKY: Rep. 522), 1828: *Polyana* (*Sajó*), *Pojana* (NAGY 198), 1838: *Sajó-Pojána* (Schem. 56), 1851: *Polyána* (*Sajó*) (FÉNYES 3: 250), 1913: *Sajómező* (Hnt.), 1944: *Sajómező* (Hnt.), 1968: *Poienile Glodului*, *Poienile Izei* (SUCIU 2: 52), 1981: *Poienile Izei* (Legea). A *Polyána* helységnév román eredetű, magyarázatához ld. *Polyána*² szócikket. A *Sajó-* előtag a Sajó folyóhoz való közelségre utal: „A Sajó felsőfolyásánál a Lápos oldalában fekszik a 15. sz. elején keletkezett Polyána” (BÉLAY 180). A település nevét 1900-ban, az országos helységnévrendezés során *Sajómező*-re magyarosították (MEZŐ 1999: 330). A hivatalos román *Poienile Izei* jelentése tkp. 'Izamező'.

Polyánka 'egyesült Trebusafejérpatakkal' 1892: *Polyánka* (Hnt.), 1898: *Polyánka* (Hnt.), 1904: *Polyánka*, *Kismező* (LELKES 69), 1907: *Kismező* (Hnt.), 1913: *Kismező* (Hnt.), 1944: *Kismező*, *Полянка* (Hnt.). A *Polyánka* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, alapja a rusz.-ukr. *поляна* 'erdei tisztás, rét' (СУМ. 7: 107–8) főnév, amihez szl. *-ka* helynévképző kapcsolódik (BÉNYEI 2012a: 112). A tanya nevét 1904-ben *Kismező*-re magyarosították (LELKES 69). Terebesfejérpatak külterületi lakott helye volt, ma a falu északi településrésze.

Polyánújfalu ld. Bélaháza

Porkuleca 'egyesült Alsóbisztrával' 1653: *Porkelec* (BÉLAY 179), 1673: *Parkeleczen* (uo.), 1780-1: *Perkelec*, *Purkeléc* (MTH. 52), 1789: *Porkelecza* (uo.), 1808: *Burgelec*, *Burgelec*, *Perkelec*, *Purkulec* (LIPSZKY: Rep. 86, 503), 1898: *Purkelec* (Hnt.), 1907: *Disznósvölgy* (Hnt.), 1913: *Disznósvölgy* (Hnt.), 1944: *Purkeleca*, *Пуркелеца* (Hnt.), 1967: *Паркулеца* (ZO). A *Porkuleca* helységnév román eredetű, alapja a rom. *porculeț* 'disznócska, süldő' (DRM. 2: 278) főnév. Elképzelhető víznévi származtatása is, hasonló nevű patakkal Gánya és Tereselpatak határában is találkozunk, vö. 1855: *Porkulec*, 1864: *Porkulec potok* (SEBESTYÉN 2008: 194), *Великий Пóркулець*, *Малий Пóркулець* (SHU. 93, 347). A magyar *Disznósvölgy* 1904-ben keletkezett hivatalos úton (LELKES 66). 1967-ben egyesült Alsóbisztrával.

Poszics¹, **Посич** 'település Huszttól ÉK-re' 1898: *Poszics* (Hnt.), 1941: *Posics* (Hnt.), 1983: *Посич*, *Посич* (ZO). A *Poszics* helységnév ruszin dűlőnévből keletkezett névátvitellel, vö. 1865: *Poszics* (SEBESTYÉN 2008: 197). A dűlőnév alapja a rusz. *посич* 'irtás, vágás' főnév (Желеховский 2: 714). A falu Herincse külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Poszics² 'egyesült Keselymezővel' 1898: *Poszicska* (Hnt.), 1907: *Irtás* (Hnt.), 1910: *Vágás* (*Pozsics*) (SEBESTYÉN 2008: 205), 1941: *Posics* (Hnt.). A *Poszics* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö. 1865: *Posicz* (SEBESTYÉN 2008: 205). Magyarázatához ld. *Poszics*¹ szócikkét. A magyar *Irtás* név tükörfordítással jött létre hivatalos névadás útján. Keselymező külterületi lakott helye volt.

Potoci 'egyesült Körtvélyessel' 1855: *Potoicz* (!) (SEBESTYÉN 2008: 222), 1892: *Potoczi* (Hnt.), 1898: *Potoczi* (Hnt.), 1907: *Nápotoczi* (Hnt.), 1913: *Nápotoczi* (Hnt.). A *Potoci* helységnév ruszin víznévi eredetű, alapja a rusz.-ukr. *пото́к~пото́к* 'patak, csermely, ér' főnév (CYM. 409-10, Чопей 295). A *Potoci* többes számú alak, jelentése tkp. 'Patakok'. A másodlagos *Nápotoci* jelentése tkp. 'A patakokon, patakoknál'. Körtvélyes külterületi lakott helye volt.

Potocsina 'egyesült Ökörmezővel' 1892: *Potocsina* (Hnt.), 1898: *Potocsina* (Hnt.), 1907: *Patakvölgy* (Hnt.), 1913: *Patakvölgy* (Hnt.), 1944: *Patakvölgy*, *Поточина* (Hnt.), 1967: *Поточина* (ZO). A *Potocsina* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Potocsina* (PESTY), *Поточина* (SHU. 444). A pataknevhez ld. rusz.-ukr. *пото́чина* 'patak; patak melléke, ér melléke' (CYM. 419, Чопей 295). „*Potocsina*. Telepítvény régiebb időkbe *Kremenyát patak* volt a neve miután azon pataokban mellynek mentében fekszik igen sok tűzkő találtatott nevezetesen el a Kremeny az az tűz kötül ujjabb időben potocsinának azaz Pataknak neveztetik,- ezen patak a Nagy ágvizébe ömlik” (PESTY). A magyar *Patakvölgy* név a helységnévrendezés során keletkezett fordítással. A helység Ökörmező külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Potyik ld. Kirvavec

Priborzsavszke ld. Zádnya

Priszlop, Прислип 'település Ökörmezőtől É-ra' 1646: *Priszlop* (ComMarmUg. 106), 1651: *Priszlop* (BÉLAY 181), 1725: *Priszlop* (REVIZKI), 1773: *Priszlop* (LexLoc. 135), 1808: *Priszlop*, *Přjslop* (LIPSKY: Rep. 531), 1828: *Priszlop* (NAGY 198), 1851: *Priszlop* (FÉNYES 3: 264), 1913: *Pereszlő* (Hnt.), 1925: *Prislop* (ComMarmUg. 106), 1944: *Nagypriszlop*, *Прислопъ* (Hnt.), 1983: *Прислип*, *Прислоп* (ZO). A *Priszlop* helységnév ruszin eredetű, alapja a rusz.-ukr. *пш.-i присли́п* 'hágó' (Онишкевич 2: 144) főnév (FNESz., *Priszlop*), ld. még rom. *prislop* 'völgykatlan, hegyi tisztás, hegyszoros' (DRM. 2: 318). A *prislop* Kárpátalja hegyvidéki falvaiban gyakori földrajzi köznév. 1901-ben, az országos helységnévrendezés során a *Priszlop* nevet *Pereszlő*-re magyarosították (MEZŐ 1999: 312). 1939-ben a történelmi nevet újították fel, ami a *Nagy*- jelzővel egészült ki. A hivatalos ukrán *Прислип* a ruszin név ukránosított változata.

Procska 'egyesült Bruszturával' 1898: *Praska* (Hnt.), 1907: *Praska* (Hnt.), 1913: *Praska* (Hnt.), 1944: *Procska, Прочка* (Hnt.). A *Procska* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Procska patak* (PESTY), *Прочка номик* (SHU. 451). „*Procska*. Düllő a rajta keresztül folydogáló *Procska pataktól* kapta nevét” (PESTY). A pataknév jelentése bizonytalan, talán kapcsolatba hozható a rusz.-ukr. *прачка* 'mosónő' vagy a *прач-прачник* 'kecske' főnévvel (HRINČENKO 3: 403). Brusztura külterületi lakott helye volt.

Prohudnya 'egyesült Ökörmezővel' 1828: *Prochidnya* (NAGY 200), 1851: *Prochidnya* (FÉNYES 3: 178), 1892: *Prohudnya* (Hnt.), 1898: *Prohudnya* (Hnt.), 1907: *Hűvösvölgy* (Hnt.), 1913: *Hűvösvölgy* (Hnt.), 1944: *Hűvösvölgy, Прохудня* (Hnt.), 1967: *Прохідне* (ZO). A *Prohudnya* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Prochidni, Prohidnoi patak* (SEBESTYÉN 2008: 215), 1904: *Prohidnya* (uo. 216), *Прохідний номик* (SHU. 450). „*Prochudnya* patak és Telepitvény onnan neveztetvén így, - miután a *Talabor* vizére vagy is Szinevér községébe fel lehet hatolni, innen pro chud, vagy perechudét át mentel” (PESTY). A pataknév alapja a rusz. *проходъ* 'átjáró, hágó, átjárás' (Чопей 324) főnév nőnemű melléknévképzős alakja. A *Prohudnya* helységnevet 1904-ben, az országos helységnévrendezés során *Hűvösvölgy*-re magyarosították (LELKES 67). Ökörmező külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Protiveny, Противень 'település Huszttól ÉK-re' 1898: *Prativeny* (Hnt.), 1907: *Felszeg* (Hnt.), 1913: *Felszeg* (Hnt.), 1918: *Félszeg* (Hnt.), 1944: *Protiveny, Противень* (Hnt.), 1983: *Противень* (ZO). A *Protiveny* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Protiveny* (dűlő) (SEBESTYÉN 2008: 178), 1913: *Protiveny patak* (uo. 179), *Противень номик* (SHU. 450). A pataknév a rusz. *проти́вень* 'átellenes, szemben álló, ellentétes, ellenkező' (Чопей 323) főnév származéka. A magyar *Félszeg* név másodlagos, 1904-ben jött létre hivatalos névadással (LELKES 66). A falu Alsóbisztra külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Pudplesa, Підпlessa 'település Técsőtől ÉK-re' 1828: *Pudplessa* (NAGY 198), 1838: *Pudplesa* (Schem. 60), 1851: *Pudplesa* (FÉNYES 3: 267), 1877: *Pudplesa* (Hnt.), 1882: *Pudplesa* (Hnt.), 1892: *Pudplesa* (Hnt.), 1913: *Pelesalja* (Hnt.), 1925: *Podpleša, Podpleši* (ComMarmUg. 103), 1944: *Pudplesa, Пудплеша* (Hnt.), 1983: *Підпlessa, Подпlessa* (ZO). A *Pudplesa* helységnév ruszin eredetű, a falu a *Plesa* nevű hegy tövében jött létre. „Nevét a hegytől melynek tövében fekszik vette – *Plesa* (:ruthenül lejtős hegy:)” (PESTY). A hegynév alapja a rom. *pleș* 'kopasz hegytető, kopár hely' (DRM. 2: 257, MIZSER 2007: 102), vö. szl. *plěšь 'kopaszság, tar fejtető' (MOÓR ZONF. 6: 35), ill. rusz.-ukr. *пуд~нід* 'alj, fenék' (HRINČENKO 3: 158). A helység nevét 1900-ban, az országos helységnévrendezés során *Pelesaljá*-ra magyarosították (MEZŐ 1999: 313). A hivatalos ukrán *Підпlessa* a ruszin név ukránosított alakja.

Rahiv ld. Rahó

Rahó, Paxiv 'járási központ' 1373: *Rahow* (BÉLAY 181), 1477: *Raho Mezeu* (uo.), 1555: *Raho* (uo.), 1583: *Racho* (uo.), 1648: *Rahó* (TT. 1881: 200), 1725: *Bocskó Rahó* (REVIZKI), 1773: *Bocsko Rhaho, Rahin* (LexLoc. 136), 1780-1: *Botskó-Rahó, Botsko-Rahó, Ráchowá Botskuszkí* (MTH. 106), 1808: *Rahó (Bocskó-), Rachowá-Bočkuwská* (LIPSZKY: Rep. 547), 1828: *Rahó (Bocskó), Rachowo* (NAGY 198), 1838: *Rahó* (Schem. 54), 1851: *Rahó (Akna), Rahó (Bocskó)* (FÉNYES 3: 275-6), 1877: *Rahó (Bocskó-)* (Hnt.), 1913: *Bocskórahó* (Hnt.), 1925: *Rahovo, Rachovo, Bočko Rahovo* (ComMarmUg. 107), 1944: *Rahó, Раховъ* (Hnt.), 1983: *Paxiv, Paxov* (ZO). A *Rahó* helységnév etimológiája bizonytalan, KISS LAJOS és BÉLAY szerint talán román víznévből jött létre névátvitellel: a település a jobb felől a Tiszába ömlő *Rahó patak* völgyében települt, s a patakról kaphatta a nevét, vö. 1373: *Rahow* (patak) (BÉLAY 130, 181). A pataknev feltehető nyelvi forrása egy rom. *Rahov < *Oreahov < szláv *Orěchovъ (*potokъ*) 'Mogyorós-, Diós-patak'. Mai neve *Сільський помік* (SHU. 504), vö. *Szilszki*. Valószínűbbnek tarthatjuk azonban, hogy a *Rahó* helynév szláv eredetű, birtoklást kifejező *-ovъ* képzővel keletkezett egy *Rach* személynévből, vö. or. *Paxъ* szn. (ТУРИКОВ 335), ukr. *Paxъ* szn. (Чучка 2011: 303) (FNESz., *Rahó*). Népi magyarázat szerint „Rahó, ruthenül „Rachovo” annyit tesz, mint számlálni, számolni, állittatik mint ha onnan az elnevezése származott volna, miszerintős időkben az itteni nép, és lakosság rengeteg és át járhatatlan erdőségekben tartzkodván, uton állás, és fosztogatásból elősködött, és a' Gáts honi Kereskedőket magyar országi utjokban pénzekről, és vagyonoktól megfosztván, életöket sem kímélték meg, hogy ne talán tán személyök kitudasson, a' minek némü nyomai jelenleg is fent vagynak, a Rahói Kaszópolyánai határok közt látható: és összeve halmozott eltemetett holtak hantyai. a' czimboras fosztogatók tehát Rahoi csekély térségen bizonyos időben összeve jönni, és az erő szakoság által megszerzett préda: pénz és egyéb vagyon felett számlát tartani, és osztózni; Ruthenül ráchovati szoktak volt; és innen a' magyar kiejtésű Rahó helység megnevezésének eredete” (PESTY). A korábbi *Bocskó*- előtag a szomszédos *Aknarahó* nevének előtagjával állt korrelációban, s a bocskói uradalomhoz való tartozásra utalt. „Miután sőt találtak határában, a Tisza túlsó partján Akna Rahó új település keletkezett a 17. sz. derekán, míg a régi falu Bocskórahó néven élt tovább” (BÉLAY 181). A két helység egyesülése után a *Rahó* név vált használatossá. A hivatalos ukrán *Paxiv* ennek az ukránosított változata.

Rahó ld. Aknarahó**Rahómező ld. Rahó****Rahóújfalu ld. Novoszelica**

Rákóczi szállás ld. Bócárja

Rapalloszállása 'bizonytalan fekvésű elpusztult falu' 1655: *Rapalloszállasa alias Izapataka* (BÉLAY 182). A *Rapalloszállása* helységnév magyar eredetű, a *Rapallo* szn.-nek [vö. *Rapilovitz* szn. (BÉLAY 94)] és a birtokos személyjellel ellátott m. *szállás* 'ideiglenes település, telep' főnévnek az összetételével keletkezett. A személynév az ukr. *Гропило* csn. származéka. A helység másik, *Izapatak* neve a közeli patakra utal, a falu első lakosát ugyanis „a verhovinai Izapataka mellé szállíttatta Galíciából Lipcsei András” (BÉLAY 182). „Eredetileg a Lipcsei-rokonsághoz tartozó Bejcziek birtokolták, de mikor Lipcsei Gergely megvette tőlük, „azt a Rapiloviczt el üzte onnan és maga örökös lyahoveci jobbágyát szállította helyébe kenézségbe” (uo. 94). A település neve csak egy forrásban szerepel, valószínűleg hamar elnéptelenedett.

Rápigy, Ряпидь 'település Huszttól ÉK-re' 1898: *Rjapedin* (Hnt.), 1902: *Rjapedin* (Hnt.), 1944: *Rápigy, Ряпидь* (Hnt), 1983: *Ряпидь* (ZO). A *Rápigy* helységnév román víznévi eredetű, vö. 1864: *Reapedina Dolina* (SEBESTYÉN 2008: 184), 1864-5: *Reápetin zvur* (uo. 185), *Ряпедник помик* (SHU. 481). A pataknév alapja a rom. *repede* 'gyors, fürge, sebes, rohanó' melléknév (DRM. 2: 407-8), vö. *Kirva*¹, *Repegye*. A hivatalos ukrán *Ряпидь* a román név szlávósított alakja. A falu Berezna külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Rászócaska ld. Roszucska

Ravaszmező, Лисичево 'település az Ilosvai járásban, Ilosvától ÉK-re' 1465: *Lisicza* (MIHÁLYI 470), *Liszicza* (BÉLAY 182), 1517: *Rawasmezew* (IVÁNYI 210), 1548: *Rowasmezzew* (uo. 226), 1662: *Ravaszmező* (BÉLAY 182), 1725: *Rokamező* (REVIZKI), 1773: *Ravaszmező, Liszicza* (LexLoc. 135), 1808: *Rókamező, Ravaszmező, Lysyca, Lisycowá* (LIPSZKY: Rep. 562), 1828: *Ravaszmező, Lisiče* (NAGY 198), 1838: *Rókamező* (Schem. 61), 1851: *Ravaszmező* (FÉNYES 3: 283), 1877: *Rókamező, Liszicsoje* (Hnt.), 1913: *Rókamező* (Hnt.), 1925: *Lisičevo*, 1930: *Lisičovo* (ComMarmUg. 82), 1944: *Ravaszmező, Лисичево* (Hnt.), 1983: *Лисичево, Лисичево* (ZO), 1995: *Лисичево*. Az elsődleges *Liszica* helységnév ruszin eredetű, alapja a rusz.-ukr. *лиса, лисица* 'róka' (CYM. 4: 489, Чопей 170) állatnév, vö. szl. **lisъ, lisa, lisica* 'ua.' (ŠMILAUER 113). „E' helység Ravaszmezőnek is nevezetik, és minthogy erdős, alkalmasint a sok rókáktól nyerhette elnevezését” (PESTY). A magyar *Ravaszmező~Rókamező* név a szláv név mintájára, tükkörfordítással keletkezett, vö. m. *ravasz* 'róka' (ÉrtSz. 5: 939) (FNESz., *Ravaszmező*). Az országos helységnévrendezés során a település nevét többször módosították. 1900-ban előbb *Ravaszmező*-re, majd a következő évben megint *Rókamező* lett. Az 1939-es visszacsatolás után újra a *Ravaszmező* vált hivatalossá (MEZŐ 1999: 323-4). A hivatalos ukrán *Лисичево* a szláv névből származik.

Rekettye ld. Rekita

Rekita, Рєкити 'település Ökörmezőtől É–ÉNy-ra' 16. század: *Rekita* (BÉLAY 183), 1609: *Rekytha* (BÉLAY 183), 1623: *Rekita* (uo.), 1745: *Rikito* (MIKOVINYI), 1773: *Rekita* (LexLoc. 135), 1808: *Rekita, Rikyta, Rykyca* (LIPSZKY: Rep. 556), 1828: *Rekita* (NAGY 198), 1851: *Rekita* (FÉNYES 3: 285), 1913: *Rekettye* (Hnt.), 1925: *Rekyta, Rekyty* (ComMarmUg. 108), 1944: *Rekettye, Pekuma* (Hnt.), 1983: *Pekimu, Pekумы* (ZO). A *Rekita* helységnév román eredetű, a rom. *răchită* 'csergefűz, törékeny fűz, kosárkötő fűz, rekettyefűz' (DRM. 2: 366) főnévből származik, vö. még ukr. *pokuma* 'ua.' (CYM. 8: 874). Az országos helységnévrendezés során, 1900-ban létrejött magyar *Rekettye* a román név tükörfordítása (MEZŐ 1999: 320). Rekitát a Lipcseiek telepítették a 16. sz. végén (BÉLAY 183). A helység közigazgatásilag Lyahovechez tartozik.

Remete, Рємєтї 'település Máramarosszigettől ÉNy-ra' 1437: *Remete* (CSÁNKI 1: 451), 1465: *Remethe* (BÉLAY 183), 1725: *Remete* (REVIZKI), 1773: *Remete, Reméc, Reminth* (LexLoc. 134), 1808: *Remete, Remec, Remjut* (LIPSZKY: Rep. 556), 1828: *Remethe, Reméc, Reminth* (NAGY 198), 1838: *Remete* (Schem. 62), 1851: *Remete* (FÉNYES 3: 287), 1913: *Pálosremete* (Hnt.), 1944: *Pálosremete* (Hnt.), 1981: *Remeti* (Legea). A *Remete* helységnév magyar eredetű, a *remete* 'a világtól elvonulva, magányosan élő, szemlélődésbe merült személy' (ÉrtSz. 5: 974) főnévből keletkezett, s egy Pálos-rendbeli kolostorra utal, ami a falu határában állt. Remetét a pálosok 1363-ban Boldogasszony tiszteletére alapított kolostora telepítette a Tisza partjára (CSÁNKI 1: 451). „A 16. sz. ötvenes éveinek háborúi, amelyek a máramarosi Tiszavölgyet is feldúlták s az ottani magyarság református hitre térése a pálosokat kolostoruk elhagyására kényszerítették. Az egymást váltogató földesurak alatt a falu magyar jobbágysága eloroszosodott” (BÉLAY 183). A település nevét az országos helységnévrendezés során, 1900-ban *Pálosremetére* változtatták (MEZŐ 1999: 320). A hivatalos román *Remeti* a magyar név átvétele, többes számú forma.

Remeti ld. Remete**Repedea ld. Kirva¹**

Repegő 'egyesült Kőrösmezővel' 1902: *Repegő* (Hnt.), 1907: *Repegő* (Hnt.), 1944: *Repegő, Рєпєгєвє* (Hnt.). A *Repegő* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1863: *Repego patak* (SEBESTYÉN 2008: 208), *Penezis nomik* (SHU. 459). A pataknév etimológiája nem tisztázott. Repegőn keresztül haladt a Galíciába vezető országút. Kőrösmező külterületi lakott helye volt.

Repegye 'egyesült Borsával' 1888: *Repede* (Hnt.), 1892: *Repegye* (Hnt.), 1898: *Repegye*

(Hnt.), 1904: *Repegye, Sebespatak* (LELKES 69), 1907: *Sebespatak* (Hnt.), 1913: *Sebespatak* (Hnt.), 1944: *Sebespatak* (Hnt.), 1967: *Borşa-Repedea* (SUCIU 1: 96), 2001: *Borşa-Repedea* (LELKES uo.). A *Repegye* helységnév román víznévi eredetű, vö. 1864: *facas repedii, dosz repedii* (PESTY), magyarázatához ld. *Rápigy* szócikkét. A helység nevét 1904-ben *Sebespatak*-ra magyarosították (LELKES 69). A hivatalos román *Borşa-Repedea* előtagja a szomszédos Borsa helységre utal, Repegye ugyanis Borsa külterületi lakott helye volt.

Repegye ld. Kirva¹

Repenye ld. Ripinye

Repinne ld. Ripinye

Rév ld. Farkasrév

Ricska, Річка ‘település Ökörmezőtől ÉNy-ra’ 1600: *Rychke* (BÉLAY 183), 1646: *Riczka* (ComMarmUg. 108), 1715: *Ricska* (BÉLAY 189), 1725: *Ricska* (REVIZKI), 1773: *Ricska* (LexLoc. 135), 1808: *Ricska, Rička, Ryčka* (LIPSZKY: Rep. 560), 1828: *Ricska* (NAGY 198), 1851: *Ricska* (FÉNYES 3: 292), 1913: *Kispatak* (Hnt.), 1925: *Rička* (ComMarmUg. 108), 1944: *Ricska, Речка* (Hnt.), 1983: *Річка, Речка* (ZO). A *Ricska* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1463: *Ryczka patak* (BÉLAY 136), *Річка nomik* (SHU. 465). A víznév alapja a rusz.-ukr. *річка* ‘folyó, folyócska’ (CYM. 8: 579, HRINČENKO 4: 25) főnév, vö. szl. *rěka ‘ua’ (ŠMILAUER 152). „Az említett négy, még középkorban alakult verhovinai Bilkei-Lipcsei falut követte az 1530 körül telepített Vucskómező s a Ripinye közelében a Ricska patak mellé szállított Ricske, amelyet 1600-ban „noviter condescensa possessio”-nak mondanak” (BÉLAY 92, 183). A magyar *Kispatak* 1900-ban, a helységnévrendezés során jött létre a szláv név tükörfordításával (MEZŐ 1999: 323).

Rigórét ld. Pirovica

Ripa ‘egyesült Protivennyel’ 1898: *Ripa* (Hnt.), 1904: *Ripa, Partos* (LELKES 66), 1907: *Partos* (Hnt.), 1913: *Partos* (Hnt.), 1944: *Ripa, Puna* (Hnt.), 1967: *Punu* (ZO). A *Ripa* helységnév ruszin dúlónévi eredetű, vö. 1864-5: *Ripá pohárj* (SEBESTYÉN 2008: 178). Magyarázatához ld. *Ripinye* szócikkét. A helység nevét 1904-ben tükörfordítással *Partos*-ra magyarosították (LELKES 66). A tanya Alsóbisztra külterületi lakott helye volt, 1967-ben Protivenyhez csatolták.

Ripinye, Репинне ‘település Ökörmezőtől É-ra’ 1457: *Rypina* (MIHÁLYI 401), 1460: *Ripina* (CsÁNKI 1: 451), 1469: *Rypyna* (MIHÁLYI 496), 1471: *Rypyna* (BÉLAY 184), 1496: *Rypinia* (MIHÁLYI 613), 1646: *Ripinye* (ComMarmUg. 109), 1725: *Ripinye* (REVIZKI),

1773: *Rippine, Rippinye* (LexLoc. 135), 1808: *Repinye, Řepině, Rypiné* (LIPSZKY: Rep. 557), 1828: *Ripinye* (NAGY 198), 1838: *Ripinye* (Schem. 61), 1851: *Ripinye* (FÉNYES 3: 294), 1877: *Ripinye, Ripinnoje* (Hnt.), 1913: *Repenye* (Hnt.), 1925: *Repenoje*, 1930: *Repinné* (ComMarmUg. 109), 1944: *Ripinye, Репинное* (Hnt.), 1983: *Репинне, Репинное* (ZO). A *Ripinye* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Рипинка ріка* (SHU. 461). A patak-név alapja a rusz.-ukr. *puna* 'meredek part' (HRINČENKO 4: 17) vagy a román *ripă* 'szakadék, vízmosás, meredély, vízmosásos oldal' (DRM. 2: 249) főnév. Ehhez semleges nemű szláv melléknévképző járul, jelentése tkp. 'meredek partú, szakadékos (vízfolyás)' (MIZSER 2007: 102). „Elnevezés nép monda szerint Riplyág Badács, mert igen sok badács terem, mások szerint Répáktól az az hely omladványok köszikláktól, mellyek a keresztül folyó víz mentében vannak neveztettk,- 's hihetőleg ez utobbi álván menyiben a keresztül folyó vizet is az alsobeli községek Répénkának nevezik. Ezen folyó felső hideg pataknál eredvén Szolyma községe alatt egy örvénye formálva egyesül a nagy ág vizzel” (PESTY). A *Ripinye* helységnevet 1901-ben, az országos helységnévrendezés során *Repenyé*-re változtatták (MEZŐ 1999: 323). A hivatalos ukrán *Репинне* a ruszin név ukránosított változata.

Rókamező ld. Ravaszmező

Rókarét ld. Meresor

Rona de Jos ld. Alsóróna

Rona de Sus ld. Felsőróna

Róna ld. Alsóróna

Róna ld. Felsőróna

Róna ld. Runya

Rónapolyána ld. Polyána²

Rónaszék, Coștiui 'település Máramarosszigettől DK-re' 1474: *Ronaszek* (MIHÁLYI 522), 1475: *Ronazek* (uo. 528), 1725: *Ronaszek* (REVIZKI), 1773: *Rhona Szek, Kostyl, Kostyul* (LexLoc. 136), 1808: *Rhonaszék, Ronaszék, Kosstyl, Gostyuj* (LIPSZKY: Rep. 212), 1828: *Rhonaszék, Kostil* (NAGY 198), 1838: *Rónaszék* (Schem. 57), 1851: *Rhónaszék* (FÉNYES 3: 291), 1913: *Rónaszék* (Hnt.), 1944: *Rónaszék* (Hnt.), 1981: *Coștiui* (Legea). A *Rónaszék* helységnév magyar eredetű, a település a jobb felől az Izába ömlő *Róna* patak [1353/1360: *inter duos fluvios Rona et Feketewpatakchw* (MIHÁLYI 522)] mellett települt, s a patakról kapta a nevét. A pataknév magyarázatához ld. *Alsóróna* szócik-

két. A helységnév utótagja a m. nyj.-i *szék* 'időszakos vízállás' főnév (KISS 2008: 243). „Rónaszék hihetőleg onnan kapta nevét, hogy a két Rona falu közelében fekszik, és a legrégibb időtől fogva e század elejéig szék helye volt a maramarosi katonai jószágok Igazgatóságának. Román nyelven Kostyujnak, Ruthen nyelven pedig Kostyilnak nevezik mi magyar nyelven Kastélyt jelent, hihetőleg az 1720 évben épült és még mai napig is fenálló emeletes kamarai épülettől” (PESTY). A hivatalos román *Coștiui* a magyar *kastély*-ből származó rom. *coștei* 'kastély' (TAMÁS 276) helynévi alkalmazása, de ld. rom. *castel* 'kastély' (DRM. 1: 178). A névadáshoz ld. 1474: „castelli de Ronaszek” (MIHÁLYI 522).

Rosziska ld. Roszucska

Rosztoka¹, Розтоки 'település Rahótól K-re' 1898: *Rosztik* (Hnt.), 1907: *Nyilas* (Hnt.), 1913: *Nyilas* (Hnt.), 1918: *Nyilas* (Hnt.), 1925: *Novoszelica, Roztoky* (ComMarmUg. 112), 1944: *Nyilas, Росмокъ* (Hnt.), 1983: *Розмоку, Росмоку* (ZO). A *Rosztoka* helységnév ruszin víznévi eredetű, magyarázatához ld. *Rosztoka*² szócikkét. A magyar *Nyilas* a helységnévrendezés során, 1904-ben jött létre hivatalos úton (LELKES 69), a szláv névvel nincs kapcsolatban, vö. m. *nyilas* 'a közös szántóföldekből nyíl szerinti osztással (nyílhúzással, nyílvetéssel) egy-egy gazdára jutó földdarab, osztályrész' (TESZ. 2: 1045). A hivatalos ukrán *Розмоку* többes számú forma. A helység Rahó külterületi lakott helye volt.

Rosztoka², Розтока 'település Ökörmezőtől ÉNy-ra' 1651: *Rosztoka* (BÉLAY 187), 1770/72: *Rostoka* (MOTZEL), 1808: *Rosztoka, Rostoka* (LIPSZKY: Rep. 564), 1828: *Rosztoka* (NAGY 198), 1838: *Rosztoka* (Schem. 61), 1851: *Rosztóka* (FÉNYES 3: 299-300), 1913: *Rosztoka* (Hnt.), 1944: *Rosztoka, Росмока* (Hnt.), 1983: *Розмока, Росмока* (ZO). A *Rosztoka* helységnév ruszin víznévi eredetű, a falu az azonos nevű patak mellett jött létre, vö. 1651: *Rosztoka* (patak) (BÉLAY 187), *Розмока номік* (SHU. 471) (MIZSER 2007: 102). A pataknev a rusz.-ukr. *посмока~розмока* 'két ágra oszló vagy két ág egyesüléséből keletkező vízfolyás, elágazás, útélágazás' (CYM. 8: 827, HRINČENKO 4: 79, SZTRIPSZKY 119) főnévből származik, vö. szl. *orz-toka 'ua.' (ŠMILAUER 182). „Rosztoka fekszik Máramaros megyének leg északibb oldalán beszögellik Bereg és Galíciai dombok között, a falun végig egy kisebb szerű patak folyik melynek mind két oldalán házak vannak építve, e patak neve rosztoka, magyarul víz ágazást jelent és a község is innen vette nevét” (PESTY). Közigazgatásilag Pilipechez tartozik.

Roszucska, Рочишка 'település Rahótól DNy-ra' 1687: *Ruszuczka* (BÉLAY 187), 1725: *Ruszuczka* (REVIZKI), 1773: *Roszucska* (LexLoc. 136), 1789: *Roszucska, Roszutska, Roszucska* (MTH. 124), 1808: *Roszucska, Rosučka* (LIPSZKY: Rep. 564), 1828: *Roszuska* (NAGY 198), 1838: *Roszuska* (Schem. 56), 1851: *Roszuska* (FÉNYES 3: 300), 1877: *Roszucska* (Hnt.), 1913: *Rászócška* (Hnt.), 1925: *Rozsučka, Rozsoška* (ComMarmUg. 111-2), 1944: *Roszucska, Рочушка* (Hnt.), 1983: *Рочишка, Рочушка* (ZO). A *Roszucska* hely-

ségnév ruszin víznévi eredetű, alapja rusz.-ukr. *позцоха* 'mellékvíz, forráság, elágazás' (CYM. 8: 813, HRINČENKO 4: 58) főnév, vö. or. *позцоуѣ* 'ua.' (FNESz., Rosszos, SZTRIPSZKY 119) szl. *-ka* helynévképzős származéka (BÉNYEI 2012a: 112). A néphagyomány a helység alapítását a mongol–tatár támadás idejére teszi (IMCY. 529), de a falut valójában a bocskói uradalom telepítette a 17. század közepén a Lonkánál a Tiszába szakadó kis Kaszó-patak mellett (BÉLAY 187). Személynévi eredete valószínűleg kizárható, vö. ukr. *Росышка* csn. (Чучка 2005: 490). A magyar *Rászócška* 1900-ban, a helységnévrendezés során jött létre (MEZŐ 1999: 326).

Rozália ld. Rozavlya

Rozavlea ld. Rozavlya

Rozavlya, Rozavlea 'település Máramarosszigettől DK-re' 1390: *Hrozallya* (MIHÁLYI 98), *Hrozawlla* (DocVal. 379), 1411: *Rozaulya* (MIHÁLYI 167), 1418: *Rozavlya* (uo. 224), 1430: *Rozallya* (uo. 279), *Rosallya* (BÉLAY 187), 1431: *Janoswaydafalwa* (uo.), 1450: *Hrozavlya*, *Hrozawlya* (MIHÁLYI 347), 1525: *Rozawlya* (BÉLAY 187), 1725: *Rosalya* (REVIZKI), 1773: *Rozalya*, *Hrozavlya* (LexLoc. 132), 1808: *Rozállya*, *Rozsállya*, *Rosállya*, *Hrozawla*, *Rozávlea* (LIPSZKY: Rep. 565), 1828: *Rozavlya*, *Hrozawlya* (NAGY 198), 1838: *Rozavlya* (Schem. 56), 1851: *Rozavlya vagy Rozalia* (FÉNYES 3: 301), 1913: *Rozália* (Hnt.), 1944: *Rozália* (Hnt.), 1981: *Rozavlea* (Legea). Az elsődleges *Hrozállya* helységnév ruszin eredetű, a R. ukr. *Грозавѣ* személynév (CCYM. 1: 265, Чучка 2005: 139-40) birtoklást kifejező *-ja* képzős származéka (KNIEZSA: KeletMo. 128, FNESz., *Rozália*). A magyarban és a románban a szókezdő *h* lekopott. A forrásokban szórványosan előforduló *Jánosvajdafalva* azzal magyarázható, hogy Rozávlya volt János vajda birtokainak központja, ezért halála után is évekig Jánosvajdafalvának nevezték (BÉLAY 66). A település nevét előbb 1900-ban *Rozsállya*-ra, majd 1901-ben *Rozáliá*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 327). A hivatalos román *Rozavlea* a ruszinból származik.

Rudaspatak ld. Rudavec

Rudavec 'egyesült Majdánkával' 1780-1: *Rudávecz*, *Rudávez* (MTH. 48), 1789: *Rudavecz* (uo.), 1796-9: *Rudavetz* (uo.), 1828: *Rudavetz* (NAGY 200), 1851: *Rudavecz* (FÉNYES 3: 303), 1882: *Rudavecz* (Hnt.), 1898: *Rudavecz* (Hnt.), 1907: *Rudaspaták* (Hnt.), 1913: *Rudaspaták* (Hnt.), 1944: *Rudavec*, *Рудавець* (Hnt.), 1967: *Рудавець* (ZO). A *Rudavec* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Рудавець ручей* (SEBESTYÉN 2008: 212), *Рудавець номік* (SHU. 477). A pataknev a rusz.-ukr. *руда* 'érc' (Чопей 352, HRINČENKO 4: 485) főnév *-ovec* helynévképzős származéka, vö. szl. **ruda* 'ua.' (ŠMILAUER 154-5). „*Rudavecz* Telepitvény egy veres ripacsos kötül, melly a Ragyhhoz hasonló Ragya orosz nyelven (:Ruda:) 's mi után a kis szerű patak mellybe ezen veres Kö szikla van Rudávecznek monadtik a Telepitvény is annak neveztetvén el, ezen

patak az *Ó Holyátinka* nevű folyóba ömlik, mely *Holyátinka* folyó Majdankánál a *Nagy ág* vizével egyesül” (PESTY). A magyar *Rudaspatak* névmagyarosítás eredménye, 1904-ben, a helységnévrendezés során hozták létre hasonló hangzás alapján (LELKES 67). Majdánka külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Runya ’egyesült Zalommal’ 1898: *Runya* (Hnt.), 1907: *Róna* (Hnt.), 1910: *Róna* (*Runya*) (SEBESTYÉN 2008: 205), 1913: *Róna* (Hnt.), 1967: *Руня* (ZO). A *Runya* helységnév ruszin dülőnévi eredetű, vö. 1865: *Runya* (SEBESTYÉN 2008: 205). A dülőnév a rusz. *руня~рунина* ’sík, róna, rónaság’ (Чопей 353) főnév származéka. A magyar *Róna* névmagyarosítás eredménye. Keselymező külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesült Zalommal.

Ruscova ld. Ruszkova¹

Ruszka Mokra ld. Oroszmokra

Ruszke Pole ld. Űrmező

Ruszkirva ld. Kirva¹

Ruszkova¹, Ruscova ’település Máramarosszigettől DK-re’ 1353: *Orozuiz* (MIHÁLYI 30-2), 1373: *Orozviz* (uo. 66), 1390: *Orozfalu* (uo. 98), 1411: *Ruzkowa* (CSÁNKI 1: 451), 1442: *Ruskowa* (MIHÁLYI 321), 1725: *Ruszkova* (REVIZKI), 1773: *Ruszkova* (LexLoc. 132), 1808: *Ruszkova, Ruskowá* (LIPSZKY: Rep. 569), 1828: *Ruszkova, Ruskowi* (NAGY 199), 1838: *Ruszkovo* (Schem. 56), 1851: *Ruszkova* (FÉNYES 3: 305), 1913: *Visóoroszi* (Hnt.), 1944: *Visóoroszi* (Hnt.), 1968: *Ruscova* (SUCIU 2: 89), 1981: *Ruscova* (Legea). A *Ruszkova* helységnév szláv víznévből keletkezett névátvitellel. A település annak a pataknak a közelében települt, amit magyarul *Oroszvíz*-nek [1353: *fluvius Orozuiz* (DocVal. 127)], ruszinul **Рысков(а)*-nak nevezték, s amely jobb felől ömlik a Visóba (KNIEZSA: KeletMo. 128, FNESz., *Visóoroszi*, BÉLAY 73, 188), jelentése tkp. ’Orosz pataka, Oroszé’. A település nevét az országos helységnévrendezés során előbb *Kárpátoroszi*-ra (1900), majd 1901-ben *Visóoroszi*-ra magyarosították (MEZŐ 1999: 329). A hivatalos román *Ruscova* a szláv név átvétele.

Ruszkova² ’egyesült Uglyával’ 1892: *Ruszkova* (Hnt.), 1898: *Ruszkova* (Hnt.), 1904: *Ruszkova, Oroszliget* (LELKES 68), 1907: *Oroszliget* (Hnt.), 1913: *Oroszliget* (Hnt.), 1944: *Ruszkova, Рыково* (Hnt.). A *Ruszkova* helységnév ruszin dülőnévi eredetű, vö. 1864-5: *Ruszkava* (SEBESTYÉN 2008: 227). A dülőnév személynévből keletkezett, vö. 1671: *Pe. Ruszka* (BÉLAY 153), *Рыко* csn. (Чучка 2005: 495), amihez birtoklást kifejező szl. -*ova* képző kapcsolódik. A helység nevét 1904-ben *Oroszliget*-re magyarosították (LELKES 68). Uglya külterületi lakott helye volt.

Ruszkovapolyána, Poienile de sub Munte 'település Máramarosszigettől K-DK-re' 1373: *Rwzpolyana* (MIHÁLYI 234), 1411: *Rwzkopolanya* (uo. 167), *Ruszkó-Polyana* (uo. 168), *Ruzkowa Polyna* (uo. 175), 1600: *Ruzkouapojana* (BÉLAY 180), 1725: *Ruskova polyana* (REVIZKI), 1773: *Rusz-Polyána, Pojenile de Szup* (LexLoc. 132), 1789: *Ruszkova Pojána, Pojána Rusztselinor, Pojána Ruszka* (MTH. 82), 1808: *Polyána (Ruszkó), Ruskowá-Polana, Pojana-Ruszului* (LIPSKY: Rep. 522), 1828: *Polyana (Ruszkó), Pojana* (NAGY 198), 1838: *Ruszkó-Pojána* (Schem. 56), 1851: *Polyána (Ruszkó)* (FÉNYES 3: 250), 1913: *Havasmező* (Hnt.), 1944: *Havaskő* (Hnt.), 1968: *Poienile de sub Munte* (SUCIU 2: 52), 1981: *Poienile de sub Munte* (Legea). A *Ruszkovapolyána* helységnév ruszin eredetű: „Korábban Ruszkopolyánának neveztetett, hihetőleg a' miatt, hogy mint a' hagyomány tartja; a' szomszéd Ruszkóvának telepítvénye lehetet; jelenleg pedig Ruszpolyána név alatt ismeretes ország szerte” (PESTY). A név előtagjának magyarázatához ld. *Ruszkova*¹ szócikkét. Az utótag a rusz.-ukr. *поляна* 'erdei tisztás, rét' (CYM. 7: 107–8) főnév, de vö. még rom. *poiana* 'ua.' (DRM. 2: 267). A település nevét 1900-ban, az országos helységnévrendezés során *Havasmező*-re magyarosították (MEZŐ 1999: 329). 1944-ben egyesült *Oroszkő*-vel, az új, közös helység neve *Havaskő* lett (uo. 140). A hivatalos román *Poienile de sub Munte* jelentése tkp. 'Hegy alatti tisztások'.

Ruszpolyána ld. Ruszkovapolyána

Säcel ld. Szacsal

Sajó, Şieu 'település Máramarosszigettől DK-re' 1373: *Sayo* (MIHÁLYI 66), 1385: *Sayo* (uo. 85), 1411: *Sayo* (CSÁNKI 1: 452), 1450: *Sajon* (uo.), 1725: *Sajo* (REVIZKI), 1773: *Sajo, Sejen* (LexLoc. 132), 1808: *Sajó, Sieu* (LIPSKY: Rep. 571), 1828: *Sajó, Sejen* (NAGY 199), 1838: *Sajó* (Schem. 56), 1913: *Sajó* (Hnt.), 1944: *Sajó* (Hnt.), 1981: *Şieu* (Legea). A *Sajó* helységnév magyar eredetű, víznévből keletkezett névátvitellel (KNIEZSA: KeletMo. 128). A helység az Iza bal oldali mellékvíze, a *Sajó* [1409: fluv. *Sajov* (KNIEZSA: ErdVíz. 8)] mellett jött létre a 14. században (BÉLAY 188). A *Sajó* víznév a m. só köznévnél és a R. jó 'folyó' (TESz. 2: 276) főnévnél az összetétele (vö. FNESz., *Sajó*). A *Sajó* víz- és helységnév Máramarosban nem meglepő a hatalmas méretű sólőhelyek miatt. A hivatalos román *Şieu* a magyar névből származik.

Sajómező ld. Polyána³

Sajópolyána ld. Polyána³

Sălişte de Sus ld. Szelistye

Sándorfalva, Олександрівка 'település Huszttól K-re' 1455: *Sandorfalva* (BÉLAY 189), 1465: *Sandorfalva* (CSÁNKI 1: 452), 1550: *Sandorfalva* (KárolyiOkl. 3: 257),

1725: *Sándorfalva* (REVIZKI), 1773: *Sándorfalva*, *Sandresty*, *Sandrova* (LexLoc. 135), 1808: *Sándorfalva*, *Sandresty*, *Ssándrova* (LIPSZKY: Rep. 578), 1828: *Sándorfalva*, *Sandrowo* (NAGY 199), 1838: *Sándorfalva* (Schem. 62), 1851: *Sándorfalva* (FÉNYES 4: 8), 1877: *Sándorfalva*, *Sándorovo* (Hnt.), 1913: *Ósándorfalva* (Hnt.), 1925: *Šandrovo* (ComMarmUg. 13–4), 1944: *Ósándorfalva*, *Шандрово* (Hnt.), 1983: *Олександрівка*, *Александрівка* (ZO). A *Sándorfalva* helységnév magyar eredetű, a *Sándor* szn.-nek [vö. 1394: *Petrus Sandor* (KÁZMÉR 1993: 910-1)] és a birtokos személyjellel ellátott *falv* főnévnek az összetételével keletkezett. „Sándorfalva község név eredetéről a hagyomány azt beszéli hogy nevezett községben hajdani időkben egy Sándor nevű egyén só aknát kezdet mivelní, mi azonban el enyészett, innen eredt Sándorfalva (:ruthenül Sandrovo:) helyiségének nevezete” (PESTY). A névadók magyarok voltak, de a középkori magyar lakosság az újkorban erősen oroszosodott (BÉLAY 189). A megkülönböztető szerepű Ó- előtagot 1900-ban, az országos helységnévrendezés során kapcsolták a névhez (MEZŐ 1999: 331). A régi ruszin *Шандрово* a magyarral párhuzamos névadás eredménye. Az új, hivatalos ukrán *Олександрівка*-t hatósági úton hozták létre 1946-ban magyar mintára (KISS 1991c: 358).

Sandrovo ld. Sándorfalva

Săpînța ld. Szaplonca

Sărasău ld. Szarvaszó

Sârbi ld. Szerfalva

Sat-Șugatag ld. Sugatag

Scsora ’egyesült Toronyával’ 1904: *Fenyvesvölgy*, *Scsora* (LELKES 67), 1907: *Fenyvesvölgy* (Hnt.), 1913: *Fenyvesvölgy* (Hnt.), 1944: *Scsora*, *Щора* (Hnt.). A *Scsora* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1863: *Щора*, *Ščora*, *potok Ščora*, *рукавъ Щора* (SEBES-
TYÉN 2008: 226), 1904: *Scsora patak* (uo. 227), vö. *Прислінь-Щорянка потік* (SHU. 447). A pataknev etimológiája nem tisztázott, de talán kapcsolatba hozható a rom. *cioară* ’varjú’ madárnévvel, vagy annak személynévesült változatával, vö. *Cioară* szn. (CONSTANTINESCU 239). A helység nevét 1904-ben *Fenyvesvölgy*-re magyarosították (LELKES 67). Toronya külterületi lakott helye volt.

Sebespatak ld. Repegye

Seszu Pojéni ’egyesült Borsával’ 1892: *Seszu valea pojényi* (Hnt.), 1898: *Seszu valea pojényi* (Hnt.), 1904: *Seszu pojéni*, *Síkvölgy* (LELKES 69), 1907: *Síkvölgy* (Hnt.), 1913: *Síkvölgy* (Hnt.), 1944: *Síkvölgy* (Hnt.), 1968: *Șesul Poieni* (SUCIU 2: 171), 2001: *Șesul Poieni*

(LELKES uo.). A *Seszu Pojéni* helységnév román eredetű, a *șes* 'síkság, alföld, róna' (DRM. 2: 598) és a *poen, poieniță* 'irtás, csonkolt, erdő, kis erdei tisztás' (DRM. 2: 267) főnévnek az összetételével keletkezett. A helység nevét 1904-ben *Síkvölgy*-re magyarosították (LELKES 69). Borsa külterületi lakott helye volt.

Șieu Id. Sajó

Sighetu Marmăției Id. Sziget

Síkvölgy Id. Seszu Pojéni

Siróka, Широке 'település Huszttól ÉK-re' 1898: *Siroka* (Hnt.), 1907: *Siroka* (Hnt.), 1913: *Siróka* (Hnt.), 1930: *Široká* (ComMarmUg. 123), 1944: *Siróka, Шурока* (Hnt.), 1983: *Шуроке, Шурокое* (ZO). A *Siróka* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Шурокий номик* (SHU. 624). A pataknév alapja a rusz.-ukr. *широкый~широкий* 'széles' (СУМ. 11: 456, Чопей 432) melléknév nőnemű formája, jelentése tkp. 'Széles (víz, folyó)'. A hivatalos ukrán *Шуроке* semleges nemű alak. Alsóbisztra külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Siroke Id. Siróka

Sirokij Luh Id. Széleslonka

Slătiora Id. Sztatinka

Sófalva, Данилово 'település Huszttól K-re' 1390: *Huzthokna* (ComMarmUg. 38–9), 1391: *Danalafalua* (DocVal. 423), 1462: *Sofalwa* (BÉLAY 189), 1550: *Soffalwa* (KárolyiOkl. 3: 257), 1610: *Soffalua* (BÉLAY 189), 1725: *Soófalva* (REVIZKI), 1773: *Soófalva, Danyilesty, Danilova* (LexLoc. 135), 1808: *Sófalva, Danilowá, Danilest(y)i* (LIPSZKY: Rep. 599), 1828: *Soófalva, Danilowo* (NAGY 199), 1838: *Sófalva* (Schem. 62), 1851: *Sófalva (Danilova)* (FÉNYES 4: 32-3), 1877: *Sófalva, Danilovo* (Hnt.), 1913: *Husztsoófalva* (Hnt.), 1930: *Danilove* (ComMarmUg. 38–9), 1944: *Husztsoófalva, Данилово* (Hnt.), 1983: *Данилове, Данилово* (ZO), 1995: *Данилово*. A *Sófalva* helységnév magyar eredetű, a m. *só* és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett, a település határában található sólelőhelyek motiválták. A település nevének változatai közül a legrégebbi a *Husztakna*, ez *Huszt* közelében lévő sóbányára utal. Idővel a *Husztakna* nevet a szinonim *Sófalva* váltotta fel, melyet a másfelé található *Sófalvák*-tól való megkülönböztetés végett 1901-ben, az országos helységnévrendezés során a *Huszt*- előtaggal egészítették ki (MEZŐ 1999: 338). *Sófalva* közelében egy falu települt, amely *Danilo* nevű telepítő kenézéről a magyarban a **Danilofalva>Danalafalva*, a ruszinban pedig a *Danilova~Danilovo* nevet kapta. A két település összeolvadásakor a magyarban a

sóbányászatra utaló, a ruszinban pedig a *Danilo* kenéz nevét őrző név maradt fenn (Kiss 1991c: 355). „Soófalva község név eredetéről a nép hagyomány szerint annyi puhatolható ki, hogy régi ős időkben benne sót vágtak, innen eredhetett magyar elnevezése Soófalva hogy pedig azt ruthen nyelven Danelovának hívják, azt álitják mert a só aknát azon korban egy Dánelo nevű lakos földjén kezdték művelni, mi régen elenyészett ugyan, de volt helyein jelenleg a nép használatára két sós kut fenmaradt” (PESTY). A hivatalos ukrán *Данилово* a ruszin név átvétele.

Somfalva, Cornești ’település Máramarosszigettől D-re’ 1442: *Felsewfeyerfalwa* (MIHÁLYI 321), 1465: *Somos* (uo. 468), 1470: *Somosfalva* (uo. 500), 1553: *Somosffalwa* (ComMarmUg. 35), 1725: *Somosfalva* (REVIZKI), 1773: *Somfalva, Kornyest* (LexLoc. 133), 1808: *Somfalva, Kornyest, Kornyesti* (LIPSZKY: Rep. 600), 1828: *Somfalva, Kornyesti* (NAGY 199), 1838: *Somfalva* (Schem. 53), 1851: *Somfalva* (FÉNYES 4: 35), 1913: *Somosfalva* (Hnt.), 1944: *Somosfalva* (Hnt.), 1981: *Cornești* (Legea). A *Somfalva*~*Somosfalva* helységnév magyar eredetű, a m. *som* ’rendszerint vadon termő, fanyar, savanykás ízű, piros, csonthéyas magvú gyümölcs’ (ÉrtSz. 5: 1237) növénynévnek és a birtokos személynéllel ellátott *falva* főnévnek az összetételével keletkezett. „Somfalva (Kornesti) tulajdonképpen nevét a’ határán lévő Somról, mely igen bő számmal termett hajdan neveztetik, most találhatik ugyan keves som fa, de oly rideg hogy egy jóra való ostor nyelet sem lehet belőle ki válogatni” (PESTY). A település nevét 1901-ben, az országos helységnévrendezés során *Somosfalvá*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 338). A hivatalos román *Cornești* párhuzamos névadás eredménye, vö. rom. *corn* ’húsos som’ (DRM. 1: 282).

Somosfalva ld. Somfalva

Sorompó ld. Hliszna

Sóspataka ld. Szlatinka

Strímtura ld. Szurdok

Sugatag, Sat-Şugatag ’település Máramarosszigettől D-re’ 1360: *Sugatagfolwa* (BÉLAY 190), *Sugatagfalua* (MIHÁLYI 37), *Sugatagfalva* (uo. 38), 1364: *Sugatagh* (uo. 53), 1434: *Swgatagh* (BÉLAY 190), 1583: *Suhatagh* (uo.), 1725: *Sugatag* (REVIZKI), 1773: *Sugatagh, Sugetagh* (LexLoc. 133), 1808: *Suhatag* (LIPSZKY: Rep. 613), 1828: *Sugatagh* (NAGY 199), 1838: *Sugatag* (Schem. 53), 1851: *Sugatag* (FÉNYES 4: 45), 1913: *Falusugatag* (Hnt.), 1944: *Falusugatag* (Hnt.), 1981: *Sat-Şugatag* (Legea). A *Sugatag* helységnév magyar eredetű, magyarázatához ld. *Aknasugatag* szócikkét. Eredetileg víznév volt, névátvitellel keletkezett a közeli vízfolyás nevéből (KNIEZSA: KeletMo. 129). A korai adatolású *Sugatagfalva* névalakok *-falva* utótagja hamar lekopott. „Magyar neve magyar

alapítást sejtet, 1360-ban azonban már mint románoktól lakott falu kerül a gyula-falvi Drágus birtokába” (BÉLAY 190). A 20. század elejétől használatos *Falu-* előtag *Aknasugatag* nevének előtagjával áll korrelációban. A hivatalos román *Sat-Şugatag* a magyar név átvétele az előtag fordításával, vö. rom. *sat* ’falú’ (DRM. 2: 459).

Sugatag ld. Aknasugatag

Sugatagfalva ld. Sugatag

Şugau ld. Sógó

Sógó, Şugau ’település Máramarosszigettől DK-re’ 1907: *Sugó* (Hnt.), 1913: *Sugó* (Hnt.), 1944: *Sugó* (Hnt.), 1968: *Şugău* (SUCIU 2: 178), 1981: *Şugau* (Legea). A *Sugó* helységnév magyar víznévi eredetű, a helység a határában folyó *Sógó* patakról kapta a nevét, vö. 1671: *Sugo patak* (BÉLAY 200), 1864: *Sugó* (PESTY). „*Körtvélyes*. – Eszaki és déli, elválasztva a *Sugó* = *Zugó* hegyi *Zuhatag* által; *Bírlány* – alatta folyik a *Sugó* egyik ága, ’s míg nem egyesülnek ez *bírlány*, amaz *körtvélyesi ságónak* neveztetik” (PESTY). A pataknev a *süg~zúg* (ld. *sugatag*) ige -ó folyamatos melléknévi igenévi képzős alakja, vö. *sógó* ’folyóvíz gyorsabb folyású szakasza’ (ÚMTSz. 4: 968). A hivatalos román *Şugau* a magyar név átvétele. Máramarossziget külterületi lakott helye volt.

Şuligul ld. Suliguli

Suliguli ’egyesült Felsővisóval’ 1851: *Suliguli* (FÉNYES 4: 308), 1853: *Suliguli* (T), 1877: *Suliguli savanyúvíz* (Hnt.), 1898: *Suliguli* (Hnt.), 1913: *Suliguli* (Hnt.), 1968: *Şuligul* (SUCIU 2: 178). A *Suliguli* helységnév román hegynévi eredetű, vö. 1864: *Sulgul havas* (PESTY). A hegynév valószínűleg a rom. nyj.-i *şulig* ’fiatal nád gyökere, jégcsap’ (BULGAR–CONSTANTINECU–DOBRIDOR) származéka. FÉNYES ELEK azt írta róla: „hires savanyu vízforrással, melly Suliguli név alatt ismeretes, s melly az egész országban leg-erősebbnek tartatik...” (FÉNYES 4: 308). Felsővisó külterületi lakott helye volt.

Szacsal, Säcel ’település Máramarosszigettől DK-re’ 1453: *Kis Zachal* (MIHÁLYI 366, CSÁNKI 1: 452), 1468: *Szatzal* (BÉLAY 191), 1486: *Zachel* (MIHÁLYI 577), 1495: *Zachol* (BÉLAY 191), 1555: *Zachyall* (uo.), 1725: *Szacsaly* (REVIZKI), 1773: *Szacsal, Szecsel* (LexLoc. 132), 1808: *Szacsal, Szecsel* (LIPSZKY: Rep. 618), 1828: *Szatsal* (NAGY 199), 1838: *Szacsár* (Schem. 56), 1851: *Szacsal* (FÉNYES 4: 51), 1913: *Izaszacsal* (Hnt.), 1944: *Izaszacsal* (Hnt.), 1981: *Säcel* (Legea). A *Szacsal* helységnév román eredetű, a rom. *sät(i)cel* ’kis falu, falucska’ < rom. *sat* ’falú’ származéka (DRM. 2: 459) (ld. FNESz., *Izaszacsal, Szacsal*). „A legfelsőbb izaparti falu. Neve románul „falucskát” jelent. A 15. sz. első felében települt” (BÉLAY 191). 1900-ban, az országos helységnévrendezés során a településnév az *Iza-* előtagot kapta, ami a folyó közelségére utal (MEZŐ 1999: 345).

Szakadék ld. Zalom

Száldobos, Стеблівка 'település Huszttól DK-re' 1389: *Zaldobos* (CSÁNKI 1: 452), 1638: *Szaldobos* (BÉLAY 191), 1725: *Szaldobos* (REVIZKI), 1773: *Szaldobas, Szaldobos* (LexLoc. 136), 1808: *Szaldobos, Saldobossa* (LIPSZKY: Rep. 621), 1828: *Szaldobos* (NAGY 199), 1838: *Száldobos* (Schem. 64), 1851: *Száldobos* (FÉNYES 4: 59), 1877: *Száldobos* (Hnt.), 1913: *Száldobos* (Hnt.), 1944: *Száldobos, Салдобовиш* (Hnt.), 1983: *Стеблівка, Стеблевка* (ZO). A *Száldobos* helységnév magyar eredetű, a m. nyj.-i *száldob* 'hársfa' -s képzős származékából keletkezett (TESz. 3: 569). „A tiszaparti Száldobos magyar neve és földrajzi helyzete alapján ítélve kétségtelen magyar alapítás. Magyar volt a középkori lakossága is, az újkorra azonban elruténesegett” (BÉLAY 191). A régi ruszin *Салдобовиш* a magyar név átvétele. Az újabb, hivatalos ukrán *Стеблівка* elnevezés tudálékos etimologizáláson alapuló tükörfordítással jött létre. A magyar *Száldobos* vélt előtagját önkényesen a rusz. *стебло* 'szál' (Чопей 379) főnévvel azonosították és képzővel látták el (KISS 1991c: 358–9).

Szálláspatak ld. Szászó

Szaplonca, Säpința 'település Máramarosszigettől Ny-ra' 1373: *de Zapancha* (MIHÁLYI 69), *Zapuncha, Zapponchya* (uo. 80), 1390: *Zaploncha* (BÉLAY 192), 1418: *Saponcha* (MIHÁLYI 215), 1450: *Zoploncza* (BÉLAY 192), 1461: *Zapoloncza* (MIHÁLYI 437), 1725: *Szaploncza* (REVIZKI), 1773: *Szaploncza, Szepincza, Szopunka* (LexLoc. 134), 1808: *Szaploncza, Sapunka, Szapunka* (LIPSZKY: Rep. 623), 1828: *Szaploncza* (NAGY 199), 1838: *Szaploncza* (Schem. 58), 1851: *Szaploncza* (FÉNYES 4: 65), 1913: *Szaplonca* (Hnt.), 1944: *Szaplonca* (Hnt.), 1981: *Säpința* (Legea). A *Szaplonca* helységnév szláv eredetű, víznévből jött létre névátvitellel. A falu a Tiszába torkolló *Szaplonca patak* mellett települt, s a patakról kapta a nevét (BÉLAY 192). A víznév a szl. **solpъ* 'vízesés, zuhatag' (ŠMILAUER 166) -ica képzős alakja. Más feltevés szerint a *Szaplonca* helységnév előzménye egy szláv **Sypanica* helynév volt, amely elsődlegesen a Tisza hordalékából keletkezett területre vonatkozott (KNIEZSA: KeletMo. 129, FNESz., *Szaplonca*). A hivatalos román *Säpința* a szláv név átvétele, de talán magyar közvetítéssel került a románba.

Száraspatak ld. Suha²**Szarvashegy ld. Kuzsbej**

Szarvaszó, Sărasău 'település Máramarosszigettől ÉNy-ra' 1345: *Zorwazou* (MIHÁLYI 20), 1360: *Zarvasov* (uo. 48), 1375: *Zarazou* (uo. 259), 1390: *Zarwazow* (CSÁNKI 1: 452), 1418: *Zarwazo* (BÉLAY 193), *Zarvazov* (MIHÁLYI 215), 1528: *Zarwotzo* (LAZARUS), 1725: *Szarvaszo* (REVIZKI), 1773: *Szarvaszó, Szaraszéó, Szarvaszj* (LexLoc. 134), 1808:

Szarvaszo (LIPSZKY: Rep. 624), 1828: *Szarvaszó* (NAGY 199), 1838: *Szarvaszó* (Schem. 58), 1851: *Szarvaszó* (FÉNYES 4: 69), 1913: *Szarvaszó* (Hnt.), 1944: *Szarvaszó* (Hnt.), 1981: *Sărasău* (Legea). A *Szarvaszó* helységnév magyar eredetű, a m. *szarv* 'a vízmeder, völgy, árok szarvszerűen elágazó része' (TESz. 3: 684) főnévnek és az *aszó* 'időszakos vízfolyás, szárazpatak, kiszáradt folyómeder' (TESz. 1: 187) vízrajzi köznévnél az összetételével keletkezett (KNIEZSA: KeletMo. 129). Népetimológias magyarázata csak részben felel meg a valóságnak: „A nép monda szerint e' község határában egy sós vizes forrás volt –s határa nagy erdőség lévén sok szarvas volt benne – 's ezen sos vizes forrásnál tanyáztak – onnan előbb Szarvastonak – később Szarvaszonak nevezték” (PESTY). A hivatalos román *Sărasău* a magyar név átvétele (FNESz., *Szarvaszó*).

Szászó, Cacovo 'település Técsőtől ÉK-re' 1898: *Szászova* (Hnt.), 1907: *Szálláspatak* (Hnt.), 1913: *Szálláspatak* (Hnt.), 1918: *Szálláspatak* (Hnt.), 1944: *Szászó, Cacovo* (Hnt.), 1983: *Cacove, Cacovo* (ZO), 1995: *Cacovo*. A *Szászó* helységnév ruszin víz- vagy dűlőnévből keletkezett névátvitellel, vö. 1411: *Zaazpathaka* (BÉLAY 166), 1753: *A Szászóban* (SZABÓ T. 434)], 1865: *Сасывъ номокъ* (SEBESTYÉN 2008: 201), *Сăсівъ номік* (SHU. 488). A dűlő- és pataknév közül valószínűleg a víznév az elsődleges. A víznév talán kapcsolatba hozható Drág vajda fiának, Szásznak a nevével, vagy a *szász* népnévvel. A *Szászó* birtoklást kifejező szl. -ov(o) képzős alak. A magyar *Szálláspatak* a történelmi névhez képest másodlagos. Irhóc külterületi lakott helye volt.

Szászovo ld. Szászó

Szeklence, Сокирница 'település Huszttól DK-re' 1373: *Zeglenk* (MIHÁLYI 68, DocVal. 248), 1389: *Zeklenche* (MIHÁLYI 90), 1392: *Zenkolenche, Zenkelenche* (DocVal. 424–5), 1550: *Zeklencze* (KárolyiOkl. 3: 257), 1725: *Szeklőncze* (REVIZKI), 1773: *Szeklencze, Szokernicza* (LexLoc. 135), 1808: *Szeklencze, Sokelnica, Sekelnica* (LIPSZKY: Rep. 628), 1828: *Szeklentze* (NAGY 199), 1838: *Szeklencze* (Schem. 61), 1851: *Szeklencze* (FÉNYES 4: 81), 1877: *Szeklence, Szokirnica* (Hnt.), 1913: *Szeklencze* (Hnt.), 1925: *Sokernice, Sokyrrnica, Sekernice* (ComMarmUg. 125–6), 1944: *Szeklence, Сокирница* (Hnt.), 1983: *Сокирница, Сокирница* (ZO). A *Szeklence* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1604: *Zeklenczpathaka* (BÉLAY 192). A falu ott települt, ahol a *Szeklence* patak bal felől a Tisza jobb oldali mellékvizébe, a Bajlóba ömlik, s a patakról kapta a nevét, vö. *Сокі́рница номік* (SHU. 515). A *Szeklence* víznév a rusz.-ukr. *cokip* 'fehér vagy ezüst nyár' < *оcokip* 'fehér nyár, fekete nyár' (CYM. 9: 439) fanév -ica helynévképzős származéka, jelentése tkp. 'Nyárad' (KISS 1991c: 359). A magyarban *r/l* elhasonulás ment végbe. „Lakói a középkorban magyarok, de az újkorra... egyre jobban oroszosodott” (BÉLAY 194). A hivatalos ukrán *Сокирница* a szláv név átvétele.

Széleslonka, Широкий Луг 'település Técsőtől ÉK-re' 1458: *Lompka* (IVÁNYI 136),

1638: *Szeles Lonka* (BÉLAY 195), 1705: *Széleslonka* (HODINKA 439), 1725: *Széleslonka* (REVIZKI), 1773: *Szeles Lonka, Luha* (LexLoc. 134), 1808: *Lonka* (Széles-), *Luh* (LIPSZKY: Rep. 386), 1828: *Lonka* (Széles) (NAGY 197), 1838: *Széles-Lonka* (Schem. 62), 1851: *Széles-Lonka* (FÉNYES 3: 37), 1877: *Széles-Lonka, Luh* (Hnt.), 1913: *Széleslonka* (Hnt.), 1925: *Široký Luh*, 1930: *Luh Široký* (ComMarmUg. 124), 1944: *Széleslonka, Лызь* (Hnt.), 1983: *Широкий Лызь* (ZO). A *Széleslonka* helységnév magyar eredetű, a m. *lonka~lanka* 'víz melletti rét, szántó, lapály, folyóvíznek lassú folyású helye' köznévből származik, ld. még *Lonka* szócikkét. A *Széles-* előtag annak a rétnek a nagy kiterjedésére utal, ahol a falu létrejött. „Eredetét honnan vette bizton nem tudatik, de nép hagyomány szerint ezelőtt mintegy 350 évvel Lengyelből valami rabló banda üzetett ki, kik Grindzela nevű vezér alatt a havasokra barangolván a helyen leg nagyobb tért találtak és telepedtek le itten mire a helység neve is utasít Sirokij Luh vagy is magyarul Széles Lonka; helyesebben Széles Liget” (PESTY). A hivatalos ukrán *Широкий Лызь* a magyar név tükörfordításával keletkezett.

Szelistye¹, Нижне Селище 'település Huszttól K-re' 15. sz.: *Zelisthe, Zelesthye* (CSÁNKI 1: 452), 1455: *Selisthe* (BÉLAY 195), 1550: *Sylsthye* (KárolyiOkl. 3: 257), 1610: *Szylsthye* (BÉLAY 195), 1659: *Szelestye* (uo.), 1725: *Szelistye* (REVIZKI), 1773: *Szelisty, Szelistye* (LexLoc. 135), 1808: *Szelistye, Selisste* (LIPSZKY: Rep. 629), 1828: *Szelistye* (Alsó) (NAGY 199), 1838: *Alsó-Szelistye* (Schem. 60), 1851: *Alsó-Szelistye* (FÉNYES 4: 84), 1877: *Szelistye* (Alsó-), *Szeliscye* (Hnt.), 1913: *Alsószelistye* (Hnt.), 1925: *Nižni Selišté*, 1930: *Selišté Nižni* (ComMarmUg. 93–4), 1944: *Alsószelistye, Селище* (Hnt.), 1983: *Нижне Селище, Нижнее Селище* (ZO). A *Szelistye* helységnév román eredetű, alapja a rom. *săliște~siliște~siliște* 'faluhely' (DRM. 2: 502) < bolg. *селище* 'helység, település' főnév, vö. szl. *seliste 'ua.' (MOÓR ZONF. 6: 105) (FNESz., *Szelistye*). A 19. századtól használatos *Alsó-* előtag *Felsőszelistye* nevének előtagjával van korrelációban. A hivatalos ukrán *Нижне Селище* a történelmi név szlávósított alakja.

Szelistye², Săliște de Sus 'település Máramarosszigettől DK-re' 1365: *Keethzeleste* (MIHÁLYI 57), 1407: *Scelistha* (uo. 150), 1456: *Szelistye, Zeleste* (uo. 385, 389), 1486: *Zelysthye, Zelyste* (uo. 579, 581), 1555: *Zelestthye* (BÉLAY 196), 1604: *Zelestie* (uo.), 1725: *Szelisty* (REVIZKI), 1773: *Szeliste, Szelistye* (LexLoc. 132), 1808: *Szelistye* (LIPSZKY: Rep. 629), 1828: *Szelistye* (Felső), *Szelisty* (NAGY 199), 1838: *Szelistye* (Schem. 56), 1851: *Felső-Szelistye* (FÉNYES 4: 84), 1913: *Felsőszelistye* (Hnt.), 1944: *Felsőszelistye* (Hnt.), 1981: *Săliște de Sus* (Legea). A *Szelistye* helységnév román eredetű, magyarázatához ld. *Szelistye¹* szócikkét. A *Felső-* előtag a Huszttól keletre fekvő *Alsószelistye* nevének előtagjával van korrelációban. A hivatalos román *Săliște de Sus* a történelmi névből származik a jelzői tag fordításával (FNESz., *Felsőszelistye*).

Szentmihálykörtvélyes ld. Körtvélyes

Szerednye Vogyane ld. Középpapsa

Szerfalva, Sîrbi 'település Máramarosszigettől D-re' 1405: *Szirbfalva* (MIHÁLYI 132), 1459: *Zeer* (uo. 426), *Zerfalua* (BÉLAY 196), 1470: *Zerpfalwa* (MIHÁLYI 502), 1475: *Szirpfalva* (uo. 525), 1588: *Zerfalva* (uo. 634), 1593: *Sirbi* (uo. 639), 1725: *Szerfalva* (REVIZKI), 1773: *Szerfalva, Szirby* (LexLoc. 133), 1808: *Szerfalva, Szirb* (LIPSZKY: Rep. 645), 1828: *Szérfalva (Alsó), Szirby* (NAGY 199), 1838: *Szerfalva* (Schem. 53), 1851: *Szerfalu* (FÉNYES 4: 129), 1913: *Szerfalva* (Hnt.), 1944: *Szerfalva* (Hnt.), 1981: *Sirbi* (Legea). Az elsődleges *Szerbfalva* helységnév magyar eredetű, a *szerb* népnévnek és a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. A 14. században a Délvidékről beköltöző románok *szerb*-nek nevezték az 1200 utáni magyarországi szláv telepítvényeket is a hazájukban lakó szláv népelem nevével (GYÖRFFY 4: 118), vö. rom. *sîrb* 'szerb' (DRM. 2: 511), ezért a helység valószínűleg ruszin falu lehetett a román lakosság letelepedésekor. A *Szerb*- idővel a magyarban *Szer*-ré változott. A hivatalos román *Sirbi* párhuzamos névadással jött létre.

Sziget, Sighetu Marmăției 'történelmi megyeközpont' 1308/14.: *Soget* (GYÖRFFY 4: 126), 1332-5: *Dygnnet, Zyket, Ziget* (Vat. 1/1: 330, 355, 371), 1346: *Zygeth* (MIHÁLYI 23), 1349: *Zigeth* (BÉLAY 197), 1431: *Szigeth* (uo. 283), 1564: *Zygeth* (ComMarmUg. 121), 1725: *Sziget* (REVIZKI), 1773: *Szigeth, Szihot* (LexLoc. 136), 1808: *Sziget, Siget, Syhot, Sihoty* (LIPSZKY: Rep. 646), 1828: *Szigeth, Sihot* (NAGY 195), 1838: *Sziget* (Schem. 58), 1851: *Szigeth, Szigit, Szihota* (FÉNYES 4: 129-30), 1913: *Máramarossziget* (Hnt.), 1944: *Máramarossziget* (Hnt.), 1981: *Sighetu Marmăției* (Legea). A *Sziget* helységnév magyar eredetű, a m. *sziget* 'több oldalról vízzel körülvett v. folyókanyarban levő föld' főnév származéka. A település abban a szögletben épült, amelyet a bal felől a Tiszába torkolló Iza és a Tisza alkot (KNIEZSA: KeletMo. 129). „Népe a középkorban túlnyomó többségében magyar, de egy – bár számra kicsiny – társadalmilag és gazdaságilag erős szász hospes csoport itt is élt. Ennek beolvadása a 16. sz.-ban már befejeződött. A 18. sz. közepéig kétségtelenül tiszta magyar Sziget, éppen mint a másik négy koronárváros. A románok és zsidók beköltözése csak Mária Terézia korától kezdve ölt nagyobb méreteket” (BÉLAY 197). A *Máramaros*- előtag a vármegyei hovatarozásra utal. A párhuzamosan használt ruszin *Szihot*-hoz ld. rusz. *cuзomъ* 'sziget' (Чопей 361). A régi román *Sighetu*, illetve az újabb hivatalos *Sighetu Marmăției* a magyarból származik (FNESz., *Máramarossziget*).

Szigetkamara 'egyesült Szigettel' 1778: *Kamara mellett* (SCHRAM 64), 1850k.: *Kamara* (T), 1898: *Sziget-Kamara* (Hnt.), 1904: *Szigetkamara* (LELKES 70), 1907: *Szigetkamara* (Hnt.), 1913: *Szigetkamara* (Hnt.), 1944: *Szigetkamara* (Hnt.), 1967: *Cămară Sighet* (SUCIU 1: 125), 2001: *Cămară Sighet* (LELKES uo.). A *Kamara* helységnév magyar eredetű, a m. *kamara* 'királyi kincstár' (ÉrtSz. 3: 717) főnév származéka. Arra utal, hogy a helység a királyi kamara tulajdona volt, vö. még rom. *cămară* 'kamra, kincstár' (DRM.

1: 187). A település sómalmában a környék bányáiból kitermelt sót dolgozták fel. A *Sziget*- előtag a Máramarosszigethez való tartozást jelöli. A hivatalos román *Cămara Sighet* a magyar név átvétele.

Szihot ld. Sziget

Szihozka 'egyesült Borsával' 1892: *Szihozka* (Hnt.), 1898: *Szihozka* (Hnt.), 1900: *Szihozka* (Hnt.). A *Szihozka* helységnév ruszin eredetű, talán a rusz. *cuzomъ* 'sziget' (Чопей 361) főnév nőnemű melléknévképzős származéka, jelentése tkp. 'Szigeti, Szigethez tartozó'. A *cuzomъ* a ruszin nyelvben magyar jövevényszó. Borsa külterületi lakott helye volt.

Szilszki 'egyesült Rahóval' 1804: *Szilszki* (ComMarmUg. 132), 1808: *Szilki*, *Sylky* (LIPSZKY: Rep. 647), 1944: *Szilszkypatak*, *Сельскійпоток* (Hnt.). A *Szilszki* helységnév ruszin víznévi eredetű, a helység arról a patakról kapta a nevét, amely mellett létrejött, vö. 1863: *Silski*, *Silski potok*, *Silski mali potok* (SEBESTYÉN 2008: 218), *Сільський потік* (SHU. 504). A pataknév alapja a rusz.-ukr. *сельський~сільський* 'falusi' mn. (Чопей 360, CYM. 9: 221), jelentése tkp. 'Falusi patak', vö. *Rahó*. A tanya Rahó külterületi lakott helye volt.

Szinevér, Синеvir 'település Ökörmezőtől K-re' 1604: *Zynever* (BÉLAY 200), 1605: *Szinever* (uo.), 1725: *Szinever* (REVIZKI), 1773: *Szinevér* (LexLoc. 135), 1808: *Synewir*, *Szinevér* (LIPSZKY: Rep. 648), 1828: *Szinevér* (NAGY 199), 1838: *Szinevér* (Schem. 63), 1851: *Szinevér* (FÉNYES 4: 136-7), 1877: *Szinevér*, *Tócska-Szinevér*, *Szinyijvér* (Hnt.), 1913: *Alsószinevér* (Hnt.), 1925: *Sinevir Nižni*, 1930: *Sinovir* (ComMarmUg. 122), 1944: *Alsószinevér*, *Синевиръ* (Hnt.), 1983: *Синеvir*, *Синевир* (ZO). A *Szinevér* helységnév ruszin eredetű. Az összetett név előtagja a rusz.-ukr. *синій* 'kék' melléknév (CYM. 9: 182-3, Чопей 362), utótagja pedig a *vir* 'örvény, forgó' (CYM. 1: 466, SZTRIPSKY 119) főnév. „Nevezetére nézve csupán az orosz szótól származtatik,- ugyanis a község alsó része alatt a *Talabor* folyóban mintegy 6 öl hosszúságban egy szikla alatt iszonyu nagy mélység lévén, mely felette nagy mélysége, s örvénye miatt Szinyivir-nek nevezett (!); mert Szinyi magyarul annyi: mint kék és vir magyarul: örvény – egybe kimondva Szinyi vir – kék örvény – innét maradt fent maig is Szinevér nevezete” (PESTY). A név a *Talabor folyó* kéken örvénylő vizével, és nem a Szinevérpolyánától északra fekvő tengerszemmel kapcsolatos. Az 1900-tól használatos *Alsó*- előtag a későbbi keletkezésű, szomszédos *Felsőszinevér* (*Szinevérpolyána*) nevének előtagjával van korrelációban, s az országos helységnévrendezés során került a névbe (MEZŐ 1999: 368, FNESz., *Alsószinevér*).

Szinevérpolyána, Синевирська Поляна 'település Ökörmezőtől ÉK-re' 1715:

Szinaver Pojana (BÉLAY 201), 1725: *Szinevér polyana* (REVIZKI), 1773: *Szinever Polyánka* (LexLoc. 135), 1808: *Polyána* (*Szinevér*-) (LIPSZKY: Rep. 522), 1828: *Polyana* (*Szinevér*), *Polyán* (NAGY 198), 1838: *Szinevér-Pojána* (Schem. 63), 1851: *Polyána* (*Szinevér*) (FÉNYES 3: 250), 1877: *Szinevér* (*Polyána*-) (Hnt.), 1913: *Felsőszinevér* (Hnt.), 1925: *Sinevir Vyžni, Vyšnyj Sinevir, Sinevir Poljana*, 1930: *Polana Sinovirská* (ComMarmUg. 122-3), 1944: *Felsőszinevér, Синевирь Поляна* (Hnt.), 1983: *Синевицька Поляна, Синевицькая Поляна* (ZO). A *Szinevérpolyána* helységnév a szomszédos *Szinevér* falu nevéből keletkezett névátvitellel. Az előtag etimológiájához ld. *Szinevér* szócikkét. A kétrészes név utótagja a rusz.-ukr. *поляна* ‘erdei tisztás, rét’ (CYM. 7: 107–8) főnév. „Nevezetére nézve is csak egyedül orosz szótól származtatik;- mert mellék nevét – Szinevér,- nyerte Szinevértől, mint hogy határai egybe vágók és a Szinevéri lelki pásztorság alá tartozik,- Polyána pedig orosz szó léven magyarul annyit tesz mint mező, tér; mert a völgy melyben fekszik igen szép termelő,- telepített pedig legtöbbnyire Lengyel menekültekből, mint hogy Lengyel ország szomszédságában van” (PESTY). Az 1900-tól használatos *Felső*- előtag a korábbi keletkezésű *Alsószinevér* nevének előtagjával van korrelációban (MEZŐ 1999: 368). A hivatalos ukrán *Синевицька Поляна* a történelmi név átvétele.

Szinevér-Tócska ld. Tócska

Szinevir ld. Szinevér

Szinevirszka Polyana ld. Szinevérpolyána

Szirbfalva ld. Szerfalva

Szlatina ‘elpusztult falu Aknasugatag környékén’ 1360: *Zalatina v. olacalis* (MIHÁLYI 37), 1364: *Zlatna* (uo. 53), *Zlatyna* (BÉLAY 201), 1446: *Zlathyna* (MIHÁLYI 332). A *Szlatina* helységnév román eredetű, magyarázatához ld. *Aknaszlatina* szócikkét. „A mai Aknasugatag körül feküdt, a gyulafalviak hat máramarosmenti falujának központja, valószínűleg a legnagyobb, de 1456 után nem hallunk róla. Román lehetett” (BÉLAY 201).

Szlatina ld. Aknaszlatina

Szlatina ld. Faluszlatina

Szlatinka, Slătiora ‘település Máramaroszigettől DK-re’ 1411: *Zlatina* (ComMarmUg. 124), 1419: *Zlathina* (uo.), 1431: *Zlatyna* (BÉLAY 201), 1458: *Slathanyfalwa* (MIHÁLYI 417), 1514: *Sospathaka* (BÉLAY 201), 1549: *Zlathyna al. nom. Soopathaka* (uo.), 1555: *Soopathak* (uo.), 1725: *Szlatinka* (REVIZKI), 1773: *Szalatinka, Szletiore,*

Szlatina (LexLoc. 132), 1808: *Szlatinka*, *Slatjinka*, *Szlatoria* (LIPSZKY: Rep. 651), 1828: *Szlatinka* (NAGY 199), 1838: *Szlatinka* (Schem. 53), 1851: *Szlatinka* (FÉNYES 4: 143), 1913: *Izasópatak* (Hnt.), 1944: *Izasópatak* (Hnt.), 1981: *Slătiora* (Legea). Az elsődleges *Szlatina* helységnév román eredetű, víznévből keletkezett névátvitellel. „A Község elnevezését számtalan sóos vizes forrás ’s patakocskáiról nyerte nevét Szlatyina – Soós vizet jelent” (PESTY). A pataknév magyarázatához ld. *Aknaszlatina* szócikkét. A falu a magyar nyelven *Sós patak*nak nevezett patak völgyében települt 1400 körül (BÉLAY 201-2). A magyar *Sóspatak* névváltozat valószínűleg párhuzamos névadással jött létre, de a román név a 17. századra teljesen kiszorította a magyart. A másodlagos *Szlatinka* névben szl. *-ka* helynévképző található, ami minden bizonnyal a ruszinban került a névbe (BÉNYEI 2012a: 112). A település nevét 1900-ban, az országos helységnévrendezés során *Izasópatak*-ra magyarosították (MEZŐ 1999: 370). A hivatalos román *Slătiora* a történelmi névből származik.

Szloboda, Свобода ‘település Ökörmezőtől ÉK-re’ 1864: *Szloboda* (PESTY), 1898: *Sloboda* (Hnt.), 1902: *Szloboda* (Hnt.), 1925: *Svoboda* (ComMarmUg. 130–1), 1944: *Szloboda*, *Свобода* (Hnt.), 1983: *Свобода* (ZO). A *Szloboda* helységnév ruszin víznévi eredetű, a falu a *Szloboda-patak* mellett létesült, s róla kapta a nevét, vö. 1864: *Слобода потокъ* (SEBESTYÉN 2008: 192), *Слободянська Ріка*, *Слобода* (SHU. 510). A víznév alapja a rusz. *слобода* ‘gyarmat, telep’ (Чопей 365) főnév. Szinevérpolyána külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik. A helység Ukrajna legmagasabban fekvő települése (912 m). A hivatalos ukrán *Свобода* a cseh korszakban használt *Svoboda* átvétele, jelentése tkp. ‘Szabadság’ (CYM. 9: 98-9).

Szokirnica ld. Szeklence

Szolom ‘egyesült Gányával’ 1904: *Szolom* (LELKES 68), 1907: *Szolm* (Hnt.), 1913: *Szolom* (Hnt.). A *Szolom* helységnév ruszin eredetű, alapja valószínűleg a rusz.-ukr. *солома* ‘szalma’ főnév (CYM. 9: 448-9, Чопей 371), vö. szl. *solma ‘ua.’ (ŠMILAUER 166). Gánya külterületi lakott helye volt.

Szolone, Солоне ‘település Técsőtől ÉK-re’ 1828: *Szolonej* (NAGY 200), 1850k. *Királyvölgy* (T), 1853: *Königsthal* (T), 1864: *Szolonej* (PESTY), 1898: *Szólóni* (Hnt.), 1907: *Szólóni* (Királyvölgy) (Hnt.), 1913: *Királyvölgy* (Hnt.), 1944: *Szoláni*, *Соляный* (Hnt.), 1983: *Солоне*, *Соленое* (ZO). A *Szolone* helységnév ruszin eredetű, víz- vagy dűlőnévből keletkezett névátvitellel, vö. 1753: *A Szolonában* v. *Szolonaban* (sz.), 1719: *Az Soos Pataka mellett* (SZABÓ T. 437), *Солоний помик* (SHU. 519). A patak- és dűlőnév közül valószínűleg a víznév az elsődleges. Ez a rusz.-ukr. *солоний* ‘sós’ (Чопей 371, CYM. 9: 451) melléknév származéka. A m. *Sóspatak* név párhuzamos névadással jött létre. A másodlagos magyar *Királyvölgy* egy német *Königsthal* névből származik tükörfordí-

tással (MEZŐ 1999: 25). „Továbbá az ugynevezett *Szolonej* völgy mi magyarul sós helyt jelent, a' közhasználatba e' völgy *Királyvölgy* nek neveztetik, hol ez előtt rendes tisztséggel sobánya hivatal volt, 's a' kö só nagy menyiségben termeltetett, azonban 1853 évben a' só akna felsőbbi rendelet folytán be temetettvén úgy a' telepítvény valamint minden művelési épület megszűnt létezni, 's jelenleg ott, hol ház helyek és épületek állottak egy gyümölcstő böven termő kies helyé van alakitva” (PESTY). A falu Alsóneresznice külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag Gányához tartozik.

Szoltovina ld. Aknaszlatina

Szolotyán 'egyesült Ruszkovapolyánával' 1888: *Szolotyán* (Hnt.), 1892: *Szolotyín* (Hnt.), 1898: *Szolotyán* (Hnt.), 1907: *Szolotyán* (Hnt.), 1913: *Szolotyán* (Hnt.), 1944: *Szolotyán* (Hnt.), 1968: *Soloția* (SUCIU 2: 139). A *Szolotyán* helységnév román víznévi eredetű, vö. 1864: *Szolotyán* (PESTY). „A községhez tartozó részek (:contotetis:) ... *Szolotyán; Pintáj*, hason nevü pataktól” (PESTY). A víznév a rom. *slatină* 'sósút, sósforrás, sós ásványvíz, sósforrásos hely' (DRM. 2: 512) származékának tűnik. Ruszkovapolyána külterületi lakott helye volt.

Szolyma, Соїми 'település Ökörmezőtől É-ra' 1457: *Wyркеz* (CSÁNKI 1: 453), 1462: *Wyркеz* (uo.), 1469: *Wyркewz* (MIHÁLYI 496), 1490: *Vizkeз* (BÉLAY 220), 1646: *Vizköz* (ComMarmUg. 125), 1725: *Szolyma* (REVIZKI), 1773: *Szolyma* (LexLoc. 135), 1808: *Szolyma, Solma, Sojma* (LIPSZKY: Rep. 654), 1828: *Szolyma* (NAGY 199), 1838: *Szolyma* (Schem. 61), 1851: *Szolyma* (FÉNYES 4: 148), 1913: *Vizköz* (Hnt.), 1925: *Sojmy* (ComMarmUg. 125), 1944: *Vizköz, Соїмы* (Hnt.), 1983: *Соїму* (ZO). Az elsődleges *Vizköz* helységnév magyar eredetű, a *víz* 'vízfolyás' és *köz* 'közbeeső terület' főnév összetételével keletkezett. A falu a *Nagy-ág* és a *Repinka patak* összefolyásánál települt (BÉLAY 220). A párhuzamos ruszin *Szolyma* előzménye a rusz.-ukr. *соїма~соїму* 'vizek, folyók összefolyásának helye' (SZTRIPSZKY 119, Желеховский 2: 893) (FNESz., *Vizköz*). A ruszin név a 18. századra kiszorította a magyar névváltozatot. 1900-ban, az országos helységnévrendezés során újra a *Vizköz* nevet elevenítették fel (MEZŐ 1999: 373). A hivatalos ukrán *Соїму* a ruszin név többes számú alakja.

Szopki ld. Szopkó

Szopkó, Сопки 'település Ökörmezőtől ÉNy-ra' 1828: *Szopkó* (NAGY 200), 1851: *Szopkó* (FÉNYES 4: 152), 1892: *Szopkó* (Hnt.), 1898: *Szopkó* (Hnt.), 1907: *Szopkó* (Hnt.), 1913: *Szopkó* (Hnt.), 1925: *Sopka-osada*, 1930: *Sobky* (ComMarmUg. 127), 1944: *Szopkótelep, Conku* (Hnt.), 1983: *Conku* (ZO). A *Szopkó* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, vö. 1864: *Szopki* dűlő (SEBESTYÉN 2008: 187). A dűlőnév alapja a rusz.-ukr. *conka* 'domb vagy alacsony, kör alakú hegy' főnév (CYM. 9: 462). Személynévi eredetét valószínűleg kizárhatjuk, vö. ukr. *Conko* csn. (Чучка 2005: 529). Lozánszka külterületi lakott helye

volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik. A hivatalos ukrán *Конки* többes számú alak.

Szopkótelep ld. Szopkó

Szorospatak ld. Válye Szkrágyi

Szólómező ld. Herincse

Sztare Szelo ld. Ófalu

Szteblivka ld. Száldobos

Sztebna, Стебний ‘település Rahótól É-ra’ 1828: *Sztebnyi* (NAGY 200), 1838: *Sztebni* (Schem. 57), 1851: *Sztebnyi* (FÉNYES 4: 161), 1892: *Sztebna* (Hnt.), 1898: *Sztebnya* (Hnt.), 1907: *Dombhát* (Hnt.), 1918: *Dombhát* (Hnt.), 1944: *Dombhát, Стебна* (Hnt.), 1983: *Стебний, Стебный* (ZO). A *Sztebna* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1725: *Sztebник fl.* (REVIZKI), 1863: *Stebna, Stepna Bach* (SEBESTYÉN 2008: 208), *Стебний номик* (SHU. 529). A pataknev a rusz. nyj.-i *стена>степень>стебень* ‘szikla, hegy’ (Габорак 2008: 51) főnév nőnemű melléknévképzős származéka, jelentése tkp. ‘sziklás, hegyes (patak)’. A magyar *Dombhát* az eredeti név alapján 1904-ben jött létre hivatalos úton (LELKES 68). A hivatalos ukrán *Стебний* a történelmi név hímnemű változata. Közigazgatásilag Feketetiszához tartozik.

Sztebnatelep ld. Stebna

Sztebnij ld. Stebna

Sztrihálnya, Стригальня ‘település Ökörmezőtől ÉK-re’ 1770/72: *Sztrihalny* (MOTZEL: Index), 1780-1: *Sztruhálya* (MTH. 52), 1789: *Sztrihalnyi, Sztrihalnyi* (uo.), 1808: *Sztrihalyna, Strihalňa* (LIPSZKY: Rep. 662), 1828: *Sztrihalnya* (NAGY 200), 1838: *Sztrihalnya* (Schem. 61), 1851: *Sztrihajna* (FÉNYES 4: 163), 1877: *Sztrihánya* (Hnt.), 1898: *Sztrihálnya* (Hnt.), 1907: *Fenyves* (Hnt.), 1913: *Fenyves* (Hnt.), 1925: *Strihálnya, Strihálnya* (ZO). A *Sztrihálnya* helységnév ruszin eredetű. A név a rusz.-ukr. *стригальний* ‘nyíró, vágó’ melléknév nőnemű származéka (СУМ. 9: 767, Чопей 382). „*Sztrihájnya* Telepítvény régib időkben tisztán Juh tanyák voltak itt, ’s tavasszal itt nyíradván a Juhok, onnan (:Sztrezse:) nyirni Sztrihájnyának elneveztetett” (PESTY). A magyar *Fenyves* a ruszin névvel nincs kapcsolatban, 1904-ben jött létre hivatalos úton (LELKES 67).

Sztrimba, Стримба ‘település Rahótól Ny-ra’ 1907: *Almáspatak* (Hnt.), 1913: *Almás-patak* (Hnt.), 1918: *Almáspatak* (Hnt.), 1944: *Sztrimbapatak, Cmpумба* (Hnt.), 1983: *Cmpумба* (ZO). A *Sztrimba* helységnév román víznévi eredetű, vö. 1859: *Strimba* (SEBESTYÉN 2008: 191), *Cmpумба номик* (SHU. 533). „Sztrimba ez előtt mintegy 30. évvel telepítettett a’ felső Apsai lakosokból. Sztrimba pedig egy kanyargos folyótól mely szintén azon nevet viseli és az Apsa vizébe foly” (PESTY). A pataknév alapjául a rom. *strimb* ‘görbe, kanyargós’, *strimba* ‘görbít, meggörbít’ (DRM. 2: 562–3) szolgált. A magyar *Almáspatak* hivatalos névadással jött létre 1904-ben. A hivatalos ukrán *Cmpумба* a román név átvétele. Közigazgatásilag Felsőapsához tartozik.

Sztrimbapatak ld. Sztrimba

Sztrimtura ld. Szurdok

Sztudena ‘egyesült Lazescsinával’ 1828: *Sztudena* (NAGY 200), 1838: *Sztudena* (Schem. 57), 1896: *Sztudena* (ComMarmUg. 129), 1910: *Studena* (uo.), 1930: *Studená* (uo.), 1967: *Студеный* (ZO). A *Sztudena* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Студеный номик* (SHU. 536). A víznév magyarázatához ld. rusz.-ukr. *студеный* ‘nagyon hideg, hideg, hűvös, hűs’ (CYM. 9: 799, Чопей 383), vö. szl. *studentь ‘hideg’ (ŠMILAUER 172). A hivatalos ukrán *Студеный* a történelmi nőnemű *Sztudená*-val szemben hímnemű forma. A falut 1967-ben Lazescsinához csatolták.

Sztudena ld. Felsőhidegpatak

Sztudenej ‘egyesült Alsóhidegpatakkal’ 1892: *Sztudenei* (Hnt.), 1898: *Sztudenei* (Hnt.), 1904: *Sztudenszki potyik, Patakvölgy* (LELKES 66), 1907: *Patakvölgy* (Hnt.), 1913: *Patakvölgy* (Hnt.). A *Sztudenej* helységnév ruszin víznévi eredetű, magyarázatához ld. *Sztudena* szócikkét. A helység nevét 1904-ben *Patakvölgy*-re magyarosították (LELKES 66). Alsóhidegpatak külterületi lakott helye volt.

Szuha¹, Cyхuй ‘település az Ilosvai járásban, Ilosvától ÉK-re’ 1680: *Szukna* (BÉLAY 202), 1745: *Szuha patak* (MIKOVINYI), 1780-1: *Szucha* (MTH. 48), 1789: *Szuha-Potuk, Szucha patak* (uo.), 1808: *Szucha, Suchá* (LIPSKY: Rep. 663), 1828: *Szucha* (NAGY 199), 1851: *Szucha* (FÉNYES 4: 164), 1925: *Suhá*, 1930: *Suchý* (ComMarmUg. 130), 1944: *Szui* (Hnt.), 1983: *Cyxuй, Cyxoй* (ZO). A *Szuha* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Cyxuй номик* (SHU. 546). A pataknév alapja a rusz.-ukr. *cyxuй* ‘száraz, sovány, aszott’ melléknév nőnemű formája (CYM. 9: 864, Чопей 386), nyaranta kiszáradó folyót, patakot jelent. A kusnicai határból kiszakított területen keletkezett a 17. sz. végén (BÉLAY 202). A 19. században egyesült a szomszédos Barankával *Szuhabaranka* néven, később azonban újra különváltak. A hivatalos ukrán *Cyxuй* a melléknév hímnemű alakja.

Szuha², **Цyxий** ‘település Ökörmezőtől ÉNy-ra’ 1864: *Szuchaj* (PESTY), 1892: *Szuha* (Hnt.), 1898: *Szucha* (Hnt.), 1907: *Szárazpatak* (Hnt.), 1913: *Szárazpatak* (Hnt.), 1918: *Szárazpatak* (Hnt.), 1944: *Szuhi*, *Cyxiü* (Hnt.), 1983: *Cyxuï*, *Cyxoï* (ZO). A *Szuha* helységnév ruszin víznévől keletkezett névátvitellel, vö. 1904: *Szucha patak* (SEBESTYÉN 2008: 219), *Cyxuï nomik* (SHU. 546). „*Szuchaj* Telepítvény a keresztül folyó pataktól, mely száraz években kiszáradni szokott” (PESTY). A pataknev magyarázatához ld. *Szuha*¹ szócikkét. A magyar *Szárazpatak* név tükörfordítás eredménye, 1904-ben jött létre hivatalos úton (LELKES 67). Ripinye külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik. A hivatalos ukrán *Cyxuï* a történelmi név hímnemű formája.

Szuhabaranka ld. Baranka

Szuhabronyka ld. Baranka

Szuhár ld. Szuhármocsár

Szuhármocsár ‘egyesült Alsókalocsával’ 1904: *Szuhármocsár*, *Nyulrét* (LELKES 66), 1907: *Nyulrét* (Hnt.), 1913: *Nyulrét* (Hnt.), 1967: *Cyxap* (ZO). A *Szuhármocsár* helységnév ruszin eredetű, vö. 1864: *Цyxapъ* (SEBESTYÉN 2008: 180), 1906: *Szuchár*, *Szuchár patak* (uo. 181). Magyarázatához ld. rusz.-ukr. *cyxapъ* ‘kiszáradt erdő, kiszáradt tölgy, aszó’ (CYM. 9: 863-4, SZTRIPSZKY 120, Чопей 386) főnév. A helység nevét 1904-ben *Nyulrét*-re magyarosították (LELKES 66), ami a történelmi névvel nincs kapcsolatban. A tanya Alsókalocsa külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Szuhi ‘egyesült Kálinfalvával’ 1898: *Szuchi* (Hnt.), 1900: *Szuchi* (Hnt.), 1967: *Cyxuï* (ZO). A *Szuhi* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Sucha*, *Szucha Bach* (SEBESTYÉN 2008: 179). A víznév magyarázatához ld. *Szuha*¹ szócikkét. Kálinfalva¹ külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Szurdok, **Strîmtura** ‘település Máramarosszigettől DK-re’ 1326: *Zurduky* (DocVal. 66, GYÖRFFY 4: 128), 1326>408: *Zurdok al. nom. Barczanfalva* (uo.), 1411: *Zwrduk* (BÉLAY 202), *Zwrdog*, *Zurdugh* (MIHÁLYI 167-8), 1465: *Zurdog* (uo. 470), 1725: *Szurdok* (REVIZKI), 1773: *Szurdok*, *Sztrimtura* (LexLoc. 132), 1808: *Szurdok*, *Sztrimtura* (LIPSZKY: Rep. 665), 1828: *Szurdok*, *Stremptura* (NAGY 199), 1838: *Szurdok* (Schem. 58), 1851: *Szurdok* (FÉNYES 4: 167), 1913: *Szurdok* (Hnt.), 1981: *Strîmtura* (Legea). A *Szurdok* helységnév magyar eredetű, a *szurdok* ‘mély, szűk, meredek oldalú völgy, alján vízfolyással’ (TESz. 3: 805) főnév származéka. A falu az Iza völgyében települt (FNESz., *Szurdok*). „Máramaros területén az első román nyom: 1326-ban Szten fia Szaniszló kenéz megkapta Szurdok földet Károly királytól nemesi jogon. Földjén két falu keletkezett, Szurdok és Barczanfalva” (BÉLAY 202). A hivatalos román *Strîmtura* a *strîmtoare* ‘szoros, hegyszoros’ (DRM. 2: 563) főnévből ered, a magyar név fordítása.

Szvidovec 'egyesült Kőrösmezővel' 1789: *Szvidovecz* (MTH. 118), 1828: *Zvidovecz* (NAGY 200), 1838: *Zvidovecz* (Schem. 57), 1882: *Szvidobovecz* (Hnt.), 1898: *Szvidovecz* (Hnt.), 1907: *Fűrészvölgy* (Hnt.), 1913: *Fűrészvölgy* (Hnt.), 1925: *Svidovec*, 1930: *Svidovce* (ComMarmUg. 131), 1967: *Свидовець* (ZO). A *Szvidovec* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1863: *Szvidovec*, *Swidovec patak* (SEBESTYÉN 2008: 179), *Свидовець потік* (SHU. 489). A pataknév a rusz.-ukr. *свидина* 'fagyal, kutyafa' (CYM. 9: 70, Чопей 357), vö. szl. *svida, *svidъ* 'ua.' (ŠMILAUER 174) növénynév *-ovec* képzős származéka. A település nevét 1904-ben, az országos helységnévrendezés során *Fűrészvölgy*-re magyarosították az ott lévő fűrésztelep alapján (LELKES 68), „Szevidovetzi, másképp *fűrész* (:melynek also részén egy Fűrész Malom A Magas Kincstárt illető vagyoni:)” (PESTY). Kőrösmező külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Szvinika 'elpusztult település Dolha közelében' 1680: *Svinika* (BÉLAY 203). A *Szvinika* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Велика Свинка потік*, *Мала Свинка потік* (SEBESTYÉN 2008: 188-9), *Свинка потік* (SHU. 489). A pataknév alapja a rusz.-ukr. *свинка* 'kis disznó, kis koca' állatnév (Чопей 357, CYM. 71). A falu Dolha közelében a Szvinka-patak mellett települt a 17. sz. közepén (BÉLAY 203), később azonban nem hallunk róla.

Szvoboda ld. Szloboda

Talabor ld. Talaborfalva

Talaborfalu ld. Talaborfalva

Talaborfalva, Тебеля 'település Técsőtől É-ra' 1389: *Talabor* (ComMarmUg. 135), *Thalabur* (MIHÁLYI 89), 1510: *Thalaborfalva* (ComMarmUg. 135), 1648: *Thalaborfalua* (TT. 1881: 200), 1725: *Talaborfalva* (REVIZKI), 1773: *Talaborfalva*, *Tereblo*, *Tereblva* (LexLoc. 136), 1808: *Talaborfalva*, *Terebla* (LIPSZKY: Rep. 669), 1828: *Talaborfalva*, *Telebre* (NAGY 199), 1838: *Talaborfalva* (Schem. 64), 1851: *Talaborfalva* (FÉNYES 4: 171), 1877: *Talaborfalva*, *Tereblya* (Hnt.), 1913: *Talaborfalva* (Hnt.), 1925: *Terebla*, *Tereblja* (ComMarmUg. 135), 1944: *Talaborfalu*, *Теребля* (Hnt.), 1983: *Теребля* (ZO). A *Talaborfalva* helységnév magyar eredetű, a település nevét a mellette folyó *Talabor folyó*-ról kapta, vö. 1389: *Thalabur* (MIHÁLYI 89), *Теребля* (SHU. 558), amihez a birtokos személyjellel ellátott *falu* főnév kapcsolódik. A folyónév eredete nincs tisztázva. A *Talaborfalva* helységnevet 1900-ban *Talaborfalu*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 380). A hivatalos ukrán *Теребля* a magyar névváltozathoz képest másodlagos (FNESz., *Talaborfalva*).

Taracköz, Таресва 'település Técsőtől K-re' 1373: *Tharaz*, *Tarazo* (MIHÁLYI 65, 68), 1378: *Taraczkeuz* (CSÁNKI 1: 453), 1438: *Taraczkoz* (MIHÁLYI 306), 1495: *Tharaczkewz*

(BÉLAY 204), 1610: *Tarackköz* (uo.), 1725: *Tarazköz* (REVIZKI), 1773: *Tarackköz*, *Taraszul*, *Tereszve* (LexLoc. 124), 1808: *Tarackköz*, *Tereswa*, *Taraszul* (LIPSKY: Rep. 671), 1828: *Tarackköz*, *Tereswa* (NAGY 199), 1838: *Tarackköz* (Schem. 62), 1851: *Tarackköz* (FÉNYES 4: 176), 1877: *Tarackköz*, *Tereszva* (Hnt.), 1913: *Tarackköz* (Hnt.), 1925: *Terešva* (ComMarmUg. 135–6), 1944: *Tarackköz*, *Tepecwa* (Hnt.), 1983: *Tepecwa* (ZO). A *Tarackköz* helységnév magyar eredetű, a település a *Tarac folyó* [vö. 1336: *Tharazwyze* (DocVal. 78), *Tepécwa* (SHU. 559)] és a *Tisza* összefolyásánál települt a 14. században. A *Tarac* név eredete bizonytalan, talán indoeurópai név, amely a gör. *τορος* 'hangos, gyors, fürge' melléknévvel tartozik össze (FNESz., *Tarac*). A helységnév utótagja a *m. köz* 'folyóköz, vízköz, az a vidék, terület, melyet két folyó v. egy folyamnak az ágai határolnak' (ÉrtSz. 4: 438) főnév. A hivatalos ukrán *Tepecwa* a magyar névváltozathoz képest másodlagos.

Tarackraszna ld. Krasznisora

Taracújfalu ld. Felsőneresznic

Taraszivka ld. Tereselpatak

Tarfalu ld. Óholyatin

Tarújfalu ld. Újholyatin

Teceu Mic ld. Kistécső¹

Técső, Тячів 'járési központ' 1308/14.: *Thecu* (*Techu*) (GYÖRFFY 4: 128), 1329: *Técső* (MIHÁLYI 93), *Teceu* (DocVal. 67), *Thechew* (uo. 78), 1336: *Thechew* (GYÖRFFY 4: 128), 1398: *Thechew* (MIHÁLYI 117), 1453: *Teczyő* (uo. 367), 1513: *Tétső* (Szirmay 36), 1725: *Técső* (REVIZKI), 1773: *Tecso*, *Tyacsova*, *Tyatsova* (LexLoc. 136), 1808: *Técső*, *Tačowá*, *Tecseu* (LIPSKY: Rep. 673), 1828: *Tétső*, *Tyatsovo* (NAGY 195), 1838: *Técső* (Schem. 61), 1851: *Tétső* (FÉNYES 4: 191), 1877: *Técső*, *Tyacsovo* (Hnt.), 1913: *Técső* (Hnt.), 1925: *Tjačevo*, *Tjačovo*, 1930: *Ťačovo* (ComMarmUg. 138–9), 1983: *Тячів*, *Тячев* (ZO). A *Técső* helységnév magyar eredetű, pusztaszemélynévből keletkezett magyar névadással, vö. 1211: *Tecu* (PRT. 10: 507). Az alapjául szolgáló név a *m. Técs* [1219/1320: *Thecz* (FEJÉR: CD. 3/1: 271)] szn.-nek a kicsinyítő képzős származéka. A MIHÁLYI által említett német származtatását, miszerint „Técső=Teutsch-Au mint ilyen egyedüli elnevezés az országban és felette emlékeztet a Teutsch-Ritter elnevezésre, miként a rendvitézeit közönségesen neveztek. Ő-német hangzású helyneveink még Huszt, Irholcz = Erle = Égerfa, melynek Técsővel szomszédos határán sóakna és márványtörés létezik” (MIHÁLYI 5), TÓTH PÉTER meggyőzően cáfolta (TÓTH P. 2008). A hivatalos ukrán *Тячів* a magyar név szlávósított alakja (FNESz., *Técső*).

Tereblya ld. Talaborfalva

Tereselpatak, Тапацивка ‘település Técsőtől ÉK-re’ 17. sz.: *Tereselpataka* (BÉLAY 208), 1638: *Tarass* (uo.), 1649: *Tarasoly* (uo.), 1798: *Teraszul* (T), 1804: *Tereszül* (KORABINSZKY), 1808: *Tereselpatak, Teressowá, Teresul* (LIPSZKY: Rep. 678), 1828: *Patak (Teresely)* (NAGY 198), 1838: *Tereselpatak* (Schem. 60), 1851: *Pataka (Teresely)* (FÉNYES 3: 204), 1877: *Tereselpatak, Teresul* (Hnt.), 1913: *Tereselpatak* (Hnt.), 1925: *Terešul*, 1930: *Teresová* (ComMarmUg. 134), 1944: *Tereselpatak, Тереуль* (Hnt.), 1983: *Тапацивка, Тапачовка* (ZO). A *Tereselpatak* helységnév víznévi eredetű, vö. *Тереуль, Тереуїлка* (SHU. 559). „Nevét a Teresuly forrástul nyerhette, mely forrás a havas (:Moncselina:) tövöböl fakadván az egész völgyet keresztül metszi míg nem a Taracz vizébe szakad” (PESTY). A *Tarasuly* forma román eredetre vall (MIZSER 2007: 103), tulajdonképpen a *Tarac* végartikulusos formája. A hivatalos ukrán *Тапацивка* a történelmi név szlávósított alakja, jelentése tkp. ’Kis-Tarac’.

Tereszva ld. Taracköz**Ternovo ld. Kökényes****Țibău ld. Cibó**

Tihovec ‘egyesült Krasznisorával’ 1898: *Tihovecz* (Hnt.), 1907: *Tihovecz* (Hnt.), 1913: *Tihovecz* (Hnt.). A *Tihovec* helységnév ruszin dülő- vagy víznévi eredetű, vö. 1864: *Тиховець вишинь, Тиховець нижнь* (SEBESTYÉN 2008: 223). A név a rusz.-ukr. *тихий* ’lassú, csendes’ (СУМ. 10: 130, Чопей 393) melléknév szláv *-ovec* képzős származéka. Krasznisora külterületi lakott helye volt.

Tisa ld. Veresmart**Tiszabogdány ld. Bogdány****Tiszaborkút ld. Borkút¹****Tiszafejéregyháza ld. Fejéregyháza****Tiszakarácsonyfalva ld. Karácsonyfalva**

Tiszaköz ‘egyesült Rahóval’ 1898: *Tiszaköz* (Hnt.), 1907: *Tiszaköz* (Hnt.), 1913: *Tiszaköz* (Hnt.), 1944: *Tiszaköz, Усцьпеку* (Hnt.). A *Tiszaköz* helységnév magyar eredetű, a falu a Tisza két ágának, a Fehér- és Fekete-Tiszának az összefolyásánál települt, s fekvéséről kapta a nevét (vö. *Husztköz, Tarackköz, Vízköz*). Rahó külterületi lakott helye volt.

Tiszaalonka ld. Lonka**Tiszaveresmart ld. Veresmart****Tiszavölgy ld. Valea Tyiszi**

Titkovec, Тітківці ‘település Ökörmezőtől É–ÉK-re’ 1828: *Titkovecz* (NAGY 200), 1850k.: *Ditkovitz* (T), 1851: *Titkovecz* (FÉNYES 4: 205), 1852: *Ditkovicz* (T), 1853: *Ditkovitz* (T), 1882: *Titkovecz* (Hnt.), 1898: *Titkovec* (Hnt.), 1907: *Titokvölgy* (Hnt.), 1913: *Titokvölgy* (Hnt.), 1944: *Titkovec, Титковец* (Hnt.), 1983: *Тітківці, Титковці* (ZO). A *Titkovec* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1863–4: *Дитковець потокъ* (SEBESTYÉN 2008: 217), *Тітківець номік* (SHU. 566). A pataknév bizonytalan etimológiájú, a rusz.-ukr. *mimka* ‘nagynéni, fiatal nő’ főnévvel való kapcsolata kevésbé valószínű (CYM. 10: 150). Elképzelhető személynévi származtatása, vö. ukr. *Титко* csn., 1787: *Tytko* (Чучка 2005: 552), or. *Титьковъ* szn. (ТУРІКОВ 782), amihez *-ovec* képző kapcsolódik. Priszlop külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik. A magyar *Titokvölgy* tudatos magyarosítás eredménye, a ruszin névből keletkezett hasonló hangzás alapján 1904-ben (LELKES 67).

Titokvölgy ld. Titkovec

Tócska ‘egyesült Szinevérrel’ 1780-1: *Tocska* (MTH. 52), 1789: *Tocska* (uo.), 1805: *Toucaska* (uo.), 1808: *Tócska* (LIPSZKY: Rep. 685), 1828: *Tocska* (NAGY 200), 1850k.: *Tocska* (T), 1892: *Szinevér-Tocska* (Hnt.), 1898: *Tocska* (Hnt.), 1907: *Tócska* (Hnt.), 1913: *Tócska* (Hnt.), 1925: *Točka*, 1930: *Toučka* (uo.), 1944: *Tócska, Товчка* (Hnt.). A *Tócska* helységnév magyar víznévi eredetű, vö. *Товчка номік* (SHU. 567). A név a magyar *tó* főnév *-cska* képzős alakja (vö. BÉNYEI 2012a: 114), nevét a Szinevéri-tóról kapta. A falu Szinevér külterületi lakott helye volt, a 20. század első felében egyesültek.

Topolivka ld. Handalbustyaháza

Toronya, Торунь ‘település Ökörmezőtől É–ÉK-re’ 1646: *Turun-Patak, Turum-Patak* (ComMarmUg. 140), 1653: *Turon-potaka* (BÉLAY 208), 1725: *Toronya* (REVIZKI), 1770/72: *Tornya* (MOTZEL), 1808: *Toronya, Toroňany* (LIPSZKY: Rep. 689), 1828: *Toronya* (NAGY 199), 1838: *Toronya* (Schem. 63), 1851: *Toronya* (FÉNYES 4: 212), 1913: *Toronya* (Hnt.), 1925: *Torun*, 1930: *Torun* (ComMarmUg. 140), 1944: *Toronya, Торунь* (Hnt.), 1983: *Торунь* (ZO). A település elsődleges *Turonpataka* neve szláv víznévi eredetű. A falu a *Nagy-ág* forráscsermelye mellett települt, s róla kapta a nevét, vö. 1646: *Turun-Patak, Turum-Patak* (ComMarmUg. 140), *Торунка, Торунчик* (SHU. 570). A *Turon* név tövében a szl. **turъ* ‘vadtulok’ (ŠMILAUER 185, MOÓR ZONE. 6: 112) főnév

rejlík. Az újabb *Toronya* névalak a magyar *torony* főnév alaki hatásával magyarázható (FNESz., *Toronya*). A hivatalos ukrán *Торунь* a magyar név átvétele.

Toruny ld. Toronya

Tótosbánya 'egyesült Budfalvával' 1892: *Tótosbánya telep* (Hnt.), 1900: *Tótosbánya* (Hnt.), 1907: *Tótosbánya* (Hnt.), 1913: *Tótosbánya* (Hnt.), 1944: *Tótosbánya* (Hnt.). A *Tótosbánya* helységnév magyar eredetű. A falu arról a bányáról kapta a nevét, amely a *Tótós patak* (PESTY) mellett jött létre a 18. század végén Budfalva határában az érclelőhelyek (arany, ezüst, ólom, réz) kiaknázásának megkezdése után. A pataknév etimológiája nem tisztázott, talán személynévi eredetű lehet.

Trebusa, Ділове 'település Rahótól D-re' 1600: *Tribusa* (BÉLAY 208), 1608: *Trebussa* (uo.), 1648: *Tribussa* (TT. 1881: 200), 1715: *Trebusa* (BÉLAY 208), 1725: *Tribusa* (REVIZKI), 1773: *Tribussa, Tribusany* (LexLoc. 136), 1808: *Tribussa, Tribussany, Trybussany* (LIPSZKY: Rep. 694), 1828: *Trebusa, Trebussoun* (NAGY 199), 1838: *Trebusany* (Schem. 54), 1851: *Trebusa* (FÉNYES 4: 219), 1877: *Trebusa, Trebusáni, Trebusány* (Hnt.), 1896: *Trebuša-Fejérpatak* (M), 1913: *Terebesfejérpatak* (Hnt.), 1925: *Trebuša, Trebuša Bilý Potok, Trebuša Běly Potok*, 1930: *Trebušany* (ComMarmUg. 39–40), 1944: *Trebusafejérpatak, Требушань* (Hnt.), 1983: *Ділове, Деловое* (ZO). A *Trebusa* helységnév ruszin eredetű, a név alapja rusz.-ukr. *мребути~меребуми* 'irtani, tisztítani' (ЦУМ. 10: 84, Чопей 396) ige, vö. szl. **terbiti, trēbiti* 'ua.' (ŠMILAUER 180, MOÓR ZONF. 6: 111). A falu a 19. században egyesült a szomszédos Fejérpatakkal *Trebusafejérpatak* néven. A közös település nevét 1900-ban *Terebesfejérpatak*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 395). A hivatalos ukrán *Ділове* 1946-tól használatos, a rusz.-ukr. nyj-i *діл* 'hegy, hegyhát' (Онишкевич 1: 220) melléknevesült alakja.

Trebusafejérpatak ld. Trebusa

Túlanagyágtelep ld. Husztnagyág

Túlvíz ld. Zarikó¹

Túlvíz ld. Zarikó²

Turcád 'egyesült Farkasrévvel' 1405: *Turczad* (MIHÁLYI 134), 1411: *Thurzad* (uo. 174), 1778: *Turczádon* (SCHRAM 64), 1828: *Turczad* (NAGY 200). A *Turcád* helységnév szláv víznévből keletkezett., vö. 1604: *Thwrcziapathaka* (BÉLAY 200), 1671: *Turcádon belül* (uo.). Az alapjául szolgáló név a szl. **Turьcbь* tkp. 'Kis-Túr' (vö. FNESz., *Turc* Ugocsában) magyar *-d* helynév- vagy kicsinyítő képzős származéka, magyarázatához ld. *Toronya* szócikkét.

Turonpatak ld. Toronya**Tyacsiv ld. Técső**

Tyuska, Тюшка ‘település Ökörmezőtől Ny-ra’ 1614: *Thywska* (BÉLAY 209), 1651: *Nagythiuska* (uo.), 1715: *Tyuska* (uo.), 1773: *Tyuska* (LexLoc. 135), 1808: *Tyuska*, *Ťuska*, *Tjusska* (LIPSZKY: Rep. 700), 1828: *Tyuska* (NAGY 199), 1838: *Tyuska* (Schem. 61), 1851: *Tyuska* (FÉNYES 4: 227), 1913: *Csuszka* (Hnt.), 1925: *Tjuška*, *Tyuška*, *Čuska*, 1930: *Ťuška* (ComMarmUg. 139–40), 1944: *Tyuska*, *Тюшка* (Hnt.), 1983: *Тюшка* (ZO). A *Tyuska* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1463: *Thwska* (MIHÁLYI 457, BÉLAY 136), *Тющанка потік* (SHU. 576) (MIZSER 2007: 103). A falu a *Tyuska* patak mellett jött létre a 16–17. században (KISS 2009: 110). „Három főbb patak van – melyek a midőn össze folynak léteznek a *Tyuska* víz, melly *Tyuscsánka* nevezett alatt *Zsihán*on Ripinye helység részén keresztül éjszak keletnek folyva, a *Ricskai* vízbe esik” (PESTY). A víznév etimológiája nem tisztázott, talán kapcsolatba hozható az or. *тюшка* ‘lyuk, nyílás, rés’ köznévvvel vagy a *тюшиться* ‘forgolódni’ igével (ДАЛЬ 1863-6). Személynévi származtatása nem meggyőző, vö. ukr. *Тюшка* csn. (ЧУЧКА 2005: 563). A 17. sz. közepén Alsó- és Felsőtyuskáról hallunk (BÉLAY 209), a két település valószínűleg egyesült. 1900-ban a településnevet hasonló hangzás alapján *Csuszka*-ra változtatták, ami a történelmi névvel nincs kapcsolatban (MEZŐ 1999: 399).

Uglya, Угля ‘település Técsőtől É-ra’ 1389: *Ugla pataka* (MIHÁLYI 91), *Ugla p.* (TT. 1887: 4), 1402: *Wglya* (BÉLAY 209), *Uglya p.* (MIHÁLYI 124), 1429: *Wglew* (BÉLAY 209), 1453: *Wglia* (uo.), 1485: *Wghlya* (MIHÁLYI 566), 1725: *Uglya* (REVIZKI), 1773: *Uglya*, *Uglye* (LexLoc. 135), 1808: *Uglya*, *Uhla* (LIPSZKY: Rep. 701), 1828: *Uglya*, *Uglye* (NAGY 199), 1838: *Uglya* (Schem. 64), 1851: *Uglya* (FÉNYES 4: 229), 1913: *Uglya* (Hnt.), 1930: *Uhla* (ComMarmUg. 141–2), 1944: *Uglya*, *Угля* (Hnt.), 1983: *Угля* (ZO). Az *Uglya* helységnév szláv eredetű. KISS LAJOS szerint alapja egy gyűjtőnévképzős szl. **ugl’a* ‘szén, parázs, zsarátnok’ főnév, vö. rusz. *угля* ‘ua.’ (ЧОПЕЙ 413), jelentése tkp. ‘olyan hely, amelynek parázsló szén a jellegzetessége’. Leégett településre, égés helyére, erdőégetéssel nyert szántóföldre, szénégető helyre egyaránt utalhat. A hasonló nevű víznév, vö. *Уголька* (SHU. 577), a helységnévhez képest talán másodlagos. A névadók valószínűleg fehér horvátok voltak, ezt tanúsítja a magyarban megőrzött *g* hang (KISS 1991c: 359–60). CSUSKA szerint a név személynévi eredetű, vö. *Угля* szn. (ЧУЧКА 2011: 346), ezt alátámaszthatják a korai, birtokos jelzős *Uglyapataka* és *Uglyahavasa* nevek, vö. 1411: *Wglyahawasa* (BÉLAY 166). A hivatalos ukrán *Угля* (*Uhlja*) a magyarból került a ruszinba.

Újbárd, Новобарово ‘település Técsőtől ÉNy-ra’ 1389: *Vybarfalua*, *Uybarfalva* (MIHÁLYI 91, CSÁNKI 1: 453), 1430: *Wybard* (BÉLAY 210), 1462: *Wybarthfalwa* (MIHÁ-

LYI 443), 1555: *Wybrad* (BÉLAY 210), 1725: *Ujbárd* (REVIZKI), 1773: *Ujbard*, *Ujbarova* (LexLoc. 135), 1828: *Ujbárd*, *Ujbarijewo* (NAGY 199), 1838: *Uj-Bárd* (Schem. 64), 1851: *Ujbárd* (FÉNYES 4: 231), 1877: *Bárd* (Uj-), *Ujbarijovo* (Hnt.), 1913: *Újbárd* (Hnt.), 1925: *Ujbarjevo*, 1930: *Barovo Nové* (ComMarmUg. 195), 1944: *Újbárd*, *Новое Барюво* (Hnt.), 1983: *Новобарове*, *Новобарово* (ZO), 1995: *Новобарово*. Az elsődleges *Ujbárfalva* helységnév magyar eredetű, a rom. *Uibar* szn.-nek (CONSTANTINESCU 465) és a birtokos személyjellel ellátott *falv* főnévnek az összetételével keletkezett. A *-falva* utótag idővel lekopott, az önállósult előtag pedig a *-d* helynévképzővel (BÉNYEI 2012a: 53) egészült ki a személynév értelmesítésével: *Újbár*>*Újbárd*. „Ujbárd község név eredetéről a nép hagyomány azt tartja, hogy a leg előbb oda telepedett ősök bárdokkal készíték, így mint bárdosoktól ragadt reá az Ujbárd elnevezés” (PESTY). A hivatalos ukrán *Новобарово* névalakot az a téves felfogás szülte, hogy az *Újbárd* helységnév előtagjában a magyar *új* melléknév rejlik (KISS 1991c: 360).

Ujbárfalva ld. Újbárd

Újbocskó ld. Nagybocskó

Újholyatin, Новоселиця ‘település Ökörmezőtől É-ra’ 1599: *Felseo Holyatin* (BÉLAY 147), 1725: *Új Holyatin*, *r. Noovszelicza* (REVIZKI), 1773: *Uj-Holyatin*, *Novo Szelicz* (LexLoc. 135), 1808: *Holyatin* (Új-), *Nowoselice*, *Nowosellica* (LIPSZKY: Rep. 245), 1828: *Holyatin* (Új), *Nowoselica* (NAGY 196), 1838: *Új-Holatin* (Schem. 61), 1851: *Uj-Holyatin* (FÉNYES 2: 115), 1877: *Holyatin* (Új-), *Novoszelica* (Hnt.), 1913: *Tarújfalu* (Hnt.), 1925: *Novoselica* (ComMarmUg. 95), 1944: *Tarújfalu*, *Новоселиця* (Hnt.), 1983: *Новоселиця*, *Новоселиця* (ZO). A *Holyatin* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Óholyatin* szócikkét. „Uj Holyátin Község Köz neven (:Novo szelicza:) ország szerte mind két elnevezését onnan nyerte, mert a nép monda szerént keletkezésekor az o Holyátini határ részből szakítá földjeit, orosz nyelven elnevezését az ujjabbi keletkezésétül nyeré (:novo szelo:) másként Uj falu” (PESTY). A falu *Óholyatin* szomszédságában jött létre, az *Új*-előtag újabb telepítésű helységekre utal, amit a helység párhuzamosan használt ruszin *Novoszelica* ‘Újfalu’ neve is igazol. 1901-ben, a helységnévrendezés során a falu nevét *Tarújfalu*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 400-1). A hivatalos ukrán *Новоселиця* ‘Újfalu’ a ruszin név átvétele.

Urmezijovo ld. Űrmező

Űrmező, Руське Поле ‘település Técsőtől ÉNy-ra’ 1389: *Vrmezev* (ComMarmUg. 115–6), *Wrmezew* (BÉLAY 211), 1398: *Urmezew* (MIHÁLYI 118), *Vrmezew* (DocVal. 502), 1408: *Wrmezew* (ZsigmOkl. 2/1: 5900), 1415: *Ewrmezew* (MIHÁLYI 201), 1479: *Wrmezey* (BÉLAY 211), 1516: *Urmezeu* (T.T. 1887: 521), 1725: *Urmező* (REVIZKI), 1773:

Urmező, Urmezővlya (LexLoc. 135), 1808: *Urmező, Urmezowá* (LIPSZKY: Rep. 709), 1828: *Urmező, Űr Mezewlya* (NAGY 199), 1838: *Űrmező* (Schem. 64), 1851: *Urmező* (FÉNYES 4: 244), 1877: *Urmező* (Kis- és Nagy-), *Urmezijovo* (Hnt.), 1913: *Űrmező* (Hnt.), 1925: *Urmezijovo*, 1930: *Pole Ruské* (ComMarmUg. 115–6), 1944: *Űrmező, Урмеziово* (Hnt.), 1983: *Руське Поле, Русское Поле* (ZO). Az *Űrmező* helységnév magyar eredetű, a személynévként is alkalmazott magyar *úr* 'földesúr' és a *mező* 'szántóföld, rét' főnévnek az összetétele. „A nép monda szerint, mint hogy ezen helyet legelőször is Nagy Urak lakták, innét vette volna eredeti nevét, hogy Urmező” (PESTY). „Vajnággal szemben a széles Tiszavölgyben a 14. sz. derekán keletkezett. Lakói közt sok a magyar, a középkorban valószínűleg többségük magyar” (BÉLAY 211). A hivatalos ukrán *Руське Поле* a cseh időkben is használt *Polé Ruské* tkp. 'Ruszin (Orosz) mező' átvétele a korábbi ruszin *Урмеziово* helyett (FNESz., *Űrmező*).

Uszty-Csorna ld. Királymező

Vadu Izei ld. Farkasrév

Vágás ld. Poszics²

Vágás 'egyesült Szinevérrel' 1888: *Vágás* (Hnt.), 1892: *Vágás* (Hnt.), 1898: *Vágás* (Hnt.), 1902: *Vágás* (Hnt.), 1905: *Vágás* (SEBESTYÉN 2008: 182), 1944: *Vágás, Вагаиш* (Hnt.). A *Vágás* helységnév magyar eredetű, a m. *vágás* 'kivágott erdőréssz, irtvány' (TESz. 3: 1065) főnév származéka, de ld. még rusz. *вагаиш* 'vágás alatt levő erdőréssz, irtás' (Чопей 24). Szinevér külterületi lakott helye volt.

Vajnág, Вонігове 'település Técsőtől ÉNy-ra' 1389: *Vaynokhaza, Vajnokhaza* (MIHÁLYI 89, 91), 1410: *Vajnagh* (uo. 163), 1424: *Waynakhaza* (BÉLAY 212), 1438: *Waynakfalua* (uo.), 1485: *Vaynagh* (MIHÁLYI 574), 1588: *Vaynagj* (uo. 634), 1725: *Vajnag* (REVIZKI), 1773: *Vajnagh, Vunyhova* (LexLoc. 135), 1808: *Vajnágh, Woňohowá* (LIPSZKY: Rep. 712), 1828: *Vajnágh, Wunyjowo* (NAGY 199), 1838: *Vajnág* (Schem. 64), 1851: *Vajnágh* (FÉNYES 4: 255), 1877: *Vajnág, Vunyijovo* (Hnt.), 1913: *Vajnág* (Hnt.), 1925: *Vnihova, Vnihovo*, 1930: *Vonihovo* (ComMarmUg. 152), 1944: *Vajnág, Вонизово* (Hnt.), 1983: *Вонігове, Вонизово* (ZO). Az elsődleges *Vajnokháza~Vajnokfalva* helységnév magyar eredetű. Előtagja a szl. *Vajnok~Vojnik* szn. (tkp. 'Bajnok, harcos'), amihez a birtokos személyjellel ellátott *ház*, illetve *falu* főnév kapcsolódik. A személynévhez ld. bolg. *Войник* (ЗАЙМОВ 55), or. *Войникъ* szn. (ТУРИКОВ 89). Idővel az összetételi tag második része lekopott, és a *Vajnág* névalak állandósult. „A 14. sz. közepén települt, a századforduló körül Szász fiaié, 1410 óta a román eredetű Vajnági családé. A jobbágynévsorok számottevő magyar elem eloroszosodását árulják el” (BÉLAY 212). A hivatalos ukrán *Вонігове* töve a magyarból való átvételről tanúskodik, végződése a birtoklást kifejező szláv *-ove* képző (Kiss 1991c: 360–1).

Vajnokháza ld. Vajnág**Vale Porcului ld. Disznópataka**

Vale Vadul 'egyesült Bereznával' 1898: *Szeszvadul* (Hnt.), 1900: *Szeszvadul* (Hnt.), 1902: *Szeszvadul* (Hnt.), 1913: *Vale vadul* (SEBESTYÉN 2008: 185). A *Vale Vadul* helységnév román dülőnévi eredetű, vö. 1864: *Vale Vadul* (SEBESTYÉN 2008: 184). A dülőnév a rom. *vale* 'patak, völgy' (DRM. 2: 729) és a *vadu* 'folyómeder, gázló, út, part' (DRM. 2: 727) főnévnek az összetételével keletkezett. A tanya Berezna külterületi lakott helye volt.

Valea Cufundoasă ld. Mélypatak

Valea Határuui 'egyesült Borsával' 1892: *Valeahatáruui* (Hnt.), 1898: *Valeahatáruui* (Hnt.), 1900: *Valeahatáruui* (Hnt.), 1907: *Határvölgy* (Hnt.), 1913: *Határvölgy* (Hnt.), 1968: *Valea Hotarului* (SUCIU 2: 228),. A *Valea Határuui* helységnév román eredetű, a rom. *vale* 'patak, völgy' (DRM. 2: 729) és a m. *határ* főnévnek az összetételével jött létre, jelentése tkp. 'Határpatak, Határvölgy'. A magyar *Határvölgy* névmagyarosítással keletkezett a helységnévrendezés során. Borsa külterületi lakott helye volt.

Valea Hotarului ld. Határpatak

Valea Igovi 'egyesült Alsóapsával' 1860: *Vale es Dyala Igovi* (SEBESTYÉN 2008: 178), 1892: *Vályá, Gyalu Igovi* (Hnt.), 1898: *Vályá, Gyalu Igovi* (Hnt.), 1900: *Vályá, Gyalu Igovi* (Hnt.), 1902: *Vályagaluigovi* (Hnt.), 1944: *Igóvölgy* (Hnt.), 1967: *Балізове* (ZO). A *Valea Igovi* helységnév román eredetű, a rom. *vale* 'patak, völgy' (DRM. 2: 729) főnévnek és a rom. *Igoiu, Igul* szn.-nek az összetételével keletkezett (CONSTANTINESCU 78), jelentése tkp. 'Igó völgye, Igó patakja'. Alsóapsa külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek. Az ukrán *Балізове* a román név átvétele.

Valea Malului 'egyesült Alsóapsával' 1892: *Vályá Málului* (Hnt.), 1898: *Vályá Málului* (Hnt.), 1900: *Vályá Málului* (Hnt.), 1902: *Vályámálului* (Hnt.), 1967: *Валемомолуй* (Hnt.). A *Valea Malului* helységnév román dülő- vagy víznévi eredetű, vö. 1859-60: *Vale malului*, 1860: *Vale malului, Vale Malului p.* (SEBESTYÉN 2008: 178). Alapja a rom. *vale* 'patak, völgy' (DRM. 2: 729) és a *mal~malul* 'part, mart, árok martján húzódó ösvény, hegy, szakadék' (DRM. 2: 5) főnév. „*Válye Málului* kaszálló és kapával mivelhető szántó földekből áll – nevét fejez és kékes agyagos földjéről vette” (PESTY). Alsóapsa külterületi lakott helye volt. Az ukrán *Валемомолуй* a román név átvétele.

Valea Plopilor 'egyesült Alsóapsával' 1892: *Vályá Plopilor* (Hnt.), 1898: *Vályá Plopilor* (Hnt.), 1900: *Vályá Plopilor* (Hnt.), 1902: *Vályeplopilorluczoa* (Hnt.), 1967:

Валепронило (Hnt.). A *Valea Plopilor* helységnév román eredetű, a rom. *vale* 'patak, völgy' (DRM. 2: 729) főnévnek és a *plop* 'nyárfafa, topolyafa' (DRM. 2: 260) fanévnek az összetételével jött létre, jelentése tkp. „Nyárfák völgye”. Alsóapsa külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek. Az ukrán *Валепронило* a román név átvétele.

Valea Stejarului ld. Disznópataka

Valea Tyiszi 'egyesült Borsával' 1892: *Valea Tyiszi* (Hnt.), 1898: *Valea Tyiszi* (Hnt.), 1900: *Valea Tyiszi* (Hnt.), 1907: *Tiszavölgy* (Hnt.), 1913: *Tiszavölgy* (Hnt.), 1968: *Valea Tisei* (SUCIU 2: 233). A *Valea Tyiszi* helységnév román dülönévi eredetű, vö. 1864: *Vale Tiisi* (PESTY). A név a *vale* 'patak, völgy' (DRM. 2: 729) főnévnek és a *tisă* 'tisza' (DRM. 2: 640) fanévnek az összetétele, jelentése tkp. „Tiszafák völgye”. A magyar *Tiszavölgy* név tükörfordítással keletkezett. Borsa külterületi lakott helye volt.

Valea Ungurului ld. Magyarpatak

Valea Vinuluj 'egyesült Középvíssóval' 1892: *Valea-Vinuluj* (Hnt.), 1898: *Valea-Vinuluj* (Hnt.), 1907: *Valea vinuluj* (Hnt.), 1913: *Valea vinuluj* (Hnt.), 1968: *Valea Vinului* (SUCIU 2: 234). A *Valea Vinuluj* helységnév román dülönévi eredetű, vö. 1864: *Valeu vinuluj* (PESTY). A rom. *vale* 'patak, völgy' (DRM. 2: 729) és a *vin* 'bor' (DRM. 2: 751) főnévnek az összetételével jött létre, jelentése tkp. 'Borvölgy, Borpatak'. „*Valeu vinuluj* (:borpatak:) közép Vissától egyenesen észak felé nyulik a' ruszpolyánai határ szélén lévő *Szkerisora* hegy alyig” (PESTY). A falu Középvíssó külterületi lakott helye volt.

Valea Vișeului ld. Polyána²

Văleni ld. Mikolapatak

Válye Szkrágyi, Глибокий Потік 'település Técsőtől K-re' 1898: *Vályeszkrágyi* (Hnt.), 1904: *Vályászkrágyi, Szorospatak* (LELKES 67), 1907: *Szorospatak* (Hnt.), 1913: *Szorospatak* (Hnt.), 1944: *Szorospatak* (Hnt.), 1983: *Глибокий Потік, Глибокий Поток* (ZO). A *Válye Szkrágyi* helységnév román víznévi eredetű, a falu az azonos nevű patak mellett települt a 19. század második felében, vö. „1864: *Válye Szkrágyi* Kaszállók és kapa által művelhető föld – *Szkrágyi* nevű pataktól vette nevét, mely patak a Botzkóba ömlik” (PESTY). A víznév alapja a rom. *vale* 'völgy, folyóvíz, patak, meder' (DRM. 2: 729) és a *scradă* 'szőrös sás' (DRM. 2: 475) növénynév, esetleg a *scrădiș* 'kavicsos vízmeder' (uo.) főnév. A magyar *Szorospatak* 1904-ben keletkezett hivatalos úton (LELKES 67). A falu nevét 1946-ban *Глибокий Потік*-ra változtatták, a *Bocskó patak* ukrán neve alapján, vö. 1859-60: *Hliboke* (SEBESTYÉN 2008: 178), *Глибокий Потік* (SHU. 134). Ennek jelentése tkp. 'Mély patak'. Alsóapsa külterületi lakott helye volt.

Vámpírdülő ld. Pirovica

Váncsfalva, Oncești 'település Máramarosszigettől D-re' 1360: *Wanchuk* (MIHÁLYI 41), 1405: *Vanchukfalua* (CSÁNKI 1: 453), *Vanchokfalua*, *Vanchikfalva* (BÉLAY 213), *Vancsukfalva*, *Vancsfalva*, *Vantsikfalva* (MIHÁLYI 132-5), 1406: *Wanchfalwa* (uo. 137), 1408: *Wanchokfalva* (uo. 154), 1605: *Vánczfalua* (BÉLAY 213), 1725: *Vancsfalva* (REVIZKI), 1773: *Vancsfalva*, *Vancsicsesty* (LexLoc. 133), 1808: *Váncsfalva*, *Vancsesti* (LIPSZKY: Rep. 715), 1828: *Vancsfalva*, *Vančičesth* (NAGY 199), 1838: *Váncsfalva* (Schem. 58), 1851: *Váncsfalu* (FÉNYES 4: 261), 1913: *Váncsfalva* (Hnt.), 1944: *Váncsfalva* (Hnt.), 1981: *Oncești* (Legea). A *Váncsokfalva*~*Váncsfalva* helységnév magyar eredetű, a *Váncsuk*~*Váncs* szn.-nek és a birtokos személyjellel ellátott *falva* főnévnek az összetételével keletkezett. A személynévhez ld. 1405: *Hanko f. Vanchyk* (BÉLAY 213), 1406: *Vancha (Wanch) f. Slavi (Zlaw)* (uo. 121), ld. még *Váncsa* csn. (KÁZMÉR 1993: 1117). „Lajos király 1360-ban Farkstan fia Váncsok hű román hívének adja Váralja „oláh birtok” felét nemesi joggal. Az eltűnt Váralja birtok területén áll a mai Váncsfalva: minden bizonnyal erről a Váncsokról, a János név román becézett formájáról elnevezett falu...” (BÉLAY 213). A személynév szláv, az *Iván* keresztnév ruszin becézett *(I)váncsuk*~*(I)váncs* alakjából származik (vö. FNESz., *Váncsod*). A hivatalos román *Oncești* a magyar név alapján jött létre, jelentése tkp. 'Váncsék'.

Vancsicsesty ld. Váncsfalva

Vancsikó 'egyesült Ruszkovapolyánával' 1892: *Vancsiku* (Hnt.), 1898: *Vancsika* (Hnt.), 1907: *Vancsikó* (Hnt.), 1913: *Vancsikó* (Hnt.), 1944: *Vancsikó* (Hnt.), 1968: *Vancicu* (SUCIU 2: 236). A *Vancsikó* helységnév ruszin eredetű, a *Vancsik* szn.-nek a birtoklást kifejező -*ov* képzős származéka. A személynévhez ld. *Váncsfalva* szócikkét. Ruszkovapolyána külterületi lakott helye volt.

Vancsuk ld. Váncsfalva**Vancsukfalva ld. Váncsfalva**

Váralja 'elpusztult falu Váncsfalva környékén' 1360: *Waralia* (MIHÁLYI 41), 1368: *Varalia* (uo. 60), 1378: *Varalia* (DocVal. 276), 1408: *Waralya* (MIHÁLYI 155), 1473: *Warallya* (CSÁNKI 1: 453). A *Váralja* helységnév magyar eredetű, alapja a m. *váralja* 'vár alján lévő település' (ÉrtSz. 7: 240) főnév. BÉLAY szerint Váncsfalva vidékén kerecsendő, vár alatt fekvő kis román falu volt (BÉLAY 214), a helységnév azonban magyar névadókra és lakosokra utal. Két vár nyomai láthatók Váncsfalva mellett, ezek egyikére mutat a Váralja név (uo. 213).

Varhaluca 'egyesült Alsóbisztrával' 1898: *Várhálcúá* (Hnt.), 1900: *Várhálcúá* (Hnt.),

1902: *Varhelucza* (Hnt.), 1944: *Varhaluca*, *Вархалуца* (Hnt.), 1967: *Вархалуца* (ZO). A *Varhaluca* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1913: *Verchalucza p.* (uo. 179), *Вархалуца номик* (SHU. 82). A pataknév hegynévből keletkezett, vö. 1864: *Verch haluczer* (PESTY), 1864-5: *Varcha luca* (SEBESTYÉN 2008: 178). Ennek előtagja a rusz.-ukr. *верх* 'tető, valaminek a födele, hegytető' (CYM. 1: 334) földrajzi köznév, utótagja a *голиця* 'irtásdomb, cserje nélküli domb' (Чопей 56). Alsóbisztra külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesült Sirókával.

Vasvölgy ld. Zselizkovec

Vaszkul-Kevele ld. Kevele

Velika Ugolyka ld. Nagyugolyka

Velikej 'egyesült Kálinfalva'val' 1898: *Velikej* (Hnt.), 1900: *Velikej* (Hnt.). A *Velikej* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Velikej*, *Veliky potok* (SEBESTYÉN 2008: 179), *Белукуй* (SHU. 89). A pataknév a rusz.-ukr. *великий* 'nagy, hatalmas' (CYM. 1: 318-9) mn. származéka, jelentése tkp. 'Nagy (patak)'. Kálinfalva¹ külterületi lakott helye volt.

Velikij Bicskiv ld. Nagybocksó¹

Verehodi 'egyesült Rahóval' 1804: *Verechodi* (ComMarmUg. 146), 1808: *Verchedi*, *Wrchody* (LIPSZKY: Rep. 731), 1828: *Verchedi* (NAGY 200), 1850k.: *Verechoti* (T), 1852: *Verechoti* (T). A *Verehodi* helységnév ruszin eredetű, a név etimológiája azonban nem tisztázott. Rahó külterületi lakott helye volt.

Veresmart, Tisa 'település Máramarosszigettől K-re' 1374: *Veresmarth* (DocVal. 252), *Veresmart* (MIHÁLYI 71), 1385: *Weresmarth* (uo. 85), 1412: *Verusmarthy* (BÉLAY 124), 1418: *Weresmarth* (CSÁNKI 1: 453), 1462: *Weresmorth* (MIHÁLYI 441), 1725: *Vörös mart*, *r. Mikova* (REVIZKI), 1773: *Veresmarth*, *Veresmorth*, *Mikova* (LexLoc. 134), 1808: *Veresmarth*, *Vörösmarth*, *Virismarth* (LIPSZKY: Rep. 732, 738), *Mikowá* (uo. 427), 1828: *Veresmarth*, *Weresmorth*, *Mikowo* (NAGY 199), 1838: *Veresmart* (Schem. 58), 1913: *Tiszaveresmart* (Hnt.), 1944: *Tiszaveresmart* (Hnt.), 1981: *Tisa* (Legea). A *Veresmart* helységnév magyar eredetű, a *veres* 'piros' melléknévnek és a *mart* 'meredek, alámosott vízpart' (Kiss 1991a: 462-3) főnévnek az összetételével keletkezett (KNIEZSA: KeletMo. 129, FNESz., *Tiszaveresmart*). A település nevét 1901-ben, az országos helységnévrendezés során *Tiszaveresmart*-ra változtatták a folyó közelségére utaló előtaggal (MEZŐ 1999: 413). A párhuzamos ruszin *Mikova* valószínűleg személynévből jött létre birtoklást kifejező szl. -ova képzővel, vö. 1605: *Ant. Miko* (BÉLAY 172). A hivatalos román *Tisa* a folyó nevéből származik.

Veresrét ld. Cserlena Runy**Verhnye Vogyane ld. Felsőapsa****Verhnyij Bisztrij ld. Bisztra¹****Verhnyij Sztudenij ld. Felsőhidegpatak****Vidráspatak ld. Vidricska**

Vidricska, Видричка ‘település Rahótól K-re’ 1864: *Vidricska* (PESTY), 1898: *Vidricska* (Hnt.), 1907: *Vidráspatak* (Hnt.), 1913: *Vidráspatak* (Hnt.), 1925: *Vydrička* (ComMarmUg. 153), 1944: *Vidráspatak, Видричка* (Hnt.), 1983: *Видричка, Выдричка* (ZO). A *Vidricska* helységnév ruszin víznévből keletkezett névátvitellel, vö. 1863: *Wydriczka* (SEBESTYÉN 2008: 226), *Видри́чка номік* (SHU. 101). A patak nevében a rusz.-ukr. *видра* ‘vidra’ (HRINČENKO 1: 158, Чопей 43) állatnév található, amihez szláv kicsinyítő képző kapcsolódik. „Vidricska számos vidráitól veszi eredetét,- mely a hason nevű völgyben és folyó mellett tartozkodik a pizstrangok miatt; vidra oroszul vidra” (PESTY). A magyar *Vidráspatak* a szláv név fordításával jött létre 1904-ben hivatalos úton (LELKES 69). Bogdány külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Vilhivcsik, Вільхівчик ‘település Técsőtől ÉK-re’ 1888: *Vulhácsek* (Hnt.), 1898: *Vulychucsek* (Hnt.), 1907: *Egrespatak* (Hnt.), 1913: *Egrespatak* (Hnt.), 1968: *Вільхівчик, Ольховчик* (ZO), 1983: *Вільхівчик, Ольховчик* (ZO). A *Vilhivcsik* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Vulyhócsik* dűlő és patak (PESTY), 1864-5: *Potik Vŭlchŭčik, Vulchovcsik potok* (SEBESTYÉN 2008: 200), *Вільхівчик* (SHU. 108). A pataknévben a rusz.-ukrán *ольха~вільха* ‘éger’ (СУМ. 1: 675, Чопей 233) fanév kicsinyítő képzős alakja található, jelentése tkp. ‘Éger-patak’. Nevét ugyanarról a patakról kapta, mint a szomszédos Irholc. Közigazgatásilag Irholchoz tartozik.

Vilhováti, Вільховатий ‘település Rahótól D-re’ 1805: *Vilchovati* (ComMarmUg. 98), 1828: *Vilchovati* (NAGY 200), 1838: *Vilchovati* (Schem. 55), 1863: *Wilsovati* (SEBESTYÉN 2008: 218), 1851: *Vilychováti* (FÉNYES 4: 303), 1877: *Viluvaté* (Hnt.), 1882: *Viluvaté* (Hnt.), 1888: *Vilhováti, Vilchovaté* (Hnt.), 1892: *Vilhováti (Vilchovaté)* (Hnt.), 1898: *Vilhováti* (Hnt.), 1907: *Kiscserjés* (Hnt.), 1913: *Kiscserjés* (Hnt.), 1930: *Vilchovatý* (ComMarmUg. 98), 1944: *Kiscserjés, Вульховатый* (Hnt.), 1983: *Вільховатий, Ольховатый* (ZO). A *Vilhováti* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Вільшуватий номік* (SHU. 112). A víznév magyarázatához ld. *Vilhivcsik* szócikkét. A magyar *Kiscserjés* név 1904-ben jött létre hivatalos névadással (LELKES 69). A falu Rahó külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma Berlebáshoz tartozik.

Vilsani ld. Vulsana

Vilyhivci ld. Irholc

Vincsfalu ld. Vincsfalva

Vincsfalva 'egyesült Budfalvával' 1402: *Vynces* (MIHÁLYI 124), 1405: *Vinchfalwa*, *Vinczfalwa* (CSÁNKI 1: 453), 1424: *Vinczfalu* (MIHÁLYI 163), 1475: *Vinczfalva*, *Vinchfalva* (uo. 525-6), *Wynczfalwa* (BÉLAY 214), 1659: *Vynchfalva* (ComMarmUg. 153). A *Vincsfalva* helységnév magyar eredetű, a *Vincs* szn.-nek és a birtokos személynéjjel ellátott *falu* főnévnek az összetételével keletkezett. Talán kapcsolatba hozható az 1405-ben Budfalván említett Vincessel, vö. 1405: *Vinch de Kozzo* (BÉLAY 131). A személynévhez ld. még ukr. *Винчук* csn. (Чучка 2005: 118). A falu a 17. században egyesült Budfalvával (BÉLAY 214).

Vișeu de Jos ld. Alsóvisó

Vișeu de Mijloc ld. Középvíó

Vișeu de Sus ld. Felsővisó

Visk, Вишково 'település Huszttól DK-re' 1273: *Visk* (ComMarmUg. 153–4), 1281: *Visk* (GYÖRFFY 4: 128), 1299: *Wysk* (uo.), 1300: *Wisk* (SZIRMAY 69, 71), 1332/37: *Visk* (Vat. 1/1. 327), 1390: *Wysk* (DocVal. 380), 1406: *Wischk* (MIHÁLYI 144), 1725: *Visk* (REVIZKI), 1773: *Visk, Isk* (LexLoc. 136), 1808: *Visk, Wysska, Wysskowá* (LIPSZKY: Rep. 738), 1828: *Visk, Viskovo* (NAGY 195), 1838: *Visk* (Schem. 63), 1851: *Visk* (FÉNYES 4: 306), 1877: *Visk, Viskovo* (Hnt.), 1913: *Visk* (Hnt.), 1925: *Vyškovo*, 1930: *Výškovo nad Tisou* (ComMarmUg. 153–4), 1941: *Visk* (Hnt.), 1983: *Вишкове, Вишково* (ZO), 1995: *Вишково*. A *Visk* helységnév magyar eredetű, puszta személynévből keletkezett magyar névadással. Az alapjául szolgáló személynév szláv, előzményéhez ld. szb.-hv. *Viš* [*Visoslav, Višeslav*] szn., ukr. *Вишко* szn. (Чучка 2011: 101-2). A hivatalos ukrán *Вишково* a magyarból származik birtoklást kifejező -ovo képzővel (FNESz., *Visk*).

Viskovo ld. Visk

Visnya Apsa ld. Felsőapsa

Visnyeje Sztudenoje ld. Felsőhidegpatak

Visnyij Dubovec ld. Felsődubovec

Visó ld. Alsóvisó

Visó ld. Felsővisó

Visómező ld. Ruszkovapolyána

Visóoroszi ld. Ruszkova¹

Visóvölgy ld. Polyána²

Vízköz ld. Szolyma

Vocsi¹ 'egyesült Bogdánnyal' 1796-9: *Vocse* (MTH. 102), 1808: *Volczi*, *Wolcy* (uo.), 1828: *Vótsi*, *Wówči* (NAGY 200), 1838: *Vócsi* (Schem. 55), 1851: *Vocsi* (FÉNYES 4: 312), 1892: *Vocsi* (Hnt.), 1898: *Vocsi* (Hnt.), 1907: *Farkasvölgy* (Hnt.), 1913: *Farkasvölgy* (Hnt.), 1944: *Farkasvölgy*, *Бовчиї* (Hnt.), 1968: *Бовчуї* (ZO). A *Vocsi* helységnév ruszin dűlő- vagy víznévi eredetű, vö. 1864: *Vovcsi* (PESTY), *Бовчуї nomik* (SHU. 114). Mindezek alapja a rusz.-ukr. *вовчуї* 'farkasos' (CYM. 1: 712-3, Чопей 32) melléknév. „*Vovcsi* a farkasok sokaságától vette nevezetét, minthogy e völgyben és a sűrű fenyves erdőkben találatnak ezek orosz nyelven, magyarul farkas, vovcsi farkas hely” (PESTY). A helység nevét 1904-ben *Farkasvölgy*-re magyarosították (LELKES 69). Bogdány külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Vocsi² 'egyesült Ruszkovával' 1888: *Vocsi* (Hnt.), 1892: *Vocsi* (Hnt.), 1898: *Vocsi* (Hnt.), 1902: *Vocsi* (Hnt.), 1907: *Farkaspatak* (Hnt.), 1913: *Farkaspatak* (Hnt.). A *Vocsi* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Vocsi¹* szócikkét. A tanya nevét 1904-ben *Farkaspatak*-ra magyarosították. Ruszkova külterületi lakott helye volt.

Vogyica ld. Apsica

Volovec 'egyesült Ökörmezővel' 1888: *Volovecz* (Hnt.), 1892: *Volovecz* (Hnt.), 1898: *Volovecz* (Hnt.), 1907: *Ökröspatak* (Hnt.), 1913: *Ökröspatak* (Hnt.), 1918: *Ökröspatak* (Hnt.). A *Volovec* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. *Воловець nomik* (SHU. 119). A pataknev a rusz.-ukr. *віл~волъ* 'ökr' (CYM. 1: 672-3, Чопей 36) állatnév szl. *-ovec* helynévképzős származéka. „*Volovecz* nevű pataktól mely a Nagy ág vizébe ömlik vehette eredetét. Miután régiebb időkbe ezen patakba az ökrök részére legelő volt, 's a Medve egy pár ökröt megölvén a patak elneveztetett (:vol:) Volovecznek...” (PESTY). A helység nevét 1904-ben, az országos helységnévrendezés során *Ökröspatak*-ra magyarosították (LELKES 67). Ökörmező külterületi lakott helye volt.

Volovoje ld. Ökörmező

Vonyigovo ld. Vajnág**Vucskó ld. Vucskómező**

Vucskómező, Вучкове ‘település Ökörmezőtől D–DK-re’ 1548: *Wochkow, Wochkowo* (BÉLAY 220), 1600: *Vuchkomezeo* (uo.), 1725: *Vuskomezo* (REVIZKI), 1773: *Vucskomező*, *Vuczкова* (LexLoc. 135), 1808: *Vucskomező*, *Wučkowá* (LIPSZKY: Rep. 476), 1828: *Vucskomező*, *Wučkowo* (NAGY 200), 1838: *Vucskómező* (Schem. 61), 1851: *Vucskómező* (FÉNYES 4: 316), 1877: *Vucskómező*, *Vucskóvoje* (Hnt.), 1913: *Vucskómező* (Hnt.), 1925: *Vučkovoje*, 1930: *Vučkovo* (ComMarmUg. 152–3), 1944: *Vucskómező*, *Вучковое* (Hnt.), 1983: *Вучкове*, *Вучково* (ZO). Az elsődleges *Vucskov~Vucskovo* helységnév ruszin eredetű, a *Vucskó* szn.-nek a birtoklást kifejező szláv -ov(o) képzős alakja, jelentése tkp. ‘Vucskóé’. A *Vucskó* szn. a rusz. *вóчка~вóчко* ‘szem, szemecske’ (Чопей 39) fő-név származéka, vö. *Вучко* szn. (Чучка 2011: 120). „Elnevezését a nép monda szerint Vucskó (:Szemecske:) vehette – miután egy igen kis szerű térségen kis számu lakossággal birt – mert község vénei elő adása folytán ez előtt egyszázaddal csupán 17 házból állott” (PESTY). A magyar *Vucskómező* egy szláv *Vucskovo pole* ‘Vucskó mezeje’ névalak fordításával keletkezett (MIZSER 2010: 343–4). A hivatalos ukrán *Вучкове* a történelmi ruszin név ukránosított alakja.

Vucskove ld. Vucskómező

Vulhoványa ‘egyesült Alsóbisztrával’ 1898: *Vulychoványá* (Hnt.), 1900: *Vulychoványá* (Hnt.), 1902: *Vulyhaványa* (Hnt.), 1913: *Égeres (Vulchoványá)* (SEBESTYÉN 2008: 178), 1967: *Вільхованя* (ZO). A *Vulhoványa* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864–5: *Volchoványá*, *Volchovanya p.* (SEBESTYÉN 2008: 178), *Вільхуваня потік* (SHU. 110). A pataknev magyarázatához ld. *Vilhivcsik* szócikkét. A tanya neve kataszteri térképen magyarosított, *Égeres* formában is előfordul. Alsóbisztra külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesült Sirókéval.

Vulsana, Вільшани ‘település Husztól ÉK-re’ 1888: *Vulsánya* (Hnt.), 1892: *Vulsánya* (Hnt.), 1898: *Vulsána* (Hnt.), 1913: *Égermező* (Hnt.), 1918: *Égermező* (Hnt.), 1944: *Vulsana*, *Вулишана* (Hnt.), 1983: *Вільшани*, *Ольшани* (ZO). A *Vulsana* helységnév ruszin dűlő- vagy víznévi eredetű, vö. 1586: *in campo Vulsana* (BÉLAY 169), 1864: *Vulsana*, *Vulsánka* dűlő (PESTY), 1865: *Vulsani*, *Vulsánka patak*, (SEBESTYÉN 2008: 209), *Вільшánka ріка* (SHU. 111). A név magyarázatához ld. *Vilhivcsik* szócikkét. A magyar *Égermező* tükörfordítás eredménye, a helységnévrendezés során jött létre. „*Vulsána*, ezen telepítvény égerfától mivel ezen lapály tsak éger fa erdővel be volt növe oroszul vulyhának hívják, és így a Telepítvény Vulsának el nevezték” (PESTY). Kövesliget külterületi lakott helye volt.

Weiskirchen ld. Fejéregyháza

Záberezs 'egyesült Csománfalvával' 1892: *Záberes* (Hnt.), 1898: *Záberes* (Hnt.), 1904: *Záberes*, *Dombtelep* (LELKES 68), 1907: *Dombtelep* (Hnt.), 1913: *Dombtelep* (Hnt.), 1944: *Záberezs*, *Забережъ* (Hnt.), 1967: *Забережъ* (ZO). A *Záberezs* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864: *Alsó Záberes*, *Zaberes* (PESTY). A név alapja a rusz.-ukr. *забережень, забережжа* 'partmente' (HRINČENKO 2: 4). Fekvéséről kapta a nevét, ugyanis a Talabor folyó közelében helyezkedett el. A tanyanevet 1904-ben *Dombtelep*-re magyarosították (LELKES 68). Csománfalva külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Zábroggy, Забрідь 'település Huszttól ÉK-re' 1892: *Zábrod* (Hnt.), 1898: *Zábrod* (Hnt.), 1910: *Vulčana-Zabrod* (ComMarmUg. 156), 1913: *Zábrod* (Hnt.), 1918: *Gázló* (Hnt.), 1944: *Zábrod*, *Забродь* (Hnt.), 1983: *Забрідь, Забродь* (ZO). A *Zábroggy* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864: *Zábrud* (PESTY), 1865: *Zábrodi* (SEBESTYÉN 2008: 209). A név alapja a rusz. *бродъ* 'gázló, átgázolható hely' (Чопей 19) főnév, előtagja a *за-* 'valami mögött, valamin túl lévő' (Чопей 94, СУМ. 3: 10) prepozíció, a név jelentése tkp. 'Gázlón túli falu'. „*Zábrud*, azért kapta azt a' nevet, mert *Talabor* folyó vizen túl van, a vizet gázolni kel,- a' gázlot oroszul *Brud*-nak hívják, és így *Zábrud*nak nevezték” (PESTY). A magyar *Gázló* név fordítás eredménye. A hivatalos ukrán *Забрідь* a ruszin név ukránosított változata. Kövesliget külterületi lakott helye volt.

Zádnya, Приборжавське 'település az Ilosvai járásban, Ilosvától K-re' 1408: *Zadnya* (MIHÁLYI 159), 1418: *Zadna* (uo.), 1454: *Zadnija* (uo. 373), *Zarnya* (BÉLAY 220), 1514: *Zaghnya* (uo.), 1725: *Zádnya* (REVIZKI), 1773: *Zadnya* (LexLoc. 135), 1808: *Zádnya*, *Zadña* (LIPSZKY: Rep. 751), 1828: *Zadnya* (NAGY 200), 1838: *Zádnya* (Schem. 61), 1851: *Zadnya* (FÉNYES 4: 317-8), 1877: *Zádnya*, *Zádnyoje* (Hnt.), 1913: *Zárnya* (Hnt.), 1925: *Zadnoe*, *Zadne*, 1930: *Zadné* (ComMarmUg. 106), 1944: *Zádnya*, *Задное* (Hnt.), 1983: *Приборжавське, Приборжавское* (ZO). A *Zádnya* helységnév ruszin eredetű, a rusz.-ukr. *задний, задня* 'hátsó' (HRINČENKO 2: 35, Чопей 100) melléknév (MIZSER 2007: 103) származéka. A falu Máramaros beregi határszélén feküdt a Borzsa völgyében, mintegy elzárva a megyétől. „Némelyek állítása szerint régebben *Zárnyának* nevezték, mivel a megyét bezárta” (PESTY). A helység történelmi nevét 1901-ben *Zárnyá*-ra változtatták (MEZŐ 1999: 420). A hivatalos ukrán *Приборжавське* 1960-tól használatos, jelentése tkp. 'Borzsa melletti falu'.

Zalom, Залом 'település Huszttól É-ra' 1898: *Zálum* (Hnt.), 1904: *Zalum*, *Szakadék* (LELKES 66), 1910: *Döntés (Zalum)* (SEBESTYÉN 2008: 205), 1913: *Szakadék* (Hnt.), 1918: *Szakadék* (Hnt.), 1944: *Záloom*, *Заломъ* (Hnt.), 1983: *Залом* (ZO). A *Zalom* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1865: *Zalum* (SEBESTYÉN 2008: 205). A dülönév alapja a

rusz.-ukr. *залом* 'meredek, éles kanyar, valaminek (hegynek, sziklának) a mélye, szakadék, rengeteg erdő, erdő mélye' (CYM. 3: 193, Чопей 103) főnév. A magyar *Szakadék* név tükörfordítás eredménye, 1904-ben jött létre hivatalos névadással (LELKES 66). Keselymező külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Zalomiska 'egyesült Bukoveccel' 1798: *Zalomiszta* (T), 1804: *Zalomist* (ComMarmUg. 156), 1808: *Zalomiska* (LIPSZKY: Rep. 753), 1828: *Zalomistoje* (NAGY 200), 1851: *Zalomisztáje* (FÉNYES 4: 319), 1930: *Zalomiska* (ComMarmUg. 157). Az elsődleges *Zalomiszta* helységnév ruszin eredetű, magyarázatához ld. *Zalom* szócikkét. „Ezen község Zalamisztoje nevezetét onnan vette, mivel a havas alatti dombok között egy kevés Sikság (:planicies:) találatik melly Sikság mint ha beszakadt volna Zalamitoje-miszto melly orosz nyelven beszakadt helyet térszen, innen Zalamisztoje nevezetett kapta” (PESTY). A helységnévben névrészcsere ment végbe (*Zalomiszta* > *Zalomiska*), a melléknévképzőt a szl. *-ka* helynévképző váltotta fel (TÓTH V. 2008: 132, BÉNYEI 2012a: 112). Bukovec külterületi lakott helye volt.

Zaobláz 'egyesült Ruszkovapolyánával' 1892: *Za Obláz* (Hnt.), 1898: *Za Obláz* (Hnt.), 1902: *Zaoblaz* (Hnt.). A *Zaobláz* helységnév ruszin dűlőnévi eredetű, alapjául a rusz.-ukr. *облаз* 'meredek szikla, szirt' (CYM. 5: 518, MIZSER 2007: 107–8) főnév szolgált, amihez a *za-* prepozíció kapcsolódik, jelentése tkp. 'Az Obláz nevű dűlőn vagy a meredek sziklán túl (lévő)', vö. *Zábrogy*. Ruszkovapolyána külterületi lakott helye volt.

Zaperegyila, Запереділля 'település Ökörmezőtől D-re' 1851: *Peregyila* (FÉNYES 3: 219), 1864: *Záperegyila* (PESTY), 1877: *Zaperegyila* (Hnt.), 1882: *Zaperegyila* (Hnt.), 1892: *Záperegyil* (Hnt.), 1898: *Záperegyil* (Hnt.), 1907: *Gombástelep* (Hnt.), 1913: *Gombástelep* (Hnt.), 1925: *Zaperedjil*, 1930: *Zapredil* (ComMarmUg. 157), 1944: *Gombástelep, Запередель* (Hnt.), 1983: *Запереділля, Запеределье* (ZO). A *Zaperegyila* helységnév ruszin hegynévi eredetű, vö. 1864: *Peregyil* (SEBESTYÉN 2008: 215). A név jelentése 'a *Peregyil*-en túl lévő falu, terület' (IMCY. 339): „Telepitvény miután azon Telepitvény melly egy Szük Völgybe a Nagy ág mentében egy hegy választja el a Községtől innen (:Peregyilét:) nevezetik így” (PESTY). A hegynévhez ld. rusz.-ukr. *переділ* 'két völgyet egymástól elválasztó hegy' (CYM. 6: 169, Желеховский 2: 615) főnév. A magyar *Gombástelep* a szláv névvel nincs kapcsolatban, 1904-ben keletkezett hivatalos úton (LELKES 67). A falu Ökörmező külterületi lakott helye volt, közigazgatásilag ma is hozzá tartozik.

Zaricsne ld. Husztnagyág

Zarikó ld. Husztnagyág

Zarikó¹ 'egyesült Dombóval' 1898: *Tulviz (Zárikó)* (Hnt.), 1904: *Dombótúlvíz, Túlvíz, Zarikó* (LELKES 68), 1907: *Dombótúlvíz* (Hnt.), 1913: *Dombótúlvíz* (Hnt.). A *Zarikó* helységnév ruszin eredetű, alapja a rusz.-ukr. *pika* 'folyó' (CYM. 8: 574-5), amihez *za-* prepozíció kapcsolódik, jelentése tkp. 'Folyón túli (falu)'. A tanya nevét 1904-ben *Dombótúlvíz*-re magyarosították a közeli Dombó nevéből (LELKES 68), aminek a külterületi lakott helye volt.

Zarikó² 'egyesült Kálinfalvával' 1898: *Zarikó (Tulviz)* (Hnt.), 1900: *Tulviz* (Hnt.), 1904: *Zárikó, Túlvíz* (LELKES 68), 1907: *Túlvíz* (Hnt.), 1913: *Túlvíz* (Hnt.), 1944: *Túlvíz, Запека* (Hnt.), 1967: *Запука* (ZO). A *Zarikó* helységnév ruszin dülönévi eredetű, vö. 1864: *Za Rikou* (SEBESTYÉN 2008: 179). Magyarázatához ld. *Zarikó¹* szócikkét. A tanya nevét 1904-ben *Túlvíz*-re változtatták (LELKES 68). Kálinfalva¹ külterületi lakott helye volt, 1967-ben egyesültek.

Zárnya ld. Zádnya

Zátony ld. Krasznaplesza

Zavojka, Завийка 'település Ökörmezőtől É-ra' 1600: *Zavelyka* (BÉLAY 221), 1646: *Zavicska* (ComMarmUg. 157–8), 1653: *Zarodka* (BÉLAY 221), 1780-1: *Zavojka, Závojka* (MTH. 46), 1808: *Zavojka* (LIPSZKY: Rep. 756), 1828: *Zavijka, Zavojka* (NAGY 200), 1851: *Zavijka* (FÉNYES 4: 323), 1892: *Zavejka* (Hnt.), 1898: *Zavelyka* (Hnt.), 1907: *Határ völgy* (Hnt.), 1913: *Határ völgy* (Hnt.), 1925: *Závika* (ComMarmUg. 157–8), 1944: *Závika* (Hnt.), 1983: *Завуїка* (ZO). A *Zavojka* helységnév ruszin eredetű, alapja a rom. *zăvoi* 'berek, füves lapály' (DRM. 2: 782) vagy az ukr. *zaviŭ* 'szél által hóból vagy homokból létrehozott domb' (CYM. 3: 51) főnév, amihez szl. *-ka* helynévképző kapcsolódik (BÉNYEI 2012a: 112). Nem zárhatjuk ki víznévi eredetét sem, vö. 1904: *Zavika patak* (SEBESTYÉN 2008: 217). A magyar *Határ völgy* 1904-ben keletkezett, a történelmi névvel nincs kapcsolatban (LELKES 67). Közigazgatásilag Priszlophoz tartozik.

Zimir 'egyesült Kőrösmezővel' 1898: *Zimir* (Hnt.), 1900: *Zimir* (Hnt.), 1967: *Зумур* (ZO). A *Zimir* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1863: *Zimir patak, Zimir* (SEBESTYÉN 2008: 208), *Зуміп номік* (SHU. 214). A pataknév etimológiája nem tisztázott. Kőrösmező külterületi lakott helye volt, 1967-ben Lazescsinához csatolták.

Zipseri 'egyesült Rahóval' 1888: *Zipseri* (Hnt.), 1892: *Zipseri* (Hnt.), 1898: *Zipseri* (Hnt.), 1904: *Zipseri, Némettelep* (LELKES 69), 1907: *Némettelep* (Hnt.), 1913: *Némettelep* (Hnt.), 1944: *Némettelep, Цупцап* (Hnt.). A *Zipseri* helységnév német eredetű, alapjául a szepességi szászok *cipszer* (zipser) (ÉrtSz. 1: 801) elnevezése szolgált, jelentése tkp. 'Cipszerek faluja'. A helység a Mária Terézia által a faúsztatás meghonosítá-

sára betelepített szepességi németek telepe volt. PESTY névgyűjtésében a következőket olvashatjuk a rahói német lakosságról: „vagynak itten romai katolikus németek is, kiket a’ Magas Kormány 1772. évben a’ Szepességről ide telepített, hogy a’ fenyő vágással és leusztatásával foglalkozva, élclmezési keresetbe részesüllyenek” (PESTY). A helység nevét 1904-ben *Némettelep*-re magyarosították (LELKES 69). Rahó külterületi lakott helye volt.

Zolotarjovo ld. Ötvösfalva

Zovoj ’elpusztult falu Lipcse környékén’ 1411: *Zowoj* (MIHÁLYI 409, BÉLAY 221), 1458: *Zowaij* (CSÁNKI 1: 453). A *Zovoj* helységnév ruszin vagy román eredetű, magyarázatához ld. *Zavojka* szócikét. Bizonytalan fekvésű, rövid életű helység volt valahol Lipcse környékén a 15. században.

Zpin ’elpusztult falu Ruszkova környékén’ 1418: *Zpin* (BÉLAY 221). A *Zpin* helységnév bizonytalan eredetű, etimológiája nem tisztázott. Talán kapcsolatba hozható a rom. *Spin* szn.-vel (CONSTANTINESCU 374), vagy a *kökény* román nevével, vö. „*Szpinu* (kökényes) mert Szpin kökényfát jelent” (PESTY), ld. rom. *spin* ’tüske, bogáncs, tövis’ (SIN. 2002). 1418-ban Dolhai Szaniszló és testvérei Ruszkova környéki birtoka. Többször nem hallunk róla (BÉLAY 221).

Zsehán ld. Zsihány

Zselizkovec ’egyesült Ökörmezővel’ 1888: *Zselizskovecz* (Hnt.), 1898: *Zeliszskovecz* (Hnt.), 1907: *Vasvölgy* (Hnt.), 1913: *Vasvölgy* (Hnt.). A *Zselizkovec* helységnév ruszin víznévi eredetű, vö. 1864: *Zseliszskovecz p.* (PESTY), *Желізковець nomik* (SHU. 195). „*Zseliszskovecz* patak mely a voloveczbe ömlik eredeti elnevezését sok féle kép beszélik, de hitelt érdemlő adatok hiányában nem fejtegethető” (PESTY). A pataknév alapja a rusz. *железко, желізний* ’vas, vasból való’ (Желеховский 1: 219, Чопей 91) melléknév, amihez *-ovec* helynévképző kapcsolódik. A tanya nevét a helységnévrendezés során *Vasvölgy*-re magyarosították. Ökörmező külterületi lakott helye volt.

Zsidóhavasa ’ismeretlen fekvésű, elpusztult település’ 1402: *Zydo* (MIHÁLYI 124), 1499: *de Zidohawasa* (uo. 628). A *Zsidóhavasa* név magyar eredetű, a *zsidó* népnévnek és a birtokos személyjellel ellátott *havas* ’magas hegy, hegység, amelynek a csúcán v. szakadékaiban gyakran még nyáron is hó van’ (ÉrtSz. 3: 176) főnévnek az összetételével keletkezett. Valószínűleg nem helység volt, hanem ideiglenes szállás: „Szász unokáinak csak egyszer említett, meghatározhatatlan helyű havasi pásztorszállása” (BÉLAY 221).

Zsigatelep ld. Zsihány

Zsihány 'egyesült Tyuskával' 1770/72: *Sýhany* (ComMarmUg. 160), 1789: *Zsihányi, Alsó-Tyuska* (MTH. 48), 1808: *Szihany, Syhany* (LIPSZKY: Rep. 647), 1828: *Zsihán* (NAGY 200), 1851: *Zsihány* (FÉNYES 4: 339), 1892: *Zsehán* (Hnt.), 1898: *Zsehán* (Hnt.), 1907: *Zsigatelep* (Hnt.), 1913: *Zsigatelep* (Hnt.), 1930: *Žihaná* (ComMarmUg. 160), 1944: *Zsehán, Жезань* (Hnt.), 1967: *Жузани* (ZO). A *Zsihány* helységnév valószínűleg ruszin személynévi eredetű, vö. rusz.-ukr. *Жузан* csn. (Чучка 2005: 224). A helység nevét 1904-ben *Zsigatelep*-re magyarosították (LELKES 67). A falu korábban Ripinye külterületi lakott helye volt, 1967-ben a szomszédos Tyuskához csatolták.

Zsihanyi ld. Zsihány

IRODALOM

- AnjouOkm. = *Anjoukori okmánytár*. I–VI. Szerk. NAGY IMRE. Bp. 1878–1891., VII. szerk. TASNÁDI NAGY GYULA, Bp. 1920.
- Ász. = FEHÉRTÓI KATALIN 2004. *Árpád-kori személynévtár (1000–1301)*. Akadémiai Kiadó, Bp.
- ÁÜO = Wenzel Gusztáv 1860–1874. *Árpádkori új okmánytár. Codex diplomaticus Arpadianus continuatus*. Bp.
- BARANYI BÉLA szerk. 2009. *Kárpátalja*. MTA Regionális Kutatások Központja. A Kárpát-medence régiói 11. Dialóg Campus Kiadó, Pécs–Budapest.
- BÁRCZI GÉZA 1958. *Magyar hangtörténet*. Bp.
- BÉLAY VILMOS 1943. *Máramaros megye társadalma és nemzetiségei. A megye betelepülésétől a XVIII. század elejéig*. Bp.
- BENKŐ LORÁND 1947. *Víz- és helységneveink viszonyához*. MNy. 43: 259–263.
- BENKŐ LORÁND 1950. *-ka, -ke képzős helyneveink kérdéséhez*. MNy. 46: 143–5.
- BENKŐ LORÁND 1998. *Bors vezértől Borzsováig*. In: ZOLTÁN ANDRÁS szerk.: *Nyelv, stílus, irodalom*. Köszöntő kötet Péter Mihály hetvenedik születésnapjára. Bp. 62–7.
- BENKŐ LORÁND 2003. *Beszélnek a múlt nevei. Tanulmányok az Árpád-kori tulajdonnevekről*. Bp.
- BÉNYEI ÁGNES 2009. *Még egyszer a -d helynévképzőről*. In: *Helynévtörténeti tanulmányok 4*. Szerk.: HOFFMANN ISTVÁN–TÓTH VALÉRIA. Debrecen, 2009. 105–23.
- BÉNYEI ÁGNES 2010. *Az -s képző szerepe helyneveinkben*. In: *Elméletek és módszerek 2*. Szerk.: P. Lakatos Ilona–Pethő József. Nyíregyháza, 9–17.
- BÉNYEI ÁGNES 2012a. *Helynévképzés a magyarban*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
- BÉNYEI ÁGNES 2012b. *Az -ó/-ő képző funkciói és helynévképző szerepének kialakulása*. In: *Elméletek és módszerek 3*. Szerk.: P. LAKATOS ILONA–PETHŐ JÓZSEF. Nyíregyháza, 11–5.
- BOGDAN, FORWIN 1974. *Dictionary of Ukrainian surnames in Canada*. Onomastic Commission of UVAN: Canadian Institute of Onomastic Sciences. Winnipeg.
- BULGAR–CONSTANTINESCU-DOBRIDOR = BULGAR, GHEORGHE – CONSTANTINESCU-DOBRIDOR, GHEORGHE 2002. *Dicționar de arhaisme țin regionalism*. Ed. Saeculum–Vizual. București. Elektronikus kiadás.
- BURA LÁSZLÓ 1997. *Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára*. Stúdium Könyvkiadó, Kolozsvár.
- CDES = *Codex diplomaticus et epistolaris Slovaciae I-Ad edendum preparavit* RICHARD MARSINA. Bratislavae 1971.
- CIORĂNESCU = CIORĂNESCU, ALEXANDRU 1958–1966. *Dicționar etimologic român*. Ed. Universidad de la Laguna, Tenerife. Elektronikus kiadás

- ComMarmUg. = HELLER, GEORG 1985. *Comitatus Marmarosiensis. Comitatus Ugocsiensis*. (Die historischen Ortsnamen von Ungarn 18.). München.
- CONSTANTINESCU, N. A. 1963. *Dicționar onomastic romînesc*. București.
- CSÁNKI DEZSŐ 1890. *Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában*. I. kötet. Akadémiai Kiadó, Bp.
- DEZSŐ LÁSZLÓ 1967. *Очерки по истории закарпатских говоров*. Bp.
- DocVal. = *Documenta historiam Valachorum in Hungaria illustrantia ad annum 1400 p. Christum*. Curante Emerico Lukinich et adiuvante Ladislao Galdi. Ex. ANTONIUS FEKETE NAGY et LADISLAUS MAKKAJ. Bp., 1941.
- DRM. = KELEMEN BÉLA szerk. 1964. *Dicționar romîn-maghiar*. I–II. Kolozsvár.
- ÉKsz. = *Magyar értelmező kéziszótár*. Szerk. JUHÁSZ JÓZSEF, SZŐKE ISTVÁN, O. NAGY GÁBOR, KOVALOVSKY MIKLÓS. 1972. Akadémiai Kiadó, Bp.
- ÉrtSz. = *A magyar nyelv értelmező szótára*. I–VII. 1959–1962. Akadémiai Kiadó, Bp.
- EtSz. = GOMBOCZ ZOLTÁN–MELICH JÁNOS 1914–1944. *Magyar etymologiai szótár*. I. kötet (1914–1930), Bp., II. kötet (1934–1944), Bp.
- FÉNYES ELEK 1851. *Magyarország geographiai szótára, melyben minden város, falu és puszta, betűrendben körülményesen leíratik*. I–IV. Pest.
- FÖLDI ERVIN 1993. *Kárpátalja 1939. évi hivatalos helységnevei*. NÉ. 15: 106–8.
- GYÖRFFY GYÖRGY 1963–1998. *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza*. 1–4. Akadémiai Kiadó, Bp.
- HAJDÚ MIHÁLY 2003. *Általános és magyar névtan. Személynevek*. Osiris Kiadó, Bp.
- HO. = *Hazai oklevéltár 1234–1536*. Szerk. NAGY IMRE–DEÁK FARKAS–NAGY GYULA. Bp., 1879.
- HazaiOkm. = *Hazai okmánytár. Codex diplomaticus patrius Hungaricus*. 8 Bde. I–V. Kiadják: NAGY IMRE–PAUR IVÁN–RÁTH KÁROLY–VÉGHÉLY DEZSŐ. Győr, 1865–1873. VI–VIII. Kiadják: IPOLYI ARNOLD–NAGY IMRE–VÉGHÉLY DEZSŐ. Bp., 1876–1891.
- Hnt. – *Helységnévtár. A helységnévi adat előtt álló évszám jelöli a megfelelő kötetet (1873–1944)*.
- HODINKA ANTAL 1911. *A munkácsi görög szertartású püspökség okmánytára*. Ungvár.
- HOFFMANN ISTVÁN 1993. *Helynevek nyelvi elemzése*. Debrecen.
- HOFFMANN ISTVÁN szerk. 2005. *Korai magyar helynévszótár. 1. Abaúj–Csongrád vármegye*. Debrecen.
- HRINČENKO = Гринченко Б. Д. 1907–1909. *Словарь украинского языка*. I–IV. Киев.
- ILA BÁLINT 1944. *Gömör megye*. 1–4. Akadémiai Kiadó, Bp.
- ILČEV = Илчев, Стефан 1969. *Речник наличните и фамилни имена у българите*. София.
- IORDAN, IORGU 1963. *Toponimia romînească*. București.
- IORDAN, IORGU 1983. *Dicționar numelor de familie românești*. Editura Stiintifică si Enciclopedică. București.

- IVÁNYI BÉLA 1931. *A római szent birodalmi széki Teleki család gyömrői levéltára.* Archivum Gyömröense gentis comitum Teleki de Szék. Szeged.
- KárolyiOkl. = *A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára. Codex diplomaticus comitum Károlyi de Nagy-Károly.* Sajtó alá rendezi GÉRESI KÁLMÁN. I–V. Bp., 1882–1897.
- KÁZMÉR MIKLÓS 1970. *A „falu” a magyar helynevekben (XIII–XIX. század).* Akadémiai Kiadó, Bp.
- KÁZMÉR MIKLÓS 1993. *Régi magyar családnevek szótára. XIV–XVII. század.* Akadémiai Kiadó, Bp.
- KISS LAJOS 1968. *Krajnik.* MNy. 64: 74–5.
- KISS LAJOS 1979. *Székelyföldi víz- és helységnevek.* Nyr. 103: 364–8.
- KISS LAJOS 1988. *Földrajzi nevek etimológiai szótára.* Negyedik, bővített és javított kiadás. I–II. kötet. Akadémiai Kiadó, Bp.
- KISS LAJOS 1990. *Középkori földrajzi nevek magyarázata.* MNy. 86: 161–72.
- KISS LAJOS 1991a. *Mart.* MNy. 87: 462–3.
- KISS LAJOS 1991b. *Négy helységnév-magyarázat.* Nyr. 115: 124–34.
- KISS LAJOS 1991c. *Huszt környéki helységnevek.* In: HAJDÚ MIHÁLY–KISS JENŐ szerk. *Emlékkönyv Benkő Loránd hetvenedik születésnapjára.* Budapest, 352–61.
- KISS LAJOS 1994. *A Felvidék víznevei.* MNy. 90: 1–19.
- KISS LAJOS 1996. *A Kárpát-medence régi helynevei.* Nyr. 120: 440–50.
- KISS LAJOS 1997. *Korai magyar helységnévtípusok.* In: *Honfoglalás és nyelvészet.* Szerk. KOVÁCS LÁSZLÓ–VESZPRÉMY LÁSZLÓ. Bp., 177–87.
- KISS LAJOS 1999. *Vizsgálatok a növénynevekből alakult helynevek körében.* NÉ. 21: 49–54.
- KISS LAJOS 2006a. *Helynévmagyarázatok.* MNy. 102: 370–7.
- KISS LAJOS 2006b. *Helynévmagyarázatok.* MNy. 102: 493–505.
- KISS LAJOS 2007. *Helynévmagyarázatok.* MNy. 103: 111–6.
- KISS LAJOS 2008. *Helynévmagyarázatok.* MNy. 104: 242–5.
- KISS LAJOS 2009. *Helynévmagyarázatok.* MNy. 105: 107–13.
- KNIEZSA ISTVÁN 1941. *Az Ecsedi-láp környékének szláv eredetű helynevei.* MNy. 4: 196–232.
- KNIEZSA: ErdVíz. = KNIEZSA ISTVÁN 1942. *Erdély víznevei.* Kolozsvár.
- KNIEZSA: KeletMo. = KNIEZSA ISTVÁN 2001. *Kelet-Magyarország helynevei.* Lucidus Kiadó, Bp. Az eredeti mű: In: *Magyarok és románok.* I–II. Szerk. DEÉR JÓZSEF–GÁLDI LÁSZLÓ. Bp., 1: 111–313.
- KNIEZSA ISTVÁN 1944. *A párhuzamos helynévadás: Egy fejezet a településtörténet módszertanából.* Magyar Történettudományi Intézet, Bp.
- KNIEZSA ISTVÁN 1955. *A magyar nyelv szláv jövevényszavai.* I/1-2. Akadémiai Kiadó, Bp.

- KNIEZSA ISTVÁN 2003. *Helynév- és családnévvizsgálatok*. Kisebbségkutatás Könyvek, Lucidus Kiadó, Bp.
- KORABINSZKY = KORABINSZKY JÁNOS MÁTYÁS 1804. *Atlas regni Hungariae portatilis. Neue und vollständige Darstellung des Königreichs Ungarn auf LX Tafeln*. Wien.
- KOVÁCS SÁNDOR 2007. *Máramarosi bércek között*. Romanika Kiadó, Bp.
- KRISTÓ GYULA 1976. *Szemponatok korai helyneveink történeti tipológiájához*. Acta Historica Szegediensis. Tomus LV. Szeged.
- Legea = Legea nr. 2/1968, republicată în 1981/Anexa 1 – Județul Maramureș.
- LEHOCZKY TIVADAR 1881-2. *Beregvármegye monographiája*. I–III. Ungvár.
- LELKES GYÖRGY szerk. 2001. *Magyarország 1903–1912 között törzskönyvezett lakothelyei a XX. század végén*. Magyar Országos Levéltár, Bp.
- LexLoc. = *Lexikon universorum Regni Hungariae locorum populosorum*. (Magyarország helységeinek 1773-ban készült hivatalos összeírása). Budapestini 1920.
- LIPSZKY: Rep. = LIPSZKY JOANNES 1808. *Repertorium locorum objectorumque in XII. tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae, et confinium militarium magni item principatus Transylvaniae occurrentium*. Budae.
- MAKSAY FERENC 1940. *A középkori Szatmár megye*. Bp.
- Máramaros vármegye községei és egyéb lakott helyei hivatalos neveinek jegyzéke*. A Magyar Kir. Belügyminiszter megbízásából kiadja az Országos Községi Törzskönyvbizottság. 1904, Bp.
- MELICH JÁNOS 1925–9. *A honfoglalás kori Magyarország*. Bp.
- MEZŐ ANDRÁS 1982. *A magyar hivatalos helységnévadás*. Akadémiai Kiadó, Bp.
- MEZŐ ANDRÁS 1999. *Adatok a magyar hivatalos helységnévadáshoz*. Bessenyei György Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszéke, Nyíregyháza.
- MIHÁLYI JÁNOS 1900. *Máramarosi diplomák a XIV. és XV. századból*. Máramaros-Sziget.
- MIKLOSICH, FRANZ 1886. *Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen*. Wien.
- MIKOVINYI = Mikovinyi Sámuel megyei térképe. 1745.
- MIZSER LAJOS – RÉVAY VALÉRIA szerk. 2004. *Tanulmányok Bereg, Máramaros, Szatmár és Ugocsa XVII–XIX. századi nyelvállapotáról*. Örökségünk Kiadó Bt., Nyíregyháza.
- MIZSER LAJOS 2006. *Helynévmagyarázatok*. In: BÁRTH M. JÁNOS szerk.: *Emlékkönyv Szabó T. Attila születésének 100. évfordulójára*. Bp.
- MIZSER LAJOS 2007. *Máramarosi és Munkács környéki helységnév-magyarázatok*. MNyj. 45: 97–110.
- MIZSER LAJOS 2008. *Sziget*. MNyj. 104: 207–8.
- MIZSER LAJOS 2010. *Verbiás. Vucskómező*. MNyj. 106: 343–4.
- MNy. = Magyar Nyelv, a Magyar Nyelvtudományi Társaság folyóirata. 1905–
- MOÓR ELEMÉR 1930. *Die slavischen Ortsnamen der Theissebene*. ZONF. 6: 3–37, 105–40.

- MOTZEL = MOTZEL: Original-Aufnahmen von Pber-Ungarn, 94 Blatter + 4 Indexband. 1770–1772. in: Österreichisches Kriegsarchiv Wien. 1: 28000.
- MTH = Magyarország történeti helységnévtára. Máramaros megye (1773–1808). KSH, Bp. 1996.
- MTSz = SZINNYEI JÓZSEF 1893–1901. *Magyar tájszótár*. I–III. Bp.
- N. KISS ISTVÁN 1960. *16. századi dézsmajegyzékek*. Bp., Akadémiai Kiadó.
- NAGY = *Notitiae politico-geographico-statisticae inclyti Regni Hungariae, partirumque eidem adnexarum*. Auctore Ludovico Nagy. Tomus Primus. Budae, 1828.
- NODEX 2002. = *Noue dicționar explicativ al limbii române*. Ed. Litera Internațional. (elektronikus kiadás).
- OkI Sz. = SZAMOTA ISTVÁN–ZOLNAI GYULA 1902–1906. *Magyar oklevél-szótár. Pótlékok a Magyar nyelvtörténeti szótárhoz*. Bp.
- ORTVAY TIVADAR 1882. *Magyarország régi vízrajza a XIII-ik század végeig*. I–II. Bp.
- PAIS DEZSŐ 1912. *Az aszó elhomályosult összetételei*. MNy. 8: 391–401.
- PESTY = MIZSER LAJOS. *Máramaros megye Pesty Frigyes helységnévtárában*. Kézirat.
- PETROV = PETROV, ALEKSZANDR 1929. *Karpatoruské pomistní názvy z pol. XIX. a z poč. XX. st. v. Praze*.
- PROFOUS, ANTONÍN 1947–60. *Místní jména v Čechách. Jejich vznik původní význam a změny*. I–V. Praha. (a IV. kötet társszerzője JAN SVOBODA, az V. kötet szerzői: JAN SVOBODA, VLADIMÍR ŠMILAUER).
- PRT. = *A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története*. Szerk. ERDÉLYI LÁSZLÓ, SÖRÖS PONGRÁC. I–V, VII–XII. Bp., 1902–1912, VI/1–2, Bp., 1916.
- RÁCZ ANITA 2007. *A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára*. A Magyar Névtárhivatal Kiadványai. 12. Debrecen.
- RÁCZ ANITA 2008. *Helynévképzők az ómagyar kori népnévi eredetű helynevekben*. MNy. 46: 103–24.
- REVIZKI JOANNES 1725. *Máramaros megye térképe*. MOL. Festetics cs. lt., S 68. No. 0096. 1: 310 000
- RYMUT, KAZIMIERZ 1999–2001. *Nazwiska polaków. Słownik historyczno-etymologiczny*. 1–2. Kraków.
- Schem. = Schematismus venerabilis cleri almae dioecesis Szathmariensis ad annum Jesu Christi 1838. Agriae.
- SCRIBAN, AUGUST 1939. *Dicționarul limbii românești*. Ed. Institutu de Arte Grafice. „Presa Bună”. Elektronikus kiadás
- SCHRAM FERENC 1973. *XVI–XVIII. századi földrajzi nevek az Országos Levéltár „Urbaria et Conscriptines” gyűjteményében*. MNyTK. 132.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2008. *Kárpátalja településeinek történeti helynevei. A kataszteri térképek és a birtokrészteli jegyzőkönyvek alapján*. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza.

- SEBESTYÉN ZSOLT 2009a. *Kárpátaljai helységnév-magyarázatok a Nagybereznai járásból*. In: HOFFMANN ISTVÁN – TÓTH VALÉRIA szerk. *Helynévtörténeti tanulmányok* 4. Debrecen, 105–118.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2009b. *Kárpátaljai helységnév-magyarázatok a Volóci járásból*. NÉ. 31: 199–208.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2010. *Bereg megye helységneveinek etimológiai szótára*. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza.
- SHU. = *Словник гідронімів України*. Ред. А. П. Непокупний, О. С. Стрижак, К. К. Цілуйко. Київ 1978.
- SIN. 2002 = MIRCEA și LUIZA SECHE 2002. *Dicționar de sinonime*. Ed. Litera Internațional. Elektronikus kiadás
- SŁSNO. = *Słownik staropolskich nazw osobowych*. Pod redakcją i ze wstępem WITOLDA TASZYCKIEGO. I–VII. Wrocław–Warsawa–Kraków–Gdańsk–Łódź. 1965–1987.
- ŠMILAUER, VLADIMÍR 1970. *Příručka slovanské toponomastiky*. Handbuch der Slawischen toponomastik. Akademie, Praha.
- SRH. = *Scriptores rerum Hungaricarum tempore ducum regumque stirpis Arpadianae gestarum*. Edendo operi praefuit EMERICUS SZENTPÉTERY. I–II. Budapestini 1937–1938.
- STANISLAV, JÁN 1948. *Slovenský juh v stredoveku*. I–III. Turčiansky Sv. Martin.
- SUCIU, COROLIAN 1967–8. *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*. I–II. București.
- SVOBODA, JAN 1964. *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. Praha.
- SZABÓ ISTVÁN 1937. *Ugocsa megye*. Bp.
- SZABÓ T. ATTILA 1942. *Máramarosi helynevek*. MNny. 4: 432–40.
- SZILÁGYI ISTVÁN 1889. *Máramarosmegye általános történelméből*. (A XII. és XIII. század). Századok. 23: 10–26.
- SZIRMAY ANTONIUS 1805. *Notitia politica, historica, topographica incliti comitatus Ugochiensis*. Pestini.
- SztárayOkl. = *A nagymihályi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára*. NAGY GYULA szerk. 1887–1880. I–II. Bp.
- Sztp. KritJz. = SZENTPÉTERY IMRE 1923–1987. *Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikái jegyzéke*. I (1923), 2/1 (1943), 2/2-3 (1961. Szerk. BORSA IVÁN), 2/4 (Szerk. BORSA IVÁN). Bp.
- SZTRIPSZKY HIA DOR 2007. *Где документы старшей истории Подкарпатской Руси*. In: Іштван Удварі. Гіадор Стрипський народописник, бібліограф, мовознавець, тоvmач. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyíregyháziensia* 21. Nyíregyháza. (eredeti kiadása 1924)
- T – 1798 = Máramaros vármegye. Comitatus Máramarosiensis. Rajzolta: BILLEK SAM. – VOTÉTSKY M. MOL S 46, 1: 530000. Térkép.
- T – 18. sz. vége = Comitatus Maramarosiensis. MOL S 12 Div X. No. 0012: 2.

- T – 1830 = Máramaros megye. Rajzolta: BORSICZKY FARKAS. MOL S 48, 1: 157000. Térkép.
- T – 1850k. = Máramaros vármegye térképe. MOL S 12, 1: 243000. Térkép.
- T – 1852 = Karte von Marmarosch. Rajzolta: SZILBERLEITNER, ADALBERT – BAU, PRACT. MOL S 101, No. 0112, 1: 432000. Térkép.
- T – 1853 = Charte von Marmaros. Rajzolta: STUPNICZKY ANTON. MOL S 101, No. 0223, 1: 432000. Térkép.
- T – 1859 = Strassen und Wasser. Karte von Marmarosch. Rajzolta: KOSCHTE, JOZEF – ZIZZE, M. MOL S 101, No. 0655. Térkép.
- TAMÁS LAJOS 1966. *Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen (unter Berücksichtigung der Mundartwörter)*. Bp.
- TELEKI JÓZSEF 1852-1863. *Hunyadiak kora Magyarországon*. I–VI, XI–XII. Pest.
- TESZ. = *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára*. Főszerk. BENKŐ LORÁND. I–III. 1967–1976. IV. Mutató. 1984.
- TÓTH PÉTER 2008. *A Técső helynév eredetéről*. MNy. 104. 208–10.
- TÓTH VALÉRIA 2001. *Az Árpád-kori Abaúj és Bars vármegye helyneveinek történeti-etimológiai szótára*. A Magyar Névérték Kiadványai. 4. Debrecen.
- TÓTH VALÉRIA 2008. *Településnevek változástudományja*. A Magyar Névérték Kiadványai. 14. Debrecen.
- TRUBAČEV = Трубачев О. Н. 1974–2003. *Этимологический словарь славянских языков. Праославянский лексический фонд*. I–XXX. Наука, Москва.
- TT = Történelmi Tár. Bp. 1878–1911.
- ТУРИКОВ = Тупиков Н. М. 1903. *Словарь древнерусских личных собственных имен*. Санктпетербургъ.
- ÚMTSz = *Új magyar tájszótár*. Főszerk. B. LŐRINCZY ÉVA. I–IV. Akadémiai Kiadó, Bp. 1979–2002.
- VárReg. = KARÁCSONYI JÁNOS ÉS BOROVSKY SAMU szerk. 1903. *Az időrendbe szedett váradi tűzesvaspróba-lajstrom az 1550-iki kiadás hű hasonmásával együtt. Regestrum Varadiense examinum ferri candentis ordine chronologico digestum descripta effigie editionis a. 1550 illustratum sumptibusque capituli Varadiensis*. Bp.
- Vat. = *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia*. Series I. Tom. 1–4. Budapestini, 1884–1891.
- WIESNER = WIESNER Fr. 1935. *Vodstvo v mineralni prameny země Podkarpatoruské (s 1 mapou)*. Uzhorod.
- ЗАИМОВ = Заимов, Ёрдан 1988. *Български именник*. Издателство на Българската Академия на Науките. София.
- ZichyOkm. = *A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára. Codex diplomaticus domus senioris comitum Zichy de Zich et Vásonkeő*. Bp., 1871–1931.
- ZO = Грига В. В. – Буркало В. Ё. 1983. *Закарпатська область. Адміністративно-територіальний поділ*. Радянське Закарпаття. Ужгород.

- ZsigmOkl. = *Zsigmondkori oklevéltár*. 1. (1387–1399), 2/1. (1400–1406), 2/2. (1407–1410). Összeállította: MÁLYUSZ ELEMÉR. Bp., 1951–1958.
- Бучко Д. Г. 1970. *Українські топоніми на '-инці', '-ивці'*. In: Питання історії української мови. Наукова думка, Київ, 88–96.
- Бучко Д. Г. 1979. *Топоними на -ивці, -инці и история заселения Украины*. In: Топонимика на службе географии. Мысль, Москва, 103–12.
- Бучко Д. Г. 1980. *Ареалы украинских топонимов на -івці, -инці в XIV–XX. вв.* In: Перспективы развития славянской ономастики. Наука, Москва, 90–100.
- Габорак, Мирослав 2008. *Гуцульська топонімія в "Історичному нарисі про гуцулів" С. Витвицького*. In: Вісник Прикарпатського Національного Університету. Вип. XIX–XX. Івано–Франківськ. 46–52.
- Гринчишин, Д. та інші 1994–2005. *Словник української мови. XVI–першої половини XVII. ст.* 1–13. Львів.
- Даль, В.И. 1863–6. *Толковый словарь живого великорусского языка*. I–IV. Elektronikus kiadás
- ЕСУМ. = *Етимологічний словник української мови*. I–V. 1982–2006. Наукова думка, Київ.
- Железняк, І. М. та інші 1985. *Етимологічний словник літописних географічних назв Південної Русі*. Наукова думка, Київ.
- Желеховский, Евгений 1886. *Малоруско–німецкий словарь*. I–II. Львів – Lemberg.
- Закревська, Ярослава 1997. *Гуцульські говірки. Короткий словник*. Львів.
- ІМСУ. = *Історія міст і сіл УРСР. Закарпатська область*. 1969. Київ.
- Карпенко, Р. О. та інші 1971–9. *Матеріали до словника буковинських говірок*. Чернівці.
- Карпенко, Ю. О. 1973. *Топонімія Буковини*. Київ.
- Кругляк, Ю. М. 1978. *Ім'я вашого міста*. Наукова думка, Київ.
- Купчинский О. А. 1979. *Статистика и стратиграфия восточнославянских топонимов на -ичи и некоторые вопросы исторической географии заселения (на материале УССР)*. In: Топонимика на службе географии. Мысль, Москва, 89–103.
- Масенко, А. Т. 1990. *Українські імена і прізвища*. Знання, Київ.
- Михайличенко, Наталія 2009. *Ойконіми на -ець північного регіону України. Відгідронімні назви*. Вісник Львівського Університету. Серія філол. 2009. Львів. 46: 180–6.
- Михайличенко, Наталія 2010. *Ойконіми України на -иця: Відгідронімні найменування*. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Кіровоград, 86: 292–8.
- Німчук, В. В. ред. 1995. *Памятки української мови XVI. ст. Волинські грамоти XVI. ст.* Наукова думка, Київ.
- Онишкевич М. Й. 1984. *Словник бойківських говірок*. 1–2. Наукова думка, Київ.

- Піпаш, Юрій-Галас, Борис 2005. *Матеріали до словника гуцульських говірок*. Ужгород.
- Редько, Ю. К. 1968. *Довідник українських прізвищ*. Радянська Школа, Київ.
- Рудницький, Ярослав 1962–1982. *Етимологічний словник української мови*. I–II. Українська Вільна Академія Наук, Вінніпег. (JAROSLAV B. RUDNYČKYJ: *An etymological dictionary of the ukrainian language*. I. A–Г, II. Д–Б)
- Скрипник, Л. Г.–Дзятківська, И. П. 2005. *Власні імена людей*. Наукова думка, Київ.
- ССУМ. = *Словник староукраїнської мови XIV–XV. ст.* I–II. 1977–1978. Наукова думка, Київ.
- Стрижак, О. С. ред. 1985. *Етимологічний словник літописних географічних назв Південної Русі*. Наукова думка, Київ.
- СУМ. = *Словник української мови*. I–XI. 1970–1980. Наукова думка, Київ.
- Тимченко, Е. 1930–2. *Історичний словник українського языка*. I/1 (А–Ж), I/2 (Г–Ж). Державне Видавництво України, Харків–Київ.
- Фасмер, Макс 1964–73. *Этимологический словарь русского языка*. 1–3. Прогресс, Москва.
- Фоменко, В. Г. 1969. *Звідки ця назва? Промінь*, Дніпропетровськ.
- Чопей, Ласловъ 1883. *Русько мадярський словарь*. Будапешт.
- Чучка, Павло 2005. *Прізвища закарпатських українців. Історико-етимологічний словник*. Видавництво „Світ”, Львів.
- Чучка, Павло 2011. *Слов'янські особові імена українців. Історико-етимологічний словник*. Видавництво „Ліра”, Ужгород.
- Янко М. П. 1998. *Топонімічний словник України. Словник–довідник*. Знання, Київ.

AZ ORSZÁGOS HELYSÉGNÉVRENDEZÉS SORÁN (1898–1912)

MEGVÁLTOZTATOTT MÁRAMAROSI HELYSÉGNEVEK

<i>Aknaszlatina + Faluszlatina =</i>	<i>Felső-Kálinfalva > Felsőkálinfalva (1901)</i>
<i>Aknaszlatina (1941)</i>	<i>Felső-Neresznicze > Taraczuífalu (1900)</i>
<i>Alsódubovec > Alsópatakvölgy (1904)</i>	<i>Ferenczvölgy > Ferenczvölgye (1900)</i>
<i>Alsó-Kálinfalva > Alsókálinfalva (1901)</i>	<i>Fintina > Forrásvölgy (1904)</i>
<i>Alsó-Neresznicze > Nyéresháza (1900)</i>	<i>Gernyes > Gernyész (1900)</i>
<i>Apsica > Kisapsa (1904)</i>	<i>Glajuc > Havasrét (1904)</i>
<i>Bánszki > Bányavölgy (1904)</i>	<i>Gyil > Hegyfok (1904)</i>
<i>Bánszki > Lonkabányavölgy (1904)</i>	<i>Gyulafalva > Máragyulafalva (1900)</i>
<i>Baranya > Husztbaranya (1904)</i>	<i>Handal-Bustyaháza > Handalbustyaháza (1900)</i>
<i>Bedő > Bedőháza (1901)</i>	<i>Herincse = Herincse + Herincsemonostor (1898)</i>
<i>Berendej > Gerendás (1904)</i>	<i>Hlízna > Sorompó (1904)</i>
<i>Bereznik > Bereznek (1901)</i>	<i>Hmeli > Komlós (1904)</i>
<i>Berlebás > Barnabás (1904)</i>	<i>Irhólc > Irhóc (1901)</i>
<i>Bisztra > Visóbisztra > Petrovabisztra (1904)</i>	<i>Izvoru > Forráspatak (1904)</i>
<i>Bobejku doszu > Bagolycsúcs (1904)</i>	<i>Izvoru negru > Feketepatak (1904)</i>
<i>Bócárja > Rákócziállás (1904)</i>	<i>Jaszina > Körösös (1904)</i>
<i>Bogdán > Tiszabogdány (1900)</i>	<i>Jaszinek > Körisdűlő (1904)</i>
<i>Borkut > Tiszaborkút (1900)</i>	<i>Kabola-Polyána > Gyertyánliget (1900)</i>
<i>Breboja > Bértelék (1904)</i>	<i>Kalocsa-Horb + Kalocsa-Láz > Alsó-Kalocsa (1897)</i>
<i>Bukócz > Bükkőspatak (1900)</i>	<i>Kalocsa-Imlád + Kalocsa-Nyegrovecz > Felső-Kalocsa (1898)</i>
<i>Cibő > Pappfalva (1904)</i>	<i>Kaminci > Kőszirtdűlő (1904)</i>
<i>Csebrény > Husztcsebrény (1904)</i>	<i>Kaszó-Polyána > Kaszómező (1900)</i>
<i>Cserkenyel Birc > Borsakispatak (1904)</i>	<i>Kelecseny > Kelecsény (1900)</i>
<i>Cserlena Runy > Veresrét (1904)</i>	<i>Kirva > Oroszkő (1904) > Havaskő (1944)</i>
<i>Csertezsi > Mezőcske (1904)</i>	<i>Kirvavec > Bükköskő (1904) > Kirvavecpatak (1941)</i>
<i>Desovec > Dezsőtelep (1904)</i>	<i>Kis-Lonka > Lonka (1900)</i>
<i>Dinisz > Dombos (1904)</i>	<i>Kis-Lonka > Tiszalonka (1939)</i>
<i>Disznópatak > Disznópataka (1900)</i>	<i>Klobuk > Kerektető (1904)</i>
<i>Dombó > Dombómező (1900) > Dombó (1901)</i>	<i>Konyha > Izakonyha (1900)</i>
<i>Falu-Bustyaháza > Bustyaháza (1901)</i>	<i>Kopina > Kopaszhat (1904)</i>
<i>Farkasrév = Farkasrét + Disznópataka (1913)</i>	<i>Kozackoj > Kecskerét (1904)</i>
<i>Fejéregyháza > Tiszafejéregyház (1901)</i>	<i>Körtvélyes > Szentmihálykörtvélyes</i>
<i>Felsőbisztra > Felsősebes (1904)</i>	
<i>Felsődubovec > Felsőpatakvölgy (1904)</i>	

- (1900)
Krasznaplesza > *Zátony* (1904)
Krasznisora > *Tarackraszna* (1901)
Kruhli > *Körtelep* (1904)
Kusnicza > *Kovácsrét* (1900)
Kuzsbej > *Szarvashegy* (1904)
Kvaszni > *Borvízvölgy* (1904)
Lászipégya > *Laposkő* (1904)
Láz > *Alsóláz* (1904)
Láz > *Felsőház* (1904)
Lazescsina > *Mezőhát* (1904)
Lipcse-Polyána > *Lipcsemező* (1900)
Lipovecz > *Hárspatak* (1904) > *Lipcsehárs* (1939)
Liszkova > *Mogyorós* (1904)
Lopusanka > *Bíróvölgy* (1904)
Lopusnya > *Leveles* (1904)
Lozánzska > *Cserjés* (1900)
Luh > *Lonkapatak* (1904)
Luhi > *Láposmező* (1904)
Lyahovecz > *Lengyelszállás* (1900)
Melegyuk > *Melegvölgy* (1904)
Meresor > *Rókarét* (1904)
Mihálka > *Mihályka* (1900) > *Mihálka* (1901)
Miklosu > *Miklóstelep* (1904)
Mojszén > *Majszin* (1900)
Monostor > *Bedőmonostor* (1904)
Monostor > *Gyulamonostor* (1904)
Monostor > *Herincsemonostor* (1904)
Novoszelicza > *Rahóújfalu* (1904)
Nyegujeszku > *Nemespatak* (1904)
Obláz > *Forduló* (1904)
Oblyászka > *Kiskelecsény* (1904)
Ó-Holyátin > *Tarfa* (1900)
Oszava > *Darázvölgy* (1904)
Ozsoverh > *Magastető* (1904)
Paportiscse > *Páfrányos* (1904)
Paulik > *Pálvölgye* (1904)
Paulova > *Pálhegy* (1904)
Paulovecz > *Páloskő* (1904)
Petroszá > *Kövesvölgy* (1904)
Pilipecz > *Fülöpfalva* (1900)
Pirovica > *Rigórét* (1904)
Podobócz > *Padócz* (1900)
Polinec > *Mezőcske* (1904)
Polyána > *Gernyésmező* (1904)
Polyána > *Sajómező* (1904)
Polyána > *Visóvölgy* (1904)
Polyánka > *Kismező* (1904)
Porkuleca > *Disznósvölgy* (1904)
Potocsina > *Patakvölgy* (1904)
Priszlop > *Pereszlő* (1901) > *Nagypriszlop* (1941)
Prohudnya > *Hüvösvölgy* (1904)
Protiveny > *Félszeg* (1904)
Pudpleša > *Pelesalja* (1900)
Rekita > *Rekettye* (1900)
Remete > *Pálosremete* (1900)
Repegye > *Sebespatak* (1904)
Ricska > *Kispatak* (1900)
Ripa > *Partos* (1904)
Ripinye > *Repenye* (1900)
Rókamező > *Ravaszmező* (1900) > *Rókamező* (1901) > *Ravaszmező* (1943)
Rosztoka > *Nyilas* (1904)
Roszucska > *Rászóciska* (1900)
Rozávlya > *Rozsállya* (1900) > *Rozália* (1901)
Rudavecz > *Rudasapatak* (1904)
Runya > *Róna* (1904)
Ruszkova > *Kárpátoroszi* (1900) > *Visóoroszi* (1901)
Ruszkova > *Oroszliget* (1904)
Rusz-Polyána > *Havasmező* (1900)
Sajó-Polyána > *Sajómező* (1900)
Sándorfalva > *Ósándorfalva* (1900)
Scsora > *Fenyvesvölgy* (1904)
Seszu Pojéni > *Síkvölgy* (1904)
Sófalva > *Danalasófalva* (1900) >

- Husztsófalva* (1901)
Somfalva > *Somosfalva* (1901)
Szacsal > *Izaszacsal* (1900)
Szász > *Szálláspatak* (1904)
Szinevér > *Alsószinevér* (1900)
Szinevér-Polyána > *Felsőszinevér* (1900)
Szlatinka > *Izasópatak* (1900)
Szolone > *Királyvölgy* (1904)
Szolyma > *Vízköz* (1900)
Sztebna > *Dombhát* (1904)
Sztrihálnya > *Fenyves* (1904)
Sztrimba > *Almáspatak* (1904) >
Sztrimbapatak (1939)
Sztudenej > *Patakvölgy* (1904)
Szuha > *Szárazpatak* (1904)
Szuha-Bronyka > *Baranka* (1900) >
Szuhabaranka (1901)
Szuhármocsár > *Nyúlrét* (1904)
Szvidovec > *Fűrészvölgy* (1904)
Talaborfalva > *Talaborfalu* (1900)
Técső = *Kerekhegy* + *Kistécső* + *Técső*
 (1941)
Técső = *Técső* + *Ferenczvölgy* (1902)
Titkovecz > *Titokvölgy* (1904)
Trebusa-Fejérpatak > *Terebesfejérpatak*
 (1900)
Tyuska > *Csuszka* (1900)
Uj-Holyátin > *Tarújfalu* (1901)
Valea Tyiszi > *Tiszavölgy* (1904)
Valea Határuhu > *Határvölgy* (1904)
Válye Szkrágyi > *Szorospatak* (1904)
Veresmart > *Tiszaveresmart* (1900)
Vidricska > *Vidráspatak* (1904)
Vilhivcsik > *Egrespatak* (1904)
Vilhováti > *Kiscserjés* (1904)
Vocsi > *Farkaspatak* (1904)
Vocsi > *Farkasvölgy* (1904)
Volovec > *Ökröspatak* (1904)
Vulsana > *Égermező* (1904)
Záberezs > *Dombtelep* (1904)
- Zábrogy* > *Gázló* (1904)
Zádnya > *Zárnya* (1901)
Zalom > *Szakadék* (1904)
Zaperegyila > *Gombástelep* (1904)
Zarikó > *Dombótúlvíz* (1904)
Zarikó > *Túlvíz* (1904)
Zavojka > *Határvölgy* (1904)
Zipseri > *Némettelep* (1904)
Zselizkovec > *Vasvölgy* (1904)
Zsihány > *Zsigatelep* (1904)

MAGYAR–UKRÁN HELYSÉGNÉVJEGYZÉK

<i>Aknaszlatina</i> –Солотвино	<i>Felsőhidegpatak</i> –Верхній Студений
<i>Alsóapsa</i> –Нижня Апиша	<i>Felsőneresznice</i> –Новоселиця
<i>Alsóbisztra</i> –Нижній Бистрий	<i>Fenes</i> –Яблунівка
<i>Alsódubovec</i> –Нижній Дубовець	<i>Gánya</i> –Ганичі
<i>Alsóhidegpatak</i> –Нижній Студений	<i>Gernyész</i> –Копашинево
<i>Alsókálfalva</i> –Калини	<i>Goncós</i> –Гонціош
<i>Alsóneresznice</i> –Нересниця	<i>Gyil</i> –Діл
<i>Alsószelistye</i> –Нижнє Селище	<i>Handalbustyaháza</i> –Тополивка
<i>Bánszki</i> –Банський	<i>Herincse</i> –Горінчево
<i>Baranka</i> –Бронька	<i>Hlinyáni</i> –Глиняний
<i>Baranya</i> –Боронява	<i>Hliszna</i> –Глисна
<i>Bedőháza</i> –Бедевля	<i>Hmeli</i> –Хмелів
<i>Berehi</i> –Береги	<i>Horb</i> –Горб
<i>Berendej</i> –Берендей	<i>Hoverla</i> –Говерла
<i>Berezna</i> –Березове	<i>Huszt</i> –Хуст
<i>Bereznik</i> –Березники	<i>Husztcepatak</i> –Хустець
<i>Berlebás</i> –Костишівка	<i>Husztcepolyána</i> –Поляна
<i>Bilin</i> –Білін	<i>Husztköz</i> –Нанкове
<i>Bisztra</i> –Верхній Бистрий	<i>Husztnagyág</i> –Зарічне
<i>Bogdány</i> –Богдан	<i>Irholc</i> –Вільхівці
<i>Borkút</i> –Кваси	<i>Iszka</i> –Ізки
<i>Breboja</i> –Бребоя	<i>Iza</i> –Іза
<i>Brusztura</i> –Лопухів	<i>Jaszina</i> –Ясиня
<i>Bukovec</i> –Буковець	<i>Jasziniuv</i> –Ясенево
<i>Bustyaháza</i> –Буштино	<i>Kabolarolyána</i> –Кобилецька Поляна
<i>Csebrény</i> –Чабрин	<i>Kálló</i> –Крайне
<i>Csománfalva</i> –Чумалево	<i>Kalocsa</i> –Колочава
<i>Darva</i> –Колодне	<i>Kálovi</i> –Каллів
<i>Desovec</i> –Дешеве	<i>Kaszópolyána</i> –Косівська Поляна
<i>Dolha</i> –Довге	<i>Kelecsény</i> –Келечин
<i>Dombó</i> –Дубове	<i>Kerecke</i> –Керецьки
<i>Dulfalva</i> –Дулово	<i>Kerekhegy</i> –Округла
<i>Faluszlatina</i> –Солотвино	<i>Keselymező</i> –Кошелеве
<i>Fejéregyháza</i> –Біла Церква	<i>Kevele</i> –Васкул Кевелів
<i>Fejérpatak</i> –Ділове	<i>Kicserele</i> –Кічерели
<i>Feketetisza</i> –Чорна Тиса	<i>Királymező</i> –Усть- Чорна
<i>Felsőapsa</i> –Верхнє Водяне	<i>Kirva</i> –Крива
<i>Felsődubovec</i> –Верхній Дубовець	<i>Kirvavec</i> –Потік

<i>Kisapsa</i> –Водиця	<i>Negrovec</i> –Негровець
<i>Kiskirva</i> –Біловариці	<i>Németmokra</i> –Комсомольськ
<i>Kisugolyka</i> –Мала Уголька	<i>Nyágova</i> –Добрянське
<i>Kökényes</i> –Терново	<i>Obláz</i> –Облаз
<i>Kőrösmező</i> –Ясіня	<i>Oblyáska</i> –Обляска
<i>Kőrösös</i> –Кіреші	<i>Óholyatin</i> –Голятин
<i>Körtvélyes</i> –Грушево	<i>Oroszmokra</i> –Руська Мокра
<i>Kövesliget</i> –Драгово	<i>Oszava</i> –Осава
<i>Közérrapsa</i> –Середне Водяне	<i>Ozsoverh</i> –Ожоверх
<i>Krasznisora</i> –Красна	<i>Ökörmező</i> –Міжгір'я
<i>Kricsfalva</i> –Кричово	<i>Ötvösfalva</i> –Золотарево
<i>Krivi</i> –Кривий	<i>Paulik</i> –Павлик
<i>Kruhli</i> –Круглий	<i>Pestyera</i> –Пещера
<i>Kusnica</i> –Кушниця	<i>Pilipcs</i> –Пилипець
<i>Kutlás</i> –Кутлаш	<i>Plajus</i> –Плаюць
<i>Kuzi</i> –Кізії	<i>Podisor</i> –Подішор
<i>Kuzi</i> –Кузії	<i>Podobóc</i> –Подобовець
<i>Kuzsbej</i> –Кужбий	<i>Pohári</i> –Погар
<i>Kvaszni</i> –Квасний	<i>Polinec</i> –Полінець
<i>Lazescsina</i> –Лазещина	<i>Porkuleca</i> –Паркулеца
<i>Lipcse</i> –Липча	<i>Poszics</i> –Посіч
<i>Lipcsepolýána</i> –Липецька Поляна	<i>Potocsina</i> –Поточина
<i>Lipovec</i> –Липовець	<i>Priszlop</i> –Присліп
<i>Liskova</i> –Лісковий	<i>Prohudnya</i> –Пригідне
<i>Lonka</i> –Луґ	<i>Protiveny</i> –Противень
<i>Lopusnya</i> –Лопушне	<i>Pudplesa</i> –Підплеша
<i>Lopusanka</i> –Лопушанка	<i>Rahó</i> –Рахів
<i>Lozánszka</i> –Лозянський	<i>Rápigy</i> –Ряпідь
<i>Luh</i> –Луґи	<i>Ravaszmező</i> –Лисичево
<i>Lyahovec</i> –Лісковець	<i>Rekita</i> –Рекіти
<i>Majdánka</i> –Майдан	<i>Ricska</i> –Річка
<i>Matacsó</i> –Матичів	<i>Ripa</i> –Рипи
<i>Medvezsa</i> –Медвежий	<i>Ripinye</i> –Репинне
<i>Melegyük</i> –Меледюк	<i>Roszos</i> –Росош
<i>Meresor</i> –Мерешор	<i>Rosztoka</i> –Розтоки
<i>Mihálka</i> –Крайниково	<i>Rosztoka</i> –Розтока
<i>Monostor</i> –Монастирець	<i>Roszucska</i> –Росішка
<i>Nagybocskó</i> –Великий Бичків	<i>Rudavec</i> –Рудавець
<i>Nagykirva</i> –Крива	<i>Runya</i> –Руня
<i>Nagyugolyka</i> –Велика Уголька	<i>Sándorfalva</i> –Олександрівка

<i>Síróka</i> –Широке	<i>Vilhováti</i> –Вільховатий
<i>Sófalva</i> –Данилово	<i>Visk</i> –Вишково
<i>Száldobos</i> –Стеблівка	<i>Vocsi</i> –Вовчий
<i>Szászó</i> –Сасове	<i>Vucskómező</i> –Вучково
<i>Szeklence</i> –Сокирниця	<i>Vulhoványa</i> –Вільхованя
<i>Széleslonka</i> –Широкий Луг	<i>Vulsána</i> –Вільшани
<i>Szinevér</i> –Синевир	<i>Zábrogy</i> –Забрідь
<i>Szinevérpolyána</i> –Синевирська Поляна	<i>Zádnya</i> –Приборжавське
<i>Szloboda</i> –Свобода	<i>Zalom</i> –Залом
<i>Szolone</i> –Солоне	<i>Zaperegyila</i> –Запереділля
<i>Szolyta</i> –Сойми	<i>Zarikó</i> –Зарика
<i>Szopkó</i> –Сопки	<i>Zavojka</i> –Завийка
<i>Sztebna</i> –Стебний	<i>Zsihány</i> –Жигани
<i>Sztrihálnya</i> –Стригальня	
<i>Sztrimba</i> –Стримба	
<i>Sztudena</i> –Студений	
<i>Szuha</i> –Сухий	
<i>Szuhármocsár</i> –Сухар	
<i>Szuhi</i> –Сухий	
<i>Szvidovec</i> –Свидовець	
<i>Talaborfalva</i> –Теребля	
<i>Taracköz</i> –Тересва	
<i>Técső</i> –Тячів	
<i>Tereselpatak</i> –Тарасівка	
<i>Titkovec</i> –Тітківці	
<i>Toronya</i> –Торунь	
<i>Trebusa</i> –Ділове	
<i>Tyuska</i> –Тюшка	
<i>Uglya</i> –Угля	
<i>Újbárd</i> –Новобарово	
<i>Újholyatin</i> –Новоселиця	
<i>Úrmező</i> –Руське Поле	
<i>Vajnág</i> –Вонігово	
<i>Valea Igovi</i> –Валігове	
<i>Valea Malului</i> –Валемомулуй	
<i>Valea Plopilor</i> –Валепропіло	
<i>Válye Szkrágyi</i> –Глибокий Потік	
<i>Varhaluca</i> –Вархалуца	
<i>Vidricska</i> –Видричка	
<i>Vilhivcsik</i> –Вільхівчик	

MAGYAR-ROMÁN HELYSÉGNÉVJEGYZÉK

<i>Aknasugatag–Ocna Șugatag</i>	<i>Kerekbükk–Făget</i>
<i>Alsóróna–Rona de Jos</i>	<i>Kisbocskó–Bocicoel</i>
<i>Alsóvisó–Vișeu de Jos</i>	<i>Kislonka–Lunca la Tisa</i>
<i>Bácsiláz–Lazu Baciului</i>	<i>Kistécső–Teceu Mic</i>
<i>Bagolycsúcs–Bobeicu Dosu</i>	<i>Konyha–Bogdan Voda</i>
<i>Barcănfalva–Bîrsana</i>	<i>Középvíszó–Viseu de Mijloc</i>
<i>Bárdfalva–Berbești</i>	<i>Krácsfalva–Mara</i>
<i>Batiza–Botiza</i>	<i>Leordina–Leordina</i>
<i>Borsabánya–Băile Borșa</i>	<i>Luhi–Luhei</i>
<i>Borsa–Borșa</i>	<i>Magyarpatak–Valea Ungurului</i>
<i>Bréb–Breb</i>	<i>Makerló–Măcărlău</i>
<i>Budfalva–Budești</i>	<i>Máramarossziget–Sighetu Marmăției</i>
<i>Cibó–Țibău</i>	<i>Mélypatak–Valea Cufundoasa</i>
<i>Cserkenyel Birc–Cercănel</i>	<i>Mikolapatak–Văleni</i>
<i>Deszefalva–Desești</i>	<i>Miszika–Misica</i>
<i>Disznópatak–Valea Stejarului</i>	<i>Mojszén–Moisei</i>
<i>Dobonyos–Dobăes</i>	<i>Nagybocskó–Bocicoiu Mare</i>
<i>Dragomérfalva–Dragomirești</i>	<i>Nánfalva–Nanești</i>
<i>Fajna–Făina</i>	<i>Nyegujeszkú–Novaț</i>
<i>Falusugatag–Sat–Șugatag</i>	<i>Petroszá–Petroasa</i>
<i>Farkasrév–Vadu Izei</i>	<i>Petrovabisztra–Bistra</i>
<i>Fejérfalva–Ferești</i>	<i>Petrovakraszna–Crasna Viseului</i>
<i>Feketemező–Câmpu Negru</i>	<i>Petrova–Petrova</i>
<i>Feketepatak–Izvoru Negru</i>	<i>Polyána–Valea Vișeului</i>
<i>Felsőkálnfalva–Calinești</i>	<i>Remete–Remeți</i>
<i>Felsőróna–Rona de Sus</i>	<i>Repegye–Borșa–Repedea</i>
<i>Felsőszelistye–Săliște de Sus</i>	<i>Rónaszék–Coștiui</i>
<i>Felsővisó–Vișeu de Sus</i>	<i>Rozavlya–Rozavlea</i>
<i>Ferencvölgye–Piatra</i>	<i>Ruszkirva–Repedea</i>
<i>Glod–Glod</i>	<i>Ruszkovapolyána–Poienile de sub Munte</i>
<i>Gyulafalva–Giulești</i>	<i>Ruszkova–Ruscova</i>
<i>Határpatak–Valea Hotarului</i>	<i>Sajópolyána–Poienile Izei</i>
<i>Hernécs–Hărnicești</i>	<i>Sajó–Șieu</i>
<i>Hosszúmező–Cimpulung la Tisa</i>	<i>Sebespatak–Borșa–Repedea</i>
<i>Hotinka–Hoteni</i>	<i>Seszu Pojéni–Șesu Poeni</i>
<i>Jód–Ieud</i>	<i>Somfalva–Cornești</i>
<i>Kabolapatak–Iapa</i>	<i>Súgó–Șugau</i>
<i>Karácsonyfalva–Craciunești</i>	<i>Suliguli–Șuligul</i>

Szacsal–Săcel

Szaplonca–Săpința

Szarvaszó–Sărasău

Szerfalva–Sârbi

Szigetkamara–Cămara Sighet

Szlatinka–Slătioara

Szolotyán–Soloția

Szurdok–Strîmtura

Valea Vinului–Valea Vinului

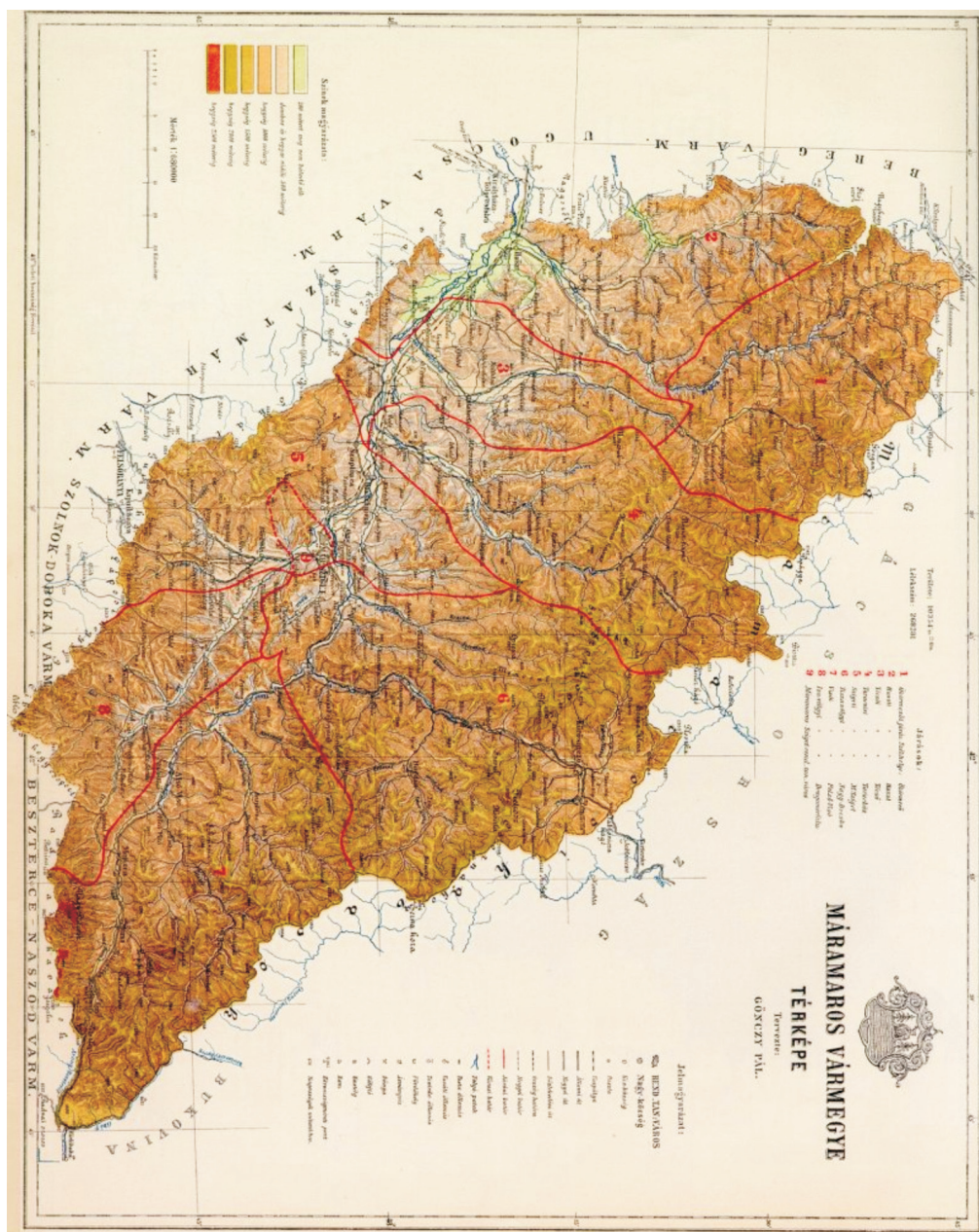
Váncsfalva–Oncești

Veresmart–Tisa

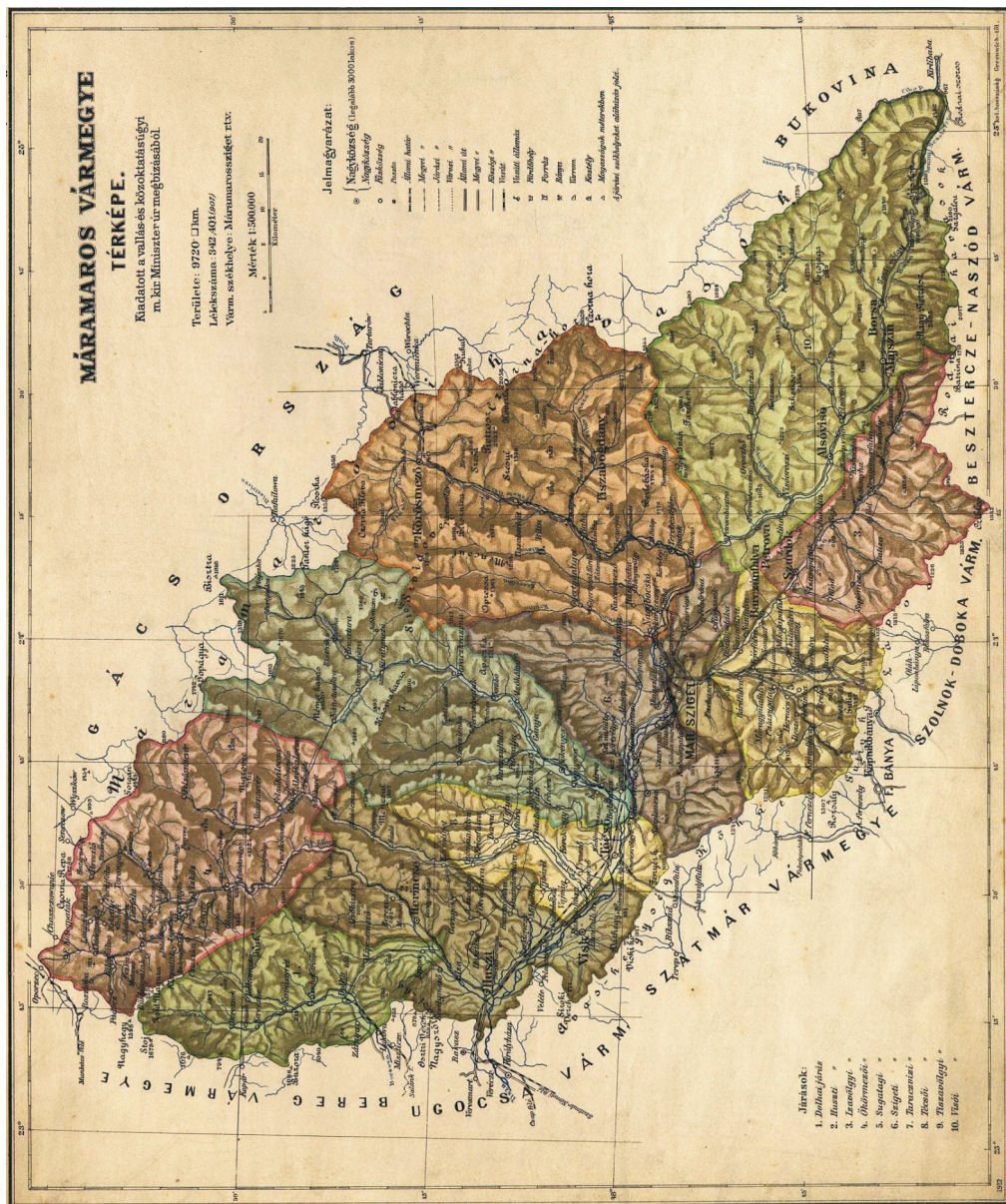
Máramaros vármegye térképe 1800 körül

Máramaros vármegye térképe 1900 (Gönczy Pál)

Máramaros vármegye térképe 1912

